

ΕΚΚΛΗΣΙΑ

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΤΟΣ ΠΒ' – ΤΕΥΧΟΣ 2 – ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 2005
ΑΘΗΝΑΙ

ΕΚΚΛΗΣΙΑ

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ
ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἴω. Γενναδίου 14 – 115 21 Ἀθήναι
Τηλ.: 210-72.72.253. Fax 210-72.72.251
<http://www.ecclesia.gr>
e-mail:contact@ecclesia.gr

Ἐκδίδεται

Προνοία τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου
Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος
κ. **ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ**

Ἰπὸ τοῦ Κλάδου Ἐκδόσεων
τῆς Ἐπικοινωνιακῆς καὶ Μορφωτικῆς
Ἰγηρεσίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος

Διευθυντῆς τοῦ Κλάδου Ἐκδόσεων
Ἵ Θεοφιλέστατος Ἐπίσκοπος Χριστιανουπόλεως
κ. **Σεραφεῖμ Μετζελόπουλος**
Ἀρχιγραμματεὺς τῆς Ἱεράς Συνόδου

Ἀρχισυντάκτης
Κωνσταντῖνος Χολέβας

Τμῆμα Συντάξεως
Ἐπιμέλεια ὕλης, διόρθωσις δοκιμῶν
Δρ. Χρήστος Γ. Καραγιάννης

Φωτογραφίες
Χρήστος Μπότης

Προεκτυπωτικὲς ἐργασίες
Ἐκτύπωση - Βιβλιοδεσία
ΕΚΔΟΤΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΛΙΒΑΝΗ ΑΒΕΕ
Σόλωνος 98 – 106 80 Ἀθήνα
Τηλ.: 210-36.61.200. Fax 210-36.17.791
<http://www.livanis.gr>

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΓΚΥΚΛΙΟΙ

Ἱεράς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, 2803, Περὶ τῆς Συγκλήσεως Κληρικολαϊκῶν Συνελεύσεων	91
2805, Προσευχὴ καὶ Μετάνοια διὰ τὰ πρόσφατα θλιβερὰ γεγονότα	93

ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

Εὐρωπαϊὸν Διαμεσολαβητοῦ, Εὐχαριστήριος Ἐπιστολὴ πρὸς τὸν Μακαριώτατον Ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστοδούλου	96
--	----

ΤΟ ΑΡΘΡΟΝ ΤΗΣ ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ

Ὁμιλία τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστοδούλου εἰς τὸν Ἱερόν Ναὸν Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου εἰς τὴν Ἱεράν Μονὴν Πεντέλης	97
---	----

ΤΟ ΘΕΜΑ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ

Ὁ Ἑορτασμὸς τῆς Μνήμης τοῦ Μεγάλου Φωτίου Ἀρχιμ. Μάρκου Ἀγ. Βασιλάκη, Ὁμιλία κατὰ τὸν Ἑσπερινὸν τῆς Ἑορτῆς τοῦ Ἁγίου Φωτίου	101
κ. Παναγιώτου Ἐπαμ. Χριστινάκη, «Ἱεροὶ Κανόνες - Φώτιος - Σχίσμα τοῦ 867»	103
	109

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΟΝ

κ. Ἀναστασίου Μαρίνου, Γνωμοδότησις 17/2005, Μνημόσυνον τοῦ ἐπιχωρίου Ἀρχιερέως ὅταν οὗτος ἔχει τεθεῖ εἰς τὴν διάθεσιν τῆς Ἐκκλησίας	126
--	-----

ΜΕΛΕΤΑΙ

κ. Παναγιώτου Μπούμη, Ἡ Κανονικότητα, ἡ Συνταγματικότητα καὶ ἡ Νομιμότητα τῆς πρόσφατης μετάθεσης στὴ Μητρόπολη Θεσσαλονίκης	128
--	-----

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΣΧΟΛΙΑ

	131
--	-----

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

	134
--	-----

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ - ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

	146
--	-----

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

	173
--	-----

ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Πρωτ. 210
Ἀριθμ. Διεκτ. 144

Ἀθήνησι τῇ 19ῃ Ἰανουαρίου 2005

ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ 2803

«ΠΕΡΙ
ΤΗΣ ΣΥΓΚΛΗΣΕΩΣ
ΚΛΗΡΙΚΟΛΑΪΚΩΝ
ΣΥΝΕΛΕΥΣΕΩΝ»

Πρὸς τοὺς Σεβασμιωτάτους Μητροπολίτας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος

Σεβασμιώτατοι ἐν Χριστῷ ἀδελφοί,

Κατὰ κοινὴν ὁμολογίαν ζῶμεν σήμερον καὶ κινούμεθα ἐντὸς μιᾶς συνεχῶς μεταβαλλομένης κοινωνίας καὶ μάλιστα διὰ μεταβολῶν συχνάκις λίαν ἀλλοτριωτικῶν, γεγονός τὸ ὁποῖον ἐπιβάλλει εἰς ἡμᾶς τὴν ἀνάγκην ἀνασυντάξεως τῶν δυνάμεων ἡμῶν, δηλονότι τοῦ Κλήρου καὶ τοῦ λαοῦ ἡμῶν. Καὶ ὁ μὲν Κλῆρος συσπειροῦται κανονικῶς περὶ τὸν Ἐπίσκοπον καὶ Ποιμενάρχην αὐτοῦ καὶ ἰδιαιτέρως διὰ τῶν Ἱερατικῶν Συνάξεων χαράσσονται αἱ κατευθυντήριοι γραμμαὶ καὶ δίδονται αἱ ἀπαιτούμεναι ὁδηγίαι. Ὑπάρχει ὁμως καὶ τὸ λαϊκὸν στοιχεῖον, τὸ ὁποῖον καὶ ἀποτελεῖ τὴν συντριπτικὴν πλειονοψηφίαν, ἐκπροσωπούμενον ἀπλῶς διὰ τεσσάρων μελῶν εἰς τὸ Ἐκκλησιαστικὸν Συμβούλιον ἐκάστης Ἐνορίας, διοριζομένων κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη (εἰς ὠρισμένας περιπτώσεις) καὶ γυναικῶν εἰς τὴν σύνθεσιν αὐτοῦ, κίνησις ἣτις ἐθεωρήθη ὡς σημαντικὸν βῆμα προόδου καὶ ἐκσυγχρονισμοῦ, ἀποσπᾶσα λίαν εὐμενῆ σχόλια. Παρὰ ταῦτα ἡ μεγίστη πλειονοψηφία (ἂν ὄχι τὸ σύνολον) τῶν λαϊκῶν μελῶν τῆς Ἐκκλησίας παραμένει εἰσέτι ἀνενεργός, ὡς πρὸς τὰ Ἐκκλησιαστικὰ δρώμενα ἐκάστης Ἐνορίας.

Καὶ ὁμως εἰς τὴν ζωὴν τῆς πρώτης Ἐκκλησίας τὰ πράγματα ἦσαν διαφορετικά. Ἐλειτούργει εἰς ὅλας τὰς διαστάσεις αὐτῆς ἡ ἔννοια τῆς «κοινότητος» καὶ ὡς ἐκ τούτου οἱ λαϊκοὶ ἀδελφοὶ συμμετεῖχον ἐνεργῶς εἰς τὴν ζωὴν τῆς Ἐνορίας καταθέτοντες τὰ τάλαντα καὶ τὰ χαρίσματα αὐτῶν ὑπὸ τὴν μορφὴν διακονίας καὶ προσφορᾶς ἐντὸς τῆς ὑποδειγματικῶς καὶ αὐθεντικῶς λειτουργούσης τότε Ἐκκλησιαστικῆς κοινότητος καὶ ἔχοντες σαφῆ συνείδησιν τοῦ γεγονότος ὅτι ἀποτελοῦν «*βασιλεῖον ἱεράτευμα, ἔθνος ἅγιον καὶ λαὸν εἰς περιποίησιν τοῦ Θεοῦ*» (πρβλ. Α' Πέτρου, Β', 9).

Τοῦτο δὲ ἐκτὸς τῆς ἐννοίας ὅτι πᾶς Χριστιανός, ἀνήκων διὰ τοῦ Ἁγίου Βαπτίσματος εἰς τὸ νέον τοῦτο ἱερατικὸν γένος, ὀφείλει νὰ προσφέρῃ ἑαυτὸν «*θυσίαν ζῶσαν, ἁγίαν, εὐάρεστον τῷ Θεῷ*» (Ρωμ. ΙΒ', 1) ἔχει καὶ τὴν ἔννοιαν ὅτι πᾶν μέλος τῆς Ἐκκλησίας εἶναι πολυτιμώτατον καὶ ἔχει μεγίστην εὐθύνην ἐντὸς τοῦ σώματος Αὐτῆς, ὑπὸ τὴν ἀπαραίτητον ἐπισήμανσιν ὅτι ἡ συμμετοχὴ τῶν λαϊκῶν ἐν τῇ διοικήσει τῆς Ἐκκλησίας οὐδέποτε ἀπετέλεσε αὐτοδίκαιον καὶ αὐτονόητον δικαίωμα αὐτῶν. Οἱ Ἅγιοι Ἀπόστολοι πρῶτον καὶ ἐν συνεχείᾳ ὁ τῶν Ἐπισκόπων Σύλλογος ἔδωσαν ἢ ἔδιδον κατὰ καιροῦς ἕνια δικαίωματα εἰς τοὺς λαϊκοὺς, ὅσα καὶ οἶα ἔκρινον.

Ἡ ἀπόστασις αὕτη ὁμως τῶν λαϊκῶν ἀδελφῶν ἀπὸ τὴν διοίκησιν τῆς Ἐκκλησίας ἐν σχέσει πρὸς τὸ λαϊκὸν κύτταρον Αὐτῆς, ἦτοι τὴν Ἐνορίαν, ἔχει προκα-

λέσει σὺν τῷ χρόνῳ εἰς αὐτοὺς μίαν σχετικὴν ἀδιαφορίαν ὡς πρὸς τὴν ζῶσαν καὶ ἐνεργὸν συμμετοχὴν αὐτῶν εἰς τὴν πολυσχιδῆ δραστηριότητα τῆς Ἑνορίας.

Ὅθεν ἡ Ἱερά Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ἐπιθυμοῦσα ἵνα ἐξεύρη τρόπους ἀναθερμάνσεως τῆς σχέσεως τῶν πιστῶν μετὰ τῆς Ἑνορίας καὶ δραστηριοποιήσεως αὐτῶν εἰς τὴν πραγματοποίησιν τῶν ποικίλων ἐκδηλώσεων αὐτῆς, κατὰ τὴν Συνεδριὰν Αὐτῆς τῆς 11ης ὑπερμεσοῦντος μηνὸς Ἰανουαρίου ἐ.ε., ἐξήτασε τὸ θέμα τῆς συγκλήσεως Κληρικολαϊκῶν Συνελεύσεων τόσον κατὰ Ἱεράς Μητροπόλεις ὅσον καὶ κατὰ Ἑνορίας, τοῦλάχιστον τῶν πόλεων καὶ τῶν μεγάλων κωμοπόλεων, καὶ ἀπεφάσισεν, ὅπως, ἀπευθύνουσα ὑμῖν τὴν παραινετικὴν ταύτην Ἐγκύκλιον παρακαλέσῃ ὑμᾶς, ἵνα, κατὰ τὴν διακρίνουσαν ὑμᾶς ποιμαντικὴν μέριμναν καὶ κρίσιν καὶ ἀναλόγως τῶν ἐκασταχοῦ ἐπικρατουσῶν συνθηκῶν, προβῆτε εἰς τὴν πραγματοποίησιν Κληρικολαϊκῶν Συνάξεων, εἴτε κατὰ περιοχὰς εἴτε κατὰ Ἑνορίας, κατόπιν ἀσφαλῶς τῆς καταλλήλου προετοιμασίας καὶ τῆς κατὰ τὸ δυνατόν καλύτερας διοργανώσεως.

Ἦδη ἐν τοῖς ὁρίοις τῆς Ἱεράς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν ἔχει ἐφαρμοσθῆ, καὶ ἀπὸ ἐξαετίας λειτουργεῖ λίαν ἐπιτυχῶς, ὁ θεσμὸς οὗτος τῶν Κληρικολαϊκῶν Συνελεύσεων. Εἰς τὰς ἐν λόγῳ Συνελεύσεις αἵτινες συγκαλοῦνται ὑπὸ τὴν εὐθύνην καὶ προεδρίαν τοῦ Προέδρου τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Συμβουλίου, συμμετέχουν οἱ Ἱερεῖς καί, ἐὰν ὑπάρχη, ὁ Διάκονος τοῦ Ναοῦ, οἱ Ἱεροψάλται καὶ τὸ προσωπικὸν αὐτοῦ, οἱ Κατηχηταὶ καὶ αἱ Κατηχήτριαι, αἱ κυρίαὶ τῆς Χριστιανικῆς Ἀλληλεγγύης, καθὼς καὶ πάντες οἱ ἐργαζόμενοι ἢ διακονοῦντες ἐν τῷ Ἱερῷ Ναῷ. Ἐγκαίρως διὰ τακτικῶν γραπτῶν καὶ προφορικῶν Ἀνακοινώσεων καλοῦνται ἅπαντες οἱ Ἑνοριῖται, ἄνευ οὐδεμιᾶς ἐξαιρέσεως, διὰ νὰ συμμετάσχουν

εἰς αὐτὰς καὶ νὰ ἐκφράσουν τὰς ἀπόψεις των ἐπὶ καθαρῶς Ἑνοριακῶν θεμάτων, ἐνῶ συγχρόνως ἐνημερῶνται διὰ τὸ ἐπιτελεσθῆν καὶ διὰ τὸ προγραμματιζόμενον ἔργον τῆς Ἑνορίας.

Θεωροῦμεν μᾶλλον ἢ βέβαιον ὅτι αἱ Κληρικολαϊκαὶ αὗται Συνελεύσεις θὰ συμβάλουν τὰ μέγιστα εἰς τὴν ἐν πνεύματι ἀγάπης καὶ συνεργασίας πρόοδον τοῦ λειτουργικοῦ, κατηχητικοῦ, κοινωνικοῦ καὶ ἐν γένει ποιμαντικοῦ ἔργου τῆς Ἀγιωτάτης ἡμῶν Ἐκκλησίας ἐπ' ἀγαθῷ καὶ ὠφελείᾳ τοῦ εὐσεβοῦς ἡμῶν λαοῦ, ὅστις πάντοτε μετ' ἀπολύτου ἐμπιστοσύνης καὶ ἱεροῦ ἐνθουσιασμοῦ ἀνταποκρίνεται εἰς τὰς πρωτοβουλίας καὶ τὰς προσκλήσεις τῶν ποιμένων του.

Ἐπὶ δὲ τούτοις, κατασπαζόμενοι ὑμᾶς ἐν Κυρίῳ, διατελοῦμεν μετ' ἀγάπης.

† Ὁ Ἀθηνῶν ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΣ, Πρόεδρος

† Ὁ Ξάνθης καὶ Περιθεωρίου Παντελεήμων

† Ὁ Ἐλασσῶνος Βασίλειος

† Ὁ Σάμου καὶ Ἱκαρίας Εὐσέβιος

† Ὁ Καστορίας Σεραφεῖμ

† Ὁ Φλωρίνης, Πρεσπῶν καὶ Ἑορδαίας Θεόκλητος

† Ὁ Κασσανδρείας Νικόδημος

† Ὁ Σύρου, Τήνου, Ἄνδρου, Κέας καὶ Μήλου

Δωρόθεος

† Ὁ Χαλκίδος Χρυσόστομος

† Ὁ Νέας Σμύρνης Συμεὼν

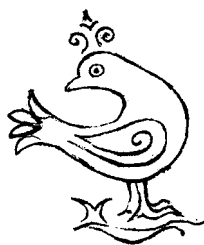
† Ὁ Κερκύρας καὶ Παξῶν Νεκτάριος

† Ὁ Γλυφάδας Παῦλος

† Ὁ Θήρας, Ἀμοργοῦ καὶ Νήσων Ἐπιφάνιος

Ὁ Ἀρχιγραμματεὺς

† Ἀρχιμ. Χρυσόστομος Σκλήφας

ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Πρωτ. 704
Ἀριθμ. Διεκπ. 369

Ἀθήνησι τῆ 21ῃ Φεβρουαρίου 2005

ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ 2805

Πρὸς τὸν Ἱερόν Κλήρον καὶ τὸν Εὐσεβῆ Ἑλληνικὸν Λαὸν

**ΠΡΟΣΕΥΧΗ
ΚΑΙ ΜΕΤΑΝΟΙΑ
ΔΙΑ ΤΑ ΠΡΟΣΦΑΤΑ
ΘΛΙΒΕΡΑ
ΓΕΓΟΝΟΤΑ**

Ἀδελφοί μας καὶ πιστὰ τέκνα τῆς Ἐκκλησίας,

Ἐμεῖς οἱ Ἱεράρχες, οἱ συγκροτοῦντες τὴν Ἱερά Σύνοδο τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, μὲ βαθύτατη θλίψη καὶ μὲ σφιγμένες τὶς καρδιές μας ἀπὸ τὸν ἀνθρώπινο πόνο, ἔμεῖς οἱ πνευματικοὶ ποιμένες σας, σὰς γράφουμε μὲ πολλὰ δάκρυα, ὄχι γιὰ νὰ λυπηθῆτε, (ὅπως γράφει ὁ Ἅπ. Παῦλος στὴν Β' πρὸς Κορινθίους Ἐπιστολή του) ἀλλὰ γιὰ νὰ γνωρίσετε καὶ νὰ βεβαιωθῆτε γιὰ τὴν ἀγάπη πὺν τρέφουμε γιὰ σὰς, ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, μὲ ὅλη τὴ δύναμη τῆς ψυχῆς μας.

Ἡ λύπη μας καὶ τὰ δάκρυά μας ὀφείλονται στὸ καταθλιπτικὸ γεγονός, ὅτι τὸν τελευταῖο καιρὸ, ἐγίναμε «ὄνειδισμοῖς τε καὶ θλίψει θεατριζόμενοι» (Ἐβρ. 10,33), πρὸς μεγάλη εὐχαρίστηση τοῦ χαιρεκάκου ἀντιδίκου μας διαβόλου, γιὰ ὅλα ὅσα συμβαίνουν στὴ ζωὴ τῆς ἁγίας μας Ἐκκλησίας καὶ στὴ ζωὴ καὶ στὴν πορεία τοῦ καθενός μας, ὡς μέλους τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ.

Εἶναι προφανές καὶ πρέπει νὰ τὸ δεχθοῦμε, ὅτι διεπράχθησαν λάθη ἢ ἐγιναν παραλείψεις πὺν ἔδωσαν ἀφορμὴ γιὰ σκανδαλισμὸ καὶ τροφὴ γιὰ σκανδαλοθηρία. Ἐγιναν «σημεῖα καὶ τέρατα» μὲ πρωταγωνιστὲς κληρικοὺς παντὸς βαθμοῦ, πὺν ἐσκανδάλισαν τὸ λαὸ καὶ ὕψωσαν στὴ συνείδησή του λογισμοὺς ἀμφιβόλους καὶ ἀπορίες συντριπτικές. Καὶ αὐτὸ εἶναι πολλαπλῶς λυπηρὸ, λυπηρότατο, μᾶς καταθλίβει ὅλους.

Αἰσθανόμεθα τὴν ἀνάγκη ὅλοι οἱ Ἱεράρχες, ἀπὸ τοῦ Πρώτου μας, τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστοδοῦλου, μέχρι τοῦ τελευταίου νὰ ζητήσουμε τὴ συγγνώμη τοῦ λαοῦ μας, γι' αὐτὰ, ἔστω καὶ ἂν οἱ περισσότεροι ἀπὸ ἐμᾶς δὲν ἔχομεν ἄμεση σχέση μὲ αὐτὰ. Ὡστόσο αἰσθανόμεθα, ὅτι ἡ εὐθύνη γιὰ ὅσα τουλάχιστον μπορεῖ νὰ ἔχουν βάση, εἶναι καὶ δική μας, ἐπειδὴ ὡς Σῶμα Χριστοῦ μετέχομεν οἱ πάντες τῆς χαρᾶς καὶ τοῦ πάθους ἐκάστου μέλους.

Αὐτὸ ὁμως πὺν μᾶς ἐξέπληξε καὶ μᾶς ἐπλήγωσε εἶναι ὅτι, κατὰ ἓνα πρωτοφανῆ, σκληρὸ καὶ ἀπάνθρωπο τρόπο, ἐγινε μία σκανδαλοθηρικὴ ἐκμετάλλευση τῶν ἀνομιμάτων ἀνθρώπων πὺν ἀνῆκαν στὴν Ἐκκλησία μας ὡς κληρικοὶ ἢ πὺν συνεργάζονταν μὲ αὐτὴν ἢ πὺν ἐζήτησαν τὴ συμπαράστασή της, καὶ κατὰ ποικίλους τρόπους ἀστόχησαν στὴ ζωὴ τους καὶ διέπραξαν ἁμαρτήματα ἢ ἐτέλεσαν ἀξιόποινες πράξεις ἢ ἐσκανδάλισαν καθ' οἷονδήποτε τρόπο τὸ πλήρωμα τῆς Ἐκκλησίας. Οἱ ἄνθρωποι αὐτοί, ἀκόμη καὶ ἂν εἶναι ἔνοχοι, δὲν ἐπιτρέπεται νὰ διασύρονται, οὔτε νὰ ἐξευτελιζώνται, οὔτε νὰ ἐξουθενώνονται. Γιατὶ ἡ φωνὴ τοῦ λόγου τοῦ Θεοῦ ἐρωτᾷ: «Σὺ δέ τι κρίνεις τὸν ἀδελφόν σου; Ἡ καὶ σύ τί ἐξουθενεῖς τὸν ἀδελφόν σου; Πάντες γὰρ παραστησόμεθα τῷ βήματι τοῦ Χριστοῦ» (Ρωμ. 14,10) καὶ συγχρόνως ὑπομιμνήσκει «Συνίστησι δὲ τὴν ἑαυτοῦ ἀγάπην εἰς

ἡμᾶς ὁ Θεός, ὅτι ἔτι ἁμαρτωλῶν ὄντων ἡμῶν Χριστὸς ὑπὲρ ἡμῶν ἀπέθανε» (Ρωμ. 4,8). Ἡ Ἐκκλησία ὡς αἰώνιο ἱατρεῖο ψυχῶν ἀγαπᾷ καὶ θεραπεύει τὸν ἁμαρτωλὸ μὲ σκοπὸ τὴ μεταμέλεια καὶ τὴ σωτηρία.

Εἶναι ἀνάγκη ἐπιπλέον νὰ σᾶς ὑπενθυμίσωμε, ἀδελφοί μας, μὲ πολλὴ τὴν ἐν Χριστῷ ἀγάπη ὅτι ἡ Ἁγία Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία μας, ἀπὸ αἰώνων καὶ μέχρι σήμερα, μέσῳ τῶν πνευματικῶν ἐξομολόγων, Ἱερέων καὶ Ἀρχιερέων, δέχεται τὴν ἐξομολόγησι τῶν πιστῶν παιδιῶν της, ἀκούει ἐλαφρὰ ἢ καὶ βαρύτερα ἁμαρτήματα, καὶ προσπαθεῖ νὰ ἐνισχύσῃ, νὰ ξεκουράσῃ, νὰ συμβουλεύσῃ, νὰ παρηγορήσῃ καὶ νὰ συγχωρήσῃ τὸν πονεμένο ἄνθρωπο, κρατώντας ὡς ἐπτασφράγιστο μυστικὸ ἀπόρητο μέχρι θανάτου, τὸ οἰοδήποτε ἁμάρτημα τοῦ ἐξομολογουμένου Χριστιανοῦ.

Ἐὰν ὁμως συμβῆ νὰ ἁμαρτήσῃ ἓνας ἢ δύο ἢ πέντε κληρικοί οἰοδήποτε ἱερατικοῦ βαθμοῦ, τότε τὸ ἁμάρτημά τους γίνεται χλευασμὸς, καταδίκη, ἐξουθένωμα, τηλεοπτικὴ εἰκόνα, σκάνδαλο καὶ κατακρημνισμὸς τῆς ἀνθρωπίνης προσωπικότητος.

Εἶναι αὐτὸ ἄραγε δίκαιο καὶ χριστιανικό; Ὅχι βέβαια. Ἡ ζημιὰ ποὺ γίνεται στὶς ψυχὰς τῶν Χριστιανῶν, μικρῶν καὶ μεγάλων, στὶς δικές σας ψυχὰς, εἶναι ἀνυπολόγιστη πνευματικά. Καὶ ἡ Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ ὑποβιβάζεται στὶς συνειδήσεις τῶν πιστῶν. Μερικοὶ ἐκ τῶν ὑπευθύνων τῆς θεαματοποιήσεως τῶν ἀληθῶν ἢ πιθανῶν ἁμαρτημάτων τῶν κληρικῶν ἰσχυρίζονται ὅτι δὲν θίγουν τὴν Ἐκκλησία, ἀλλὰ φανερώνουν τὰ πρόσωπα. Ὁ ἰσχυρισμὸς αὐτὸς εἶναι ἔωλος, διότι πρῶτον, Ἐκκλησία δὲν ὑπάρχει ἔξω ἀπὸ τὰ πρόσωπα, καὶ δεύτερον, διότι ἡ κεφαλὴ καὶ ὁ ἀκρογωνιαίος λίθος τῆς Ἐκκλησίας, εἶναι ὁ Σωτὴρας Χριστὸς, ὁ ὁποῖος ἤλθε «ζητῆσαι καὶ σῶσαι τὸ ἀπολωλὸς» (Λουκᾶ 19,10).

Κατανοοῦμε τὴν ἔνστασι καὶ τὴν ἀπορία σας, ἀδελφοί, καθὼς θέλετε νὰ μᾶς ἐρωτήσετε: Ἰσχυρίζεσθε, δηλαδή, ὅτι οἱ ἁμαρτάνοντες καὶ οἱ ἀποδεικνυόμενοι ὡς ἀνάξιοι κληρικοί τῆς Ἐκκλησίας μας πρέπει νὰ καλύπτονται καὶ νὰ μένουν ἀτιμώρητοι; Ὅχι, ποτὲ καὶ σὲ καμμία περίπτωσι. Γι' αὐτὸν ἀκριβῶς τὸν λόγο ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος, κατὰ τὴν τελευταία πεντηκονταετία καὶ μέχρι προχθές, ἐξεδίκασε ὑποθέσεις καὶ ἐπέβαλε ποινές, πολλὰς φορὰς αὐστηρότατες, σὲ μοναχοὺς, διακόνους, πρεσβυτέρους, ἱερομονάχους καὶ σὲ ἀρχιερεῖς, μὲ βάση τὸν ἰσχύοντα νόμο τοῦ Κράτους περὶ Ἐκκλησιαστικῶν Δικαστηρίων καὶ τοὺς Ἱεροὺς Κανόνες Αὐτῆς.

Καὶ τώρα εἶναι ἀποφασισμένη νὰ ἐπιχειρήσῃ τὴν «κάθαρση», ὅπως ὀνομάστηκε, μὲ πολλοὺς διοικητικὸς καὶ πνευματικὸς τρόπους, ἐξαντλώντας ὅλη τὴν ἀπαραίτητη αὐστηρότητα, ὥστε νὰ ἀποτραποῦν παρόμοια φαινόμενα στὸ μέλλον. Ἡ οὐσιαστικὴ κάθαρσι εἰδικότερα εἶναι ἓνα σοβαρότατο θέμα ποὺ μέσα στὸ σύνολο τοῦ προβλήματος ἔχει ἐκκλησιολογικὲς καὶ θεολογικὲς διαστάσεις, ἀφοῦ εἶναι ζήτημα τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ, καὶ τῆς ἀνθρωπίνης προαιρέσεως, νοούμενο ἐντὸς τῆς Ἐκκλησίας. Ἡ κάθαρσι γιὰ τὴν Ἐκκλησία εἶναι κυρίως ἡ ἀναγνώρισι τῶν ἁμαρτιῶν μας καὶ ἡ διαρκὴς μετάνοιά μας, εἶναι ἡ ἐσωτερικὴ μας ἀναγέννησι ἐν Χριστῷ, εἶναι ὁ καθαρισμὸς μας «ἀπὸ παντὸς μολυσμοῦ σαρκὸς καὶ πνεύματος». Μόνο ἔτσι φθάνομε στὸ φωτισμὸ καὶ τὴν ἀγιότητα.

Ὡς ὑπεύθυνοι ποιμένες τῆς Ἐκκλησίας μας, σᾶς καλοῦμε ὅλους νὰ προσέξετε, ὅτι ἐνῶ τὸ ἔργο ἀποκαλύψεως τῶν σκανδάλων στὴν Ἐκκλησία, προσπαθοῦσε νὰ δικαιωθῆ, μὲ τὴ δικαιολογία τῆς ἀνάγκης γιὰ «κάθαρση» στὸν κλῆρο της, ξαφνικὰ προέκυψαν ἄλλες ἀπαιτήσεις καὶ ἀπόψεις, ὅπως: νὰ γίνῃ χωρισμὸς Κράτους καὶ Ἐκκλησίας, νὰ τεθῆ ἐκ νέου θέμα ἐκκλησιαστικῆς περιουσίας, νὰ καταργηθῆ ἡ ἀγαμία τοῦ κλήρου καὶ νὰ τεθοῦν διάφοροι περιορισμοὶ στὶς δραστηριότητες τῆς Ἐκκλησίας μας. Ἐτσι οἱ ἀπώτεροι στόχοι γίνονται φανεροί. Ἡ ἐπιθετικὴ εἶναι σὲ δράση. Νὰ ἀποδυναμωθῆ ἡ Ἐκκλησία, νὰ παύσουν οἱ Ἑλληνες Χριστιανοὶ νὰ ἐμπιστεύονται τὴν Ἐκκλησία τους, καὶ ἔτσι νὰ ἐξουδετερωθοῦν οἱ ἀντιστάσεις τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ σὲ ὅσα λέγεται ὅτι θὰ συμβοῦν. Ἄς ἀναλάβωμε ὅλοι τὶς εὐθύνες μας. Ἡ Ἐκκλησία μας, ὡς Ὁρθοδοξία, ὡς «Λαὸς τοῦ Θεοῦ» καὶ ὡς «Σῶμα Χριστοῦ», δὲν πρόκειται νὰ χαθῆ ποτέ. Ἡ Ἐκκλησία μας, ἡ κιβωτὸς τῆς σωτηρίας μας, εἶναι κατὰ τὴν πατερικὴ διδασκαλία, ὁ Χριστὸς παρατεινόμενος εἰς τοὺς αἰῶνας.

Ἀδελφοί μας,

Οἱ Ἀρχιερεῖς τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος αἰσθανόμεθα τὴν ὑποχρέωσι, ἐνώπιον τοῦ ἐν Τριᾷ Θεοῦ, ἡτοῦ τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, καὶ βλέποντάς σας στὰ μάτια, **νὰ σᾶς ζητήσωμε καὶ πάλιν δημόσια συγγνώμη**, γιὰ ὅσα τελευταία καταγγέλλονται μὲ στοιχεῖα ἐναντίον ἐκκλησιαστικῶν προσώπων, γιὰ ὅσα πρόσωπα καὶ γεγονότα σᾶς ἐσκανδάλισαν, γιὰ ὅσα παραλείψαμε νὰ πράξωμε, καὶ γιὰ ὅσα ἐνῶ ἔπρεπε, δὲν

προλάβουμε νὰ τὰ ἐλέγξουμε. Παρὰ τὶς δικές μας, ἀνθρώπινες ἀδυναμίες, πὺ καταδεικνύουν τὴ θεανθρώπινη ὑπόσταση τῆς Ἐκκλησίας, αὐτὴ μένει στοὺς αἰῶνες. Ἡ Ἐκκλησία ὡς θεία δημιουργία καὶ ὡς συνηνωμένη ἀχωρίστως μὲ τὸν αἰώνιο Θεὸ Λόγο καὶ ὀδηγομένη ὑπὸ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, εἶναι ἀκατανίκητη καὶ ἀήττητη καὶ ἀσάλευτη καὶ ἀκατάλυτη καὶ ἀναλλοίωτη καὶ ἀφθαρτη καὶ ἀνώλεθρος, ὡς ἐκ τούτου δὲ καὶ αἰώνια.

Διότι «οὐκ ἀνθρωπίνη δύναμις, ἀλλὰ θεία χάρις ταύτην γεωργεῖ τὴν Ἐκκλησίαν» κατὰ τὸν ἱερὸ Χρυσόστομο· «ὁ Θεὸς γὰρ ἐστὶν ὁ πάντων ἰσχυρότερος. Πολλῶ μᾶλλον τὴν Ἐκκλησίαν στήσαι δύναται».

Ὡς Ἐπίσκοποι τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ ἀκούομεν καὶ πάλιν τὴν ἀποστολικὴ προτροπὴ «προσέχετε ἑαυτοῖς καὶ παντὶ τῷ ποιμνίῳ, ἐν ᾧ τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον ἔθετο ὑμᾶς ἐπισκόπους» (Πράξ. 20, 28). Εἴμεθα παρόντες, κοντὰ σας καὶ μαζί σας καὶ τώρα καὶ πάντοτε «εἰς τὸ στηρίξαι ὑμᾶς καὶ παρακαλέσαι ὑμᾶς περὶ τῆς πίστεως ἡμῶν» (Α΄ Θεσσ. 3,2). Οὐδεὶς μπορεῖ νὰ μᾶς χωρίσῃ ἀπὸ τῆς ἀγάπης τοῦ Χριστοῦ. Οὔτε θλίψη, οὔτε στενοχώρια, οὔτε διωγμός, οὔτε κίνδυνος, οὔτε μάχαιρα. Νὰ παραμείνωμε μὲ τὴν δύναμη τοῦ Θεοῦ, ἔδραϊοι καὶ ἀμετακίνητοι στὴν πνευματικὴ μας ἔπαλξη, στὴ μεγάλη μάνα μας, στὴν Ἐκκλησία μας, στὴν παρηγοριά μας καὶ στὴν ἐλπίδα μας.

Τὰ μέτρα πὺ ἐλάβουμε κατὰ τὴν πρόσφατη Ἱερὰ Σύνοδο τῆς Ἱεραρχίας, ἐλπίζομε ὅτι ἀποδεικνύουν τὴν ἀμετακίνητη ἀπόφαση ὅλων μας νὰ ἐγγυηθοῦμε τὴν αὐστηρὴ τιμωρία κάθε ἀποδεδειγμένα ἐνόχου κληρικοῦ παντὸς βαθμοῦ, γιὰ ὅποιαδήποτε παράβαση, ἰδίως σὲ ὅ,τι ἀφορᾷ στὴν ἠθικὴ ζωὴ καὶ στὴ διαχείριση τοῦ ἱεροῦ χρήματος τῆς Ἐκκλησίας. Μὲ τὰ μέτρα αὐτά, πὺ ἀπαιτοῦν νομοθετικὴ ρύθμιση πὺ ἔχει ἤδη ζητηθῆ, συντέμνονται χρονόβορες προθεσμίες ἐκδίκασης δικαστικῶν ὑποθέσεων, καθιερώνεται γιὰ πρώτη φορὰ Συμβούλιο Ἐλέγχου τῶν ὑποβαλλομένων καταγγελιῶν κατ' Ἀρχιερέων, ἀδεκάστου συνθέσεως, ἐκσυγχρονίζεται ὁ θεσμὸς τῆς Ἐκκλη-

σιαστικῆς Δικαιοσύνης ὅπου τοῦτο ἀπαιτεῖται καὶ προσφέρονται ἐγγυήσεις γιὰ τὴν ἀποκάλυψη καὶ τιμωρία τῶν ἐνόχων.

Αὐτὴ τὴν ὥρα δὲν ἐπιθυμεῖ ἡ Ἱερὰ Σύνοδος νὰ ὑπενθυμίση στὸ λαὸ μας τὸ πληθωρικὰ ἀναπτυσσόμενο ἱεραποστολικὸ ἔργο σὲ κάθε ἐνορία, οὔτε τὸ ἐκτεταμένο δίκτυο τῶν ἰδρυμάτων κοινωνικῆς πρόνοιας τῆς Ἐκκλησίας, οὔτε τὴν ἀνυπολόγιστη φιλανθρωπικὴ Τῆς δράση, οὔτε τὴν ἀνύστακτη μέριμνά Τῆς γιὰ τὴ νεότητα, οὔτε τὶς εὐεργετικὲς, κοινωνικὲς παροχές Τῆς σὲ ἐκτάσεις γῆς γιὰ ἀνέργεση κοινωφελῶν ἔργων. Καὶ τοῦτο γιὰ νὰ μὴ νομισθῆ ὅτι ἐπιδιώκει τὸν συμψηφισμό μεταξὺ θετικῶν καὶ ἀρνητικῶν στοιχείων.

Ἐλᾶτε ὅλοι μαζί, ἐνωμένοι στὸ ὄνομα τοῦ Χριστοῦ, μὲ πνευματικὰ ὄπλα τὴν πίστη μας, τὴν προσευχὴ μας, τὴ μετάνοιά μας, τὴν ἀγάπη μας πρὸς ὅλους, τὴν ταπεινώσή μας καὶ τὸ ἀγωνιστικὸ μας φρόνημα «σύμφυχοι τὸ ἐν φρονοῦντες» (Φιλιπ. 2,2) νὰ συνεχίσωμε τὴν πορεία μας καὶ τὴν ἀποστολή μας. Ἄς μιμηθοῦμε τοὺς ἁγῶνες καὶ τὴν πίστη τῶν ἁγίων «μὴ συσχηματιζόμενοι τῷ κόσμῳ τούτῳ» (πρὸβλ. Ρωμ. 12,2 καὶ Α΄ Πέτρ. 1,14). Καὶ ὁ ἅγιος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος μᾶς διδάσκει ὅλους ἐπίκαιρα: «ἀναμένει ὁ Θεὸς τὰς παρ' ἡμῶν ἀφορμάς, ἵνα πολλὴν ἐπιδείξηται τὴν Φιλοτιμίαν. Μὴ τοίνυν διὰ ὀρθυμίαν ἀποστερωόμεν ἑαυτοὺς τῶν παρ' αὐτοῦ δωρεῶν, ἀλλὰ σπεύδωμεν, καὶ ἐπαγώμεθα τῆς ἀρχῆς ἐπιλαβέσθαι, καὶ τῆς ὁδοῦ τῆς ἐπὶ τὴν ἀρετὴν ἄψασθαι, ἵνα τῆς ἀνοθεν συμμαχίας ἀπολαβόντες καὶ πρὸς τὸ τέλος φθάσαι δυναθῶμεν».

Ἄδελφοὶ χαίρετε,

«καὶ ὁ Θεὸς τῆς εἰρήνης καὶ τῆς ἀγάπης ἔσται μεθ' ἡμῶν· Ἀμήν» (Β΄ Κορ. 13,11).

Ἡ Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἱεραρχίας
τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος

Ο ΕΥΡΩΠΑΙΟΣ ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΤΗΣ

Στρασβούργο, 24 Ἰανουαρίου 2005

Πρὸς
τὸν Μακαριώτατο Ἀρχιεπίσκοπο
Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος
κ. Χριστόδουλο

**ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΡΙΟΣ
ΕΠΙΣΤΟΛΗ
ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΙΟΥ
ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΤΟΥ
ΠΡΟΣ ΤΟΝ
ΜΑΚΑΡΙΩΤΑΤΟΝ
ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΝ
ΑΘΗΝΩΝ ΚΑΙ
ΠΑΣΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΝ**

Μακαριώτατε,
Ἐπιθυμῶ νὰ σᾶς εὐχαριστήσω θερμὰ γιὰ τὶς εὐχὲς ποὺ εἶχατε τὴν καλοσύνη
νὰ μοῦ ἀποστείλετε μὲ τὴν εὐκαιρία τῆς ἐπανεκλογῆς μου ὡς Εὐρωπαϊοῦ Δια-
μεσολαβητῆ.

Ἡ ἀπόφαση τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ Κοινοβουλίου ἀποτελεῖ μίᾳ μεγάλη τιμὴ γιὰ μέ-
να προσωπικά. Ἀκόμα σημαντικότερες, ὥστόσο, εἶναι οἱ προεκτάσεις αὐτῆς τῆς
ἐκλογῆς γιὰ τὸν Εὐρωπαῖο Διαμεσολαβητῆ ὡς θεσμό. Ἡ ὑποστήριξη τῆς ὑπο-
ψηφιότητάς μου ἀπ' ὅλες οὐσιαστικά τὶς πολιτικὲς ομάδες ἀντανακλᾷ, πιστεύω,
τὴν ἐκτίμησή μὲ τὴν ὁποία τὸ Κοινοβούλιο ἤδη περιβάλλει αὐτὸ τὸ σχετικὰ νεαρὸ
θεσμὸ καὶ τὸ σεβασμὸ τὸν ὁποῖο τρέφει γιὰ τὶς δραστηριότητές του.

Ἔχω πλήρη ἐπίγνωση τῶν μεγάλων εὐθυνῶν ποὺ μιὰ τόσο εὐρεία ὑποστήρι-
ξη μοῦ ἀναθέτει, καθὼς ἐτοιμάζομαι νὰ ὀδηγήσω τὸ θεσμὸ στὴ δευτέρη δεκαετία
τῆς ὑπαρξῆς του. Στὴν ἀντιμετώπιση τῶν προκλήσεων ποὺ συνοδεύουν αὐτὴ τὴν
ἀποστολή, νιώθω βέβαιος ὅτι μπορῶ νὰ βασίζομαι στὸν ἐνθουσιασμὸ καὶ τὴν
ἀφοσίωση ἑνὸς προσωπικοῦ ποὺ διακρίνεται ἀπὸ ὑψηλὸ ἐπαγγελματισμὸ καὶ
ἀποτελεῖ τὴ σημαντικότερη παρακαταθήκη ποὺ μοῦ κληροδότησε ὁ πρῶτος Εὐρω-
παῖος Διαμεσολαβητής, Jacob Söderman, καθὼς καὶ στὴ συνεργασία καὶ ὑπο-
στήριξη τῶν συναδέλφων διαμεσολαβητῶν σὲ ὅλη τὴν Εὐρωπαϊκὴ Ἐνωση.

Εἶμαι πεπεισμένος ὅτι ἡ εὐτυχὴς αὐτὴ συγκυρία θὰ ἐπιτρέψει στὸν Εὐρωπαῖο
Διαμεσολαβητῆ νὰ ἐξυπηρετήσῃ τὰ συμφέροντα τῶν πολιτῶν σὲ ὅλη τὴν Ἐνω-
ση μὲ τὸν καλύτερο δυνατὸ τρόπο. Γιὰ τὴν πραγμάτωση αὐτοῦ τοῦ στόχου δε-
σμεύομαι νὰ ἐργασθῶ ἐπιμελῶς, δυναμικά, ἀποτελεσματικά καί, πάνω ἀπ' ὅλα,
δίκαια καὶ ἀμερόληπτα.

Μὲ τὶς καλύτερες εὐχὲς μου, ἔστω καὶ ἀργοπορημένα, γιὰ ἓνα χαρούμενο, δη-
μιουργικὸ καὶ ἀποδοτικὸ Νέο Ἔτος.

Μὲ ἐκτίμηση,
Καθηγητὴς Νικηφόρος Διαμαντοῦρος

ΟΜΙΛΙΑ
ΕΙΣ ΤΟΝ ΙΕΡΟΝ
ΝΑΟΝ ΚΟΙΜΗΣΕΩΣ
ΤΗΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ
ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΜΟΝΗΣ
ΠΕΝΤΕΛΗΣ
(6/2/2005)

Τοῦ
Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου
Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος
κ. **ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ**

Λόγω τῆς σοβαρότητος τῶν γεγονότων, τὰ ὅποια ἐκτυλίσσονται τὶς τελευταῖες ἑβδομάδες στὸν ἐκκλησιαστικὸ χῶρο ἐπιλέξαμε ὡς ἄρθρο τῆς συντάξεως τὴν ὁμιλία τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστοδούλου, ἡ ὁποία ἐξεφωνήθη στὴν Ἱερὰ Μονὴ Πεντέλης κατὰ τὴν ἡμέρα τοῦ ἑορτασμοῦ τοῦ Μεγάλου Φωτίου (6 Φεβρουαρίου τ.ἔ.).

Αἰσθάνομαι τὴν ἀνάγκη νὰ εὐχαριστήσω μέσα ἀπὸ τὴν καρδιά μου τὸν Δομήτορα τῆς Ἐκκλησίας μας Κύριον μας Ἰησοῦν Χριστό, Σωτῆρα καὶ Λυτρωτὴ τῶν ψυχῶν μας, ὁ ὁποῖος μᾶς ἐχάρισε τὴ σημερινὴ ἡμέρα τῆς πνευματικῆς ἀναψυχῆς, καθὼς ὁλόκληρη ἡ Ἱερὰ Σύνοδος, ἄλλοι Ἱεράρχες, ὁ τίμιος Κλῆρος, οἱ καθηγηταὶ τῶν Θεολογικῶν μας Σχολῶν, οἱ μαθηταὶ τῆς Ἀνωτέρας Ἐκκλησιαστικῆς Σχολῆς Ἀθηνῶν καὶ ἄλλος κόσμος, προσκυνητὲς τῆς Ἱερᾶς καὶ Σεβασμίας αὐτῆς Μονῆς, συνεκεντρώθημεν πέριξ τοῦ Ἱεροῦ Θυσιαστηρίου, στὴν εὐχαριστιακὴ αὐτὴ σὺνάξη καὶ εἴχαμε τὴν εὐκαιρία τοῦ Κυρίου νὰ φάγωμεν καὶ νὰ πῖωμε τὸ αἷμα τοῦ Χριστοῦ εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν καὶ εἰς ζωὴν αἰώνιον.

Εἶναι αὐτὸ μιὰ εὐκαιρία βεβαίως, ὄχι μοναδική, ἀλλὰ ὅμως ἐξαιρετικὴ, γιατί σήμερα, μνήμη τοῦ Ἱεροῦ Φωτίου Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως, Ὁμολογητοῦ καὶ Ἰσαποστόλου, ἔχει καθιερωθεῖ ἀπὸ τὴν Ἀγιωτάτη Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος, σὰν ἡμέρα ἀφιερωμένη στὸν Ἅγιον αὐτόν, ὁ ὁποῖος θεωρεῖται ὡς προστάτης τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

Μὲ τὴν εὐκαιρία αὐτὴν δίδεται ἡ δυνατότης ὅπως ἰδιαιτέρως νὰ συνέρχονται ἐπὶ τῷ αὐτῷ οἱ Συνοδικοὶ Ἱεράρχες καὶ ἄλλοι Ἐπίσκοποι τῆς Ἐκκλησίας μας, ὁ Κλῆρος, οἱ Ἐλλογιμώτατοι Καθηγηταὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν μας Σχολῶν, ὥστε ὅλοι μαζί, μαζί μὲ τὸ λαὸ τοῦ Θεοῦ, νὰ συμπροσενχόμεθα καὶ στὴ συνέχεια νὰ συμπροβληματιζόμεθα γιὰ ἐπίκαιρα καὶ σοβαρὰ θέματα, ποὺ ἀπασχολοῦν τὴν Ἐκκλησία καὶ τὸ Λαὸ μας. Καὶ βεβαίως θὰ ἔχουμε στὴ συνέχεια τὴν εὐκαιρία, στὴ μεγάλη αἴθουσα τοῦ Διορθοδόξου Κέντρου νὰ συμπροβληματιστοῦμε, προκειμένου ἔτσι νὰ ὁλοκληρώσουμε αὐτὴ τὴν πανηγυρικὴ ἡμέρα ποὺ ἄρχισε μὲ τὴ Συνοδικὴ θεία Λειτουργία καὶ περατοῦνται μὲ τὸ ὑλικὸν γεῦμα, τὸ ὁποῖο προσφέρει ἡ Ἱερὰ Σύνοδος πρὸς τοὺς ὑψηλοὺς φιλοξενουμένους της.

Ὅμως, ἡ σημερινὴ ἡμέρα σκιαζεται ὀπωσδήποτε ἀπὸ ἓνα βαρὺ κλίμα ποὺ ἐδῶ περιόπου καὶ ἓνα μῆνα ὑπερισχθεῖ στὴν πατρίδα μας ὅλων τῶν ἄλλων θεμάτων καὶ ζητημάτων καὶ ἀναφέρεται σὲ ἐσωτερικὰ προβλήματα τῆς Ἁγίας Ἐκκλησίας μας καὶ σὲ ἁμαρτήματα λειτουργῶν της εἰς τὴν ἀνωτάτη βαθμίδα ἀλλὰ καὶ σὲ εἰς ἄλλες βαθμίδες, πρῶτον τὸ ὁποῖο γεμίζει τὶς ψυχῆς μας ἀπὸ θλίψιν καὶ ἀγωνία, ἀπὸ μετάνοια θὰ ἔλεγα, καὶ ἀπὸ πρῶξιν πραγματικῆς καθάρσεως μέσα στὸ χῶρο τῆς Ἐκκλησίας, καθὼς ἡ λέξις αὐτὴ εὐρίσκεται στὰ χεῖλη τῶν περισσοτέρων πιστῶν. Ἡ λέξις κάθαρσις, ἡ ὁποία καὶ ὡς ἔννοια καὶ ὡς λέξις εἶναι κάτι ποὺ ὑποστασιάζει μιὰ ἐσωτερικὴ ἀνάγκη ὅλων τῶν ἀνθρώπων, καὶ μάλιστα τῶν πιστῶν, καὶ εἶναι ἤδη γνωστὸν ὅτι ἡ ἀνωτάτη διοίκησις τῆς Ἐκκλησίας μας, δηλαδή ἡ Δ.Ι.Σ. ἔλαβε ἤδη τὰ προσήκοντα πρῶτα μέτρα, πρὸς τὴν κατεύθυνση τῆς ἐσωτερικῆς καθάρσεως τῶν ἀνθρώπων τῆς Ἐκκλησίας, διότι μὲ αὐτὸν τὸν τρόπο πιστεύει ὅτι ἐναπόκειται στὸ πάνδημον αἴτημα τοῦ λαοῦ μας καὶ ἰδιαίτερα τῶν πιστῶν, ἀλλὰ βεβαίως καὶ στὸ αἴτημα τοῦ Κυρίου μας, ὁ ὁποῖος μᾶς ἔδωσε τὴν Ἐκκλησίαν του μὴ ἔχοντασ σπῖλον ἢ ρυτίδα ἢ τι τοιοῦτον, διότι ἐκεῖνη εἶναι ἁγία καὶ ἄμωμος. Καὶ βέβαια ἐμεῖς ποὺ μελετοῦμε τὴν Ἐκκλη-

σιαστική Ἱστορίαν γνωρίζουμε σὲ ὄλους τοὺς αἰῶνες καὶ σὲ ὄλες τὶς ἐποχὲς ὅτι ὑπῆρξαν ἄνδρες ποὺ ὑπηρετήσαν τὴν Ἐκκλησίαν ὄχι μόνον πιστῶς καὶ εὐόρκως, ὅπως οἱ περισσότεροι, ἀλλὰ κατὰ τρόπον ἀπάδοντα εἰς τὸ ὑψηλὸν τοὺς κύρος καὶ εἰς τὰ ὑψηλὰ ἀξιώματα τῆς Ἐκκλησίας.

Ἄλλὰ εἰς ὄλους τοὺς αἰῶνας ὑπῆρξαν καὶ ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι ἐσκανδάλισαν τὸ πλήρωμα καὶ οἱ ὁποῖοι δημιούργησαν στὸ ἐσωτερικὸ τῆς Ἐκκλησίας προβλήματα, τὰ ὁποῖα ἔχουν τὶς προεκτάσεις τους μέσα στὶς συνειδήσεις τῶν πιστῶν, οἱ ὁποῖοι ἔχουν κατὰ κάποιον τρόπο ταυτίσει τὴν ἔννοια τῆς Ἐκκλησίας μὲ τὴν ἔννοια τῶν φορέων τῆς ἐκκλησιαστικῆς διακονίας ἢ καὶ τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἐξουσίας.

Ἡ Ἱερά Σύνοδος ἔλαβε, ὅπως εἶπα, τὰ προσήκοντα μέτρα, παρὰ ὅμως τὸ γεγονός αὐτὸ ἐξακολουθεῖ καὶ συντηρεῖται, καὶ μάλιστα κατὰ τρόπον τεχνητὸ ἢ καὶ προκλητικὸ, ἓνα βαρὺ κλίμα στὴν Ἐκκλησία μας καὶ στὴν Πατρίδα μας ἀπὸ ἐκείνους ποὺ βεβαίως ἐν ὀνόματι τῆς καθάρσεως ἔρχονται νὰ κάνουν ἀποκαλύψεις διαφορῶν περιστατικῶν, ἄλλοτε ἀληθῶν ἢ καὶ ἄλλοτε ὑποτιθεμένων, μὲ τὰ ὁποῖα ὡς ἰσχυρίζονται ἐπιδιώκουν τὴν ἐσωτερικὴν κάθαρση τῆς Ἐκκλησίας.

Ἄλλὰ βεβαίως, ἡ κάθαρσις τῆς Ἐκκλησίας δὲν μπορεῖ νὰ διέρχεται μέσα ἀπὸ τὸν διασυρμὸν τῶν ἀνθρώπων, διότι οἱ ἄνθρωποι ὅσοδήποτε καὶ ἂν εἶναι ἁμαρτάνοντες, δὲν παύουν νὰ ἔχουν τὴν προσωπικὴ ἀξιοπρέπειάν τους. Ἰδιαιτέρως δὲ οἱ Ἐπίσκοποι, οἱ ὁποῖοι προΐστανται τῶν τοπικῶν Ἐκκλησιῶν, εἶναι ἄνθρωποι οἱ ὁποῖοι καὶ αὐτοὶ σάρκα φοροῦν καὶ στὸν κόσμον οἰκοῦν, παρὰ τὸ γεγονός ὅτι ἔπρεπε νὰ διακρίνονται ἀπὸ ὄλους τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους, ὄχι διὰ τὴν ἀγιότητά τους καὶ τὴν ἀπουσία τῆς ἁμαρτίας ἀπὸ τὴν ζωὴ τους, ἀλλὰ διὰ τὴν προσοχὴ καὶ τὸν ἀγῶνα τὸν πνευματικὸ, τὸν ὁποῖο ἔπρεπε νὰ καταβάλουν ἀνὰ πᾶσα στιγμὴ τῆς ζωῆς τους προκειμένου, μὲ τὸν τρόπο αὐτόν, νὰ παρέχουν τὸν ἑαυτὸ τους ὑπόδειγμα πρὸς μίμησιν.

Ἄλλὰ διερωτώμεθα ὅλοι μας, ποιὸν σκοπὸ ἐξυπηρετεῖ αὐτὸς ὁ καθημερινὸς διασυρμὸς, αὐτὴ ἡ καταφορὰ ὄχι μόνον ἐναντίον τῶν ἀνθρώπων τῆς Ἐκκλησίας ἀλλὰ καὶ ἐναντίον αὐτῆς ταύτης τῆς Ἐκκλησίας. Τί νόημα ἔχουν αὐτὲς οἱ προαναγγελίες περὶ δῆθεν ἀποκαλύψεων, οἱ ὁποῖες πρόκειται νὰ γίνουν. Δὲν δημιουργοῦν ἓνα κλίμα ἐκβιαστικόν; Δὲν δημιουργοῦν πολλὰ ἐρωτηματικὰ μέσα στὶς καρδιὰς τῶν ἀνθρώπων; Δὲν καθιστοῦν ὀρισμένους ἀνθρώπους ὀμήρους ἐκείνων οἱ ὁποῖοι προαναγγέλουν σκάνδαλα καὶ δημοσιοποιήσεις τῶν σκανδάλων αὐτῶν, ἔτσι ἐπι-

τυγχάνεται ἡ κάθαρσις; Μὲ τὸ διασυρμὸν τῶν προσώπων; Καὶ ὄχι μὲ μέτρα τὰ ὁποῖα εἶναι ἐσωτερικῆς καύσεως, μέτρα μὲ τὰ ὁποῖα ἡ Ἐκκλησία ἢ ἴδια ἔχει τὴ δυνατότητα νὰ αὐτοκαθαρθεῖ καὶ ἔχει τὴ δυνατότητα νὰ ἀποβάλλει ἐκ τῶν μελῶν τῆς ἐκείνου οἱ ὁποῖοι κατὰ τρόπον ἀποδεδειγμένον εἶναι ἔνοχοι. Διότι, ζοῦμε ἀγαπητοί μου εἰς μίαν ἐποχὴ κατὰ τὴν ὁποίαν ἡ κακότης, πολλές φορὲς τῶν ἀνθρώπων ὀδηγεῖ στὰ ἄκρα, μὲ ἀποτέλεσμα ἐκ τῶν ὑστέρων νὰ ἀντιλαμβάνεται κανεὶς πόση ἄδικη, σὲ ὀρισμένες βεβαίως περιπτώσεις, ὑπῆρξε αὐτὴ ἡ καταφορὰ.

Ἐδῶ πρόκειται γιὰ μιὰ γενικευμένη, συστηματικὴ, κατευθυνόμενη ἐπίθεση, ἔφοδο θὰ ἔλεγα ἐναντίον τῆς Ἐκκλησίας, σὲ μιὰ μάλιστα ἐποχὴ, κατὰ τὴν ὁποίαν ὁ τόπος αὐτὸς καὶ ὁ λαὸς αὐτὸς ἔχει ἀνάγκη ἀπὸ τὰ πνευματικὰ ἐρείσματα καὶ ἡ κατεδάφισις τῆς πίστεως καὶ πρὸς τὸν Θεὸ καὶ πρὸς τοὺς ἀνθρώπους τῆς Ἐκκλησίας μέλλει νὰ ἔχει μοιραῖα ἀποτελέσματα μέσα στὶς καρδιὰς τῶν ἀνθρώπων. Πρῶτος ἐγώ, εἶμαι σημαιοφόρος τῆς ἐσωτερικῆς καθάρσεως, τὴν ὁποίαν καὶ εἰσηγήθηκα στὴν Ἱεράν Σύνοδο, ἀλλὰ ἄλλο αὐτὸ καὶ ἄλλο ἐκεῖνο τὸ ὁποῖο ζοῦμε κάθε μέρα, τὸ γκρέμισμα δηλαδὴ οὐσιαστικὰ μέσα στὶς ψυχὰς τῶν ἀνθρώπων, ἑνὸς συμβόλου πνευματικοῦ ποῦ εἶναι ἡ Ἐκκλησία, ἑνὸς χώρου ὁ ὁποῖος εἶναι θεανθρώπινος, πρὸς τὸν ὁποῖο προσβλέπουν οἱ ἄνθρωποι τοῦ καιροῦ μας. Καὶ βεβαίως, ἐκ τῶν ὑστέρων, ὅταν θὰ ἔχουν κατεδαφιστεῖ οἱ θεσμοί, δὲ θὰ ἔχει κανένα νόημα νὰ θρηνοῦμε ἐπὶ τῶν εἰρειλίων. Πρέπει ἐπὶ τοῦδε νὰ ἀντιδράσει κανεὶς, ὄχι ἐπικαλούμενος τοὺς νόμους, τοὺς ὁποῖους βεβαίως παραβιάζουν κατὰ τρόπον προκλητικὸ ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι ὑποκλέπτουν συνομιλίες καὶ ἄλλα τὰ ὁποῖα ἔχει καταδικάσει ὁ νόμος, ἔχει καθιερώσει καὶ χαρακτηρίσει μάλιστα ποινικὰ ἀδικήματα, ἀλλὰ ἐπικαλούμενος τὴν συνείδησιν, ἡ ὁποία πλήττεται ἀνηλεῶς καὶ δὲν ξέρει κανεὶς ποῦ θὰ ὀδηγήσει καὶ ποῦ θὰ σταματήσει αὐτὸ τὸ κακό.

Ἐπειτα, βλέπετε ὅτι ὄλον αὐτὸν τὸν καιρὸ οἱ Ἕλληνες εἶναι ὑποχρεωμένοι κάθε βράδῃ σχεδὸν νὰ παρακολουθοῦν λεπτομέρειες καὶ ρεπορτάζ ἀπὸ τὴν ἰδιωτικὴν ζωὴν τοῦ ἑνὸς ἢ τοῦ ἄλλου ἀνθρώπου τῆς Ἐκκλησίας καὶ ἔχουν ἐγκαταλείψει ὄλα τὰ ἄλλα μεγάλα θέματα τῆς ἐπικαιρότητας. Θέματα ἐθνικά, ὅπως εἶναι τὸ Αἰγαῖον, ὅπως εἶναι τὸ Κυπριακόν, θέματα κοινωνικά, ὅπως εἶναι τὸ ἀγροτικόν, ὅπως εἶναι τὸ δημοσιογραφικόν, τόσα ἄλλα ζητήματα τὰ ὁποῖα ὑπάρχουν καὶ ἀπὸ τὰ ὁποῖα ἀπειλεῖται ἡ κοινωνικὴ γαλήνη καὶ εἰρήνη, ἀλλὰ καὶ ἡ ἐθνικὴ μας ἀκεραιότητα. Ἐκεῖ ἐφθάσαμεν, νὰ προβάλλουμε τὰ δεινὰ

τῆς Ἐκκλησίας γιὰ νὰ ἀποπροσανατολίσουμε τὸ λαὸ καὶ νὰ τὸν ἀποσποῦμε ἀπὸ τὰ καθημερινὰ του προβλήματα.

Καὶ ποιὸς εἶναι ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος κρύβεται πίσω ἀπὸ ὅλη αὐτὴν τὴν ἐφοδὸν ἐναντίον τῆς Ἐκκλησίας σὲ μιὰ ἐποχὴ, ἡ ὁποία εἶναι ὀπωσδήποτε κρίσιμη, πὺν καλπάζει ἢ ἀνεργία, πὺν ἢ φτώχεια ἐπισκέπτεται πολλὰ νοικοκυριά, πὺν εἶναι ὑπερχρεωμένα τὰ περισσότερα; Σὲ μιὰ ἐποχὴ πὺν ἔπρεπε νὰ συγκεντρωθοῦμε στὸν ἑαυτὸ μας γιὰ νὰ ἀντιμετωπίσουμε καὶ νὰ ἐπιλύσουμε τὰ προβλήματά μας. Αὐτὸ ἔλειπε ἀπὸ τὸν τόπο αὐτόν, αὐτὸ ἦταν ἐκεῖνο τὸ ὁποῖο ἔχει τὴν προτεραιότητα καὶ ἐπαναλαμβάνω, γιὰ νὰ μὴν παρεξηγηθῶ, πρῶτος ἐγὼ εἶμαι σημασιόφορος τῆς ἐσωτερικῆς καθάρσεως καὶ μαζί με ἐμένα ὅλη ἡ Δ.Ι.Σ., ἡ ὁποία ὁμοφώνως ἔλαβε τὶς γνωστὲς ἀποφάσεις;

Διὰ τοῦτο καὶ προχθὲς ἡ Ἱερὰ Σύνοδος ἔλαβε ἐκ νέου καὶ ἐπανελάβε παλαιὰν τῆς ἀπόφασιν, νὰ καλέσει τοὺς πιστοὺς, ὁποῖος γνωρίζει κάτι ἐναντίον κάποιου λειτουργοῦ τῆς Ἐκκλησίας, νὰ ἔρθει νὰ τὸ καταγγεῖλει ἐπὺνύμως καὶ ὑπευθύνως, ὄχι στοὺς καφενέδες, οὔτε στὶς πλατεῖες, οὔτε στὶς κοσμικὲς συγκεντρώσεις, ἀλλὰ ἐπὺνύμως καὶ ὑπευθύνως, βάζοντας καὶ τὴν ὑπογραφή τους ἀπὸ κάτω. Καὶ ἂν τότε ἡ Ἐκκλησία ὀρρωθήσει, καὶ ἂν ἡ Ἐκκλησία ἀδιαφορήσει, τότε βεβαίως θὰ εἴμεθα ἄξιοι αὐτοῦ τοῦ διασυρμοῦ. Ἄλλὰ ἡ Ἐκκλησία μας δὲν ἔχει μόνο τὰ ὀλίγα αὐτὰ πρόσωπα, τὰ ὁποῖα σήμερα κινοῦνται εἰς τὴν ἐπικαιρότητα.

Ἡ Ἐκκλησία μας ἔχει ἑκατοντάδες καὶ χιλιάδες κληρικούς, οἱ ὁποῖοι εἶναι ἀφοσιωμένοι στὰ ἔργα τους, οἱ ὁποῖοι προσφέρουν πνευματικὲς, κοινωνικὲς καὶ φιλανθρωπικὲς ὑπηρεσίες στὸ λαὸ μας καὶ ὁ λαὸς μας τρέχει στὶς Ἐκκλησίες καὶ στοὺς ποιμένες του καὶ ἐμπιστεύεται τὰ πάθη του καὶ τὰ προβλήματά του καὶ ἐμεῖς ἀνοίγουμε τὴν ἀγκαλιά μας τὴν πνευματικὴ, γιὰ νὰ χωρέσει ἐκεῖ μέσα ὅπως ἔλεγε καὶ ὁ Παπαδιαμάντης «*Τὰ πάθια τοῦ κόσμου*», γιὰ νὰ δώσουμε λύσεις στὰ προβλήματα, γιὰ νὰ ἀνακουφίσουμε οἰκογένειες, γιὰ νὰ θρέψουμε πεινασμένους, γιὰ νὰ ντύσουμε γυμνιτεύοντες καὶ ἀστέγους, γιὰ νὰ διαφυλάξουμε τὸ ἀμόλυντο τῆς προσωπικότητος, γιὰ νὰ τονίσουμε τὴν ἀξία τοῦ ἀνθρώπου ὡς εἰκόνας ἐπίγειας τοῦ Θεοῦ. Γιατί τάχα ὅλα αὐτὰ πρέπει νὰ λησμονοῦνται καὶ γιατί κανεὶς δὲν ὁμιλεῖ περὶ αὐτῶν;

Πρόσφατα, ἐξ ἀφορμῆς τῆς μεγάλῃς βιβλικῆς καταστροφῆς πὺν ἔγινε στὶς χώρες τῆς Ν.Α. Ἀσίας, ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος ὑπῆρξε ἡ πρῶτη ἡ ὁποία ἔστειλε ἀνθρωπιστικὴ βοήθεια καὶ ἡ βοήθεια αὐτὴ στὴ συνέχεια μετὰ τῆ

συμπαράσταση ὅλου τοῦ λαοῦ μας ἔγινε τόνοι ὀλόκληροι τέτοιας βοήθειας. Ἐφυγε μιὰ πρῶτη φορηγίδα, ἡ ὁποία μετέφερε 700 τόνους, ἔφυγε μιὰ δεῦτερη προχθὲς μετὰ ἄλλους 700 τόνους, φεύγει τρίτη τὴν ἄλλη ἐβδομάδα μετὰ ἄλλους 700 τόνους ἀνθρωπιστικῆς βοήθειας καὶ εἶναι μόνον αὐτό;

Αὐτὸ εἶναι τὸ πρόσφατο καὶ γι' αὐτὸ τὸ θυμόμαστε, ἀλλὰ ὑπάρχει ἓνα δίκτυο ὀλόκληρο προσφορᾶς ὑπηρεσιῶν στὸ λαὸ μας αὐτὸν μετὰ τὸν ὁποῖον, εἶναι ζυμωμένη ἢ Ἐκκλησία μας γιατί αὐτὰ δὲν πρέπει νὰ λησμονοῦνται, γιατί αὐτὰ δὲν ἀναφέρονται, γιατί περὶ αὐτῶν δὲν ἔχει δώσει κανένας ἀπὸ τοὺς τηλεοπτικὸς δημοσιογράφους κάποια ἀπὸ τὶς ἐκπομπές του, γιατί; Γιατί μήπως δὲν πρέπει νὰ μάθει ὁ κόσμος τί προσφέρει σὲ αὐτὸν τὸν τόπο ἡ Ἐκκλησία. Καὶ ἂν ὑπάρχουν ἢ ὑπῆρξαν κάποιοι ἐπίσκοποι, πρέπει νὰ καταλυθεῖ ὅλο τὸ οἰκοδόμημα τῆς Ἐκκλησίας καὶ νὰ καταρρεῖ ἢ πίστη τῶν ἀνθρώπων; Ἄλλὰ βεβαίως ἡ πίστη εἶναι τόσο βαθιὰ ριζωμένη πὺν δὲν καταρρίπτεται καὶ δὲν καταρρέει. Ἡ ἐμπιστοσύνη ὁμως τοῦ κόσμου πρὸς τὸν ἱερὸ Κλῆρο, αὐτὴ εἶναι ἐκεῖνη ἡ ὁποία τὴ στιγμὴ αὐτὴ ἀντιμετωπίζει πρόβλημα. Ἄλλὰ εἶναι ἐπαναλαμβάνω ἄδικο, ὅταν ξέρει κανεὶς ὅτι σὲ ὅλες τὶς βαθμίδες τῆς ἱεροσύνης ἀπὸ τῆς ἀνώτατης μέχρι τῆς κατώτατης, ὑπάρχουν πρόσωπα τὰ ὁποῖα εἶναι πρόσωπα θεοφιλῆ, φιλόθεα, λαϊκὰ πρόσωπα, δηλαδή μετὰ διάθεση καὶ συνείδηση λαϊκότητος καὶ οἰκειότητος πρὸς τὸν λαὸ μας, ὁ ὁποῖος πολλὰς φορὰς χτυπάει τὶς πόρτες μας. Καὶ ὅπως ἔλεγα καὶ μιὰν ἄλλη φορὰ, ἀναφερόμενος σὲ κάποιο πιστοποιητικὸ, τὸ ὁποῖο ἐγὼ, ὡς Μητροπολίτης Δημητριάδος ἔδωσα, πρέπει νὰ σὰς πῶ ὅτι ἐμεῖς δὲν εἴμεθα εἰσαγγελεῖς, οὔτε εἴμαστε δικηγόροι ἢ πολιτικοί, οὔτε εἴμαστε ἀστυνομικοί, εἴμαστε πνευματικοὶ πατέρες καὶ ἀκολουθοῦμε τὸ παράδειγμα τοῦ Κυρίου μας, ὁ ὁποῖος συναναστρέφετο τοὺς ἁμαρτωλοὺς τῆς ἐποχῆς του, τὶς πόρνες, τοὺς ἁμαρτωλοὺς, τοὺς τελῶνες καὶ ἠξίωσεν ἓνα ληστὴ νὰ εἰσέλθει πρῶτος εἰς τὸν Παράδεισον. Ἄς ἔλθουν τώρα νὰ ὁμιλήσουν ὅλοι ἐκεῖνοι, πὺν ἔχουν εὐεργετηθεῖ ἀπὸ ἐμᾶς, ἄς ἔλθουν νὰ ὁμιλήσουν ἐκεῖνοι εἰς τοὺς ὁποῖους βρήκαμε δουλειά, ἐκεῖνοι τοὺς ὁποῖους στείλαμε ὡς ἀρρώστους στὸ ἐξωτερικὸ, γιὰ νὰ γίνουν καλά, ἄς ἔλθουν νὰ μιλήσουν τὰ παιδιὰ πὺν τοὺς δίνουμε ὑποτροφίες χρόνια τώρα καὶ ὀλοκληρώνουν τὶς σπουδές τους, ἄς ἔλθουν νὰ ὁμιλήσουν ἐκεῖνοι πὺν τρῶνε καθημερινὰ ἀπὸ τὰ συσσίτια τῆς Ἐκκλησίας. Ποιὸς ἐξ ἐκείνων τοὺς ὁποῖους μᾶς κρίνουν καὶ μάλιστα μετὰ τέ-

τοιον ἄδικο τρόπο, ἔχουν προσφέρει τίποτε ἐξ αὐτῶν πού λέγω στοὺς ἀνθρώπους τοῦ λαοῦ μας.

Ἄλλὰ ἐμεῖς δὲν ἀποστρεφόμεθα τὴν κριτική, ἀρκεῖ αὐτὴ νὰ τηρεῖται μέσα σὲ ὀρισμένα πλαίσια εὐπρεπείας, διότι δὲν εἶναι εὐπρέπεια ὅταν μεταδίδει κανεὶς ἀπὸ τὶς τηλεοράσεις ἐπιλήψιμες συζητήσεις καὶ γιὰ νὰ καλυφθεῖ δῆθεν ὑποκριτικά, βάζει καὶ τὸ σῆμα «ἀποσύρατε τὰ παιδιὰ σας γιατί αὐτὰ πού θὰ δεῖτε εἶναι ἀκατάλληλα δι' ἀνηλίκους». Σὲ ποιούς τὰ λένε αὐτά; Εἴμαστε τόσο ἀφελεῖς διὰ νὰ τὰ πιστεύσωμε; Εἴμαστε τόσο ἀφελεῖς γιὰ νὰ νομίζωμε ὅτι πραγματικά ἀγαποῦν τὴν Ἐκκλησία; Ἔτσι ἀγαπάει κανεὶς τὴν Ἐκκλησία; Μὲ τὸ νὰ τὴ διασύρει στὸ πανελλήνιον καὶ στὸ ἐξωτερικὸν ἀκόμα;

Γράφουν οἱ ἐφημερίδες τῆς Εὐρώπης καὶ τῆς Ἀμερικῆς ὅτι ἐδῶ γίνεται σεισμός, ὅτι ἐδῶ ἡ Ἐκκλησία καταρρέει, ὅτι εἶναι ἀναμειγμένη σὲ σκάνδαλα οἰκονομικά καὶ σὲ ἄλλα. Ποῦ τὰ εἶδαν ὅλα αὐτά; Ἐπαναλαμβάνω ὅτι δὲν εἴμαστε ἅγιοι, ὑπάρχουν ὅπωςδήποτε προβλήματα μέσα στὴν Ἐκκλησία ἀπὸ ἀνθρώπους τῆς Ἐκκλησίας, ἀλλὰ ἐδῶ εἶναι ἡ Ἐκκλησία. Μὲ τὴν ἀγάπη, μὲ τὴν ἀλήθειαν καὶ ὄχι μὲ τὴν εἰσαγγελικὴ μαγκούρα θὰ θελήσει νὰ δώσει λύση εἰς τὰ προβλήματα αὐτά, αὐτὸ μᾶς ἐδίδαξεν ὁ Κύριός μας. Ἡ συγχωρητικότητα καὶ ἡ ἐπιείκεια εἶναι χαρακτηριστικὰ γνωρίσματα καὶ δὲν πρέπει νὰ τὰ ἀποβάλλωμε. Αὐτὰ εἶναι ὄπλα τῆς στρατείας μας καὶ μὲ αὐτὰ τὰ ὄπλα μποροῦμε νὰ ἀντιμετωπίζουμε ὅλες τὶς καταστάσεις, ὥστε νὰ ἱκανοποιῦμε καὶ τὸ δημόσιο φρόνημα, ἀλλὰ καὶ στὴ συνέχεια νὰ καθαρῶμεν καὶ νὰ καθαριζόμενα ἐσωτερικά, προκειμένου νὰ φεύγουν μέσα ἀπὸ τὴν οἰκογένειά μας ἀνθρώποι, οἱ ὅποιοι μπορεῖ νὰ ἡμάρτησαν, ἀλλὰ δὲν μετανοοῦν.

Ἀγαπητοί μου, ἀναγκάστηκα νὰ τὰ πῶ ὅλα αὐτά, γιατί ὅπως εἶπα καὶ στὴν Ἱερὰν Σύνοδον «περίλυτος ἐστὶν ἡ ψυχὴ μου ἕως θανάτου» καὶ αὐτὸ τὸ ἐννοῶ καὶ τὸ βλέπετε πολλὰ φορὲς, καὶ εἰς τὸ πρόσωπόν μου, διότι ἐγὼ ὡς Ἀρχιεπίσκοπος καὶ Προκαθήμενος αὐτῆς τῆς Ἐκκλησίας, δέχομαι τὸν καταιγισμὸ τῶν ἐρεθισμάτων ἀπὸ ὅσα συμβαίνουν δεξιὰ καὶ ἀριστερά. Καὶ μπορεῖ νὰ μὲν βέβαια νὰ μὴν ἔχω εὐθῦνες γιὰ ἄλλους, νὰ μὴν μπορῶ νὰ παρακολουθῶ, καὶ δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ γίνῃ αὐτό, πᾶν ὅ,τι συμβαίνει σὲ ὅλη τὴν ἔκταση τῆς Ἐκκλησίας μας, ἀλλὰ θέλω νὰ πῶ ὅτι εἶμαι ἀποφασισμένος νὰ κάνουμε τὴν κάθαρσιν στὴν Ἐκκλησία καὶ αὐτὰ πού ἀκούγονται ἔτσι ἀδέσποτα δε-

ξιὰ καὶ ἀριστερὰ γιὰ δῆθεν διεφθαρμένους ἀνθρώπους μέσα στὸ χῶρο τῆς Ἐκκλησίας, δὲν τὰ πιστεύω, ἐὰν δὲ δῶ χαριὰ, ἐὰν δὲ δῶ ἀποδείξεις, ἐὰν δὲ δῶ ὑπογραφές, ἐὰν δὲ δῶ ὑπεύθυνους ἀνθρώπους οἱ ὅποιοι καταθέτουν μὲ εὐθύνη καὶ μὲ ἐπίγνωση τὰ στοιχεῖα πού ὑποτίθεται κατέχουν.

Ἀγαπητοί μου, ἐπιθυμῶ νὰ σᾶς διαβεβαιώσω γιὰ ὅλα αὐτὰ τὰ ὅποια σᾶς εἶπα, ἀλλὰ καὶ νὰ ἀπευθύνω ἔκκλησιν πρὸς ὄλους ἐσᾶς καὶ πρὸς ἐκείνους πού ἀκούουν ἀπὸ τὰ Μ.Μ.Ε. Στηριχθεῖτε στὴν πίστη καὶ τὴν Ἐκκλησία. Ἐλάτε κοντὰ μας πού ἀγωνιζόμαστε γιὰ τὴν ἐσωτερικὴ κάθαρσιν τῆς Ἐκκλησίας, μαζί μὲ ἐμᾶς καὶ σεῖς, ὅσοι πονᾶτε γιὰ αὐτὸν τὸν τόπο. Στηριξάτε τὸ κῦρος τῆς Ἐκκλησίας, διότι ἔρχονται καιροὶ δύσκολοι καὶ ὅταν οἱ θεσμοί, πρῶτος ἐκ τῶν ὁποίων εἶναι ἡ Ἐκκλησία, δὲ θὰ εἶναι στὸ ἀρμόζον ὕψος, ἀλλὰ θὰ ἔχουν δεχθεῖ πλήγματα καταιγιστικά, τότε θὰ θρηνοῦμεν, διότι δὲ θὰ διαθέτουμε τὴ δύναμη πού πρέπει γιὰ νὰ ἀντιμετωπίσουμε ἐνωμένοι αὐτὴ τὴν προσφορὰν, αὐτὴ τὴν προβολὴν τῶν προβλημάτων τὰ ὅποια βρίσκονται ἐπὶ θύραις. Δὲ θέλω νὰ κινδυνολογήσω, ἀλλὰ ἀναλύω τὰ γεγονότα ὅπως ἀσφαλῶς τὸ κάνετε καὶ σεῖς καὶ βλέπω ὅτι ἔρχονται δύσκολοι καιροί. Πρέπει νὰ διαφυλάξωμεν πραγματικά τὴ συνείδησίν μας καὶ ἐνωμένοι ἐν τῇ ἐνότητι τῆς πίστεως, νὰ διεκδικήσωμε δυναμικὰ τὴν ὑποστήριξη αὐτοῦ τοῦ ἔθνους, καὶ καλῶ καὶ ἐκείνους οἱ ὅποιοι ἀπειλοῦν καὶ ἐκβιάζουν πολλές φορὲς καὶ προαναγγέλλουν ἀπὸ τώρα διὰ τὸ μέλλον, τὸ τί δῆθεν πρόκειται νὰ ἀποκαλύψουν δημιουργώντας προβλήματα στὶς ἐπαρχίες τῶν Ἐπισκόπων καὶ πληροῦντες στὶς καρδιὰς τῶν ἀνθρώπων ἀπὸ μιὰ ἀγωνίαν, τοὺς παρακαλῶ νὰ σταματήσουν αὐτὴ τὴν τακτική, δὲν ἀντέχει ἄλλο ὁ λαὸς μας, ὁ λαὸς μας θρησκεύει, ὁ λαὸς μας πιστεύει καὶ ὁ λαὸς μας πρέπει νὰ ἐμπιστευεῖται τὴν πνευματικὴν καὶ ἐκκλησιαστικὴν τὴν ἡγεσία, ἡ ὁποία πράττει τὸ καθῆκον τῆς πάντοτε μὲ ἐπίγνωση τῆς σοβαρότητας τῶν προβλημάτων καὶ μὲ ἐπίγνωση τῆς ὑπευθυνότητος, ἔναντι τῆς ἱστορίας τοῦ παρελθόντος, τοῦ παρόντος καὶ τοῦ μέλλοντος.

Ἡ δὲ χάρις τοῦ Ἁγίου Θεοῦ καὶ τὸ μέγα ἔλεός του, ταῖς πρεσβείας τοῦ ἐν ἁγίοις Πατρὸς ἡμῶν Φωτίου Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως τοῦ Ἰσαποστόλου καὶ Ὁμολογητοῦ, ὅς εἶναι μαζί μὲ ὄλους καὶ μὲ ὅλες σας. Ἀμήν.

Ο ΕΟΡΤΑΣΜΟΣ ΤΗΣ ΜΝΗΜΗΣ ΤΟΥ ΜΕΓΑΛΟΥ ΦΩΤΙΟΥ

Εισαγωγικό Σημείωμα

Με μεγαλοπρέπεια και ἐκκλησιαστική λαμπρότητα τελέσθηκαν και ἐφέτος οἱ ἐορτὲς στὴ μνήμη τοῦ ἐν Ἁγίοις Πατρὸς ἡμῶν Φωτίου, Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως τοῦ Μεγάλου, Προστάτου τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

Τὸ Σάββατο 5 Φεβρουαρίου, τελέσθηκε Πανηγυρικός Ἑσπερινὸς στὸν Καθεδρικό Ναὸ Ἀθηνῶν, στὸν ὁποῖο χοροστάτησε ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστόδουλος μετὰ τὴ συμμετοχὴ τῶν Σεβασμιωτάτων Μητροπολιτῶν-Μελῶν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου. Τὸν πανηγυρικό τῆς ἡμέρας ἐξεφώνησε ὁ Πανοσιολογιώτατος Ἀρχιμανδρίτης κ. Μάρκος Βασιλάκης, Β' Γραμματεὺς - Πρακτικογράφος τῆς Ἱερᾶς Συνόδου. Στὴ συνέχεια ὁ Μακαριώτατος, λαμβάνοντας ἀφορμὴ ἀπὸ τὰ γεγονότα τῶν τελευταίων ἡμερῶν, τὰ ὁποῖα ἔχουν ἄμεση σχέση μετὰ τὴν κάθαρση, ποὺ ὁ ἴδιος διακήρυξε ὅτι θὰ πραγματοποιήσῃ στὸν χῶρο τῆς Ἐκκλησίας, εἶπε τὰ ἑξῆς: «*Ἡ Ἐκκλησία δὲν εἴμαστε μόνο ἡμεῖς. Ἔχει ἀρχηγὸ τὸν ἰδρυτὴ τῆς πίστεώς μας τὸν Ἰησοῦ Χριστό, ὁ ὁποῖος κατευθύνει τὸ σκάφος τῆς μέσα στὸ θελλῶδες πέλαγος αὐτῆς τῆς ζωῆς. Τὰ δὲ κύματα, ποὺ πολλές φορές ὀγκώνονται, δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ὀδηγήσουν τὸ σκάφος τῆς Ἐκκλησίας σὲ ναυάγιο. Αὐτὴ τὴν Ἐκκλησία μᾶς ἔδωσε ὁ Κύριος καὶ αὐτὴ διακονοῦμε μετὰ τίς ἁμαρτίες μας γιατί κανένας δὲν εἶναι τέλειος. Εἴμαστε ἀτελεῖς, ἁμαρτωλοὶ καὶ ὑπόλογοι ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ τοῦτο μὲ κανένα τρόπο δὲν σκιάζει τὴν δόξα, τὸν πλοῦτο καὶ τὸν θησαυρὸ τῆς Ἐκκλησίας. Μέσα στὴν ζωὴ τῆς Ἐκκλησίας οἱ ἀσθένειες τῶν ἀνθρώπων δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἀποτρέπουν τὴν δόξα καὶ τὸ μεγαλεῖο τῆς ἀγάπης τοῦ Θεοῦ πρὸς τοὺς ἀνθρώπους. Ἡ Ἐκκλησία ὑπάρχει περισσότερο γιὰ τοὺς ἁμαρτωλοὺς καὶ λιγότερο γιὰ τοὺς Ἁγίους».*

Κατὰ τὴ διάρκεια τοῦ Ἑσπερινοῦ τιμήθηκαν γιὰ τὴν μακρὰ καὶ καλλίκαρπο προσφορά τους στὴν Ἐκκλησία μετὰ τὴν ἀπονομὴ τοῦ παρασήμερου Της (Χρυσοῦς Σταυρὸς τοῦ Ἀποστόλου Παύλου), οἱ Πανοσιολογιώτατοι Ἀρχιμανδρίτες: κ. Νικήτας Βουτυρᾶς (τ. Ἱεροκλήρῳ Ἱερᾶς Μητροπόλεως Ἀλεξανδρουπόλεως), κ. Σεβαστιανὸς Κωνσταντινίδης (Ἱεροκλήρῳ Ἱερᾶς Μητροπόλεως Πολυανῆς καὶ Κιλκισίου), κ. Φιλᾶρετος Βιτάλης (Ἱερᾶς Μητροπόλεως Σύρου, Τήνου, Ἄνδρου, Κέας καὶ Μήλου), κ. Κάλλιστος Λαβδάκης (τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς), ὁ Πρωτοπρεσβύτερος κ. Νικόλαος Φίλιας (Προϊστάμενος τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Ἁγίου Νικολάου Πευκακίων), οἱ Καθηγητές: κ. Παντελῆς Πάσχος (Ὁμότιμος Καθηγητὴς Θεολογικῆς Σχολῆς Ἀθηνῶν), κ. Γεώργιος Πατρῶνος (Ὁμότιμος Καθηγητὴς Θεολογικῆς Σχολῆς Ἀθηνῶν), κ. Χρῆστος Κρικιώνης, (Ὁμότιμος Καθηγητὴς Θεολογικῆς Σχολῆς Θεσσαλονίκης), κ. Βασίλειος Ψευτογκᾶς (Ὁμότιμος Καθηγητὴς Θεολογικῆς Σχολῆς Θεσσαλονίκης), οἱ Μουσικολογιώτατοι κ.κ. Ἰωάννης Κότορος (Ἱεροψάλτης) καὶ Γεώργιος Χατζηχρόνογλου (Ἱεροψάλτης Ἱεροῦ Ναοῦ Φανερωμένης Χολαργοῦ).

Τὴν Κυριακὴ, 6 Φεβρουαρίου, στὸ Καθολικὸ τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Πεντέλης, ἐτελέσθη ὁ Ὅρθρος καὶ ἡ Συνοδικὴ θεία Λειτουργία, στὴν ὁποία προεξήρχε ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστόδουλος. Στὴ συνέχεια καὶ πρὶν τὸ τέλος τῆς θείας Λειτουργίας ἀναφέρθηκε στὸ ἐσωτερικό

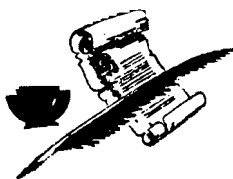
πρόβλημα τῆς Ἐκκλησίας καὶ στὰ ἁμαρτήματα τῶν λειτουργῶν τῆς ἐπισημαίνοντας ὅτι τὸ γεγονός αὐτὸ γεμίζει τὶς ψυχές μας ἀπὸ θλίψη καὶ ἀγωνία, ἀπὸ μετάνοια καὶ διάθεση πνευματικῆς κάθαρσης. Ἐπίσης ἀναφέρθηκε στὶς ἐνέργειες καὶ τὰ μέτρα ποὺ ἔχει λάβει ἡ Δ.Ι.Σ. ἔτσι ὥστε νὰ ἐπιτευχθεῖ ἡ ἐσωτερικὴ κάθαρση τῶν ἀνθρώπων τῆς Ἐκκλησίας λέγοντας χαρακτηριστικὰ ὅτι «*μέ τὸν τρόπο αὐτὸ ἀνταποκρίνεται ὄχι μόνον στὸ αἴτημα τῶν πιστῶν ἀλλὰ καὶ τοῦ Κυρίου μας*». Ἀκόμη ὁ Μακαριώτατος τάχθηκε ἐναντίον τῶν προαναγγελιῶν καὶ δημοσιοποιήσεων τῶν σκανδάλων ἀπὸ ὄλους ἐκείνους, οἱ ὅποιοι μὲ ἐκβιαστικὸ τρόπο προσπαθοῦν νὰ ἐπιβάλλουν τὴν κάθαρση, λέγοντας ὅτι «*ἡ Ἐκκλησία ἢ ἴδια ἔχει τὴ δυνατότητα νὰ αὐτοκαθαρθεῖ καὶ νὰ ἀποβάλει ἐκείνους, οἱ ὅποιοι, κατὰ τρόπο ἀποδεδειγμένο, εἶναι ἔνοχοι*».

Μετὰ τὸ τέλος τῆς θείας Λειτουργίας στὸ Διορθόδοξο Κέντρο ποὺ εὑρίσκεται στὸ χῶρο τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Πεντέλης, πραγματοποιήθηκε ἡ καθιερωμένη, κατὰ τὴν ἡμέρα αὐτή, σύσκεψη τῶν μελῶν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου μὲ τοὺς Καθηγητὲς καὶ τοὺς λοιποὺς διδάσκοντες στὶς Θε-

ολογικὲς Σχολές τῶν Πανεπιστημίων Ἀθηνῶν καὶ Θεσσαλονίκης. Τῆς Συσκέψεως προῖστατο ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστόδουλος. Θέμα τῆς ἐφετινῆς συσκέψεως ἦταν: «*Ἱεροὶ Κανόνες – Μέγας Φώτιος – Σχίσμα 867*». Εἰσηγητὴς ἦταν ὁ Ἑλλογιμώτατος Καθηγητὴς τοῦ Κανονικοῦ Δικαίου τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν καὶ Πρόεδρος τοῦ Τμήματος Κοινωνικῆς Θεολογίας αὐτῆς κ. Παναγιώτης Χριστινάκης. Ἡ ὁμιλία δημοσιεύεται κατωτέρω.

Κατὰ τὴν παρέμβασή τους οἱ Καθηγητὲς τῶν δύο Θεολογικῶν Σχολῶν τάχθηκαν ὑπὲρ τῆς καθάρσεως ποὺ ἡ Ἐκκλησία πραγματοποιεῖ στὸ χῶρο τῆς.

Κλείνοντας τὴ Σύσκεψη ὁ Μακαριώτατος ἀναφέρθηκε στὴ σημασία ποὺ ἔχουν οἱ Ἱεροὶ Κανόνες γιὰ τὴν Ἐκκλησία λέγοντας χαρακτηριστικὰ ὅτι ὅλες οἱ Ὁρθόδοξες Ἐκκλησίες πρέπει νὰ καταστοῦν πιστοὶ τηρητὲς αὐτῶν. Τέλος εὐχαρίστησε τοὺς συνέδρους καὶ τοὺς συμμετέχοντας στὴν Σύσκεψη αὐτή.

**ΟΜΙΛΙΑ ΚΑΤΑ
ΤΟΝ ΕΣΠΕΡΙΝΟΝ
ΤΗΣ ΕΟΡΤΗΣ
ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ
ΦΩΤΙΟΥ**

«Φώτιος, τὸ μέγα ὄνομα, καὶ τοῦ τε κατ' αὐτὸν καὶ τῶν μετ' αὐτῶν αἰῶνων τὸ θαῦμα· οὐτινος μεστὰὶ πᾶσαι μὲν βιβλιοθήκαι, πᾶσαι δὲ σελίδες τῆς Ἐκκλησιαστικῆς ἱστορίας· ὁ... μεγαλοφυΐα καὶ σοφία, καὶ ἀρετὴ καὶ εὐσεβεία περικλεέστατος... ὅποιον πολυμαθείας πελάγιον χεῦμα!... πάμμουσον ὁρᾶς παιδείας ἐνδιαίτημα...»

Αἰσθάνεται κανεὶς ζωηρὴ περιέργεια, ἀνάμεικτη μὲ κάποιον δέος, πλησιάζοντας αὐτὴ τὴ μορφὴ, μὰ ἀπὸ τὶς μεγαλύτερες τῆς ἱστορίας τοῦ Βυζαντίου, καὶ ἴσως τὴν πιὸ ἀντιπροσωπευτικὴ τοῦ βυζαντινοῦ πολιτισμοῦ. Ἡ προσωπικότητά του εἶναι πολυσύνθετη, καὶ ἡ ἀνεπάρκεια τῶν πηγῶν μας, καθὼς καὶ ὁ χαρακτήρας τῶν ἐργασιῶν ποὺ τοῦ ἀφιερώθηκαν δὲν μᾶς βοηθοῦν νὰ τὸν γνωρίσουμε καλύτερα. Ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς εἶχε τόση ἰδιοφυΐα, μεγαλοφυΐα ἴσως, καὶ μιὰ τόσο ἐκπληκτικὴ δραστηριότητα στὴ διάθεση μιᾶς τόσο ζωηρῆς περιέργειας, ὥστε ἡ σημασία του εἶναι ἀνάλογη μὲ τὸ μέγεθος τῶν ἐξαιρετικῶν του προσόντων. Ἡ μορφὴ του δεσπάζει στὸν μεγάλον 9ο βυζαντινὸ αἰῶνα, ποὺ μὲ τὶς βασιλείες τοῦ Θεοφίλου, τοῦ Μιχαὴλ Γ' καὶ τοῦ Βασιλείου Α' περιέχει ἤδη σὲ σπέρμα τὸ λαμπρὸ κορύφωμα τοῦ ἐπομένου αἰῶνα.

Στὰ σύνορα οἱ ἐκστρατεῖες τοῦ Πετρωνᾶ καὶ τοῦ Βάρδα σημειώνουν ἀποφασιστικὴ καμπὴ στὸν ἀγῶνα ἐπιβίωσης ποὺ διεξάγει τὸ Βυζάντιον ἐναντίον τοῦ ἐπεκτατισμοῦ τοῦ Ἰσλάμ, ἐνῶ στὸ ἐσωτερικὸ ἡ εἰκονομαχικὴ κρίση ὁδηγεῖται στὴ λύση της. Ἡ κρίση ἔληξε μὲ τὴ νίκη κάποιας μορφῆς οὐμανισμοῦ. Ἡ νίκη αὐτὴ ἀποτελεῖ ταυτόχρονα μιὰ μεγάλη ὑφεση στὴν ἔνταση ποὺ ὑπῆρχε καὶ ἓνα εἶδος ἐπιστροφῆς στὶς πηγές τοῦ ἐλληνίζοντος χριστιανισμοῦ. Βέβαια, πολλὰ χάθηκαν στὸ δρόμο, ἢ ἀποβλήθηκαν. Ἄλλὰ ὅσα διατηρήθηκαν ἀντιμετωπίζονται ἔκτοτε χωρὶς δυσπιστία. Ὁ Φώτιος εἶναι, νομίζω, ἡ προσωπικότητα ποὺ ἐνσαρκώνει καλύτερα αὐτὴ τὴ συμφιλίωση, ἢ τὴν ἐπανασυμφιλίωση, ποὺ ἀποτελεῖ τὴν ἀφετηρία μιᾶς μακροχρόνης καὶ λαμπρῆς περιόδου τοῦ ἐλληνοβυζαντινοῦ πολιτισμοῦ.

Ὁ Φώτιος, τὸ θησαυροφυλάκιον τῶν θεϊκῶν δωρεῶν, συγκέντρωνε στὸν ἑαυτό του ὅλα τὰ ἐξάισια προτερήματα, ποὺ ὁ Θεὸς ἐδώρησε στὸν ἄνθρωπο· ἡ ὑψίνοια, ἡ ζωηρότητα τοῦ πνεύματος, ἡ δραστηριότητα ἢ ἀκατάβλητη, ἡ εὐκαμπτη, συνάμα καὶ ἄκαμπτη θέληση, ἦσαν πλεονεκτήματα, γιὰ τὰ ὁποῖα ἐξόχως διεκρίνετο· εἶχε κλίση ζωηρὴ πρὸς τὰ γράμματα, μὲ τὰ ὁποῖα ἠσχολεῖτο συνεχῶς· ἦταν ἐπιτηδειότατος ῥήτορας, συγγραφέας ἐξοχος, καὶ στὸν πεζὸ καὶ στὸν ἐπικὸ λόγο· κατεῖχε ὅλες τὶς ἐπιστῆμες τοῦ καιροῦ του καὶ τῶν προηγουμένων αἰῶνων· ὑπερεῖχε σὲ ὅλα, χωρὶς νὰ μπορεῖ κανεὶς νὰ παραβληθεῖ μὲ αὐτόν. Στὰ πλεονεκτήματα αὐτὰ προστίθεται καταγωγὴ περιφανῆς, τρόποι γλυκεῖς καὶ συμπεριφορὰ ἀρίστη.

Διδάσκαλοί του ὑπῆρξαν οἱ ἐνδοξοὶ πρόγονοί μας καὶ οἱ θεῖοι Πατέρες τοῦ Χριστιανισμοῦ· Πανεπιστήμιο εὐρύτατο γι' αὐτόν ἦταν ἡ ἱστορία τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ ἔθνους του. Τίνος μόνο εἶχε τὴν ἀνάγκη, γιὰ νὰ ἀναπτυχθεῖ ὁ γόνιμος αὐτοῦ νοῦς; Εἶχε ἀνάγκη τῶν προσόντων ἐκείνων, τὰ ὁποῖα ἄριστα μνημονεύει ἓνας ἀπὸ τοὺς ἀδυσώπητους ἐπικριτὲς του· «*Πάντα συνέτρεχεν ἐπ' αὐτῷ* (γράφει Νικήτας Δαβίδ ὁ Παφλαγῶν), *ἡ ἐπιτηδειότης τῆς φύσεως, ἡ σπουδὴ, ὁ πλοῦτος, δι' ὃ καὶ βίβλος ἐπ' αὐτόν ἔρρει πᾶσα· πλεον δὲ πάντων ὁ τῆς δόξης ἔρως, δι' ὃν αὐτῷ καὶ νύκτες ἄπνοι περι τὴν ἀνάγνωσιν ἐμμελῶς ἐσχολακότι*».

Τοῦ Ἀρχιμ.
κ. Μάρκου Ἀγ. Βασιλάκη
Β' Γραμματέως
τῆς Ἱεράς Συνόδου

Ἡ ἐπιτηδειότητα τῆς φύσεως, ἡ σπουδή, ἡ μελέτη, οἱ νύχτες, πού διήρχετο ἄνπνος γιὰ τὴν ἐμμελῆ ἀνάγνωση τῶν συγγραφέων, καὶ πρὸ πάντων ὁ ἔρωτας τῆς δόξας, ὄχι τῆς ματαίας καὶ ἀμφιβόλου δόξας συγκρότησαν μὲ τὸν καλύτερο τρόπο τὸν μεγάλο στὴν ἀρχὴ καὶ μεγαλύτερο ἀργότερα ἀναδειχθέντα Φῶτιο.

Ὁ πολύσοφος Φῶτιος ὑπῆρξε μία ἐκρηκτικὴ προσωπικότητα, μέσα στὴν ποικιλία τῶν χαρισμάτων, καὶ προπαντὸς ἄλλου, καταρχὴν καὶ κατεξοχῆν, ἦταν μία θεολογικὴ φυσιογνωμία· εἶχε βαθύτατα θεολογικὴ κατάρτιση καὶ ἰδιοφυῆ ἐκκλησιαστικὴ, θεολογικὴ, ἐκπαιδευτικὴ, ἐπιστημονικὴ καὶ πολιτικὴ προσωπικότητα, παράγοντα ἀκμῆς καὶ μάλιστα ἀπὸ τοὺς πρώτους. Κάτοχος παιδείας ἀπαράμιλλης «ἐν τε τοῖς θεολογικοῖς καὶ τοῖς θύραθεν γράμμασι» προέβαλε τὸν βυζαντινὸ πολιτισμὸ καὶ ἐξῆρε τὸ ἰδεῶδες τῆς ἀληθοῦς παιδείας. Δόκιμος συγγραφέας καὶ νοῦς πολυμερῆς, ἐκαλλιέργησε τὴ Θεολογία καὶ ἀναβίωσε τὰ ἑλληνικὰ γράμματα. Θεολόγος, φιλόσοφος, ἱστορικός, πολιτικός, ἐκκλησιαστικός ἡγέτης δίνει τὸ χαρακτηριστικὸ γνῶρισμα τῆς βυζαντινῆς ἰδιοφυίας καὶ ζωτικότητας. Τὰ ἐπιστημονικὰ προσόντα τοῦ Φωτίου, ἡ θεολογικὴ του συγκρότηση καὶ ἡ πολιτικὴ του βρίσκονται σὲ μία ἀξιοζήλευτη ἰσορροπία, ὅπως φαίνεται καθαρὰ ἀπὸ τὴν ἐκτίμηση τῶν συγγραμμάτων του καὶ τῆς ἐκκλησιαστικῆς πολιτικῆς. Ὅποιος μελετᾷ μὲ προσοχὴ τὰ δύο αὐτὰ δεδομένα πολὺ δύσκολα μπορεῖ νὰ ἰσχυρίζεται ὅτι ὁ Φῶτιος εἶναι φιλόσοφος καὶ ὄχι θεολόγος. Ἀπεναντίας, ὁ ἐν λόγῳ σοφὸς στηρίζεται μὲ πολλὴ συνέπεια καὶ ἐπιμονὴ τόσο στὴ θεολογικὴ, ὅσο καὶ στὴ φιλοσοφικὴ παράδοση τῶν προηγούμενων αἰώνων. Ἡ μέγιστη συμβολὴ τοῦ Φωτίου στὴ διοργάνωση τοῦ Πανεπιστημίου καὶ στὴν προσέλκυση ἱκανῶν μαθητῶν καὶ σοφῶν δασκάλων στὶς τάξεις τῆς ἐπιστήμης δὲν συντελεῖται σὲ βάρος ἢ σὲ ἀντίθεση πρὸς τὴ Θεολογία τῆς παράδοσης. Ἀπεναντίας τὰ συγγράμματα τοῦ Φωτίου πείθουν ὅτι καὶ τὴ Θεολογία ἐλάμπρυνε στὸ ἔπακρο. Ἐπομένως, δὲν ὑφίσταται καμιὰ διαλεκτικὴ μεταξὺ Θεολογίας καὶ ἑλληνικῶν γραμμάτων.

Ἄντὶ λοιπὸν νὰ ἀνέβει ἀμέσως στὴ μεγάλη σκηνὴ τοῦ βίου, ἐνδεδυμένος τὴν ἀριστοκρατικὴ τήβεννο, ἐκλείσθη στὴ βιβλιοθήκη του, χωρὶς νὰ προσπελάζει κανένα ἄλλο εἰμὴ τοὺς ἀθανάτους νεκρούς, μὲ τοὺς ὁποίους συνανέστρέφετο. Ἡ βιβλιοθήκη τοῦ Φωτίου ὑπῆρξε ἡ ἀφετηρία τοῦ εὐρύτατου σταδίου του. Ἀπὸ τὸ ἀφανὲς αὐτὸ θεωρεῖο ἔβλεπε τὶς πληγὲς τῆς κοινωνίας, στὴν ὁποία ζοῦσε,

ἄκουε τοὺς βαρεῖς στεναγμοὺς τῶν καταδυναστευόμενων. Ἔβλεπε, ἄκουε, θρηνοῦσε, καὶ μελετοῦσε. Ἐκεῖ διήλθε «ἐν μελέτῃ καὶ θεωρίᾳ» ὅλη τὴν νεότητά του, ἀποφασίζοντας νὰ ἀφιερῶσει τὸ ὑπόλοιπο τῆς ζωῆς του στὴν ἔρευνα τῶν θείων καὶ ἀνθρωπίνων, προσφέροντας διαρκῶς θυμίαμα λατρείας ἐνώπιον τῆς θρησκείας καὶ τῆς σοφίας. Οἱ διηνεκεῖς ἀσκήσεις του γι' αὐτὰ, οἱ ὀλονύχτιες μελέτες, καὶ τὰ εὐσεβῆ προγυμνάσματα, ἀνεβίβασαν τὸν ἀξιάγαστο αὐτὸ ἄνδρα, μ' ὅλη τὴν δυσμένεια τῶν καιρῶν, μ' ὅλο τὸν μαρασμὸ ὅλων τῶν ἀνθρωπίνων γνώσεων, στὴν ὑψίστη περιωπὴ τῆς ἐπιστήμης καὶ τῆς κοινωνίας.

Ἐγκλειστος στὴ βιβλιοθήκη του ὁ Φῶτιος δὲν ὁμοιάζε μὲ τοὺς ἰδιότροπους ἐκείνους, οἱ ὅποιοι ἀπομονοῦνται, ἀποσυρόμενοι στὰ ἴδια γιὰ νὰ μὴ ἐξέλθουν ποτὲ στὸν κόσμον καὶ δαπανοῦν ὀλόκληρη τὴν ζωὴ τους σὲ μελέτες χωρὶς μέθοδο, χωρὶς ποτὴ ἡ κοινωνία ἢ ἡ πατρίδα νὰ ὠφεληθεῖ ἀπὸ αὐτοῦ. Ὁ Φῶτιος, ἀποταμίευε καθημερινῶς ἄπειρο πλοῦτο ποικίλων γνώσεων ἀπὸ τὴ μελέτη, αἰσθανόταν τὴν ἀνάγκη νὰ τὸν διασκορπίζει παντοῦ, μερίζοντας τὸν καιρὸ στὴν ἀνάγνωση καὶ τὴν συγγραφή. Ἔσπευδε, ὡς ὁ πιστὸς δοῦλος τοῦ Εὐαγγελίου, νὰ πολλαπλασιάσει τὸ τάλαντο, μεταδίδοντας στοὺς δύο του ἀδελφούς, στοὺς οἰκείους, στοὺς φίλους, ὅ,τι ἐγνώριζε ἢ ὅ,τι ἀπὸ τὴ μελέτη συνέλεγε.

Ὁ Φῶτιος δὲν θὰ μπορούσε ν' ἀνατρέψει παράδοση αἰώνων, μήτε ἐξαρχῆς καὶ ἐκ τοῦ μὴ ὄντος χάρη στὶς ὅποιες ἀνθρωπιστικὲς ἀντιλήψεις νὰ δημιουργήσει κάτι ριζικὰ τὸ νέο. Μένοντας στὴν σχέση του μὲ τὰ κλασσικὰ γράμματα, γιὰ νὰ δείξουμε ἀφ' ἑνὸς ὅτι ἡ Ἐκκλησία ὑπῆρξε ἡ Κιβωτὸς πού διέσωσε τὴν Κλασσικὴ Παιδεία ἕως τὶς μέρες μας καὶ νὰ ἐπισημάνουμε ἀφ' ἑτέρου τὶς συνιστώσες, Ὁρθοδοξία καὶ Ἑλληνισμὸ, τῆς ἐθνικῆς μας ἰδιοπροσωπείας, θὰ ξεχωρίζαμε ὡς ἀντιπροσωπευτικὰ του ἔργα τὰ ἑξῆς: α) Ἡ Βιβλιοθήκη τοῦ Φωτίου, ἡ περιώνυμη Μυριόβιβλος, τὸ σύμβολο τῆς πνευματικῆς ἀνθήσεως τοῦ 9ου αἰ., χάρη στὴν ὁποία ξέρουμε πολλὰ ἀπὸ ἀπολεσθέντα ἔργα. Εἶναι καρπὸς μακρῶν τελετῶν, στὶς ὁποῖες ὁ Φῶτιος ἀφοσιώθηκε μόνος του στὰ χρόνια τῆς νεότητός του, χωρὶς πρόθεση, τουλάχιστον τὸν πρώτο καιρὸ, νὰ τὰ δημοσιεύσει, καὶ πάντως ἀνεξάρτητα ἀπὸ ὁποιαδήποτε διδακτικὴ δραστηριότητα. Αὐτὸς πού ἀναγινώσκει τὸ ἔργο ἐξίσταται βλέποντας ἄνδρα ταμιοῦχο ἀχανεστάτου γνώσεως, πού διατηρεῖ τὸ πρέπον τοῦ λόγου καὶ συνάπτει εὐφυῶς τὴν ἀκριβειαν τῆς ἀτομικῆς μούσας πρὸς τὶς νεότερες χάριτες τῆς ἀλεξανδρινῆς

Ὁ Πανοσ. Ἀρχιμ. π. Μάρκος Ἀγ. Βασιλάκης ὁμιλῶν κατὰ τὸν Πανηγυρικὸν Ἑσπερινὸν ποῦ ἐτελέσθη στὸν Καθεδρικό Ναὸ Ἀθηνῶν ἐπὶ τῇ ἐορτῇ τῆς μνήμης τοῦ Μεγάλου Φωτίου. (5.2.2005)

εὐγλωττίας. β) Λεξικόν: Ὁ Φώτιος ἔχει δίπλα του μιὰ φιλολογικὴ συντροφιά καὶ προσπαθεῖ νὰ ἐμφυσησθεῖ τοὺς νέους τὴν ἀγάπη γιὰ τὴ μάθηση. Γιὰ νὰ κατανοηθοῦν ὁμως σωστά τὰ κείμενα τὰ ἀρχαίων Ἑλλήνων συγγραφέων χρειάζεται ἓνα ἐρμηνευτικὸ λεξικό. Γιὰ νὰ δώσουμε μιὰ ὀρθὴ ἀπάντηση στὸ ἐρώτημα γιατί ὁ Πατριάρχης Φώτιος συνέγραψε τὸ Λεξικό του θὰ πρέπει νὰ ἐξετάσουμε μὲ προσοχὴ τὴν ἀφιερωματικὴ του ἐπιστολή, ἢ ὁποῖα τὸ συνοδεύει. Ὁ Θωμᾶς, στὸν ὁποῖο ἀφιερώνεται, ἄγνωστο πότε ἀκριβῶς, ἢ ἔκδοση τοῦ Λεξικοῦ, χαρακτηρίζεται σὲ σχέση μὲ τὸν Φώτιο οἰκειὸς μαθητῆς. Εἶναι ἀλήθεια ὅτι τὸ χαρακτηρισμὸ αὐτὸν τὸν βρίσκουμε σὲ ἓναν τίτλο ὁ ὁποῖος, στὴ μορφή ποῦ μᾶς σώζεται, δὲν γράφηκε ἀπὸ τὸν Φώτιο, καὶ οὔτε τὴ λέξη, οὔτε τὴν ιδέα τῆς μαθητείας τὴν ξαναβρίσκουμε στὴν ἀφιερωτικὴ ἐπιστολή, ὅπου γίνεται λόγος μόνος γιὰ τὴ φιλία ποῦ ἔνωσε τὸν Φώτιο μὲ τὸν Θωμᾶ καὶ γιὰ τὴν κλίση τοῦ τελευταίου στὰ γράμματα. Παραμένει ὁμως γεγονός ὅτι ἀρκετὰ νωρὶς, ἐνῶ ἀκόμα ζοῦσε ὁ Φώτιος, εἶχε δημιουρ-

γηθεῖ ἢ ἐντύπωση πὼς μπορούσε νὰ ἔχει μαθητῆς.

Καὶ πρῶτα ἀπὸ ὅλα ἄς δοῦμε τὸν τίτλο τοῦ Λεξικοῦ: «*Λέξεων συναγωγή κατὰ στοιχεῖον δι' ὧν ῥητόρων τε πόνοι καὶ συγγραφέων ἐξωραΐζονται μάλιστα*». Αὐτὸς μᾶς λέει ὅτι τὸ βιβλίο εἶναι μιὰ συλλογὴ λέξεων σὲ ἀλφabetικὴ σειρά, μὲ τίς ὁποῖες γίνονται ὠραῖες (κοιμῆς θὰ λέγαμε σήμερα) οἱ συγγραφικὲς προσπάθειες τῶν ρητόρων καὶ τῶν συγγραφέων. Ὁ Φώτιος θέλει νὰ βοηθήσει τοὺς ἀνθρώπους τῆς ἐποχῆς του νὰ γράφουν ὠραῖα ἀρχαῖα Ἑλληνικά, ὅπως γράφει ὁ ἴδιος τοὺς λόγους του, τίς ἐπιστολές του, τὴ Βιβλιοθήκη καὶ τὰ θεολογικά του συγγράμματα. Ὁ Φώτιος δὲν γράφει μόνον ἄψογο Ἀττικὸ πεζὸ λόγο, ἀλλὰ εἶναι σὲ θέση ἐξ αἰτίας τῆς ἀριστοφιλολογικῆς του κατάρτισης νὰ κρίνει, ἂν τὰ γραπτὰ μνημεῖα τῶν συγγραφέων ποῦ ἐξετάζει στὴν Βιβλιοθήκη του τηροῦν τοὺς κανόνες τοῦ ὀρθοῦ Ἀττικοῦ λόγου, ἔτσι ὅπως τοὺς εἶχαν ὀρίσει οἱ κριτικοὶ τῆς ὑστερῆς ἀρχαιότητος. Γι' αὐτὸ καὶ τὴν περιγραφὴ κάθε ἐνός ἔργου στὴ Βιβλιοθήκη του τὴν ἀκολουθεῖ μιὰ ἀποτίμησις τῆς

λογοτεχνικής ἀξίας του, πού ἀναδεικνύει τὸν Φώτιο ἄριστο κριτικὸ τοῦ Ἀττικῆς πεζοῦ λόγου.

Ἡ πρόθεση τοῦ Φωτίου πού διαφάνηκε κατὰ τὴν ἐξέταση τοῦ τίτλου τοῦ Λεξικοῦ του γίνεται σαφέστερη, ὅταν ἐξετάσουμε τὴν ἀφιερωτικὴ ἐπιστολή: «Ὅσαι δὲ ῥητόρων τε καὶ λογογράφων ἀττικίζουσι γλῶσσαν καὶ ἀπλῶς εἰς τὸν οὐκ ἐθέλοντα λόγον ἐποχεῖσθαι μέτρῳ συντελεῖν εἰσιν εὖ πεφνυῖαι, ναὶ δὴ καὶ τῆς καθ' ἡμᾶς θεοσοφίας ὅσαι δέονται σαφηνείας, ταύτας δὲ ἄρα εἰ καὶ μὴ πάσας – οὔτε γὰρ ῥάδιον οὔτε ἀλαζονείας ἢ ὑπόσχεσις πόρρω, ἅμα δὲ καὶ μείζονος ἢ καθ' ἡμᾶς σχολῆς – ἀλλ' οὖν ἄς μάλιστα γε εἰδέναι προσήκει καὶ ἀναγκαῖον κεχρησθαι συναγωγῶν τὴν ἀναγραφὴν σοι κατὰ στοιχεῖον ἐποίησάμην, οὐδὲ τῶν ποιητικῶν παντελῶς ἀποστάς».

Στὸ μέρος αὐτὸ τῆς ἐπιστολῆς δηλώνεται μὲ μεγάλη σαφήνεια ὁ σκοπὸς πού ἐπιδιώκει ὁ Φώτιος. Συγκεντρώνει λέξεις ῥητόρων καὶ λογογράφων, οἱ ὅποιοι ἔχουν γράφει σὲ Ἀττικὴ διάλεκτο, λέξεις πού εἶναι κατάλληλες, «εὖ εἰσιν πεφνυῖαι», νὰ χρησιμοποιηθοῦν κατὰ τὴ συγγραφὴ πεζῶν λόγων.

Θὰ ἤθελα νὰ σταθοῦμε λίγο στὴ φράση τῆς ἀφιερωτικῆς ἐπιστολῆς πού παρέθεσα παραπάνω, «ναὶ δὴ καὶ τῆς καθ' ἡμᾶς θεοσοφίας ὅσαι δέονται σαφηνείας», καὶ νὰ τονίσω ὅτι τὸ Λεξικὸ δὲν εἶναι μόνον ὑφολογικὸ, ἀλλὰ καὶ ἐρμηνευτικὸ, ἀφοῦ σ' αὐτὸ ἔχουν συμπεριληφθεῖ καὶ δυσκολονόητες λέξεις τῆς Παλαιᾶς καὶ τῆς Καινῆς Διαθήκης, καθὼς καὶ λέξεις ἀπὸ τοὺς ἐκκλησιαστικὸς συγγραφεῖς, ὅπως εἶναι ἐκεῖνες τοῦ Κλήμεντος, τοῦ Γρηγορίου Ναζιανζηνοῦ, τοῦ Χρυσοστόμου καὶ τοῦ Κυρίλλου Ἀλεξανδρείας.

Ἡ κατοικία τοῦ Φωτίου δὲν ἔπαψε, οὔτε ὅταν αὐτὸς ἔγινε Πατριάρχης, νὰ εἶναι κέντρο ὑψηλῆς παιδείας· ἐκεῖ σπούδαζε, μὲ τὴν καθοδήγησή του, ἕνας μεγάλος ἀριθμὸς φιλοπόνων νέων πού διψοῦσαν γιὰ μάθηση.

«Ὅταν ἔμενα στὸ σπίτι μου, κολυμποῦσα μέσα στὴν πιὸ τερπνὴ εὐχαρίστηση, βλέποντας τὸ ζῆλο ἐκείνων πού σπούδαζαν (τῶν μανθανόντων), τὴ ζέση ἐκείνων πού ἔθεταν ἐρωτήσεις, τὴν προθυμία ἐκείνων πού ἀπαντοῦσαν: ἔτσι διαμορφώνεται καὶ ἐδραιώνεται ἡ κρίση σ' αὐτοὺς πού οἱ μαθηματικὲς σχολὲς ἀκονίζουν τὴν ἐξυπνάδα τους, καὶ οἱ λογικὲς μέθοδοι τοὺς ὀδηγοῦν στὸ δρόμο τῆς ἀλήθειας, αὐτοὺς πού οἱ ἱερὲς γραφὲς κατευθύνουν τὸ πνεῦμα τους πρὸς τὴν εὐσέβεια, ὑπέρογο καρπὸ ὄλων τῶν ἄλλων μελετῶν. Γιατὶ τέτοιοι ἦταν ὁ χορὸς πού σύχναζε στὸ σπίτι μου. Καὶ ὅταν ἔβγαιναν γιὰ νὰ πάω στὴν

αὐτοκρατορικὴ αὐλὴ, ὅπως γινόταν συχνά, μὲ ἀποχαιρετοῦσαν μὲ τρόπο συγκινητικὸ καὶ μὲ παρακαλοῦσαν νὰ μὴν ἀργήσω: γιατί εἶχα αὐτὸ τὸ ξεχωριστὸ προνόμιο, νὰ ἐξαρτᾶται ἀπὸ μένα καὶ μόνον ἡ διάρκειά τῆς παρουσίας μου στὸ Παλάτι. Καὶ ὅταν ἐπέστρεφα, ὁ σοφὸς χορὸς, πού περιέμενε μπροστὰ στὴν πόρτα μου, ἐρχόταν νὰ μὲ προῦπαντήσει. Ἄλλοι, αὐτοὶ πού ἡ ξεχωριστὴ ἀξία τους τοὺς ἔδινε περισσότερὴ σιγουριά, μὲ μάλωναν πού εἶχα τόσο ἀργήσει, ἄλλοι περιορίζονταν νὰ μὲ χαιρετήσουν, ἄλλοι πάλι ἄφηναν νὰ φανεῖ ὅτι μὲ περιέμεναν μὲ ἀνυπομονησία. Καὶ ὅλα αὐτὰ μὲ εἰλικρίνεια».

Μὲ τὴν πολυμερῆ μόρφωσή του (θεολογία, φιλοσοφία, γραμματικὴ, δίκαιο, φυσικὲς ἐπιστῆμες, ἰατρικὴ) μποροῦσε νὰ ἀνταποκρίνεται θαυμάσια στὴ δίψα τῶν νέων. Ἡ διδασκαλία στάθηκε γιὰ αὐτὸν μία ἀποστολή, πού τῆς ἀφιερῶθηκε μὲ ζῆλο, ὅπως μαρτυροῦν ἡ περιφημὴ Βιβλιοθήκη του, ἡ ὁποία περιέχει τὶς περιλήψεις τῶν βιβλίων πού διαβάστηκαν στὸ σπουδαστήριό του, καθὼς καὶ οἱ ἐπιστολές του. Καθολικότητα γνώσεων, προσήλωσή στὴν κλασσικὴ ἀρχαιότητα, προσπάθεια γιὰ δημιουργία πιὸ στενῶν σχέσεων ἀνάμεσα στὴ θύραθεν σοφία καὶ στὴ Θεολογία, αὐτὰ εἶναι τὰ κυριότερα χαρακτηριστικὰ τῆς πνευματικῆς του δραστηριότητας, τὰ ὅποια τὸν καθιστοῦν ἀνακαινιστὴ τῆς κλασσικῆς παιδείας στὸ Βυζάντιο. Ἀπὸ τὸν Φώτιο καὶ ὕστερα, ἡ μελέτη τῶν κλασσικῶν ἀρχίζει νὰ θυμίζει στοὺς Βυζαντινοὺς ὅτι ἀνήκουν στὸ τίμιον γένος τῶν Ἑλλήνων. Μὲ τὸν τρόπο αὐτὸν ὁ ἀνθρωπισμὸς ἐρχεται νὰ προστεθεῖ στὴν Ὀρθοδοξία ὡς συστατικὸ στοιχεῖο τῆς ἐθνικῆς συνειδήσεως τῶν Βυζαντινῶν. Ἐπειδὴ ἀκριβῶς εἶχε συλλάβει τὶς ἀπαιτήσεις αὐτῆς τῆς ἐθνικῆς συνειδήσεως, ὁ Φώτιος ἐμφανίστηκε ὡς ὑπερασπιστὴς τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἔθνους καὶ τῆς πνευματικῆς ἀνεξαρτησίας του στὴ διαμάχη μὲ τὴ Δυτικὴ Ἐκκλησία. Ἡ εὐρύτητα τῶν ἀπόψεων στίς σχέσεις του μὲ τοὺς ἄλλους μαρτυρεῖται ἀπὸ τὴν ἐπιστολὴ πού ὁ μαθητὴς του Νικόλαος ὁ Μυστικὸς ἀπήλυθνε στὸ γιό του καὶ διάδοχο τοῦ Ἑμίρη τῆς Κρήτης, φίλο τοῦ Φωτίου, καὶ ὅπου ἀναφέρεται μεταξὺ ἄλλων ὅτι «ἤδει, ὅτι κἂν τὸ τοῦ σεβάσματος δίστη διατείχισμα, ἀλλὰ τὸ γε τῆς φρονήσεως, τῆς ἀγχινοίας, τοῦ τρόπου εὐσταθῆς, τὸ τῆς φιλανθρωπίας, τὰ λοιπὰ ὅσα κοσμεῖ καὶ σεμνύνει τὴν ἀνθρωπίνων φύσιν προσόντα, πόθον ἀναφλέγει τοῖς τὰ καλὰ φιλοῦσι τῶν οἷς πρόσεστι τὰ φιλούμενα. Διὰ τοῦτο κἀκεῖνος ἐφίλει τὸν σὸν πατέρα οἷς εἶπον κοσμοῦμενον».

Ὁ Φώτιος ὁ σοφία εὐδοκίμωτατος προσέδωσε στὴν

πνευματική κίνηση τοῦ Βυζαντίου τόσο μετὰ τὴν προσωπικότητα ὅσο καὶ μετὰ τὴν δράση του στοιχεῖα καθοριστικά.

Ὁ Φῶτιος, τὸ δυσαντίβλεπτον ὕψος τῆς ἀμφιλαφοῦς γνώσεως, εἶναι ὁ κατ' ἔξοχὴν λόγιος: μένει κανεὶς ἐκπληκτος ἀπὸ τὴν ὀξύτητα, τὴν ἀνεξαρτησία καὶ τὴν ἀσφάλεια τῶν κρίσεών του, παρ' ὅτι ἀναφέρονται σὲ μιὰ ἐκπληκτικὴ ποικιλία θεμάτων. Οἱ κρίσεις του πού εἶναι πάντοτε καρποὶ βαθιᾶς μελέτης, δίνουν τὸ οὐσιώδες μέσα σὲ λίγες φράσεις. Ὡς λόγιος εἶναι ὁ μόνος Βυζαντινὸς πού μπορεῖ γιὰ τὶς ἀρετὲς του νὰ συγκριθεῖ μετὰ τὸν Ἀριστοτέλη. Ἐκτὸς αὐτοῦ, ὁ Φῶτιος τρέφει ζωηρὸ ἐνδιαφέρον γιὰ τὴ φιλοσοφία καθαρῆς χαρακτηριστικὸ τοῦ ἀνθρωπισμοῦ τοῦ 9ου αἰώνα, πού εἰσάγεται στὴν πνευματικὴ ζωὴ τοῦ Βυζαντίου. Στὸ εὐρὺ πνεῦμα τοῦ Φωτίου ὀφείλουμε τὸ ὅτι ἔκρινε χρήσιμο νὰ διασώσει στὴ Βιβλιοθήκη του μιὰ οὐσιαστικὴ περίληψη τῶν «*Πυρρωνείων λόγων*» τοῦ Αἰνεσιδήμου, περίληψη πού ἀποτελεῖ τὴ μοναδικὴ πηγὴ γιὰ τὸ ἔργο αὐτοῦ τοῦ φιλοσόφου. Ὁ Φῶτιος βρῖσκει τοὺς λόγους τοῦ Αἰνεσιδήμου χρήσιμους, μετὰ ὀρισμένες ἀσφαλῶς ἐπιφυλάξεις, γιὰ ὅσους ἐπιδίδονται σὲ διαλεκτικὲς σπουδές. Παρὰ τὴν εὐρύτητα τοῦ Πνεύματος του, ἂν κρίνει κανεὶς ἀπὸ τὶς φιλοσοφικὲς πραγματεῖες πού μᾶς σώθηκαν – γιὰτὶ ἕνας ἀρκετὰ μεγάλος ἀριθμὸς ἔχει χαθεῖ, – αὐτὸ πού ἐνδιαφέρει πρὶν ἀπ' ὅλα τὸν Φῶτιο στὸ θέμα τῆς φιλοσοφίας εἶναι ἡ διαλεκτικὴ καὶ ἡ λογικὴ, πού βρῖσκονται πάντα στὸν προθάλαμο τῆς Θεολογίας. Ἔτσι ἐρμήνευσε τὸν Ἀριστοτέλη καὶ ἀσχολήθηκε κυρίως μετὰ τὶς κατηγορίες, τὸ γένος καὶ τὸ εἶδος καὶ τὰ Τοπικά, ἀκολουθώντας ἀπὸ κοντὰ τὸν Πορφύριο, τὸν Ἀμμώνιο καὶ τὸν Δαμασκηνό. Οἱ διαλεκτικὲς του πραγματεῖες συντάχθηκαν μετὰ σκοπὸ νὰ χρησιμεύσουν στοὺς μαθητὲς του γιὰ τὴ διευκρίνιση τῶν δύσκολων σημείων καὶ τὴ λύση ὀρισμένων ἀποριῶν. Θέλοντας νὰ διδάξει τὶς δέκα κατηγορίες, θεωρεῖ τὸν ἑαυτὸ του ὑποχρεωμένο νὰ τὶς πραγματευθεῖ ὅλες κατὰ τρόπο πρὸ λεπτομερειακὸ ἀπὸ τὸν Ἀριστοτέλη, ἐπιμένοντας ἰδιαίτερα στὴν ἔννοια τῆς οὐσίας, στὴν ὁποία δὲν ἀκολουθεῖ τὸν Ἀριστοτέλη, ἀλλὰ τὴ διδασκαλία τῆς Ἐκκλησίας. Ὅσο γιὰ τὶς ἀπορίες, τὶς ὁποῖες συνεπάγεται ἡ θέση γιὰ τὸ γένος καὶ τὸ εἶδος, αὐτὲς ἔχουν ἐκτεθεῖ κατὰ τρόπο μεθοδικό, πού ἀφήνει νὰ φανεῖ ὅτι ὁ νομιναλισμὸς καὶ ὁ ρεαλισμὸς ὑπῆρξαν πρόβλημα πού πολὺ ἀπασχόλησε αὐτὴν τὴν ἐποχὴ. Ὁ Φῶτιος φροντίζει νὰ δείξει τὶς ἀσυνέπειες στὶς ὁποῖες καταλήγει καθεμιὰ ἀπὸ τὶς δύο θέσεις, καὶ

τὴν ἀδυναμία τους νὰ εἶναι ἀληθινές. Μετὰ τὴ σειρά του ὑποστηρίζει μιὰ λύση, ἡ ὁποία κατ' αὐτὸν δὲν ἐπιδέχεται ἀντίρρηση. Γένος καὶ εἶδος, λέει, εἶναι σωματικά, ἀλλὰ δὲν εἶναι σώματα· καθορίζουν τὴν οὐσία τῶν ὑποκειμένων, χωρὶς ὁμως νὰ καθορίζονται τὰ ἴδια. Ἀναπτύσσουν τὴν οὐσία τῶν ὑποκειμένων, ἀλλὰ δὲν τὴ συνιστοῦν, εἶναι ὀνόματα, ἔννοιες κατάλληλες νὰ δηλώσουν τὴν ὑπόσταση τῶν ὑποκειμένων, ἀλλὰ ὄχι νὰ δώσουν σὲ ὄντα πού δὲν τοὺς λείπει τίποτα (ἀφοῦ ἔχουν τὴν οὐσία τους) κάτι πού δὲν τοὺς χρειάζεται. Ἐπίσης οἱ πλατωνικὲς ἰδέες ἀπορρίπτονται. Ἡ προῦπαρξη τῶν ἰδεῶν-προτύπων προσδιορίζει ἕναν ἀδύνατο δημιουργό, ἕναν τεχνίτη. Ἐπειτα δὲν ὑπάρχει ἀποχρῶν λόγος νὰ ἀποδώσουμε τὶς ἰδέες-πρότυπα, τὶς ἀμετάβλητες καὶ ἀναλλοίωτες μέσα στὸ νοῦ τοῦ Θεοῦ, σὲ ὄντα πού βρῖσκονται σὲ ἀδιάκοπο γίγνεσθαι. Παραμερίζοντας αὐτὸν τὸ διπλὸ ρεαλισμὸ, τοῦ Πλάτωνος καὶ τῶν ρεαλιστῶν, ὁ Φῶτιος κατορθώνει ἀπὸ τὴ μιὰ μεριὰ νὰ κρατήσει ἄθικτη τὴν παντοδυναμία τοῦ Θεοῦ καὶ τὴν ἀξεπέραστη ἀπόσταση ἀνάμεσα στὸ Δημιουργὸ καὶ τὸ δημιουργήμα, καὶ ἀπὸ τὴν ἄλλη νὰ ἐπιτύχει ἕνα συμβιβασμὸ μετὰ τὸν νομιναλισμὸ καὶ ρεαλισμὸ. Γένος καὶ εἶδος ὑπάρχουν, εἶναι σωματικά, ἀλλὰ δὲν εἶναι σώματα.

Ὁ χρυσόγλωσσος καὶ γλυκύσταμος Φῶτιος, ἐξέχων Ἱεράρχης πού συνδύαζε τὴν θεολογικὴν γνῶσιν μετὰ τὴν φιλοσοφικὴν ὀξύνοιαν ἐκφράζεται, πολὺ συχνά, σὲ σχέση μετὰ τὸν Ἀριστοτέλη κατὰ τρόπο πού φαίνεται νὰ δειχνεῖ ὅτι τὸν προτιμᾷ ἀπὸ τὸν Πλάτωνα. Ἀποκαλεῖ τὴ φιλοσοφία τοῦ Ἀριστοτέλη περισσότερο θεϊκὴ, πού βασιζέται στὴ λογικὴ ἀναγκαιότητα καὶ προσπαθεῖ νὰ εἶναι μεθοδική. Στὸν Πλάτωνα βλέπει μᾶλλον τὸν φιλόσοφο τῶν μύθων, τοῦ Τιμαίου, τὸν Πλάτωνα ὀλόκληρου σχεδὸν τοῦ Μεσαίωνα, τὸν Πλάτωνα τῶν νεοπλατωνικῶν, ὄχι τὸν Πλάτωνα τῆς διαλεκτικῆς.

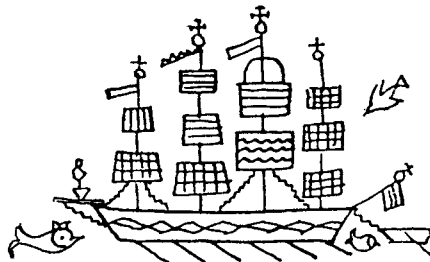
Αὐτὸ εἶναι ἕνα σημεῖο πού πρέπει πάντα νὰ ἔχουμε κατὰ νοῦ προκειμένου νὰ συλλάβουμε σωστὰ τὴν ἔννοια τῆς προτίμησής του γιὰ τὸν Ἀριστοτέλη. Ὁ Φῶτιος, πνεῦμα πρακτικό, δὲν ἀνέχεται τὴν ποιητικὴ γλώσσα τοῦ Πλάτωνος, τὸ βάθος τῆς πλατωνικῆς διαλεκτικῆς. Ἡ μεθοδικὴ καὶ λογικὴ ἀναζήτηση τοῦ Ἀριστοτέλη ταίριαζε καλύτερα στὸ θεολογικὸ ρεαλισμὸ τῆς ἐποχῆς.

Ὁ Φῶτιος ἦταν ὁ μοχλὸς ὅλης αὐτῆς τῆς ἠθικῆς ἀναπλάσεως. Ἡ πολυμαθειὰ του, ὁ ζῆλος καὶ ἡ ἀπαράμιλλη αὐταπάρανηση, τὸ ἐνεργητικὸ μέρος πού ἐλάμβανε διδάσκοντας ὁ ἴδιος στὸ Πανεπιστήμιον τῆς Μαγναύρας, οἱ

σοφοὶ σύλλογοι, τοὺς ὁποίους ἐσχημάτιζε, τὰ συγγράμματα τὰ ὁποῖα συνέγραφε καὶ μέσῳ τῶν ἀντιγραφῶν διέδιδε, ἐπὶ πλέον ἢ νευρώδης ἐκείνη εὐγλωττία καὶ ἡ ἰδιάζουσα ἐπιτηδειότητα, νὰ ἀποκτᾷ φίλους, τὸν ἔθεταν πάνω ἀπὸ ὅλους, τὸν ἀνεδείκνυαν κέντρο ἰσχυρὸ καὶ ἀκράδαντο, γύρω ἀπὸ τὸν ὁποῖον συνερχόταν ἡ ἀριστοκρατικὴ τάξη, ὅλη ἡ ἐκλεκτὴ νεότης τοῦ Βυζαντίου, ὅλοι ὅσοι ἤθελαν ν' ἀκούσουν ἢ νὰ μάθουν λόγο σοφὸ, ἢ νὰ λύσουν κάποια ἀπορία. Ἡ οἰκία του ἦταν ἀκαδημία, ἦταν σύλλογος τῶν πεπαιδευμένων, ἀπὸ τοὺς ὁποίους ὁ Φώτιος ἦταν ὁ κορυφαῖος καὶ ὁ ὑπάτος.

Ἔτσι δημιουργικὰ ὁ Φώτιος μὲ τὸ ὑπέροχο καὶ ἀφθιτο μεγαλεῖο του βρῖσκεται στὴν πινακοθήκη τῶν διασή-

μων καὶ ἐναρέτων ἀνδρῶν τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ἱστορίας καὶ τοῦ παγκοσμίου πολιτισμοῦ, καὶ ἀνταποκρίνεται στὶς ἱστορικὲς προκλήσεις τῶν καιρῶν του, ποὺ εἶχαν ὡς στόχο τὴν γεωγραφικὴ καὶ πνευματικὴ συρρίκνωση τῆς αὐτοκρατορίας· μὲ τὸ ἱεραποστολικὸ του ἔργο διεύρυνε τὰ ὄρια ἐπιρροῆς τοῦ Βυζαντίου, ἐνῶ μὲ τὸ θεολογικὸ καὶ ἀνθρωπιστικὸ ἐνίσχυσε τὰ πνευματικὰ θεμέλια καὶ τὴν ἀκτινοβολία τοῦ ὀρθοδόξου πολιτισμοῦ. Ὁδήγησε ἔτσι μὲ τὸ τρισδιάστατο μεγαλεῖο του τὴν Ἐκκλησία καὶ τὸ Ἔθνος στὴν ἐνδοξότερὴ τῆς ἐποχῆ μέσα σὲ ἓνα ἀκμαῖο καὶ ἰσχυρὸ χριστιανικὸ κράτος. Αὐτὸς ὁ Μέγας ὡς Θεολόγος, Μέγας ὡς ἐκκλησιαστικὸς πολιτικὸς καὶ Μέγας ὡς ἀνθρωπιστής.

**«ΙΕΡΟΙ ΚΑΝΟΝΕΣ -
ΦΩΤΙΟΣ - ΣΧΙΣΜΑ
ΤΟΥ 867»**

(Εισήγηση στη συνάντηση
«ΦΩΤΕΙΑ» 2005 ενώπιον της
Ίεράς Συνόδου και των Καθη-
γητών των Θεολογικών
Σχολών. Διορθόδοξο Κέντρο
της Ίεράς Μονής Πεντέλης, 6
Φεβρουαρίου 2005)

Τοῦ
κ. Παναγιώτου Ἐπαμ. Χριστινάκη
Δικηγόρου Παρ' Ἀρείῳ Πάγῳ
Προέδρου Τμήματος
Κοινωνικῆς Θεολογίας
Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν

Μακαριώτατε Ἀρχιεπίσκοπε Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος,
Σεβασμιώτατε ἐκπρόσωπε τοῦ Πατριάρχου Ἀλεξανδρείας,
Σεβασμιώτατοι καὶ Θεοφιλέστατοι Ἀρχιερεῖς,
Τίμιο Πρεσβύτεριο,
Κύριε Ἐκπρόσωπε τῆς Ὑπουργοῦ Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων,
Σεβαστοὶ Καθηγητές μου,
Κύριοι Κοσμήτορες τῶν Θεολογικῶν Σχολῶν Ἀθηνῶν καὶ Θεσσαλονίκης,
Κύριοι Πρόεδροι τῶν Θεολογικῶν Σχολῶν,
Ἀγαπητοὶ Συνάδελφοι,
Ἀγαπητοὶ Φοιτητές καὶ Φοιτήτριες,
Κυρίες καὶ Κύριοι,

1. Ἀποδεχθεῖς κατὰ καθῆκον τὸν ἀπὸ τὴν Σεπτῆ Ἱερά Σύνοδο τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος τιμητικὸ ὄρισμό μου ὡς ὀμιλητοῦ τῆς σημερινῆς ἐκδηλώσεως πρὸς τιμὴν τοῦ ἁγίου Φωτίου ἐπέλεξα νὰ παρουσιάσω ἐνώπιόν σας ἀπὸ πλευρᾶς τῆς εἰδικότητάς μου τὸ θέμα: «*Ἱεροὶ Κανόνες - Φώτιος - Σχίσμα τοῦ 867*». Εἶναι γνωστὸν ὅτι μὲ τὸν ἅγιο Φώτιο γενικῶς καὶ τὴν συμμετοχὴ του στὸ Σχίσμα τοῦ 867 μεταξὺ Ὁρθοδόξου καὶ Ρωμαιοκαθολικῆς Ἐκκλησίας ἔχουν γραφεῖ καὶ λεχθεῖ τόσα πολλά, ὥστε μόνον γιὰ τὴν καταγραφή τῶν σχετικῶν τίτλων ἀπαιτοῦνται τόμοι ἑκατοντάδων σελίδων. Ἐπιφανεῖς καὶ σπουδαῖοι ἐρευνητές, Ἕλληνες καὶ ξένοι ἔχουν προσφέρει πολλὰ καὶ σημαντικὰ στὴ σχετικὴ ἐπιστημονικὴ ἔρευνα, ἰδιαιτέρως ἀπὸ πλευρᾶς Ἱστορίας, Γραμματολογίας, Φιλολογίας κ.λπ.. Ὅλα αὐτὰ κρίνω ὅτι κατανοοῦνται καὶ ἀξιολογοῦνται ὀρθότερα μέσα στὸ πλαίσιο τοῦ δικαίου τῆς Ἐκκλησίας καὶ κυρίως τῶν Ἱερῶν Κανόνων, δεδομένου ὅτι οὐδεὶς ἀμβισβητεῖ ὅτι ἡ Ἱστορία δημιουργεῖ Δίκαιο, ἀλλὰ καὶ τὸ δίκαιο δημιουργεῖ Ἱστορία. Εἶναι γνωστὸ ὅτι κατὰ καιροὺς ἔχουν προβληθεῖ πολλὰ αἴτια τοῦ Σχίσματος τοῦ 867. Αἴτια πολιτικά, ἐκκλησιαστικά καὶ θεολογικά καὶ ἄλλα. Ἀπὸ αὐτὰ περισσότερο προβάλλεται τὸ Παπικὸ Πρωτεῖο, τὸ ὁποῖο κατανοήθηκε ἀπὸ τοὺς παπικούς ὡς πρωτεῖο ἐξουσίας τοῦ ἐπισκόπου Ρώμης ἐπὶ τῶν λοιπῶν ἐπισκόπων, μὲ τὸ αἰτιολογικὸ ὅτι ὁ Ἀπόστολος Πέτρος ὑπῆρξε πρῶτος μεταξὺ τῶν Ἀποστόλων καὶ κατὰ συνέπεια καὶ ὁ διάδοχός του ὁ Πάπας Ρώμης πρέπει νὰ εἶναι πρῶτος μεταξὺ τῶν λοιπῶν ἐπισκόπων, ἀσκώντας ἐπ' αὐτῶν πρωτεῖο ὄχι τιμῆς ἀλλὰ ἐξουσίας. Πόσο μεγάλο λάθος καὶ ψεῦδος εἶναι αὐτὸ θὰ ποῦμε στὴ συνέχεια. Ἀπὸ πλευρᾶς δογματικῆς πίστεως ὡς κυριότερο αἴτιο τοῦ Σχίσματος προβάλλεται ἡ νόθευση τοῦ Συμβόλου τῆς Πίστεως Νικαίας - Κωνσταντινουπόλεως μὲ τὴν ἀυθαίρετη προσθήκη εἰς αὐτὸ τοῦ *filioque*, δηλαδή τῆς διδασκαλίας ὅτι τὸ Ἅγιον Πνεῦμα ἐκπορεύεται ὄχι μόνον ἐκ τοῦ Πατρὸς, ἀλλὰ καὶ ἐκ τοῦ Υἱοῦ, διδασκαλία πού προβλήθηκε ὡς αἵρεση. Ἰδιαιτέρως ἀκόμη μεταξὺ τῶν αἰτίων τοῦ Σχίσματος προβάλλονται ἡ ἀντικανονικὴ ἀπομάκρυνση ἀπὸ τὸν Πατριαρχικὸ Θρόνο Κων/πόλεως τοῦ Πατριάρχου Ἰγνατίου, ἡ ἀντικανονικότητά τῆς ἐκλογῆς καὶ χειροτονίας τοῦ Πατριάρχου Φωτίου «ἄθρόον», ἐπειδὴ μέσα σὲ πέντε μέρες ἐγένε μοναχός, ὑποδιάκονος, διάκονος, πρεσβύτερος καὶ Πατριάρχης Κων/πόλεως. Σ' αὐτὰ προστίθενται ἡ εἰσπήδηση τῶν Παπικῶν στὴ Βουλγαρία καὶ ἡ εἰσαγωγή ἐκεῖ πολλῶν λατινικῶν καινοτομιῶν καὶ διδασκαλιῶν, διοικητικὲς ἀξιιώσεις τοῦ Πάπα στὴν Κάτω Ἰταλία καὶ Σικελία κ. ἄ.

2. Δὲν παραθεωροῦμε τὴ μεγάλη σημασία ὄλων αὐτῶν τῶν αἰτίων. Ἡ δική μας ὁμῶς μακροχρόνια σχετικὴ ἔρευνα μᾶς ἔδειξε ὅτι ὅλα αὐτὰ τὰ αἷτια ἔχουν ἓνα κοινὸ παρανομαστικόν, ἓνα κοινὸ στοιχείο: Τὴν παραβίαση τοῦ δικαίου τῆς ἀρχαίας, ἐνιαίας καὶ ἀδιαίρετης Ἐκκλησίας καὶ κυρίως τοῦ Δικαίου τῶν Ἱερῶν Κανόνων. Ἡ Ρωμαιοκαθολικὴ Ἐκκλησία ἄρχισε νὰ μὴν ἐφαρμόζει τοὺς Ἱεροὺς Κανόνες καὶ τὶς ἀποφάσεις τῶν Οἰκουμενικῶν Συνόδων διότι ἀποτελοῦν τὸ μεγαλύτερο καὶ ἀξεπέραστο ἐμπόδιο στὸ Παπικὸ Πρωτεῖο ἐξουσίας, στὸ παπικὸ ἀλάθητο καὶ στὶς λοιπὲς καινοτομίες τοῦ Παπισμοῦ. Ἱεροὶ Κανόνες καὶ Παπικὸ Πρωτεῖο ἐξουσίας δὲν μποροῦν νὰ συνυπάρξουν. Ὅπου ἰσχύουν καὶ ἐφαρμόζονται οἱ Ἱεροὶ Κανόνες εἶναι ἀδύνατο νὰ ὑπάρξει Παπισμὸς. Αὐτὸς εἶναι ὁ λόγος γιὰ τὸν ὁποῖο ὁ Παπισμὸς ἄρχισε προοδευτικὰ νὰ διαφοροποιεῖται ἀπὸ τὸ δίκαιο τῶν Ἱερῶν Κανόνων, νὰ μὴν τοὺς ἐφαρμόζει καὶ στὸ τέλος τοὺς κατάργησε. Αὐτὸ προκάλεσε καὶ ὅλα τὰ αἷτια τοῦ Σχίσματος καὶ τὸ ἴδιο τὸ Σχίσμα μεταξὺ τῆς Ὁρθοδόξου Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας καὶ τῆς Δυτικῆς. Πρὸς ἀπόδειξη αὐτῆς τῆς θέσεως κρίνουμε ὅτι δὲν πρέπει νὰ ἀσχοληθοῦμε μὲ μεμονωμένες πτυχὲς αὐτοῦ, ἀλλὰ νὰ δοῦμε σφαιρικὰ τὸ ζήτημα ἀπὸ τὴν ἀρχὴ μέχρι σήμερα, κατὰ τὰ κεντρικὰ αὐτοῦ σημεῖα, πού γιὰ μᾶς εἶναι οἱ Ἱεροὶ Κανόνες καὶ γενικότερα τὸ δίκαιο τῆς ἀρχαίας ἐνιαίας καὶ ἀδιαίρετης Ἐκκλησίας, ἡ προσωπικότητα τοῦ Φωτίου ὡς προασπιστοῦ τῆς Κανονικῆς τάξεως, ἡ παραβίαση συστηματικὰ τῆς Κανονικῆς τάξεως καὶ ἡ ἐξ' αὐτῆς δημιουργία τῶν αἰτίων πού ὀδήγησαν στὸ Σχίσμα τοῦ 867, τὸ ἴδιο τὸ Σχίσμα μεταξὺ τῶν Ἐκκλησιῶν, τὴν κατάργηση τελικὰ τῶν Ἱερῶν Κανόνων ἀπὸ τοὺς Πάπες, τὴν ἀντικατάστασή τους ἀπὸ κανόνες δικαίου πού θέσπισαν οἱ ἴδιοι καὶ στὴ δημιουργία μιᾶς καταστάσεως πού δὲν μπορεῖ νὰ ὀδηγήσει στὴν Ἑνωσὴ τῶν Ἐκκλησιῶν, ἂν ἡ Ρωμαιοκαθολικὴ Ἐκκλησία δὲν ἐπιστρέψει στὸ δίκαιο τῆς ἀρχαίας καὶ ἀδιαίρετης Ἐκκλησίας, στὸ δίκαιο τῶν Ἱερῶν Κανόνων. Ὅλα αὐτὰ θὰ φανοῦν μὲ σαφήνεια ἂν πάρουμε τὰ πράγματα ἀπὸ τὴν ἀρχή, τὰ ὁποῖα κατὰ τὴ δική μας ἔρευνα καὶ ἀξιολόγησι ἔχουν κατὰ τὰ ἐκτιθέμενα στὴ συνέχεια.

3. Ὁ Ἰδρυτὴς τῆς ἐπὶ γῆς στρατευομένης Χριστιανικῆς Ἐκκλησίας εἶναι ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς μὲ τὴν ἐνανθρώπισή του, τὴν ἐπὶ γῆς δράση καὶ διδασκαλία του, τὴν ἐκλογή τῶν Μαθητῶν καὶ Ἀποστόλων του γιὰ νὰ συνεχίσουν τὸ ἔργο του ἐπὶ τῆς γῆς, τὴν σταυρικὴ θυσία, τὴν

ταφή καὶ τὴν Ανάστασή του, τὴν μετὰ τὴν Ἀνάστασή του ἐπὶ τεσσαράκοντα μέρες παραμονὴ ἐπὶ τῆς γῆς, τὴν ἐμφάνισή του στοὺς Ἀποστόλους, τὴν παράδοσι εἰς αὐτοὺς τῶν τελευταίων ἐντολῶν του, τὴν Ἀνάληψή Του καὶ τῶν χαρισμάτων τοῦ Ἁγίου Πνεύματος στὴν Ἐκκλησία του κατὰ τὴν Πεντηκοστή.

4. Τὴν Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ δὲν τὴν ἴδρυσεν ὁ Ἀπόστολος Πέτρος, δὲν ὑπῆρξε ποτὲ δική του. Ὁ Χριστὸς ὅταν ἐπέλεξε τὸν Πέτρο δὲν τὸν ὄρισε ὑπαρχηγό του, οὔτε τοῦ εἶπε ὅτι θὰ ἦταν ἀρχηγὸς τῶν ἄλλων Ἀποστόλων μὲ πρωτεῖο ἐξουσίας ἐπ' αὐτῶν.

5. Ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς παρεχώρησε ὁλόκληρη τὴν Ἱερατικὴ Ἐξουσία σὲ ὅλους ἐξίσου τοὺς Ἀποστόλους. Σὲ ὅλους ἔδωσε ἐξίσου τὴν ἴδια τελετουργικὴ ἐξουσία, (*potestas ordinis*), δηλαδή τὸ ἴδιο δικαίωμα νὰ τελοῦν τελετουργικὲς πράξεις. Σὲ ὅλους ἔδωσε πρωτογενὴ διδασκτικὴ ἐξουσία (*potestas magisterii*), δηλαδή τὸ δικαίωμα καὶ τὴν ἐξουσία νὰ διδάσκουν τὴν διδασκαλία καὶ τὸ κήρυγμά του. Δὲν ἔδωσε αὐτὸ τὸ δικαίωμα μόνο στὸν Ἀπόστολο Πέτρο. Σὲ ὅλους ἔδωσε τὴν ἴδια Διοικητικὴ Ἐξουσία (*potestas jurisdictionis*), δηλαδή τὸ δικαίωμα νὰ διδάσκουν, νὰ κηρύττουν τὸ θεῖο θέλημά Του. Ἀπὸ τὸ πλῆθος τῶν σχετικῶν χωρίων τῆς Καινῆς Διαθήκης, ἀρκεῖ νὰ ἀναφερθεῖ ἐδῶ ἡ σαφὴς καὶ γλαφυρὴ περιγραφή, μὲ τὴν ὁποία ὁ Ματθαῖος τελειώνει τὸ Εὐαγγέλιό του. Ἔτσι προηγουμένως εἶχε περιγράψει ὅτι ὁ Ἰούδας, ὅταν εἶδε ὅτι καταδικάστηκε ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς μετάνοιωσε γιὰ τὴν προδοσίαν του, ἐπέστρεψε τὰ τριάκοντα ἀργύρια τῆς προδοσίας «καὶ ἀπελθὼν ἀπήγγαστο» (Ματθ. 27, 3-5). Οἱ τελευταῖοι στίχοι τοῦ Κατὰ Ματθαίου Εὐαγγελίου, δηλαδή οἱ στίχοι 16-20 τοῦ κεφ. 28, εἶναι χαρακτηριστικοὶ καὶ πολύτιμοι γιὰ τὸ θέμα. Ἔτσι στὸ Ματθ. 28, 16 ἀναγράφεται: «Οἱ δὲ ἔνδεκα μαθηταὶ ἐπορεύθησαν εἰς τὴν Γαλιλαίαν εἰς τὸ ὄρος οὗ ἐτάξατο αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, καὶ ἰδόντες αὐτὸν προσεκάθησαν, οἱ δὲ ἐδίστασαν». Ἀπὸ αὐτὸ τὸ χωρίο καταφαίνεται ὅτι ἡ συνάντησις αὐτὴ δὲν ἦταν τυχαία, ἀλλὰ εἶχε ὀρισθεῖ ἀπὸ τὸν ἴδιο τὸν Ἰησοῦ Χριστό, προφανῶς λόγῳ τῆς μεγάλης σοβαρότητάς της, ὅπως προκύπτει ἀπὸ τὴν συνέχεια τοῦ κειμένου, κατὰ τὸ ὁποῖο: «καὶ προσελθὼν ὁ Ἰησοῦς ἐλάλησεν αὐτοῖς λέγων». Πρόκειται γιὰ τὴν τελευταία συνάντησις Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ Μαθητῶν του. Ἄν ἤθελε νὰ ὀρίσει κάποιον πρῶτον μεταξὺ τῶν μαθητῶν του μὲ πρωτεῖο ὑπεροχῆς καὶ ἐξουσίας ἀπέναντι τῶν λοιπῶν ἢ καταλληλότερη

εὐκαιρία καὶ ὥρα θὰ ἦταν ἡ παροῦσα. Ὅμως μέχρι ἐδῶ δὲν ὑπάρχει τὸ παραμικρὸ στοιχεῖο ποὺ νὰ δηλώνει πρωτεῖο ἐξουσίας τοῦ Πέτρου. Οὔτε τὸ ὄνομα τοῦ τελευταίου ἀναφέρεται. Τὴν συνάντηση ὁ Ἰησοῦς «ἐτάξατο αὐτοῖς» τὴν ὄρισε γι' αὐτοὺς καὶ γιὰ τοὺς ἕνδεκα. Καὶ ὅταν τοὺς πλησίασε «ἐλάλησεν αὐτοῖς» μίλησε σὲ ὅλους καὶ ὄχι μόνο στὸν Πέτρο. Καὶ τὸ περιεχόμενο τῆς ὁμιλίας του πρὸς ὅλους εἶναι καταλυτικὸ γιὰ τὸ θέμα μας γιατί δηλώνει τὴν τελευταία ἐπὶ γῆς βούλησή του. Ἔτσι λέει πρὸς ὅλους: «ἐδόθη μοι πᾶσα ἐξουσία ἐν οὐρανῷ καὶ ἐπὶ γῆς» (Ματθ. 28, 18). Σαφῶς λοιπὸν ἐδῶ ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς ὁμιλεῖ γιὰ ἐξουσία δική του, ποὺ τοῦ δόθηκε ὀλόκληρη καὶ στὸν οὐρανὸ καὶ στὴ γῆ. Μέσα στὰ πλαίσια λοιπὸν τῆς πλήρους ἐξουσίας Του δίνει πρὸς ὅλους ἀνεξαιρέτως καὶ ὄχι μόνο στὸν Πέτρο τὶς τελευταῖες ἐντολές του λέγοντας πρὸς αὐτούς: «Πορευθέντες οὖν μαθητεύσατε πάντα τὰ ἔθνη, βαπτίζοντες αὐτοὺς εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος. διδάσκοντες αὐτοὺς πάντα ὅσα ἐνετειλάμην ὑμῖν· καὶ ἰδοὺ ἐγὼ μεθ' ἡμῶν ἔσομαι πάσας τὰς ἡμέρας ἕως τῆς συντελείας τοῦ αἰῶνος» (Ματθ. 28, 18-20). Ἀπὸ αὐτὴ τὴν τελευταία βούληση τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ λαμβάνουν ὅλοι οἱ μαθητὲς τὴν ἐντολὴ νὰ πορευθοῦν πρὸς ὅλα τὰ ἔθνη καὶ νὰ τὰ «μαθητεύσουν», δηλαδή νὰ τὰ κάνουν «μαθητὲς» τους, «διδάσκοντες» αὐτοὺς «πάντα ὅσα ἐνετειλάμην ὑμῖν», ὅσα δηλαδή εἶχαν ἀπὸ τὸν Ἰησοῦ Χριστὸ λάβει τὴν ἐντολὴ νὰ διδάξουν. Αὐτὰ ἀποδεικνύουν ὅτι ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς ἔδωσε σὲ ὅλους τοὺς Ἀποστόλους τὴν πλήρη διδακτικὴ ἐξουσία καὶ καθόρισε κατὰ ἀπόλυτο τρόπο καὶ τὸ περιεχόμενο τῆς διδασκαλίας τους. Δὲν εἶχαν οἱ Ἀπόστολοι τὴν ἐξουσία νὰ διδάξουν δικές τους διδασκαλίες, οὔτε δικὰ τους δόγματα. Οὔτε καὶ ὀρίστηκε ὁ Πέτρος μόνος διαχειριστὴς τῆς διδακτικῆς ἐξουσίας, ἀπὸ τὸν ὁποῖο θὰ τὴν λάμβαναν οἱ λοιποὶ Μαθητὲς. Πουθενὰ δὲν ὑπάρχει τὸ παραμικρὸ στοιχεῖο ἐξαρθήσεως τῶν λοιπῶν Ἀποστόλων ἀπὸ τὸν Πέτρο ἢ ἀναφορᾶς εἰς αὐτόν. Οὔτε βεβαίως ἦταν δυνατὸν ὁ Ἀπόστολος ποὺ θὰ ἐπορεύετο γιὰ νὰ μαθητεύσει τὰ ἔθνη τῆς Ἀφρικῆς ἢ τῆς Ἀνατολικῆς Ἀσίας νὰ λαμβάνει ἐντολές ἢ ὁδηγίες ἀπὸ τὸν εὐρεθέντα στὴν Ρώμη Πέτρο. Οὔτε εἶπε ὁ Χριστὸς ὅτι θὰ εἶναι μαζί τους ὁ Πέτρος γιὰ νὰ τοὺς κατευθύνει καὶ νὰ τοὺς στηρίζει μέχρι τῆς συντελείας τῶν αἰώνων, ἀλλὰ θὰ εἶναι μαζί τους ὁ ἴδιος ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς. Ἀλλὰ καὶ ἀπὸ

πλευρᾶς τελετουργικῆς ἐξουσίας γιὰ τοὺς ἴδιους λόγους ὅλοι οἱ Μαθητὲς ἔλαβαν τὴν ἴδια ἐντολὴ καὶ τὴν ἴδια ἐξουσία νὰ τελοῦν τὶς ἴδιες πράξεις λατρείας. Ἐδῶ ὅλοι ἔλαβαν τὴν ἐξουσία νὰ τελοῦν τὸ ἴδιο βάπτισμα εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος. Δὲν εἶπε νὰ βαπτίζουν εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πέτρου, οὔτε νὰ λαμβάνουν ἀπὸ αὐτόν τὴν ἐξουσία καὶ τὸ δικαίωμα νὰ τελοῦν μυστήρια. Εἶναι γνωστὸν ὅτι τὴν ἐξουσία τελέσεως τῶν μυστηρίων, ὅπως τῆς θείας Εὐχαριστίας, τῆς ἐξομολογήσεως κλπ. ἔδωσε σὲ ὅλους τοὺς Ἀποστόλους. Τὸ ἴδιο ἔγινε καὶ μετὰ τὴν Διοικητικὴ Ἐξουσία. Γιατί μπορεῖ μετὰ ἀφορμὴ τὴν β' ὁμολογία τοῦ Ἀποστόλου Πέτρου νὰ ἔδωσε πρῶτα σ' αὐτόν τὴν ἐξουσία τοῦ δεσμεῖν καὶ λύειν, ὅπως περιγράφεται στὸ Ματθ. 16, 18-20, στὸ ὁποῖο καὶ μόνον σταματοῦν οἱ θιασῶτες τοῦ Παπικοῦ Πρωτείου ἐξουσίας, ἀποσιωπώντας ἀνεπίτρεπτα ὅτι ἀργότερα ὁ ἴδιος Ἰησοῦς εἶπε τὴν τελευταία λέξη του ἐπὶ τοῦ θέματος, ποὺ εἶναι καὶ ἡ τελικὴ καὶ συνολικὴ του θέση. Πράγματι, ἀπευθυνόμενος αὐτὴ τὴ φορὰ πρὸς ὅλους τοὺς Ἀποστόλους καὶ ὄχι μόνο πρὸς τὸν Πέτρο, τοὺς ὑποδεικνύει τὸν τρόπο μετὰ τὸν ὁποῖο πρέπει νὰ ἀντιμετωπίζεται ὁ ἁμαρτήσας χριστιανός, δηλαδή τὸν τρόπο ἀσκήσεως τῆς δικαστικῆς ἐξουσίας μετὰ τελικὸ φορᾶ αὐτῆς τὴν Ἐκκλησία. Ἀτομικὰ δίνει σὲ ὅλους τὴν αὐτὴν ἐξουσία τοῦ δεσμεῖν καὶ λύειν λέγοντας πρὸς ὅλους ἀδιακρίτως τὸ: «Ἄμην λέγω ὑμῖν· ὅσα ἐὰν δήσητε ἐπὶ τῆς γῆς ἔσται δεδεμένα ἐν οὐρανῷ, καὶ ὅσα ἐὰν λύσητε ἐπὶ τῆς γῆς, ἔσται λελυμένα ἐν οὐρανῷ» (Ματθ. 18, 18). Οἱ Ρωμαιοκαθολικοὶ ὅμως παγιδευμένοι στὶς αὐθαίρετες παπικὲς ἀξιώσεις προσπάθησαν καὶ προσπαθοῦν νὰ παρουσιάσουν τὸν Ἀπόστολο Πέτρο ὡς ἔχοντα πρωτεῖο ἐξουσίας ἐναντι τῶν ἄλλων Ἀποστόλων καὶ τὸν Πάπα Ρώμης, ὡς διάδοχό του ὡς ἔχοντα πρωτεῖο ἐξουσίας ἐπὶ ὅλων τῶν λοιπῶν ἐπισκόπων. Πρόκειται γιὰ τὴν μεγαλύτερη ἀπάτη στὸ χῶρο τῆς διοικήσεως τῆς Ἐκκλησίας ποὺ γιὰ τὴν στήριξή της ἔγιναν καὶ ἄλλες ἀπάτες καὶ πλαστογραφίες τῆς Ἱστορίας, ὅπως εἶναι ἡ Ψευδοκωνσταντίνειος δωρεά, οἱ Ψευδοῖσιδώρειες διατάξεις κ.ἄ.

6. Ὁ ἴδιος ὅμως ὁ Ἀπόστολος Πέτρος μετὰ τὴν συμπεριφορὰ του διαφεύδει πλήρως τοὺς θιασῶτες τοῦ Παπικοῦ Πρωτείου. Ἔτσι κατὰ τὴν περιγραφὴ τοῦ 2ου κεφ. τῶν Πράξεων τῶν Ἀποστόλων, οἱ ἕνδεκα Ἀπόστολοι μετὰ τὴν Ἀνάληψη τοῦ Κυρίου ἐπέστρεψαν ἀπὸ τὸ ὄρος τῶν Ἐλαιῶν, ὅπου ἔλαβε χώρα ἡ ἀνάληψη, στὴν Ἱερου-

σαλήμ. Ἐκεῖ μέ πρόταση τοῦ Πέτρου ἀποφασίστηκε ἀπὸ ὅλη τὴν μικρὴ χριστιανικὴ κοινότητα τῶν Ἱεροσολύμων νὰ ἀντικατασταθεῖ ὁ Ἰούδας πού εἶχε ἀπαγχονισθεῖ. Τὸν ἀντικαταστάτη του ὁμως δὲν τὸν ὄρισε ὁ Πέτρος, ἀλλὰ ὅλοι μαζί ἐπέλεξαν δύο: Τὸν Βαρσαβᾶ πού ἀποκλήθηκε Ἰουστὸς καὶ τὸν Ματθία. Ἀπὸ αὐτοὺς τοὺς δύο ἀναδείχθηκε ὁ Ματθίας ὡς ἀντικαταστάτης τοῦ Ἰούδα. Ὅχι ὁμως ἀπὸ τὸν Πέτρο, ἀλλὰ μέ κληρο: «καὶ ἔδωκαν κληροὺς αὐτοῖς καὶ ἔπεσεν ὁ κληρὸς ἐπὶ Ματθίαν καὶ συγκατεψηφίσθη μετὰ τῶν ἕνδεκα Ἀποστόλων» (Πράξ. 1, 26). Ἄν ὁ Ἀπόστολος Πέτρος εἶχε πρωτεῖο ἐξουσίας καὶ διοικήσεως θὰ ὄριζε αὐτὸς μόνος τὸν ἀντικαταστάτη τοῦ Ἰούδα. Κάτι ἀνάλογο ἐγινε καὶ στὴν Ἀποστολικὴ Σύνοδο περὶ τὸ 50 μ.Χ. Τότε οἱ Ἀπόστολοι διεφώνησαν ἔντονα. Ἀπὸ τὴ μία μεριά ὁ Πέτρος, ὁ Ἰάκωβος, ὁ Ἰωάννης καὶ οἱ λοιποὶ ἐξ Ἰουδαίων Χριστιανοὶ ὑποστήριζαν ὅτι ὅσοι μὴ Ἰουδαῖοι προσήρχοντο στὸν Χριστιανισμό γιὰ νὰ γίνουν δεκτοὶ ἔπρεπε πρῶτα νὰ περιτμηθοῦν καὶ νὰ γίνουν τηρητὲς τοῦ Μωσαϊκοῦ Νόμου (Πράξ. 15,5). Τὴ θέση αὐτὴ ἀπέριπταν ὁ Παῦλος, ὁ Βαρνάβας καὶ οἱ ἐξ Ἑθνῶν χριστιανοί. Ἐγινε συζήτηση καὶ τελικὰ δὲν ἐπικράτησε ἡ ἀποψη τοῦ Ἀποστόλου Πέτρου, ἀλλὰ τῶν ἐξ ἔθνῶν χριστιανῶν. Ἡ Ἀποστολικὴ Σύνοδος ἀποφάσισε γιὰ τοὺς Ἐξ ἔθνῶν προσερχόμενους στὸν Χριστιανισμό νὰ μὴν τηρήσουν προηγουμένως τὴν περιτομὴ καὶ τὶς λοιπὲς τυπικὲς διατάξεις τοῦ Μωσαϊκοῦ Νόμου, ἀλλὰ μόνο «ἀπέχεσθαι εἰδωλοθύτων καὶ αἵματος καὶ πνικτῶν καὶ πορνείας» (Πράξ. 15, 29). Πολλὲς φορὲς εἶχαμε ἀναρωτηθεῖ γιὰ τὴν Ἀποστολικὴ Σύνοδος ἀπὸ τὸ σύνολο τῶν διατάξεων τοῦ Μωσαϊκοῦ Νόμου ὄρισε στους ἐξ Ἑθνῶν προσερχόμενους χριστιανούς νὰ ἀπέχουν μόνο ἀπὸ τὰ εἰδωλόθυτα, τὴν πορνεία καὶ τὴν βρώση αἵματος καὶ πνικτῶν. Καὶ τὸ ἐντυπωσιακὸ εἶναι ἐδῶ ὅτι τὴν ἴδια ἀπαγόρευση ἐπανάλαβε καὶ ὁ 67ος Κανόνας τῆς Πενθέκτης Οἰκουμενικῆς Συνόδου, παραλείποντας μόνο τὴν βρώση εἰδωλοθύτων, διότι δὲν ἐτελοῦντο πλέον θυσίαι στὰ εἰδωλα. Ἡ ἀπορία μας λύθηκε μόνο πρὶν ἀπὸ δύο περίπου δεκαετίες, ὅταν ἐγιναν γνωστὰ τὰ αἴτια μεταδόσεως τῆς κατάρας τοῦ αἵωνα, τοῦ εἴτζ. Τότε καταλάβαμε ὅτι ἡ ἀπόφαση τῆς Ἀποστολικῆς Συνόδου εἶχε προφητικὸ χαρακτήρα καὶ μεγάλη σημασία, διότι ἂν εἶχε ἐφαρμοσθεῖ δὲν θὰ εἶχαμε σήμερα εἴτζ, ἀφοῦ εἶναι πιὰ γνωστὸ ὅτι ἡ ἀσθένεια αὐτὴ διαδόθηκε ἀπὸ τὴν βρώση αἵματος τῶν πράσινων παμπουίνων, ἀπὸ τὴν βρώση πνικτῶν πράσινων

παμπουίνων καὶ ἀπὸ τὴν παράνομη σεξουαλικὴ σχέση. Ὅπως καὶ ἂν ἔχουν τὰ πράγματα στὴν Ἀποστολικὴ Σύνοδο, δὲν ἐπικράτησε ἡ γνώμη τοῦ Ἀποστόλου Πέτρου, ἀλλὰ λήφθηκε ἀπόφαση μέ δημοκρατικὸ τρόπο. Τὸ ἴδιο καὶ στὴ λοιπὴ ζωὴ τοῦ Ἀποστόλου Πέτρου. Οὐδέποτε ἄσκησε πρωτεῖο ἐξουσίας ἐπὶ τῶν λοιπῶν Ἀποστόλων.

7. Ὁ ἀκουστὴς τῶν Ἀποστόλων Πέτρου καὶ Παύλου, ὁ Κλήμης ἐπίσκοπος Ρώμης περὶ τὸ 100 μ.Χ. στέλνει ἐπιστολὴ πρὸς τοὺς Κορινθίους, οἱ ὅποιοι εἶχαν διαιρεθεῖ σὲ ἀντιμαχόμενες παρατάξεις γιὰ τὴν ἄλλοι ἦταν ὁπαδοὶ τοῦ Παύλου, ἄλλοι τοῦ Πέτρου, ἄλλοι τοῦ Ἀπολλῶ κλπ. Ὁ Κλήμης Ρώμης ἐμφανίζεται στὴν ἐπιστολὴ του ὄχι ὡς ἔχων πρωτεῖον ἐξουσίας, ἀλλὰ ὡς ἐπίσκοπος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ρώμης, τὴν ὁποία ὁ ἴδιος χαρακτηρίζει ὡς «προκαθημένη τῆς ἀγάπης» καὶ δὲν διατάσσει, ἀλλὰ παρακαλεῖ καὶ συμβουλεύει τοὺς Κορινθίους νὰ μὴ μαλώνουν, ἀλλὰ νὰ εἰρηνεύσουν. Ἄν εἶχε πρωτεῖο ἐξουσίας θὰ τὸ ἄσκοῦσε.

8. Τὸ 153 συναντιοῦνται στὴν Ρώμη ὁ Πάπας Στέφανος καὶ ὁ Πολύκαρπος Σμύρνης σὲ μιὰ προσπάθεια νὰ βρεθεῖ λύση στὸ πρόβλημα τῆς διαφορετικῆς ἐορτῆς τοῦ Πάσχα, τὸ ὁποῖο ἡ Ρώμη ἐόρταζε σὲ ἡμέρα Κυριακὴ, ἐνῶ οἱ ἐκκλησίες τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, διατηρώντας τὴ δικὴ τους ἀρχαία παράδοση τὸ ἐόρταζαν τὴν 14ῃ τοῦ μήνα Νισσάν, πράγμα πού δημιουργοῦσε προβλήματα γιὰ τὴν ἴδια μέρα ἐόρταζαν καὶ οἱ Ἰουδαῖοι τὸ δικὸ τους Πάσχα. Οἱ δύο ἄνδρες δὲν συμφώνησαν τελικὰ. Δὲν ἐπικράτησε ἡ γνώμη τοῦ ἐπισκόπου Ρώμης, ἀλλὰ χωρίστηκαν εἰρηνικά.

9. Περὶ τὸ 192 ἓνας ἄλλος Πάπας, ὁ Πάπας Βίκτωρας ἀπειλήσε γιὰ τὸ ἴδιο θέμα μέ ἀποκοπὴ ἀπὸ τὸ σῶμα τῆς Ἐκκλησίας τὶς Ἐκκλησίες τῆς Ἀνατολῆς πού δὲν ἐόρταζαν τὸ Πάσχα μέ τὴν Ρώμη. Ὅμως ὁ Εἰρηναῖος, ἐπίσκοπος Λουγδούνων, μεγάλη μορφή τῆς ἐποχῆς τὸν ἔβαλε στὴ θέση του, λέγοντάς του ὅτι δὲν εἶχε μονομερῶς αὐτὸ τὸ δικαίωμα. Ἐτσι τὸ πράγμα ἔμεινε σὲ ἐκκρεμότητα μέχρι τὸ 325, ὅποτε ἡ Ἀ΄ Οἰκουμενικὴ Σύνοδος ἔλυσε ὀριστικὰ τὸ θέμα μέ τὴν ἀπόφασή της νὰ ἐορτάζεται τὸ Πάσχα ἀπὸ ὅλους τοὺς χριστιανούς τὴν πρώτη Κυριακὴ μετὰ τὴν πανσέληνο τῆς ἐαρινῆς ἰσημερίας. Συνεπῶς καὶ στὸ ζήτημα τοῦ Πάσχα ὁ Πάπας δὲν μπόρεσε νὰ ἀσκήσει πρωτεῖο ἐξουσίας. Τὸ δίκαιο τῆς ἀρχαίας Ἐκκλησίας δὲν τοῦ ἔδινε κανένα πρωτεῖο ἐξουσίας.

10. Κατὰ τὴν περίοδο τῶν Οἰκουμενικῶν Συνόδων ὁ Πάπας ὑποτάσσεται καὶ αὐτὸς, ὅπως καὶ οἱ λοιποὶ ἐπί-

σκοποι στην Οἰκουμενική Σύνοδο, ἡ ὁποία ἀναδείχθηκε ὡς τὸ ἀνώτατο διοικητικὸ καὶ τὸ μόνον ἀλάθητο ὄργανο τῆς Ἐκκλησίας. Οὐδεὶς Πάπας, οὐδεὶς Πατριάρχης ὑπέταξε ποτὲ τὴν Οἰκουμενική Σύνοδο. Ἀντίθετα, ἡ Οἰκουμενική Σύνοδος ταπείνωσε, καθάισε ἢ καὶ ἀναθεμάτισε ὅταν χρειάστηκε καὶ Πάπες καὶ Πατριάρχες καὶ ἄλλα σημαίνοντα πρόσωπα. Γιὰ παράδειγμα ἡ Γ΄ Οἰκουμενική Σύνοδος καθάισε καὶ ἀναθεμάτισε τὸν Πατριάρχη Κων/πόλεως Νεστόριο, ὡς αἰρεσιάρχη, ἐπειδὴ δίδαξε τὴν γνωστὴ ἀπὸ τὸ ὄνομά του αἵρεση τοῦ Νεστοριανισμοῦ. Ἡ Ε΄ Οἰκουμενική Σύνοδος ταπείνωσε τὸν Πάπα Βιγίλιο καὶ ἡ ΣΤ΄ Οἰκουμενική Σύνοδος καταδίκασε ὡς αἰρετικούς καὶ πρωτεργάτες τοῦ Μονοθελητισμοῦ καὶ τοῦ Μονοενεργητισμοῦ τὸν Πάπα Ρώμης, Ὀνώριο, τέσσερις Πατριάρχες Κωνσταντινουπόλεως, τὸν Σέργιο (610-638), τὸν Πύρρο (638-641, 654), τὸν Παῦλο Β΄ (441-653), καὶ Πέτρο (654-666). Ἐναν Πατριάρχη Ἀλεξανδρείας, τὸν Κῦρο (630-643) καὶ ἕναν Πατριάρχη Ἀντιοχείας, τὸν Μακάριο (656-681), ὁ ὁποῖος μάλιστα ἦταν παρὼν στὴν ΣΤ΄ Οἰκουμενική Σύνοδο καὶ προσπάθησε νὰ πείσει γιὰ τὴν ὀρθότητα τοῦ Μονοθελητισμοῦ καὶ τοῦ Μονοενεργητισμοῦ, χωρὶς νὰ τὸ πετύχει, μὲ ἀποτέλεσμα νὰ καθαιρεθεῖ καὶ νὰ ἀναθεματισθεῖ ὡς ἀμετανόητος αἰρεσιάρχης καὶ στὸν θρόνο τῆς Ἀντιοχείας νὰ ἐκλεγεῖ ἀπὸ τὴν αὐτὴ Οἰκουμενική Σύνοδο ὁ Πατριάρχης Θεοφάνης (681-687). Ὅλα αὐτὰ ἀποδεικνύουν ὅτι οὔτε Παπικὸ Πρωτεῖο εἶχε θέση στὴν ΣΤ΄ Οἰκουμενική Σύνοδο, οὔτε παπικὸ ἀλάθητο, ἀφοῦ Πάπας καταδικάστηκε ὡς αἰρετικός.

11. Λίγο ἀργότερα, τὸ 692 κατὰ τὴν κρατοῦσα γνώμη, τὸ 685/6 κατὰ τὴν δική μας ἢ γνωστὴ ὡς Πενθέκτη Οἰκουμενική Σύνοδος ἐπανελάβε στὸν πρῶτο τῆς Κανόνα τὸν ἀναθεματισμὸ κατὰ τοῦ Πάπα Ὀνωρίου Ρώμης. Καὶ μὲ ἄλλους ὁμοίως Κανόνες δημιούργησε ἕνα σύνολο Ἱερῶν Κανόνων, πού ἀποτελέσει καὶ ἀποτελεῖ ἀξεπέραστο ἐμπόδιο γιὰ τὸ Παπικὸ Πρωτεῖο καὶ ἀλάθητο. Εἰδικότερα ἡ λεγόμενη Πενθέκτη Οἰκουμενική Σύνοδος, πού στὴν πραγματικότητα εἶναι συνέχεια τῆς ΣΤ΄ Οἰκουμενικῆς Συνόδου, καὶ γι' αὐτὸ καὶ οἱ κανόνες τῆς ἐπὶ πέντε περιόδου αἰῶνες ἦταν γνωστοὶ ὡς κανόνες τῆς ΣΤ΄ Οἰκουμενικῆς Συνόδου, εἶναι ἡ Σύνοδος πού θέσπισε 102 Κανόνες, καὶ ἐπικύρωσε καὶ τοὺς Ἱεροὺς Κανόνες τῶν προηγουμένων Οἰκουμενικῶν Συνόδων, ὀρισμένων Τοπικῶν καὶ ὀρισμένους Ἱεροὺς Κανόνες Πατέρων τῆς Ἐκκλησίας. Ἔτσι κωδικοποίησε τὸ δίκαιο τῶν Ἱερῶν

Κανόνων τῆς ἀρχαίας Ἐκκλησίας, οἱ ὁποῖοι βέβαια εἶναι στὸ σύνολό τους ἀντίθετοι μὲ τὸ Παπικὸ Πρωτεῖο καὶ ἀλάθητο. Ἱεροὶ Κανόνες καὶ Παπικὸ Πρωτεῖο ἐξουσίας δὲν συμβιβάζονται, δὲν μποροῦν νὰ συνυπάρχουν. Ὅπου ὑπάρχουν καὶ ἐφαρμόζονται οἱ Ἱεροὶ Κανόνες τῆς ἀρχαίας ἐνιαίας καὶ ἀδιαίρετης Ἐκκλησίας δὲν μπορεῖ νὰ ὑπάρχει Παπικὸ Πρωτεῖο καὶ ἀλάθητο. Καὶ ἀντιστρόφως ὅπου ὑπάρχει Παπικὸ Πρωτεῖο καὶ ἀλάθητο ἐκπαρθυρώνονται οἱ Ἱεροὶ Κανόνες.

12. Οἱ παπικοὶ ταχέως ἀντιλήφθηκαν ὅτι ἀξεπέραστο ἐμπόδιο γιὰ τὸ Παπικὸ Πρωτεῖο καὶ ἀλάθητο εἶναι οἱ Ἱεροὶ Κανόνες καὶ ἰδιαίτερα οἱ Ἱεροὶ Κανόνες τῆς ΣΤ΄ Οἰκουμενικῆς Συνόδου πού μετὰ ἀπὸ πέντε αἰῶνες ὀνομάστηκε ἀπὸ τὸν Βαλσαμῶνα καὶ Πενθέκτη. Τὴν καταπολέμησαν μὲ πάθος. Τὴν ὀνόμασαν ψευδοσύνοδο, *conciliabulum*, σύνοδο τοῦ διαβόλου κ.λπ. Ἰδιαίτερα δὲν τοὺς ἄρεσαν πολλοὶ Ἱεροὶ Κανόνες τῆς, πού σαφῶς καταπολεμοῦσαν ὀρισμένες συμπεριφορές, πράξεις, ἔθιμα κ.λπ. τῆς Ρωμαιοκαθολικῆς Ἐκκλησίας. Ἔτσι δὲν τοὺς ἄρεσε ὁ ΣΤ΄ 1 Κανόνας τῆς διότι μετὰ τῶν ἄλλων αἰρετικῶν καταδικάζει ὡς αἰρετικὸ καὶ «Ὀνώριον τὸν Ρώμης». Ὁμοίως δὲν τοὺς ἄρεσε ὁ ΣΤ΄ 2 Κανόνας, διότι ἐκτὸς ἀπὸ τὴν κωδικοποίηση τῶν Ἱερῶν Κανόνων, πού ἔκανε, ὀρίζει καὶ τὴν τήρηση καὶ τῶν 85 Ἀποστολικῶν Ἱερῶν Κανόνων, ἀπὸ τοὺς ὁποῖους ὁμοίως οἱ Ρωμαιοκαθολικοὶ ἐδέχοντο μόνον τοὺς 50 πρώτους. Ὁμοίως δὲν ἄρεσαν στοὺς παπικοὺς οἱ Ἱεροὶ Κανόνες ΣΤ΄ 6 καὶ ἐπόμενοι, οἱ ὁποῖοι ἐπιτρέπουν τὴν ὑπαρξὴ ἐγγάμων πρεσβυτέρων καὶ διακόνων, ἐνῶ οἱ Ρωμαιοκαθολικοὶ εἶχαν καθιερώσει τὴν ἀναγκαστικὴ ἀγαμία αὐτῶν. Δὲν τοὺς ἄρεσε ἀκόμη ὁ ΣΤ΄ 36 Κανόνας, ὁ ὁποῖος ἐπαναλαμβάνει τὰ ἴσα πρεσβεία τιμῆς μὲ τὸν Ρώμης στὸν Πατριάρχη Κωνσταντινουπόλεως, τὰ ὁποῖα εἶχαν παραχωρήσει εἰς αὐτὸν οἱ Ἱεροὶ Κανόνες Β΄ 3 καὶ Δ΄ 28. Ὁ ἴδιος Κανόνας ΣΤ΄ 36 ὀριστικοποίησε καὶ τὴν σειρά τῶν πρεσβίων τιμῆς τῶν πέντε ἀρχαίων μεγάλων Πατριαρχείων Ρώμης, Κωνσταντινουπόλεως, Ἀλεξανδρείας καὶ Ἀντιοχείας, πού ἀπὸ νωρὶς ἀπέτελεσαν τὸν περίφημο θεσμὸ τῆς Πενταρχίας, γιὰ τὸν ὁποῖο τίς καλύτερες διεθνῶς ἔρευνες ἔχει πραγματοποιήσει ὁ Καθηγητὴς Βλ. Φειδᾶς, ὁ ὁποῖος δημοσίευσε δύο τόμους γιὰ τὸν θεσμὸ τῆς Πενταρχίας τῶν ἀνωτέρω Πατριαρχῶν. Ὁ θεσμὸς αὐτὸς ἦταν πολὺτιμος καὶ ἀπέτελεσε ἕνα ἀκόμη ἐμπόδιο στὸ Παπικὸ Πρωτεῖο, διότι ἀποδεικνύει, ὅτι ὅταν δὲν συνεδρίαζαν Οἰκουμενικῆς Σύνοδοι μποροῦσαν νὰ λαμβά-

νουν αποφάσεις για ὅλη τὴν Ἐκκλησία ἀπὸ κοινοῦ οἱ πέντε Πατριάρχες καὶ ὄχι μόνο ὁ Ρώμης. Στους παπικούς ἐπίσης δὲν ἄρесе ὁ ΣΤ' 55 Ἱερὸς Κανόνας, ὁ ὁποῖος ρητὰ καταδικάζει τοὺς «ἐν τῇ Ρωμαίων πόλει» μὴ τηροῦντες τὴν νηστεία τοῦ Σαββάτου καὶ ὄρισε «κρατεῖν καὶ ἐν τῇ τῶν Ρωμαίων Ἐκκλησία ἀπαρασαλεύτως τὸν κανόνα τὸν λέγοντα· Εἴ τις κληρικὸς εὗρεθῆι τὴν ἁγίαν Κυριακὴν νηστεύων ἢ τὸ Σάββατον, πλην τοῦ ἐνὸς μόνου, καθαιρείσθω, εἰ δὲ λαϊκός, ἀφοριζέσθω». Μία ἀπὸ τὶς πολλὲς ἀποδείξεις ὅτι ἡ Οἰκουμενικὴ Σύνοδος καὶ ἐδῶ δὲν δέχθηκε τὴ διαφοροποίηση τῆς Ρωμαιοκαθολικῆς Ἐκκλησίας, πού δὲν τηροῦσε τὴ νηστεία τοῦ Σαββάτου καὶ ἀποφασίζει νὰ τηρεῖται αὐτὴ ἡ νηστεία καὶ στὴν Ἐκκλησία τῆς Ρώμης, καταδικάζοντας σαφῶς τὴν ἀντιθετὴ πρακτικὴ πού ἀκολουθοῦσαν μέχρι τότε οἱ Πάπες. Ἄλλὰ καὶ ὁ ΣΤ' 67 ἐπαναλαμβάνει ὅπως εἶδαμε τὴν ἀπόφαση τῆς Ἀποστολικῆς Συνόδου τῶν Ἱεροσολύμων, ἀπαγορεύοντας τὴν βρώση αἵματος καὶ καταπολεμώντας ἔτσι τὴ συνήθεια τῶν Ρωμαιοκαθολικῶν νὰ κατασκευάζουν μὲ αἷμα ζώου διάφορα τρόφιμα καὶ νὰ τὰ τρώγουν. Ἄλλὰ καὶ ὁ ΣΤ' 82 καταδικάζει τὴ συνήθεια πού ὑπῆρχε στὴ Ρωμαιοκαθολικὴ Ἐκκλησία νὰ ἀπεικονίζουν τὸν Ἰησοῦ Χριστὸ ὡς ἄμνόν. Ἡ Σύνοδος τονίζει ὅτι ὁ ἄμνός ὁ αἴρων τὰς ἁμαρτίας τοῦ κόσμου, δηλαδή ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς ἔχει μορφή ἀνθρώπου καὶ ὄχι προβάτου καὶ γι' αὐτὸ πρέπει κατὰ τὸ ἀνθρώπινον αὐτοῦ νὰ μὴ ζωγραφίζεται ὡς ἄμνός. Αὐτοὶ καὶ πολλοὶ ἄλλοι Ἱεροὶ Κανόνες καὶ κυρίως αὐτοὶ πού ἀναφέρονται στὸ Συνοδικὸ Θεσμὸ καὶ κατεξοχὴν στὸ θεσμὸ τῶν Οἰκουμενικῶν Συνόδων ἀποτελοῦν ἀνυπερέβλητο ἐμπόδιο σὲ κάθε παπικὴ ἀξίωση πρωτείου ἐξουσίας γιατί ὑποτάσσουν καὶ τὸν Πάπα στὸ δίκαιο τῶν Οἰκουμενικῶν Συνόδων καὶ τῶν Ἱερῶν Κανόνων.

13. Οἱ Πάπες ὅμως ἀπὸ νωρὶς εἶχαν ἀρχίσει νὰ διαφοροποιῶνται ἀπὸ τὸ δίκαιο τῆς μίας ἀρχαίας καὶ ἀδιαιρέτου Ἐκκλησίας καὶ νὰ προβάλλουν εὐκαιρῶς ἀκαίρως τὸ Παπικὸ Πρωτεῖο. Ἔτσι οἱ πρῶτοι Πάπες ἦταν ἐπιφυλακτικοὶ ἢ ἐχθρικοὶ κατὰ τὰ ἐπόμενα 15 χρόνια μετὰ τὴν Πενθέκτη Οἰκουμενικὴ Σύνοδο μέχρις ὅτου στὸν παπικὸ θρόνο ἀνῆλθε ὁ μὴ ἐμφορούμενος ἀπὸ τὶς ιδέες τοῦ Παπικοῦ Πρωτείου Πάπας Κωνσταντῖνος (708-715), ὁ ὁποῖος ἀναγνώρισε ὡς σωστοὺς ὅλους τοὺς Ἱερὸς Κανόνες τῆς Πενθέκτης Οἰκουμενικῆς Συνόδου καὶ τὸ σύνολο τοῦ δικαίου τῶν Ἱερῶν Κανόνων. Γι' αὐτὸ καὶ σὲ πανηγυρικὴ ἐκδήλωση ἦλθε στὴν Κων/πολη καὶ κατὰ

τὸν ἐπισημότερο τρόπο, πού ἔλαβε μεγάλη δημοσιότητα, ὑπέγραψε καὶ ἀναγνώρισε ὅλους τοὺς Ἱερὸς Κανόνες. Ἔτσι ἔληξε τότε τὸ ζήτημα πού μᾶς ἀπασχολεῖ. Ὁ Πάπας αὐτὸς σαφέστατα ἀναγνώρισε τὸ δίκαιο ὄλων τῶν Ἱερῶν Κανόνων καὶ τὴν ὑπεροχὴ τῆς Οἰκουμενικῆς Συνόδου ἀπέναντι στὸν Πάπα. Ἀργότερα ὅμως, μετὰ τὸ Σχίσμα αὐτὸς ὁ πράγματι πνευματικὸς Πάπας θα κατηγορηθεῖ ἀπὸ τοὺς Ρωμαιοκαθολικοὺς ὅτι δωροδοκῆθηκε καὶ ὑπέγραψε τὴν ἐπικύρωση τῶν Ἱερῶν Κανόνων τῆς Πενθέκτης Οἰκουμενικῆς Συνόδου! Οἱ φανατικοὶ παπιστὲς πολὺ εὐκόλα διαστρέφουν τὴν ἱστορικὴ πραγματικότητα. Ὅμως ἡ Ἱστορία ἀπὸ μόνη της διαψεύδει τὴν διαστροφὴ της. Ἄν ὁ Πάπας Κωνσταντῖνος ἦταν διεφθαρμένος καὶ εἶχε δωροδοκηθεῖ γιατί δὲν ἀποκηρύχθηκε οὔτε κατακρίθηκε ποτὲ ὡς διεφθαρμένος ἀπὸ δεκάδες Πάπες πού τὸν διαδέχθηκαν στὸν παπικὸ θρόνο μέχρι καὶ τοῦ Σχίσματος; Ἦταν ὅλοι διεφθαρμένοι καὶ δέχθηκαν τὴ διαφθορά; Καὶ ἂν ὑπάρχουν Πάπες αἰρετικοί, ὅπως ὁ Ὀνώριος καὶ διεφθαρμένοι ὅπως ἐμφανίζουν τὸν Κωνσταντῖνο πῶς εἶναι δυνατόν νὰ γίνεταί λόγος γιὰ Παπικὸ Πρωτεῖο καὶ ἀλάθητο; Ἡ ἀλήθεια δυστυχῶς γιὰ τοὺς φανατικούς παπικούς εἶναι διαφορετικὴ: Οἱ φανατικοὶ παπικοὶ διαστρέφουν τὴν Ἱστορία γιὰ νὰ στηρίξουν τὸ ἐντελῶς ἀντιχριστιανικὸ πρωτεῖο ἐξουσίας. Ἔτσι πλαστογραφοῦν καὶ ἐδῶ χωρὶς στοιχεῖα τὴν Ἱστορία, χαρακτηρίζοντας μία ἀπὸ τὶς πιὸ μεγαλειώδεις καὶ χριστιανικὲς πράξεις στὴν Ἱστορία τοῦ Παπισμοῦ, ὅπως εἶναι ἡ ἀναγνώριση ἀπὸ τὸν Πάπα Κωνσταντῖνο τῶν Ἱερῶν Κανόνων τῆς Πενθέκτης Οἰκουμενικῆς Συνόδου καὶ τοῦ Κωδικοποιημένου ἀπὸ αὐτὴ δικαίου τῶν Ἱερῶν Κανόνων, ὡς πράξη διαφθορᾶς καὶ δωροδοκίας. Καὶ δὲν καταλαβαίνουν ὅτι ἔτσι πλήττουν μόνοι τους καίρια τὸν παπικὸ θεσμὸ, ἀφοῦ οἱ Πάπες μποροῦν νὰ εἶναι διεφθαρμένοι καὶ νὰ δωροδοκοῦνται. Γιὰ τὴ συγκεκριμένη περίπτωση τοῦ Πάπα Κωνσταντῖνου στίς πηγὲς δὲν ὑπάρχει κανένα στοιχεῖο γιὰ δωροδοκία του. Ἐμφανίζεται νὰ πιστεῦει αὐτὸ πού ἔκανε καὶ νὰ χαίρεται γι' αὐτό. Ὅμως οἱ φανατικοὶ παπιστὲς πλαστογράφησαν καὶ ἐδῶ τὴν Ἱστορία, ὅπως δὲν δίστασαν νὰ τὸ πράξουν καὶ σὲ ἄλλες περιπτώσεις πού πλαστογράφησαν τὴν Ἱστορία γιὰ νὰ στηρίξουν τὸ Παπικὸ Πρωτεῖο ἐξουσίας. Ὑπάρχει σήμερα ἔστω καὶ ἓνας ἐρευνητὴς πού νὰ μὴ δέχεται ὅτι ἡ περίφημη Ψευδοκωνσταντῖνιος Δωρεὰ καὶ οἱ ἐξ ἴσου περίφημες Ψευδοϊσιδώρειες Διατάξεις ἀποτελοῦν δύο ἀπὸ τὶς εἰδεχθέστερες πλαστογραφίες στὴν

Ἱστορία, πού ἔγιναν γιά νά στηρίξουν τὸ Παπικὸ Πρωτεῖο ἐξουσίας καὶ βεβαίως τὸ στήριξαν μέχρι πού ἀποδείχθηκε ὅτι ἀποτελοῦσαν πλαστογραφία.

14. Ἡ Ζ' Οἰκουμενικὴ Σύνοδος στὴν ὁποία ἐπίσης παρέστησαν ἐκπρόσωποι τοῦ Πάπα καὶ τῆς Ρωμαιοκαθολικῆς Ἐκκλησίας καὶ τὴν ὁποία δέχθηκαν καὶ οἱ παπικοὶ ὡς Οἰκουμενικὴ Σύνοδο ἐπικύρωσε ἐπίσης μὲ τὸν 1ο Κανόνα της ὅλους τοὺς Ἱερούς Κανόνες, καὶ ὀνομαστικά τοὺς Ἀποστολικούς, τοὺς Κανόνες τῶν προηγουμένων ἑξὶ Οἰκουμενικῶν Συνόδων, καὶ εἰδικῶς τοὺς Κανόνες τῆς λεγομένης Πενθέκτης Οἰκουμενικῆς Συνόδου, τοὺς ὁποίους ἡ Ζ' Οἰκουμενικὴ τοὺς χρησιμοποιεῖ καὶ τοὺς ὀνομάζει Κανόνες τῆς ΣΤ' Οἰκουμενικῆς Συνόδου, πράγμα πού ἀποδείχθηκε ἀπὸ τὸ «χαρτίον», στὸ ὁποῖο σὲ συνέχεια ὑπῆρχαν τὰ Πρακτικά καὶ οἱ ὑπογραφές τῆς ΣΤ' Οἰκουμενικῆς Συνόδου τοῦ 680/81 καὶ οἱ Ἱεροὶ Κανόνες καὶ οἱ ὑπογραφές τῶν πατέρων τῆς ἐπίσης ὡς ΣΤ' ὀνομαζομένης Συνόδου, πού μετὰ ἀπὸ 500 χρόνια ὀνομάστηκε Πενθέκτη, ὀνομασία πού καθιερώθηκε ἀπὸ τοὺς Δυτικούς γιά νά πληγῆ ἡ Οἰκουμενικότητα τῆς Συνόδου αὐτῆς. Μὲ τὴν Ζ' Οἰκουμενικὴ Σύνοδο ἔκλεισε πλέον τὸ θέμα τοῦ δικαίου τῆς μίας ἀρχαίας καὶ ἀδαιρέτου Ἐκκλησίας. Τὸ Παπικὸ Πρωτεῖο εἶχε πλέον μπροστά του ἀξεπέραστο ἐμπόδιο, πού ἔπρεπε ὅπωςδήποτε νά παραμεριστεῖ ἀπὸ τοὺς φίλαρχους καὶ φιλόδοξους Πάπες πού συνεχῶς καὶ περισσότερο ἤθελαν νά ἔχουν πρωτεῖο ἐξουσίας. Ἐψαχναν γιά ἀφορμὴ καὶ νόμισαν ὅτι τὴν βρῆκαν στὴν περίπτωση τῆς ἐκλογῆς τοῦ ἁγίου Φωτίου στὸν θρόνο τῆς Κωνσταντινουπόλεως καὶ τῆς ἐσωτερικῆς διαμάχης μεταξὺ τῶν ὁπαδῶν του καὶ τῶν Ἰγνατιανῶν σχετικὰ μὲ τὸ Θρόνο τῆς Κωνσταντινουπόλεως καὶ σὲ συνδυασμὸ μὲ τὸ *filioque*, τὴν εἰσπήδηση τῶν παπικῶν στὴν Βουλγαρία καὶ ἄλλους λόγους πού θὰ ἀναπτύξουμε στὴ συνέχεια ὁδήγησαν στὸ Σχίσμα τοῦ 867 καὶ ἀργότερα στὸ ὀριστικὸ Σχίσμα ἀνατολικῆς καὶ Δυτικῆς Ἐκκλησίας μὲ ἀποκλειστικὴ ὑπαιτιότητα τῶν Παπῶν, οἱ ὁποῖοι παραμέρισαν τὸ δίκαιο τῶν Ἱερῶν Κανόνων καὶ θέλησαν μονομερῶς ἀσκώντας στὴν πράξη Παπικὸ Πρωτεῖο καὶ δικό τους δίκαιο νά κυριαρχήσουν σὲ ὁλόκληρη τὴν Οἰκουμένη, ὅπως ἀποδεικνύουν μὲ πλήρη ἀπόδειξη, φρονοῦμε, τὰ στὴ συνέχεια ἐκτιθέμενα.

15. Ὁ Μέγας Φώτιος, Ὁμολογητής, Ἅγιος καὶ Ἰσαπόστολος ἔμελλε νά εἶναι ἕνας ἀπὸ τοὺς πρωταγωνιστὲς στὴ μάχη τῆς Ὁρθοδοξίας καὶ τῶν Ἱερῶν Κανόνων, πού πλήγησαν σφοδρότατα ἀπὸ τὸν Πάπα Νικόλαο τὸν Α'

(858-867), ὁ ὁποῖος μὲ τὴν ἀντικανονικὴ συμπεριφορὰ του καὶ τὸν παραμερισμὸ τῶν Ἱερῶν Κανόνων ἦταν ὁ πρόξενος τοῦ Σχίσματος τοῦ 867. Εἰδικότερα.

16. Ἐκθρόνιση Ἰγνατίου: Τὸ 858 ἡ Ἐκκλησία Κωνσταντινουπόλεως ἀντιμετώπισε ἕνα δικό της ἐσωτερικὸ πρόβλημα. Κατὰ τὰ ἔτη 847-858 Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως ἦταν ὁ Ἰγνάτιος, ἅγιος τῆς Ἐκκλησίας μας καὶ μεγάλη καὶ ἰσχυρὴ προσωπικότητα. Αὐστηρὸς καὶ ἀσκητικὸς Πατριάρχης, Υἱὸς τοῦ Μιχαὴλ Ραγκαβέ. Ἐκθρονίζεται ἀντικανονικὰ τὸ 858, ἐπειδὴ ἀρνήθηκε νά χορηγήσει τὴ θεία Κοινωνία στὸν πανίσχυρο τότε ἀδελφὸ τῆς αὐτοκράτειρας Θεοδώρας, τὸν Πατρίκιο Βάρδα. Ἡ ἐκθρόνιση αὐτῆ ἦταν ἀντικανονικὴ διότι δὲν ἔγινε ἀπὸ Σύνοδο, οὔτε μετὰ ἀπὸ ἀπολογία καὶ συνοδικὴ κρίση, δηλαδὴ χωρὶς νά καθαιρεθεῖ. Πρόκειται γιά μιὰ χαρακτηριστικὴ ἐκδήλωση Καισαροπαπισμοῦ στὸ Βυζάντιο, πού ἀποδείχθηκε καὶ πολιτικὸ σφάλμα διότι ὁ Ἰγνάτιος εἶχε καὶ δύναμη καὶ φίλους καὶ ἀδικήθηκε σοβαρὰ τουλάχιστον ἀπὸ πλευρᾶς ὁρθῆς καὶ κανονικῆς διαδικασίας. Τὸ ζήτημα ἂν καλῶς ἢ κακῶς ἀρνήθηκε τὴ θεία Κοινωνία στὸν Βάρδα ἦταν ζήτημα, πού ἔπρεπε νά κρίνει ἐκκλησιαστικὴ Σύνοδος κατὰ τοὺς Ἱερούς Κανόνες καὶ ἂν εὑρίσκει ἔνοχο τὸν Ἰγνάτιο νά τοῦ στερήσει αὐτὴ τὸν Θρόνο. Τὸ κακὸ ὅμως ἔγινε. Ὁ Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως εἶχε ἐκθρονισθεῖ χωρὶς τὴ θέληση τῆς Ἐκκλησίας, ἡ ὁποία δὲν εἶχε τὴ δύναμη νά τὸν ἐπαναφέρει. Στὸ λαὸ δημιουργήθηκε θόρυβος καὶ ἀναταραχὴ. Ἡ Ἐκκλησία τῆς Κωνσταντινουπόλεως βρέθηκε πρὸ τοῦ διλήμματος νά μὴν πληρώσει τὸν Θρόνο καὶ νά συγκρουσθεῖ μὲ τὴν πολιτικὴ ἐξουσία ἢ νά δεχθεῖ τὴν ἐκθρόνιση καὶ νά προχωρήσει στὴν ἐκλογὴ νέου Πατριάρχου μὲ προσωπικότητα καὶ πολλὰ ἀρετὲς, ὥστε νά ἐξαλειφθεῖ ἡ δημιουργηθεῖσα κρίση. Πρὸς τὸ σκοπὸ αὐτὸ στράφηκε πρὸς τὸ Φώτιο, ὁ ὁποῖος δὲν ἀνέμενε οὔτε ἦταν προετοιμασμένος γιά κάτι τέτοιο καὶ γι' αὐτὸ δὲν ἦταν κἄν κληρικὸς, ἀλλὰ λαϊκός. Ὁ ἴδιος δὲν προκάλεσε οὔτε ἐπεδίωξε τὴν ἐκλογὴ του, ἡ ὁποία ἔγινε ἀπὸ τὴν Ἐκκλησία κατ' οἰκονομία τῶν πραγμάτων τῆς ἐποχῆς γιά τὴν προσωπικότητα καὶ τὶς ἀρετὲς τοῦ Φωτίου.

17. Φώτιος: Πράγματι ὁ σήμερα τιμῶμενος ἀπὸ τὴν Ἐκκλησία μας Μέγας Φώτιος εἶναι ἕνα ἀπὸ τὰ λίγα πρόσωπα πού καθιερώθηκε στὴν ἐκκλησιαστικὴ συνείδηση ὡς Μέγας, γιὰ τὴν πραγματικὰ ὑπῆρξε πολὺ μεγάλος: Εἰδικότερα ὑπῆρξε Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως ἀπὸ τοὺς σημαντικότερους. Ἀναδείχθηκε σὲ Ἅγιο τῆς Ἐκκλη-

Ὁ Ἐλλογ. Καθηγητὴς κ. Παναγιώτης Χριστινάκης, Πρόεδρος τοῦ Τμήματος Κοινωνικῆς Θεολογίας τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς Ἀθηνῶν ἀπευθυνόμενος στοὺς συμμετέχοντες στὶς ἐργασίες τῆς Συσκέψεως τῶν μελῶν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου μὲ τοὺς καθηγητὲς τῶν Θεολογικῶν Σχολῶν Ἀθηνῶν καὶ Θεσσαλονίκης. (Ι. Μ. Πεντέλης 6.2.2005)

σίας μας γιὰ τοὺς ὑπὲρ αὐτῆς καὶ τῆς Ὁρθόδοξης Πίστεως γενικότερα ἀγῶνες του. Προβάλλει σὰν μία ἀπὸ τὶς πλέον σημαντικὲς ἱστορικὲς μορφές τῆς Ἐκκλησίας, τῆς Πολιτείας καὶ τῆς Κοινωνίας. Ἔθεσε σημαντικὴ τὴ σφραγίδα του στὰ γράμματα τῆς ἐποχῆς καὶ ὄχι μόνον τὰ θεολογικά, ἀλλὰ καὶ τὰ θύραθεν. Ἀποδείχθηκε λόγιος ὅσο ὀλίγοι, διδάσκαλος ταλαντοῦχος, ἱεράρχης ἱκανὸς καὶ ἐμπνευσμένος, ἐπιτελικὸς ἱεραποστολικὸς νοῦς, μεγάλος ἐκκλησιαστικὸς συγγραφέας καὶ Πατέρας τῆς Ἐκκλησίας, καὶ ἐκτὸς τῶν ἄλλων γνώστης τῶν Ἱερῶν Κανόνων ὅσο ὀλίγοι. Τὴν ἀξία τῶν Ἱερῶν Κανόνων καὶ τὸ ἀπὸ αὐτοὺς ἀπορρέον Κανονικὸ Δίκαιο πρόβαλε σὰν τὸ σημαντικότερο στοιχεῖο τῆς Ἐνότητος τῆς Ἐκκλησίας σὲ κάθε ἐποχὴ καὶ ἰδιαίτερα στὴν ἐποχὴ του. Ἡ βαθειὰ γνώση τοῦ Δικαίου τῶν Κανονικῶν Διατάξεων τῆς Ἐκκλησίας τὸν ἔκανε ταχέως νὰ ἀντιληφθεῖ ὅτι εἶναι οὐσιωδέστατο στοιχεῖο τῆς Ἐνότητος τῆς Ἐκκλησίας καθόλου καὶ ὅτι ὁ παραμερισμὸς τοῦ δικαίου τῶν Ἱερῶν Κανό-

νων καὶ ἡ ἀντικατάστασή του ἀπὸ ἄλλο δίκαιο ὀδηγεῖ μοιραίως στὴ διάσπαση τῆς ἐνότητος τῆς Ἐκκλησίας.

18. Ἀπὸ τὰ πρὶν ἀπὸ τὴν ἐκλογή του βιογραφικὰ στοιχεῖα καὶ γεγονότα ποὺ ἀναφέρονται στὸ Φῶτιο ἐπιλέξαμε νὰ παρουσιάσουμε ἐδῶ τὰ ἀκόλουθα, τὰ ὁποῖα ἔχουν προβάλλει ἂν καὶ μὴ συμφωνοῦντες πάντοτε μεταξύ τους, ἄλλοι σπουδαῖοι καὶ εἰδικότεροι ἐρευνητές: Ὁ Φῶτιος γεννήθηκε σὲ χρόνον ποὺ δὲν προσδιορίζεται στὶς πηγές. Κατὰ τὴν κρατοῦσα ἄποψη ἡ γέννησή του τοποθετεῖται περὶ τὸ 800 μ.Χ., ἐνῶ ὑπάρχουν καὶ ἐκεῖνοι ποὺ τὴν τοποθετοῦν λίγο ἐνωρίτερα ἢ πολὺ ἀργότερα. Τόπος γέννησός του εἶναι ἡ Κωνσταντινούπολη. Κατάγεται ἀπὸ ἐπιφανῆ οἰκογένεια, παρόλο ποὺ μερικοὶ, ὅπως ἀναφέρει ὁ Hergenrother, θέλησαν νὰ τὸν παρουσιάσουν ὡς ταπεινῆς καταγωγῆς. Πατέρας τοῦ Φωτίου ὑπῆρξε ὁ Σέργιος Πατριάρχης καὶ Ὁμολογητὴς, ὁ ὁποῖος ἦταν ἀδελφὸς τοῦ Πατριάρχου Ταρασίου (784-806), τὸν ὁποῖο συχνὰ ὁ Φῶτιος ὀνομάζει «Πατροθεῖον». Μητέρα του ἦταν ἡ

Ειρήνη, φιλόθεη και φιλόαρετη. Ὁ ἀδελφός της εἶχε λάβει ὡς σύζυγο τὴν ἀδελφή τῆς αὐτοκράτειρας Θεοδώρας. Ἡ οἰκογένεια τοῦ Φωτίου ἦταν εἰκονόφιλη καὶ εἶχε ὑποστῆ διώξεις καὶ μαρτύρια. Ὁ πατέρας του μαρτύρησε ὑπὲρ τῆς ὀρθοδόξου πίστεως. Ὁ ἴδιος ἦταν ἄγαμος μὲ τάση ἀσκητική· ἀλλὰ δὲν εἶχε γίνει οὔτε μοναχός, οὔτε κληρικός. Γιὰ τὴν παιδικὴ καὶ νεανικὴ ἡλικία ἐλάχιστες εἶναι οἱ ὑπάρχουσες σχετικὲς μαρτυρίες. Κατὰ τὸν Ἄ. Παπαδόπουλο Κεραμέα τὸ 815 ἡ Εἰκονομαχικὴ Σύνοδος τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἀναθεμάτισε τοὺς γονεῖς τοῦ Φωτίου καὶ τὸν ἴδιο, πράγμα πού σημαίνει ὅτι εἶχε τὴν πρὸς τοῦτο ἡλικία καὶ ἀκόμη ὅτι εἶχε ἂν καὶ πολὺ νέος ἐκδηλώσει τὰ ὑπὲρ τῶν ἁγίων εἰκόνων φρονήματά του. Κατὰ τὴν αὐτομαρτυρία του μόλις εἶχε ξεπεράσει «τὴν τῶν μειρακίων ἡλικίαν», ὅταν ἄρχισε νὰ συντάσσει τὸ Λεξικό του, τὸ ὁποῖο ἀφιέρωσε στὸν μαθητὴ του Θωμᾶ. Αὐτὸ προϋποθέτει ὅτι εἶχε λάβει πολὺ καλὴ παιδεία, ἀλλὰ δὲν γνωρίζουμε πῶς. Πολλοὶ στηριζόμενοι στὸ ὅτι δὲν ἀναφέρεται στοὺς δασκάλους του τὸν θεωροῦν αὐτοδίδακτο. Δὲν θεωροῦμε τολμηρὸ νὰ ὑποθέσουμε ὅτι ἴσως ἡ μόρφωσή του σχετίζεται μὲ τὸ θεῖο του Ταράσιο, πού ἦταν εὐλόγο νὰ δείξει ιδιαίτερο ἐνδιαφέρον γιὰ τὴν παιδεία τοῦ ἀνηψιοῦ του. Τὴν σκέψη μας αὐτὴ ἐνισχύει τὸ γεγονός ὅτι ὁ Φώτιος εἶχε ὄχι μόνο θύραθεν, ἀλλὰ καὶ σπουδαία ἐκκλησιαστικὴ καὶ θεολογικὴ παιδεία. Εἶναι χαρακτηριστικὸ ὅτι ὁ Νικήτας Παφλαγών, ἐχθρὸς τοῦ Φωτίου καὶ φίλος καὶ βιογράφος τοῦ Ἰγνατίου, ἀναφερόμενος στὰ ἀνωτέρω ὁμολογεῖ ρητὰ ὅτι ὁ Φώτιος καταγόταν ἀπὸ εὐγενικὸ γένος, διακρινόταν γιὰ τὴ σοφία καὶ τὴ σύνεσή του, ἐθεωρεῖτο ἀπὸ τοὺς πιὸ διακεκριμένους πολίτες, γνώριζε σχεδὸν ὅλη τὴν ἐπιστῆμη τῆς ἐποχῆς του, ὅπως Γραμματικὴ καὶ Ποίηση, Ρητορικὴ καὶ Φιλοσοφία ἀκόμη καὶ Ἱατρικὴ. Ὅλα αὐτὰ προϋποθέτουν παιδεία σπουδαία ἀπὸ τρυφερῆς ἡλικίας. Ἀντίθετα, ὁ Δοσίθεος Ἱεροσολύμων, ὁ Hergenrother κ.ἄ. τὸν θεωροῦν αὐτοδίδακτο, ἐπειδὴ ὁ ἴδιος θεωροῦσε δάσκαλό του τὸν Μέγα Ἀθανάσιο. Κρίνουμε ὅτι ἔλεγε τοῦτο ἐπειδὴ τὸν εἶχε ἀπλῶς πρότυπο καὶ ἔμαθε ἀπὸ αὐτὸν πλὴν γιὰ τὸ Τριαδικὸ Δόγμα. Ὁ Ν. Τωμαδάκης, ἀξιολογώντας τὴν ὅλη προσωπικότητα τοῦ Φωτίου κρίνει ὅτι ξεπερνοῦσε ὅλους τοὺς συγχρόνους του καὶ ἦταν ἐφάμιλλος τῶν παλαιῶν σοφῶν. Στὸ πρόσωπό του συνέντευξε «ἡ ἐπιτηδειότης τῆς φύσεως, ἡ σπουδὴ, ὁ πλοῦτος, δι' ὃν καὶ βίβλος ἐπ' αὐτὸν ἔρρει πᾶσα» (PG 105, 504), φράση πού ὅποιο καὶ ἂν εἶναι τὸ νόημά της δηλώνει τὴν κατοχὴ

ἀπὸ τὸν Φώτιο κυριολεκτικὰ ἢ μεταφορικὰ κατὰ σχῆμα ὑπερβολῆς βεβαίως ὅλων τῶν βιβλίων τῆς Ἐποχῆς του. Κατὰ τὸν Κωνσταντῖνο Καλλίνικο καὶ τὸν Dvornik κ. ἄ. τὸ 842 ὁ αὐτοκράτορας Θεόφιλος (829-842) πεθαίνοντας ὁρίζει τὸν Φώτιο ἐπίτροπο τοῦ ἀνηλικίου υἱοῦ του Μιχαὴλ Γ' (842-867) καὶ Κυβερνήτη τοῦ Κράτους μαζί μὲ τὸν Πατρίκιο Βάρδα καὶ τὸ Λογοθέτη Θεόκτιστο. Τὸ 855/856 ὁ Φώτιος διατελεῖ πρέσβυς τοῦ Βυζαντίου στὴ Βαγδάτη. Πρόκειται γιὰ σημαντικὴ ἀναγνώριση τῆς ἀξίας καὶ τοῦ ταλέντου του. Ἀκόμη ἀπόκτησε αὐλικὰ ἀξιώματα ἐπὶ αὐτοκράτορα Μιχαὴλ Γ' (842-867), τὰ ὁποῖα τοῦ ἀπονέμονταν λόγω τῆς ἀξίας του χωρὶς νὰ τὰ ἐπιζητεῖ. Ἐκτὸς τῶν ἄλλων ἔγινε «*πρωτοσπαθᾶριος*» (= αὐλικὸς τῆς φρουρᾶς) καὶ «*πρωτοασηκρήτις*» (διπλωματικὸς ὑπάλληλος). Ἦταν σπουδαῖος δάσκαλος μὲ σπουδαίους μαθητὲς, ὅπως τὸν Ἀρέθα Καισαρείας, τὸν μετέπειτα αὐτοκράτορα Λέοντα ΣΤ' τὸν Σοφὸ (886-912) κ.ἄ. Ἦσως δίδαξε καὶ στὴν ἀνασυσταθεῖσα ἀπὸ τὸν Βάρδα Μαγναύρα Σχολή. Στὸ σπῆτι του πάντως περιστοιχιζόμενος ἀπὸ μαθητὲς διαφόρων ἐπιστημῶν ἢ θεοσέβεια εἶχε πάντοτε κυρίαρχη θέση. Παράλληλα μὲ τὶς ἄλλες δραστηριότητές του κυρίως στὸ Παλάτι ἢ φιλομάθειά του τὸν ὀδήγησε στὴν μελέτη καὶ συγγραφὴ. Τὸ πλουσιότατο ἔργο του, τεράστιο ποσοτικῶς καὶ πολὺ ὑψηλοῦ ἐπιπέδου ποιητικῶς, τὸν ἀνέδειξε μοναδικὴ φυσιογνωμία τῶν γραμμάτων τῆς ἐποχῆς του. Πολλοὶ ἐπιφανεῖς ἐπιστήμονες, ὄχι μόνο ὀρθόδοξοι, ἀλλὰ καὶ ἐτεροδόξοι ἔχουν μιλήσει μὲ πολὺ μεγάλο θαυμασμὸ γιὰ τὸ συγγραφικὸ του ἔργο: Fabricius, Hoeschelius, Fontani, Oudini, Cave, Du Pin, Hergenroeder, Dvornik, Δοσίθεος Ἱεροσολύμων, Κωνσταντῖνος Οἰκονόμος ὁ ἐξ Οἰκονόμων, Ν. Τωμαδάκης, Μητροπολίτης Πισιδίας Μεθόδιος Φούγιας καὶ ὄλοι οἱ νεώτεροι Ἕλληνες Ἱστορικοί, Πατρολόγοι. Κανονολόγοι κ.ἄ., ἀλλὰ καὶ ὅσοι μίλησαν σ' αὐτὴ τὴν αἴθουσα κατὰ τὴν καθιερωμένη στίς 6 Φεβρουαρίου ἐορτῆ του ἔχουν ἐξάρει πολλὰς πτυχές τοῦ ἔργου του, ἢ ἀσχολήθηκαν μὲ εἰδικότερα προβλήματα ἢ θέματα αὐτοῦ. Τὸ ἔργο του ἀποτελέσει καὶ ἀποτελεῖ ἀστήρευτη πηγὴ γιὰ τὴν ἐπιστημονικὴ θεώρηση πλήθους θεμάτων. Ἀρκεῖ νὰ ἀναφερθεῖ ὅτι σὲ πρόσφατη βιβλιογραφία τοῦ Πρωτοπρ. Γεωργίου Δράγα στὴν γνωστὴ Ἑλληνικὴ Πατρολογία τοῦ Migne πού ἐπανεκδίδεται στὴν Ἑλλάδα ἀπὸ τὸ Κέντρον Πατερικῶν Ἐκδόσεων (Ἐπιμέλεια Πρωτ. Ἱερέως Ἰωάννου Διώτη) ὁ ἐνδιαφερόμενος μπορεῖ σὲ 115 σελίδες (οἰκγ' -σλζ') νὰ βρεῖ πλουσιότατη βιβλιογραφία περὶ τοῦ Φωτίου καὶ τῶν

ἔργων του, πού περιλαμβάνει τίτλους μέχρι τὸ 1990 καὶ ὄχι ὄλους. Πρὶν γίνει Πατριάρχης εἶχε συντάξει τὸ ἡδη ἀναφερθὲν Λεξικό του - Λέξεων Συναγωγῆ, στὴν ὁποία συγκεντρώνει λέξεις δυσεύρετων ἢ ἀπωλεσθέντων Λεξικῶν. Πρόκειται γιὰ σπουδαία λεξικογραφικὴ ἐργασία. Τὸ περίφημο ἔργο του Βιβλιοθήκη ἢ Μυριόβιβλος τὸ ἄρχισε πρὶν ἀπὸ τὴν ἀνοδὸν του στὸν Πατριαρχικὸ Θρόνον (858), ὅποτε καὶ τὴ διέκοψε. Εἶναι καθρέπτης τῶν ἀξιολογουμένων ἀπὸ αὐτὸν καὶ τοὺς μαθητῆς του συγγραμμάτων ἀπὸ τὴν ἀρχαιότητα καὶ τὸν Μεσαίωνα. Πολλὰ ἀπὸ αὐτὰ τὰ γνωρίζουμε μόνο ἀπὸ τὸν Φώτιο, ὁ ὁποῖος γράφει στὴ μικρογράμματη γραφῆ, ἐνῶ αὐτὰ ὡς γραμμένα στὴν μεγαλογράμματη πού ἀντικαταστάθηκε, ἔπαυσαν νὰ εἶναι προσιτὰ στοὺς πολλοὺς καὶ χάθηκαν. Αὐτὸν τὸν πράγματι σπουδαῖο ἄνδρα ἔκρινε ἡ Ἐκκλησία, ὅπως εἶχε δικαίωμα, νὰ ἀναβιβάσει στὸν Πατριαρχικὸ Θρόνον τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ἀπόφαση γιὰ τὴν ὁποία οὐδεμία εὐθύνη φέρει ὁ ἅγιος Φώτιος. Εἰδικότερα:

19. Τὸ Νοέμβριο τοῦ 858 ἡ Σύνοδος τῆς Κων/πολεως χωρὶς νὰ ρωτήσῃ τὸν Φώτιο καὶ παρὰ τὴν ρητὴ ἀντίθεσή του, τὶς ἀρνήσεις καὶ τὰ κλάματά του, ὡς μόνη ἀρμοδία νὰ ἀντιμετωπίσῃ τὸ πρόβλημα ἐκ τῆς ἀντικανονικῆς καὶ αὐθαίρετης ἐκθρονίσεως τοῦ Πατριάρχου Ἰγνατίου ἀπὸ τὸν Βάρδα, τὰ σχίσματα, τὶς ἔριδες, τὶς διαιρέσεις καὶ τὰ λοιπὰ κακὰ πού προκάλεσε αὐτὴ ἡ ἐκθρόνιση, ἔκρινε τὸν Φώτιο ὡς τὸν μόνο κατάλληλο γιὰ τὸν Πατριαρχικὸ Θρόνον. Ἔτσι στὶς 25 Δεκεμβρίου τοῦ 858 ἐγίνε ἡ χειροτονία του σὲ Πατριάρχη. Συγκεκριμένα μέσα σὲ πέντε μέρες ἀπὸ λαϊκὸς ἐγίνε μοναχός, ὑποδιάκονος, διάκονος πρεσβύτερος καὶ Πατριάρχης. Χειροτονήθηκε ἀπὸ τὸν ἐπίσκοπο Συρακουσῶν Γρηγόριο Ἀσβεστά.

20. Τὰ πράγματα ὅμως δὲν ἐξελίχθηκαν ὅπως πίστευε ἡ Σύνοδος. Τὸν Ἰανουάριο ἢ Φεβρουάριο τοῦ 859 ἡ Σύνοδος Ἰγνατιανῶν στὴν Κωνσταντινούπολη ὄχι μόνο δὲν ἀναγνώρισε τὸν Φώτιο, ἀλλὰ καὶ τὸν καθαίρεσε. Ἔτσι στὴν πράξη δημιουργεῖται στὴν Κωνσταντινούπολη ἐσωτερικὸ σχίσμα. Οἱ Ἰγνατιανοὶ ἀπευθύνθηκαν στὸν Πάπα Νικόλαο Α' (858-867) καὶ θέλησαν νὰ τὸν προσεταιρισθοῦν. Αὐτὸ ἀποτελοῦσε ἀντικανονικὴ ἐνέργεια, διότι ἔπρεπε προηγουμένως νὰ ἀποταθοῦν στὴ Σύνοδο νὰ ἐκθέσουν τὶς κατὰ τοῦ Φωτίου κατηγορίες τους καὶ ἐκεῖνη νὰ ἀποφασίσῃ ἂν ὁ Φώτιος εἶχε διαπράξει πράξη ἄξια καθαιρέσεως. Ἡ πρόσκληση τοῦ Πάπα γιὰ ἀνάμειξη στὰ ἐσωτερικὰ τῆς Ἐκκλησίας Κωνσταντινουπό-

λεως, καθὼς καὶ ἡ καθαίρεση τοῦ Φωτίου ἀπὸ τὸ ἀναρμόδιο ὄργανό τους, προκάλεσε τὴν καθαίρεση τοῦ Ἰγνατίου ἀπὸ Σύνοδο τῆς Ἐκκλησίας Κωνσταντινουπόλεως τοῦ 859, ἐπειδὴ κρίθηκε ὑπαίτιος αὐτῶν τῶν ἀντικανονικοτήτων. Τὸν Αὐγούστο τοῦ αὐτοῦ ἔτους 859 ὁ Ἰγνατίος ἐξορίζεται στὴν Μυτιλήνη.

21. Τὸ 860 ὁ Φώτιος ἀποστέλλει ἐνθρονιστήρια ἐπιστολὴ πρὸς τὸν Πάπα καὶ τοὺς Πατριάρχες. Σώθηκε ἡ πρὸς τὸν Ἀντιοχείας. Σ' αὐτὴν ὁ Φώτιος ἀναγγέλλει ἐπίσημα στοὺς λοιποὺς τέσσαρες Πατριάρχες (Ρώμης, Ἀλεξανδρείας, Ἀντιοχείας καὶ Ἱεροσολύμων) τὴν ἐκλογή του καὶ τοὺς λόγους πού ἡ Σύνοδος προχώρησε στὴν ἐπιλογή του.

22. Τὸ 861 ὁ Πάπας Νικόλαος Α' θεώρησε ὅτι αὐτὴ ἡ χειροτονία τοῦ Φωτίου ἦταν ἀντικανονικὴ ἐπειδὴ ἐγίνε ἄθροον. Ἐδῶ ὁ Πάπας ἀποφάσισε ἀντικανονικά, διότι ἐνῶ μποροῦσε νὰ χαρακτηρίσῃ *in abstracto*, δηλαδή γενικὰ καὶ ἀφηρημένα μία ὁποιαδήποτε ἄθροον χειροτονία ὡς ἀντικανονικὴ, δὲν εἶχε ἀρμοδιότητα νὰ κρίνει *in concreto*, δηλαδή στὴ συγκεκριμένη περίπτωση, ἂν ἦταν ὡς κατ' οἰκονομία πράξη ἀνεκτὴ. Ὁ Πάπας λησιμόνησε ὅτι συχνὰ μία κατ' ἀρχὴν καὶ *in abstracto* πράξη μπορεῖ σὲ συγκεκριμένη περίπτωση καὶ *in concreto* νὰ μὴ εἶναι ἀντικανονικὴ γιὰ λόγους ἐκκλησιαστικῆς οἰκονομίας. Ἔτσι γιὰ παράδειγμα ὁποῖος δὲν τηρεῖ τὶς νηστεῖες τιμωρεῖται σύμφωνα μὲ τὸν 69 Ἀποστολικὸ Κανόνα, «ἐκτός, εἰ μὴ δι' ἀσθένειαν σωματικὴν ἐμποδιζοῖτο». Ἐδῶ τί βλέπουμε, ὁ ἴδιος κανόνας ὁ Ἀποστολικὸς 69, ὁ ὁποῖος τιμωρεῖ τὴ μὴ τήρηση τῆς νηστείας γενικῶς, δὲν τὴν τιμωρεῖ στὴν εἰδικὴ περίπτωση ἀσθενοῦς, πού ἡ ἀσθένειά του ἐπιβάλλει ἄλλο διαιτολόγιο. Τὸ ἴδιο συμβαίνει γιὰ νὰ ποῦμε ἓνα ἀκόμη χαρακτηριστικὸ παράδειγμα καὶ στὴν περίπτωση εἰσαγωγῆς κτήνους σὲ ἱερὸ ναό. Κατὰ τὸν ΣΤ' 88 Κανόνα ὁποῖος εἰσάγει κτήνος σὲ ἱερὸ ναὸ καθαιρεῖται, ἂν εἶναι κληρικὸς, ἢ ἀφορίζεται ἂν εἶναι λαϊκός. Παρ' ὅλα αὐτὰ ὁ αὐτὸς ΣΤ' 88 Κανόνας ἐπιτρέπει κατ' ἐξαιρεση καὶ κατ' οἰκονομία στὸν ὁδοιπόρο, πού βρῆσκει στὴν ἔρημο καὶ δὲν ὑπάρχει τόπος νὰ καταλύσῃ, ἐκτός ἀπὸ ἓνα ναὸ στὴν ἔρημο, νὰ βάλῃ τὸ ὑποζύγιό του στὸ ἐρημοκλήσι γιὰ νὰ μὴν κινδυνέψῃ τὸ ζῶο νὰ χάσῃ τὴ ζωὴ του ἂν μείνῃ ἔξω καὶ ἀπροστάτευτο, καὶ γιὰ νὰ μὴν κινδυνεύσῃ ἡ ζωὴ τοῦ ὁδοιπόρου, ἀπὸ ἐνδεχόμενον θάνατο τοῦ ὑποζυγίου. Ἀπὸ αὐτὰ συνάγεται ὅτι ὅπως ρητὰ διδάσκει καὶ ὁ 1ος Ἱερὸς Κανόνας τοῦ Μ. Ἀθανασίου ὅτι μία καὶ ἡ αὐτὴ πράξη ἄλλοτε ἀπαγορεύεται καὶ

ἄλλοτε ἐπιτρέπεται καὶ συγχωρεῖται: «ὥστε τὸ αὐτὸ κατὰ τι μὲν, καὶ κατὰ καιρὸν, οὐκ ἔξεστι· κατὰ τι δέ, καὶ εὐκαιρῶς ἀφίεται καὶ συγκεχώρηται». Ἡ ἐκκλησιαστικὴ ὁμως οἰκονομία ἀσκεῖται μόνο ἀπὸ τὰ κατὰ τόπο ἀρμοδία ἐκκλησιαστικὰ ὄργανα, διότι μόνο αὐτὰ γνωρίζουν ἂν σὲ συγκεκριμένη περίπτωση συνέτρεχαν λόγοι ἐφαρμογῆς ἐκκλησιαστικῆς οἰκονομίας. Στὴν συγκεκριμένη λοιπὸν, περίπτωση τῆς χειροτονίας τοῦ Φωτίου ἀθροὸν μόνον ἡ Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας Κωνσταντινουπόλεως ἦταν ἀρμοδία νὰ κρίνει ἂν συνέτρεχαν λόγοι ἐκκλησιαστικῆς οἰκονομίας. Ἐκρίνε ὅτι συνέτρεχαν γιὰ τὸ καλὸ τῆς Ἐκκλησίας καὶ χειροτόνησε ἀθροὸν τὸν Φώτιο, ἐπαναλαμβάνοντας μία πρακτικὴ ποὺ καὶ ἄλλοτε εἶχε ἐφαρμοσθεῖ στὴν Ἐκκλησία. Συνεπῶς ἀπὸ πλευρᾶς διαδικασίας ἐνέργησε σύμφωνα μὲ τοὺς Κανόνες. Ὁ Πάπας Νικόλαος βέβαια εἶχε δικαίωμα νὰ θεωρεῖ ὅτι αὐτὴ ἡ χειροτονία ἦταν κατ' ἀρχὴν ἀντικανονικὴ. Τὴν ἀντικανονικότητα ὁμως αὐτὴ δὲν μποροῦσε οὔτε εἶχε ἀπὸ τοὺς Ἱεροῦς Κανόνες κανένα δικαίωμα νὰ τὴν καταδικάσει μονομερῶς, σὰν νὰ ἦταν αὐτὸς αὐτοκράτορας ἢ κριτὴς ὅλης τῆς Οἰκουμένης. Καταδικάζοντας λοιπὸν, μονομερῶς τὴ χειροτονία τοῦ Φωτίου καὶ τὸν ἴδιο τὸν Φώτιο, αὐθαιρέτησε καὶ ἐνέργησε ἀντικανονικά, γιατί παραθεώρησε τοὺς Ἱεροῦς Κανόνες καὶ ἀντ' αὐτῶν ἐφάρμοσε δικῆς του ἐπινοήσεως δίκαιο, περιφρονώντας πλήρως τοὺς ἄλλους Πατριάρχες τῆς Ἀνατολῆς καὶ τὸν Συνοδικὸ θεσμό. Μὲ αὐτὴν τὴν ἀπόφασί του ἀκόμη ὁ Πάπας Νικόλαος ἀναμείχθη ἀντικανονικὰ στὰ ἐσωτερικὰ ζητήματα ξένης Ἐκκλησίας, ἀσκώντας στὴν πράξι πρωτεῖο ἐξουσίας καὶ πάλι ἀντικανονικά. Εἶναι γνωστὸ ὅτι ὁ Πάπας Νικόλαος θεωροῦσε τὸν ἑαυτὸν του αὐτοκράτορα ὅλου τοῦ κόσμου: *Nicolaus totius mundi Imperator(em) se fecit*. Ὅμως ἀπὸ τοὺς Ἱεροῦς Κανόνες, ὅπως ἀναφέραμε διεξοδικὰ πιὸ πάνω δὲν εἶχε τέτοιο δικαίωμα. Τὶς θέσεις του αὐτὲς κοινοποίησε ὁ Πάπας Νικόλαος Α' στὸν Φώτιο.

23. Κατὰ τὸν Τωμαδάκη ἡ ἐπέμβαση τοῦ Πάπα στὰ πράγματα τῆς Ἀνατολῆς «δὲν δύναται νὰ ἐρμηνευθῆ οὔτε ἐκ τοῦ νομοκανονικοῦ του ζήλου οὔτε ἐξ ἐνδιαφέροντος πρὸς τοὺς Ἱγνατιανούς». Ὁξύνους καὶ φιλόδοξος ἀντελήφθη τὴν λαμπρὰν εὐκαιρίαν νὰ λύσῃ ὑπὲρ τῆς Δυτικῆς Ἐκκλησίας δύο θέματα: Τὸ τῆς Σικελίας καὶ Καλαβρίας καὶ τοῦ Ἰλλυρικοῦ. Οἱ μεγάλες αὐτὲς ἐπαρχίες ὑπάγονταν στὸν Κωνσταντινουπόλεως.

24. Τὸ 861 ὁ Φώτιος ἀντιδρᾷ. Κατ' ἀρχὴν στὴν γνω-

στὴ ὡς Πρωτοδευτέρα Σύνοδο τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ποὺ ἐγίνε στὸν Ναὸ τῶν Ἁγίων Ἀποστόλων, τὸν Ἀπρίλιο-Αὔγουστο τοῦ 861 καθαιρεῖ μὲ παρουσία τῶν Ρωμαιοκαθολικῶν Λεγάτων τὸν Ἱγνάτιο, ὁ ὁποῖος κατὰ παράβαση τῶν Ἱερῶν Κανόνων εἶχε ζητήσῃ ἀπὸ τὸν Πάπα Νικόλαο νὰ δικάσει τὴν ὑπόθεσή του κατ' ἔκκλητο: Ὁ Πάπας Νικόλαος θεωρώντας ὅτι εἶχε δικαίωμα ἐκκλήτου *super omnem terram, super omnem ecclesiam* δίκασε τὴν ὑπόθεση καὶ δικάωσε τὸν Ἱγνάτιο. Ἡ ἀξίωση τοῦ παπικοῦ θεσμοῦ νὰ δικάζει κατ' ἔκκλητο τοὺς ἀρχιερεῖς ὅλων τῶν Ἐκκλησιῶν εἶχε γιὰ πρώτη φορὰ προβληθεῖ τὸ 419 στὴ Σύνοδο τῆς Καρθαγένης μὲ τὴν περίπτωση τῆς κρίσεως τοῦ Ἀπιαρίου. Τότε οἱ παπικοὶ νόθευσαν τοὺς Ἱεροῦς Κανόνες τῆς Α' Οἰκουμενικῆς Συνόδου ἰσχυρισθέντες ὅτι αὐτὸ τὸ δικαίωμα τὸ ἀντλοῦσαν ἀπὸ αὐτοὺς τοὺς Ἱεροῦς Κανόνες. Ὅμως ἡ Σύνοδος τῆς Καρθαγένης ἀντιλήφθη τὴν ἀπάτη, διέκοψε τὶς ἐργασίες της καὶ ἀπέστειλε στὴν Κωνσταντινούπολη καὶ στὰ Πατριαρχεῖα τῆς Ἀνατολῆς νὰ φέρουν τὰ αὐθεντικὰ κείμενα τῆς Α' Οἰκουμενικῆς Συνόδου πράγμα ποὺ ἐγίνε καὶ ἔτσι ἀποκαλύφθη πλήρως ἡ ἀπάτη καὶ ἡ πλαστογραφία τῶν παπικῶν. Τώρα ἐπιχειρεῖται καὶ πάλι ἡ προώθηση τοῦ Παπικοῦ Πρωτεῖου ἐξουσίας μὲ ἐπιχειρήματα ἀνάλογα μὲ αὐτὰ τῆς Ψευδοκωνσταντίνειας Δωρεᾶς καὶ τῶν Ψευδοἰσιδώρειων Διατάξεων, τὶς ὁποῖες προαναφέραμε. Κατὰ σύντομη σχετικὴ παρατήρηση τοῦ Ν. Τωμαδάκη: «Τοῦτο ἦτο ἡ ἐπὶ τῇ βάσει ψευδῶν καὶ πλαστῶν ντοκουμέντων προβολὴ τοῦ Πρωτεῖου, ἡ ὁποία θὰ κατέλυε τὴν αὐτοδιοίκησιν τῶν Ἀνατολικῶν Ἐκκλησιῶν (τὴν συνήθως λεγομένην δημοκρατικὴν βάσιν αὐτῶν) καὶ θὰ παρεῖχεν ρυθμίσεις τῶν κατὰ τὴν Ἀνατολὴν (καὶ πολιτικῶς) ἀναλόγως τῶν ἐκάστοτε συμφερόντων τῆς Δύσεως». Τοῦτο ὁμως οὐδεμία τῶν Ἐκκλησιῶν τῆς Ἀνατολῆς θὰ ἀναγνώριζε. Γι' αὐτὸ καὶ ὁ Πάπας προώθησε τὶς θέσεις του ἀντικανονικῶς μέσω τῶν Ἱγνατιανῶν.

25. Κατόπιν τῶν ἀνωτέρω ὁ Πάπας Νικόλαος σὲ Σύνοδο τῆς Ρώμης τοῦ 863 κἀνει δεκτὸ τὸ ἔκκλητο τοῦ Ἱγνατίου καὶ τὸν ἀθωώνει, ἐνῶ καταδικάζει καὶ καθαιρεῖ τὸν Φώτιο καὶ τοὺς παπικοὺς ἐκπροσώπους ποὺ εἶχαν λάβει μέρος στὴν Πρωτοδευτέρα Σύνοδο Κωνσταντινουπόλεως τοῦ 861, ἡ ὁποία εἶχε καθαιρέσει τὸν Ἱγνάτιο. Ἡ παρὰ τοὺς Ἱεροῦς Κανόνες ἀνάμειξη τοῦ Πάπα στὰ ἐσωτερικὰ ἄλλης Ἐκκλησίας εἶχε ξεπεράσει κάθε μέτρο.

26. Τὸ πρόβλημα τῆς Ἐκκλησίας τῆς Βουλγαρίας: Τὸ 864 οἱ Βυζαντινοὶ κατανικοῦν τοὺς

Φράγκους στην Μοραβία και ἡ εἰδωλολατρική Βουλγαρία περιέρχεται στην ἐξουσία τοῦ Βυζαντίου. Τὸ Βυζάντιο μὲ συντονισμένες ἐνέργειες Ἐκκλησίας καὶ Πολιτείας διαδίδει τὸν χριστιανισμό στους Βούλγαρους καὶ δημιουργεῖ τὴν πρώτη Βουλγαρική Ἐκκλησία ὑπαγόμενη στὸν Κωνσταντινουπόλεως. Ἦδη τὸ ἴδιο ἔτος 864 ὁ βασιλιάς τῶν Βουλγάρων Βόρις γίνεται χριστιανός, βαπτίζεται καὶ λαμβάνει τὸ ὄνομα Μιχαήλ μὲ ἀνάδοχο τὸν αὐτοκράτορα Μιχαήλ (842-867). Οἱ περισσότεροι Βούλγαροι, γνώρισαν τὸν χριστιανισμό μέσω τοῦ ἱεραποστολικοῦ ἔργου τῶν ἐκ Θεσσαλονίκης ἀδελφῶν Κυρίλου καὶ Μεθοδίου, πὺν μέχρι καὶ σήμερα ἐορτάζονται στὴν Βουλγαρία ὡς οἱ θεμελιωτὲς τῆς Βουλγαρικής Παιδείας. Ὅπως ἦταν φυσικὸ οἱ πρῶτοι χριστιανοὶ Βούλγαροι ἦταν φιλικὰ διατεθειμένοι πρὸς τὸ Βυζάντιο καὶ βεβαίως καὶ πρὸς τὸν Φῶτιο πὺν εἶχε στείλει στὴ Βουλγαρία τὸν Κύριλλο καὶ τὸν Μεθόδιο.

27. Ὁ Πάπας Νικόλαος, παραβιάζοντας καὶ πάλι τοὺς Ἱερὰς Κανόνες θέλησε νὰ ὑπαγάγει τὴν Βουλγαρία στὴ δική του ἐκκλησιαστικὴ δικαιοδοσία. Γιὰ νὰ πετύχει τὸ σκοπὸ τοῦ ἐπιχείρησε νὰ εἰσαγάγει στὴν Βουλγαρία τὰ λατρευτικὰ ἔθιμα καὶ τὴ διδασκαλία τῆς Ρωμαιοκαθολικῆς Ἐκκλησίας. Μεταξὺ ἄλλων θέλησε νὰ εἰσαγάγει τὴν ἀναγκαστικὴ ἀγαμία τοῦ κλήρου, τὴν νηστεία τῶν Σαββάτων τὸ χρίσμα ἀπὸ τὸν ἐπίσκοπο, τὰ ἄζυμα κ.λπ. Ἀξιολογώντας ὅλα αὐτὰ ὁ Ν. Τωμαδάκης κρίνει ὅτι γιὰ νὰ πετύχει αὐτὸ τὸ στόχο καὶ τὴν ἐπεκτατικὴ πολιτικὴ του σκόπιμα προκάλεσε πρόβλημα καὶ ταραχὴ στὴν Ἐκκλησία τῆς Κωνσταντινουπόλεως γιὰ νὰ τὴν ἀποδυναμώσει. Συμφωνώντας μὲ αὐτὰ πρέπει νὰ προσθέσουμε ὅτι ὁ Πάπας Νικόλαος εἶχε σὰν σύμβουλό του τὸν περίφημο Ἀναστάσιο Βιβλιοθηκᾶριο, πὺν μισοῦσε τοὺς Ἕλληνες καὶ τοὺς χριστιανούς τῆς Κωνσταντινουπόλεως. Εἶναι αὐτὸς πὺν μετέφρασε πολλὰ κείμενα ἑλληνικὰ στὴ λατινικὴ γλῶσσα μὲ νοθεύσεις, παραλείψεις καὶ ἀλλοιώσεις ὡστε νὰ ἐξυπηρετοῦν τὶς παπικὲς ἀξιώσεις. Ἔχουμε ἐπισημάνει τέτοιες νοθεῖες καὶ ἀλλοιώσεις ἀκόμη καὶ στὰ Πρακτικά τῆς Ζ' Οἰκουμενικῆς Συνόδου. Αὐτὸς ἀποτέλεσε τὸν θεωρητικὸ σπυλοβάτη τοῦ Σχίσματος τοῦ 867. Μὲ αὐτὸν σύμβουλό του ὁ Πάπας Νικόλαος, πὺν ἦταν ἄπειρος ἀφοῦ εἶχε ἀνέλθει στὸν παπικὸ θρόνο τὸ 858 θεώρησε ἀντικανονικὴ τὴ χειροτονία τοῦ Φωτίου καὶ γιὰ τὸ ἄθροον αὐτῆς καὶ διότι ἐγινε ἀπὸ τὸν Γρηγόριο Ἀσβεστᾶ, πὺν βρισκόταν σὲ ἀντίθεση μὲ τὸν Πάπα γιὰ τὸ θέμα τῆς δικαιοδοσίας τῆς Καλαβρίας καὶ Σικελίας πὺν διεκδικοῦσε ὁ Πάπας.

28. Ὁ Φῶτιος ἀπαντώντας στὴν καταδικαστικὴ γι' αὐτὸν ἐπιστολὴ τοῦ Πάπα Νικολάου περνᾶ στὴν ἀντεπίθεση καὶ ἀνοικτὰ πλέον τὸν κατηγορεῖ γιὰ ἐπέμβαση στὰ πράγματα ξένης Ἐκκλησίας κατὰ ἀντικανονικὸ τρόπο. Τόνισε τὴν ἐνότητα τοῦ δόγματος καὶ τὴν ἐνότητα τῆς Ἐκκλησίας παρὰ τὰ ἐπὶ μέρους τοπικὰ ἔθιμα καὶ διατύπωσε τὴ θέση ὅτι ἡ Ρωμαιοκαθολικὴ Ἐκκλησία εἶχε προχωρήσει σὲ ἔθιμα, ρυθμίσεις καὶ καινοτομίες παρὰ τοὺς Ἱερὰς Κανόνες. Τὶς καινοτομίες αὐτὲς περιέγραψε λεπτομερέστερα στὶς ἐπιστολές του πρὸς τοὺς Πατριάρχες τῆς Ἀνατολῆς, ἀπὸ τὶς ὁποῖες σώθηκε αὐτὴ πὺν ἀπύθυνε στὸν Ἀλεξανδρείας.

29. FILIOQUE: Ἀπὸ τὶς καινοτομίες πὺν θέλησε ὁ Πάπας νὰ εἰσαγάγει στὴν Ἐκκλησία τῆς Βουλγαρίας ἡ σπουδαιότερη ἦταν τὸ *Filioque*, γιὰτὶ εἶναι καινοτομία δογματικὴ, πὺν παραχαράσσει τὸ δόγμα τῆς Ἁγίας Τριάδος καὶ συνιστᾶ αἵρεση, ἐπειδὴ εἰσάγει τὴ διαρχία στὸ δόγμα τῆς Ἁγίας Τριάδος. Ὅτι πρόκειται γιὰ πραγματικὴ καινοτομία ἀποδεικνύεται πλήρως ἀπὸ τὸ γεγονός ὅτι στὸ γνωστὸ Σύμβολο Πίστεως Νικαίας - Κωνσταντινουπόλεως, πὺν εἶναι ἔργο τῆς Α' καὶ Β' Οἰκουμενικῆς Συνόδου ὁμολογεῖται πίστη «καὶ εἰς τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον, τὸ Κύριον, τὸ Ζωοποιόν, τὸ ἐκ τοῦ Πατρὸς ἐκπορευόμενον, τὸ σὺν Πατρὶ καὶ Υἱῷ συμπροσκυνούμενον καὶ συνδοξαζόμενον, τὸ λαλῆσαν διὰ τῶν προφητῶν». Αὐτὴ ἡ ὁμολογία πίστεως ἐπικυρώθηκε καὶ ἐπαναλήφθηκε ἀπὸ ὅλες τὶς μεταγενέστερες Οἰκουμενικὲς Συνόδους μέχρι καὶ τῆς Ζ' Οἰκουμενικῆς Συνόδου πὺν εἶναι γνωστὴ ὡς ἐν Νικαία Σύνοδος, στὴν πραγματικότητα ὅμως καὶ κατ' ἀκρίβεια πρέπει νὰ λέγεται Σύνοδος Νικαίας-Κωνσταντινουπόλεως διότι ὅλες οἱ Συνεδρίες τῆς ἐγιναν στὴ Νίκαια τῆς Βιθυνίας, ἐκτὸς ἀπὸ τὴν τελευταία καὶ σημαντικότερη πὺν ἐγινε στὴν Κωνσταντινούπολη ἐνώπιον τῶν αὐτοκρατόρων, στὴν ὁποία θεσπίσθηκαν καὶ οἱ 22 Ἱερὰς Κανόνες τῆς Συνόδου καὶ ἐπικυρώθηκε ἀπὸ τοὺς αὐτοκράτορες καὶ τὸ ὅλο ἔργο τῆς. Πουθενὰ στὰ Πρακτικά ἢ στὶς ἀποφάσεις τῶν Οἰκουμενικῶν Συνόδων, ἀκόμη καὶ αὐτῶν πὺν ρητὰ ἀποδέχθηκαν οἱ Πάπες ἢ δὲν ἀμφισβήτησαν ποτὲ δὲν ὑπάρχει τὸ *filioque* οὔτε σὰν ὄρος οὔτε σὰν διδασκαλία, οὔτε προβλήθηκε ποτὲ οὔτε ἀναφέρθηκε ἀπὸ τοὺς παπικοὺς ἐκπροσώπους πὺν ἔλαβαν μέρος στὶς Οἰκουμενικὲς Συνόδους, στὶς ὁποῖες κατ' ἐπανάληψη ἀναγνώστηκε ἢ ἀναφέρθηκε τὸ Σύμβολο Νικαίας-Κωνσταντινουπόλεως καὶ ἄλλα «Σύμβολο Πίστεως» καὶ σὲ κανένα ἀπὸ αὐτὰ δὲν ὑπῆρχε ἡ δογμα-

τική καινοτομία τοῦ *Filioque*. Ἡ μονομερής λοιπὸν προβολή του ἀπὸ τὴν Ἐκκλησία τῆς Ρώμης ἀποτελεῖ κατά-φωρη παραβίαση τῆς διαδικασίας ὀρισμοῦ ἑνὸς δόγματος, πὺν δὲν γίνεται ἀπὸ μία μόνο Ἐκκλησία μονομερῶς, ἀλλὰ ἀπὸ Οἰκουμενικὴ Σύνοδο. Ἡ ἀξίωση μονομεροῦς καθορισμοῦ καὶ ἐπιβολῆς αὐτοῦ τοῦ δόγματος ἀπὸ τὴ Ρωμαιοκαθολικὴ Ἐκκλησία χωρὶς τὴ σύμφωνη γνώμη καὶ τῶν ἄλλων Ἐκκλησιῶν ἀποτελέσασα σαφέστατη ἐκδή-λωση τοῦ παπικοῦ ἀλάθητου πὺν ἐπρόκειτο νὰ ἀναχθεῖ σὲ δόγμα τῆς Ρωμαιοκαθολικῆς Ἐκκλησίας στὴν Α' Σύνοδο τοῦ Βατικανοῦ τὸ 1870, δηλαδὴ σχεδὸν 19 αἰῶνες ἀπὸ τῆς Ἐνανθρωπίσεως τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, τοῦ Ἰδρυτοῦ τῆς Ἐκκλησίας καὶ τῆς δογματικῆς διδασκαλίας αὐτῆς. Οἱ ἀλήθειες τῆς πίστεώς μας εἶναι διδασκαλίαι Χριστοῦ. Ἡ Ἐκκλησία ἀπλῶς τὶς ἐπισημαίνει, τὶς ἐρμηνεύει καὶ τὶς προβάλλει, ἀλλὰ καὶ αὐτὸ δὲν γίνεται ἀπὸ ἕνα ἄνθρωπο, ἔστω καὶ Πάπα, ἀλλὰ ἀπὸ ὅλη τὴν Ἐκκλησία διὰ τοῦ μόνου ἀλάθητου ὀργάνου αὐτῆς πὺν εἶναι ἡ Οἰκουμενικὴ Σύνοδος. Τὸ λεγόμενον συχνὰ ἀπὸ ὀρισμένους ὅτι ἡ τὰδε Οἰκουμενικὴ Σύνοδος θέσπισε τὸ α' ἢ τὸ β' δόγμα εἶναι λάθος. Δὲν θεσπίζει ἀλήθειαι πίστεως ἢ Οἰκουμενικὴ Σύνοδος. Αὐτὲς τὶς θέσπισε ἅπαξ διὰ παντὸς ὁ Ἰησοῦς Χριστός. Ἡ Ἐκκλησία ἀπλῶς διατρανώνει τὰ δόγματα τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὅταν αὐτὰ ἀμφισβητοῦνται ἢ λησμονοῦνται. Εἶναι χαρακτηριστικὴ ἢ περιίπτωση τοῦ Ὁμοουσίου, τοῦ δόγματος δηλαδὴ κατὰ τὸ ὅποιο Πατὴρ Υἱὸς καὶ Ἅγιο Πνεῦμα ἔχουν μία καὶ τὴν αὐτὴ οὐσία. Πολλοὶ λέγουν καὶ γράφουν ὅτι τὸ δόγμα αὐτὸ τὸ θέσπισε ἡ Α' Οἰκουμενικὴ Σύνοδος. Πρόκειται γιὰ σοβαρὸ λάθος. Τὸ δόγμα αὐτὸ δὲν τὸ θέσπισε ἡ Α' Οἰκουμενικὴ Σύνοδος. Κατὰ τὴν αὐθεντικὴ μαρτυρία τοῦ 1ου Κανόνα τῆς Πενθέκτης Οἰκουμενικῆς Συνόδου τὸ Ὁμοούσιον προϋπήρχε τῆς Α' Οἰκουμενικῆς Συνόδου. Ὁμοῦς ὁ Ἄρειος καὶ οἱ ὀπαδοὶ του δὲν μποροῦσαν νὰ τὸ δοῦν ἀπὸ δικὴ τους ἀδυναμία. Γι' αὐτοὺς ἦταν σὰν νὰ ὑπήρχε κρυμμένο ὑπὸ τὸν μόδιο. Σὰν φῶς κρυμμένο κάτω ἀπὸ ἀνεστραμμένο κουβά. Οἱ 318 Πατέρες τῆς Α' Οἰκουμενικῆς Συνόδου τὸ μόνο πὺν ἔκαναν ἦταν νὰ ἀφαιρέσουν τὸν μόδιο καὶ τότε ἔλαμψε σὲ ὅλους τὸ φῶς τοῦ Ὁμοουσίου. Δὲν τὸ δημιούργησαν λοιπὸν αὐτοὶ τὸ Ὁμοούσιον, ἀλλὰ τὸ ἀποκάλυψαν σὲ ὅσους δὲν τὸ ἔβλεπαν καὶ τὸ διατρένωσαν. Καὶ πάλι ὁμοῦς σὲ Οἰκουμενικὴ Σύνοδο. Εἶναι γνωστὸ ὅτι σὲ μεταγενέστερες συζητήσεις καὶ μέχρι σήμερα ἐγένεθη τὸ θεολογικὸ ζήτημα ἂν τὸ *Filioque* συνιστᾷ ἢ ὄχι αἵρεση διότι ἀπὸ πλευρᾶς γραμ-

ματικῆς τὸ *filio* στὴν φράση *ex patre filioque* εἶναι μὲ βεβαιότητα πτώση Ἀφαιρετικῆ πὺν συντακτικῶς ἐκτὸς ἀπὸ τὴν πηγὴ ἐκπορεύσεως θὰ μποροῦσε νὰ σημαίνει καὶ τὸ μέσο διὰ τοῦ ὁποῦ ἐκπορεύεται τὸ Ἅγιο Πνεῦμα, δηλαδὴ θὰ μποροῦσε νὰ σημαίνει ὅτι δηλώνει τὴν διὰ τοῦ Υἱοῦ καὶ ὄχι τὴν ἐκ τοῦ Υἱοῦ ἐκπόρευση. Λόγοι γραμματικοί, συντακτικοί, ἱστορικοί, πρακτικῆς χρήσεως κ.λπ. τοῦ *filioque*, οἱ περισσότεροι ἀπὸ τοὺς ὁποῦ ἔχουν προβληθεῖ κατ' ἐπανάληψη καὶ σὲ ὅλους τοὺς τόνους ὀδηγοῦν τὸν ἀντικειμενικὸ ἐρευνητὴ νὰ δεχθεῖ ὅτι πρόκειται σαφῶς γιὰ νέο δόγμα γιὰ δογματικὴ καινοτομία καὶ ἀλλοίωση τοῦ ὀρθοδόξου δόγματος. Δὲν εἶναι τοῦ παρόντος νὰ ἐπαναλάβω ἐδῶ τὶς σχετικῆς θέσεις πὺν πολλοὶ καὶ ἐπιφανεῖς ἐπιστήμονες ἔχουν διατυπώσει πρὶν ἀπὸ μᾶς ἀποδεικνύοντας ἐπαρκῶς φρονοῦμε, ὅτι εἶναι νέο καὶ ἐσφαλμένο δόγμα. Ἐμεῖς ἐδῶ ὀφείλομε ἀπὸ τὴν πλευρὰ τῆς εἰδικότητάς μας νὰ τονίσουμε τὴν ἀκόλουθη σημαντικὴ πραγματικότητα. Τὸ *Filioque* ἀκόμη καὶ ἂν δὲν εἶναι αἵρεση εἶναι ἕνα δογματικὸ θεολογούμενον. Τοῦτο κανέναν δὲν μπορεῖ νὰ τὸ ἀρνηθεῖ, ἀφοῦ τέσσερα ἀπὸ τὰ πέντε παλαιὰ Πατριαρχεῖα τῆς Πενταρχίας τὸ ἀντιμετωπίζουν σὰν αἵρεση. Ἡ Ρώμη δὲν τὸ θεώρησε καὶ δὲν τὸ θεωρεῖ αἵρεση. Τὶ ἐπρεπε λοιπὸν νὰ γίνει; Ἡ μόνη ὀρθὴ ἀντιμετώπιση τοῦ θέματος μποροῦσε καὶ ἐπρεπε νὰ γίνει ἀπὸ Οἰκουμενικὴ Σύνοδο. Τοῦτο ὁμοῦς δὲν τὸ θέλησε ἢ Ρωμαιοκαθολικὴ Ἐκκλησία. Γιατί ἄραγε; Τὶ εἶχε νὰ φοβηθεῖ; Τὰ ἐρωτήματα αὐτὰ μία μόνο ἐπιδέχονται ἀπάντηση. Ἄν γινόταν Οἰκουμενικὴ Σύνοδος γιὰ τὸ *Filioque* ἢ Ρωμαιοκαθολικὴ Ἐκκλησία θὰ ἦταν ἀναγκασμένη ἢ νὰ δεχθεῖ ὅτι δὲν πρόκειται γιὰ νέο δόγμα καὶ νὰ ἐρμηνεύσει αὐτὸ ὅτι σημαίνει τὴν ἐκπόρευση τοῦ Ἁγίου Πνεύματος ἐκ τοῦ Πατρὸς διὰ τοῦ Υἱοῦ, πὺν εἶναι καὶ ἡ ὀρθόδοξη διδασκαλία καὶ θὰ καθιστοῦσε περιττὴ τὴν προσθήκη του στὸ Σύμβολο τῆς Πίστεως. Ἀπὸ μία τέτοια λύση δὲν θὰ ἐμειώνετο ἢ Ρωμαιοκαθολικὴ Ἐκκλησία οὔτε θὰ ἐκατηγορεῖτο ὅτι εἰσῆγαγε καινοτομία καὶ νέο ἐσφαλμένο δόγμα πίστεως. Ἄν πάλι ὑποστήριζε σὲ μία Οἰκουμενικὴ Σύνοδο ὅτι εἶναι δόγμα σωστό, θὰ ἀντιμετώπιζε τὴν μεγάλη κανονικὴ καὶ δογματικὴ παράδοση τῆς Ἐκκλησίας πὺν ἐπὶ αἰῶνες δὲν δίδαξε τέτοιο δόγμα, ἀλλὰ μόνο τὴν ἐκ τοῦ Πατρὸς ἐκπόρευση τοῦ Ἁγίου Πνεύματος καὶ γι' αὐτὸ ἕνα τέτοιο νέο δόγμα δὲν θὰ γινόταν δεκτὸ ἀπὸ Οἰκουμενικὴ Σύνοδο μὲ κίνδυνον ἂν ὁ Πάπας ἐπέμεινε θὰ ἀπεκόπτετο ἀπὸ τὴν Ἐκκλησία ὡς αἵρετικὸς. Ἐτσι προτίμησε νὰ ἀποσιωπήσει τὸ θέμα καὶ νὰ με-

ταθέσει ἄλλοῦ τὸ βάρος τῆς διαφορᾶς του μὲ τὴν Ἀνατολικὴ Ἐκκλησία γιὰ νὰ ἐπιρροίη τὴν εὐθύνη τοῦ Σχίσματος στὸν Φώτιο, ἀργότερα στὸν Μιχαὴλ Κηρουλάριο καὶ γενικότερα στὴν Ὁρθόδοξη Ἀνατολικὴ Ἐκκλησία, ἐνῶ στὴν πραγματικότητα ἡ Ρωμαιοκαθολικὴ Ἐκκλησία διαφοροποίησε τὸ δίκαιο τῆς ἀπὸ τὸ δίκαιο τῶν Ἱερῶν Κανόνων καὶ ἀντὶ ἐπιλύσεως τοῦ προβλήματος ἀπὸ Οἰκουμενικὴ Σύνοδο μὲ συμμετοχὴ ὄλων τῶν Ἐκκλησιῶν ὁ Πάπας προτίμησε νὰ ἐμφανίσει τὸν ἑαυτόν του σὰν τὸν μόνον ἔχοντα ἀρμοδιότητα νὰ ἀποφαίνεται ἐπὶ δογματικῶν θεμάτων, ξεχνώντας ἐντελῶς ὅτι στὰ τέλη τοῦ 7ου αἰῶνα ἡ Ἐκτὴ Οἰκουμενικὴ Σύνοδος εἶχε καταδικάσει ὡς αἰρετικούς ἕνα Πάπα, τέσσερις Πατριάρχες Κωνσταντινουπόλεως, ἕνα τῆς Ἀλεξανδρείας καὶ τὸν παριστάμενο στὴ Σύνοδο αὐτὴ Πατριάρχῃ Ἀντιοχείας Μακάριο, περὶ τῶν ὁποίων προαναφέραμε τὰ δέοντα. Τὶς καταδίκες αὐτὲς ἐπανέλαβε καὶ ἡ Πενθέκτη Οἰκουμενικὴ Σύνοδος μὲ τὸν Πρῶτο Κανόνα αὐτῆς. Συνεπῶς, ἡ καταδίκη καὶ τοῦ Πάπα Νικολάου μὲ βάση τοὺς Ἱεροὺς Κανόνες τῆς μίας, ἐνιαίας καὶ ἀδιαίρετης Ἐκκλησίας τῶν Οἰκουμενικῶν Συνόδων διεγράφετο ὡς βεβαία ἂν ὑποστήριζε τὸ *Filioque* μὲ τὴν αἰρετικὴ σημασία του. Καὶ στὸ σημεῖο λοιπὸν αὐτό, ὁ Πάπας Νικόλαος παραβίασε τὴν διαδικασίαν ποὺ προβλέπουν οἱ Ἱεροὶ Κανόνες. Τὸ ὅτι ἐπρόκειτο γιὰ μία καὶ μόνον λέξη, αὐτὸ δὲν εἶχε σημασία, δεδομένου ὅτι «αἰρετικὸς γοῦν ἐστὶ καὶ ὁ μικρὸν ἐκκλήνων τοῦ ὀρθοδόξου δόγματος». Σημασία λοιπὸν ἔχει ὅτι ὁ Πάπας μὲ τὴν μονομερῆ ἀπόφασίν του νὰ καταδικάσει τὸ Φώτιο δημιούργησε στὴν πράξιν Σχίσμα μεταξὺ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ρώμης ποὺ δὲν κοινωνοῦσε μὲ τὸν Φώτιο καὶ τῆς Ἐκκλησίας Κωνσταντινουπόλεως καὶ τῶν λοιπῶν Πατριαρχείων τῆς Ἀνατολῆς ποὺ τὸν ἀναγνώριζαν.

30. Ὁ Φώτιος σὲ ἀντίθεση μὲ τὸν Πάπα ἐφαρμόζει τὴν κανονικὴν διαδικασίαν. Ὅχι μόνον ἀρνεῖται τὴν ἀπόφασιν τοῦ Πάπα ὡς ἄκυρη καὶ μονομερῆ, ἀλλὰ γιὰ νὰ ἀποφύγει καὶ αὐτὸς τὸ ἀντικανονικὸ λάθος νὰ τὸν κρίνει μόνος του μὲ τὴν Πατριαρχικὴν του Σύνοδο ἐξαποστέλλει ἐγκύκλιον ἐπιστολὴν πρὸς τοὺς Ἀνατολικούς Θρόνους, στὴν ὁποία κατηγορεῖ τὸν Πάπα Νικόλαο γιὰ διαφορὰς ἀντικανονικότητες ποὺ διέπραξε. Μεταξὺ ἄλλων ὁ Φώτιος κατηγορεῖ τὸν Πάπα Νικόλαο: α) Γιὰ ἀντικανονικὴν ἀνάμειξίν του στὰ διοικητικὰ ζητήματα τῆς Ἀνατολῆς, καὶ τὴν μονομερῆ ἀπόφασίν του νὰ ἀθωώσει τὸν Ἰγνάτιο καὶ νὰ καθαιρέσει τὸν Φώτιο καὶ τοὺς παπικούς

ἀπεσταλμένους ποὺ μετεῖχαν στὴν Πρωτοδευτέρα Σύνοδο τοῦ 861. β) Γιὰ αὐθαίρετην ἐπέμβασην στὰ πράγματα τῆς Βουλγαρίας, ἡ ὁποία εἶχε δεχθεῖ τὸν Χριστιανισμό ἀπὸ τὸ Πατριαρχεῖον Κωνσταντινουπόλεως καὶ μὲ βάση τὸν Δ' 28 ἔπρεπε νὰ ἀνήκει στὴ δικαιοδοσίαν του. Καὶ αὐτὴ ἡ πράξις τοῦ Πάπα Νικολάου ἀποτελεῖ αὐτοτελῆ λόγον καθαιρέσεώς του. γ) Γιὰ τὶς ἀντικανονικὰς καινοτομίας ποὺ εἰσήγαγε ἀντικανονικὰ στὴν Ἐκκλησίαν τῆς Βουλγαρίας. Ἰδιαίτερα ἐπικρίνει τὴν εἰσαγωγὴν εἰς αὐτὴν τῆς μὴ τηρήσεως τῆς Νηστείας τῶν Σαββάτων (παράβασις τοῦ ΣΤ 55), τὴν ἀναγκαστικὴν ἀγαμία τοῦ κλήρου (παράβασις τῶν Κανόνων ΣΤ' 6-13), τὴν εἰσαγωγὴν, τῶν ἀζύμων. Καθένα ἀπὸ αὐτὰ ἀποτελεῖ αὐτοτελῆ λόγον καθαιρέσεως καὶ ὅλα μαζὶ πρόσθετον λόγον καθαιρέσεως διότι ἀποδεικνύουν ἀπροκάλυπτην περιφρόνησιν καὶ μὴ τήρησιν τῶν Ἱερῶν Κανόνων κατὰ σαφῆ παράβασις τοῦ ΣΤ' 2 τοῦ Ζ' 1 κ.ά. δ) Ὁ Φώτιος κατηγοροῦσε ἐπίσης τὸν Νικόλαο γιὰ τὸ ὅτι οἱ παπικοὶ στὴν Βουλγαρία θεώρησαν ἄκυρον τὴν τέλεσιν τοῦ μυστηρίου τοῦ Χρισματος ποὺ εἶχαν τελέσει πρεσβύτεροι τῆς Ἐκκλησίας τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ἐπειδὴ θεωροῦσε ὅτι τὸ Χρίσμα ἦταν ἄκυρον ἂν δὲν γινόταν ἀπὸ ἐπίσκοπον. Π' αὐτὸ καὶ ἐπίσκοποι τοῦ Πάπα κάνοντας εἰσπήδησιν στὴν Ἐκκλησίαν τῆς Βουλγαρίας ἔκαναν ἀναμυρισμὸν ἐκείνων ποὺ εἶχαν λάβει τὸ Χρίσμα κατὰ τὸν Ὁρθόδοξον τρόπον καὶ ἀπὸ Ὁρθοδόξους πρεσβυτέρους τῆς Ἐκκλησίας Κωνσταντινουπόλεως. ε) Γιὰ τὴν δογματικὴν καινοτομίαν τοῦ *Filioque*, περὶ τῆς ὁποίας ἀναφέραμε τὰ δέοντα πιὸ πάνω.

31. Ὅλα αὐτὰ ὡς ἀντικανονικὰς ἐπεμβάσεις στὴ δικαιοδοσίαν τοῦ Κωνσταντινουπόλεως παρεῖχαν τὸ δικαίωμα στὸν Οἰκουμενικὸν Πατριάρχῃ νὰ καθαιρέσει καὶ μονομερῶς μὲ τὴν Πατριαρχικὴν του Σύνοδο τὸν Πάπα Νικόλαο ὡς εἰσπηδήσαντα στὴν Ἐπαρχίαν του. Ὅμως ὁ Φώτιος γιὰ μίαν ἀκόμῃ φορὰ κάλεσε καὶ τοὺς λοιποὺς Πατριάρχες σὲ Σύνοδο τῆς Κωνσταντινουπόλεως καὶ αὐτὴ ἡ Σύνοδος καθαιρέσει τὸν Πάπα Νικόλαο. Ἔτσι τὸ Σχίσμα ποὺ μονομερῶς τέλεσε ὁ Πάπας Νικόλαος ἐπισημοποιήθηκε καὶ ἀπὸ πλευρᾶς τῶν Πατριαρχείων τῆς Ἀνατολῆς, ποὺ ὅλοι μαζὶ καθαιρέσαν κατὰ τὸ 867 ὡς παραβάτην πολλῶν Ἱερῶν Κανόνων καὶ ὡς αἰρετικὸν τὸν Πάπα Νικόλαο, ὁ ὁποῖος τὸ ἴδιον ἔτος ἔχασε τὴν Βουλγαρίαν καὶ ἀπέθανε.

32. Ἡ συνέχεια σύντομα ἔχει ὡς ἀκολούθως: Νέος Πάπας ἀπὸ τὸ 867-872 εἶναι ὁ Πάπας Ἀδριανός, ὁ ὁποῖος μπορεῖ νὰ θεωρηθεῖ ὡς Πάπας τῆς διαιρέσεως

διότι δὲν ἔκανε τίποτε πρὸς ἀποκατάσταση τῆς ἐνότητας τῆς Ἐκκλησίας. Οἱ ἐσωτερικὲς ὁμῶς ἐκκλησιαστικὲς διαμάχες στὴν Ἐκκλησία Κωνσταντινουπόλεως συνεχίστηκαν. Αὐτὴ τὴ φορὰ ἦλθε ἡ σειρὰ τοῦ Φωτίου νὰ ἐκθρονισθεῖ. Στις 23 Σεπτεμβρίου τοῦ 867 στὸ Θρόνο ἀνέρχεται ὁ Βασίλειος ὁ Μακεδῶν (867-886). Στις 23 Νοεμβρίου τοῦ ἴδιου ἔτους ὁ Φώτιος ἐκθρονίζεται καὶ στὸν Πατριαρχικὸ Θρόνο ἀποκαθίσταται ὁ Ἰγνάτιος. Δύο ἔτη ἀργότερα οἱ Ἰγνατιανοὶ σὲ σύνοδο στὴν Κωνσταντινούπολη (5/10/869-28/2 ἢ 30/3/870) καθαιροῦν τὸν Φώτιο μὲ παρουσία παπικῶν Λεγάτων καὶ ἀποκαθιστᾶ τὸν Πάπα Νικόλαο. Ἔτσι λήγει προσωρινὰ τὸ Σχίσμα μὲ Σύνοδο τῆς Ἀνατολῆς. Ὁ Φώτιος δὲν ἀντιδρᾷ. Γιὰ μία ἀκόμη φορὰ, ἂν καὶ ἀδικηθεῖς σέβεται τὴν κανονικὴ διαδικασία, ἀντιληφθεῖς καὶ τοὺς πολιτικοὺς λόγους ποῦ ἐπέβαλαν τὴν καθαίρεσή του. Ἐπρόκειτο γιὰ πράξη διπλωματικῆς ἀνάγκης τοῦ Βυζαντίου γιὰ νὰ ἀποδυναμώσει τὸ Λουδοβίκο ποῦ εἶχε ἀνακηρυχθεῖ αὐτοκράτορας τοῦ Ρωμαϊκοῦ Κράτους, γιὰ νὰ μὴν ἔχει τὴν ὑποστήριξη τοῦ Πάπα. Ὁ Φώτιος ἐξορίζεται μέχρι τὸ 783, ὁπότε ἀφοῦ τὸν εἶχε ἀναγνωρίσει ὁ νέος Πάπας Ἰωάννης Η' (872-882) ἀνακαλεῖται στὴν Κωνσταντινούπολη. Ὁ Φώτιος ἀναδεικνύεται καὶ πάλι ἄνδρας ἄξιος τῶν περιστάσεων. Μὴ θέλοντας νὰ δημιουργήσει προβλήματα στὴν Ἐκκλησία καὶ τὴν πολιτεία ἀναγνωρίζει τὸν Πατριάρχη Ἰγνάτιο, ἐπιδεικνύοντας ἀξιοθαύμαστη ταπεινοφροσύνη, ποῦ στὴ συνέχεια ἀναγνωρίστηκε καὶ ἀμείφθηκε. Πράγματι, στις 23 Οκτωβρίου τοῦ 877 ὁ Ἰγνάτιος ἀποθνήσκει. Στις 26 Ὀκτωβρίου τοῦ ἴδιου ἔτους ὁ Φώτιος ἀποκαθίσταται στὸ Θρόνο τῆς Ἐκκλησίας Κωνσταντινουπόλεως. Ὁ Πάπας Ἰωάννης στέκεται καὶ αὐτὸς στὸ ὕψος τῶν περιστάσεων. Σὲ Σύνοδο τῆς Κωνσταντινουπόλεως τοῦ 879, στὴν ὁποία μετεῖχαν καὶ ἐκπρόσωποί του καὶ τὴν ὁποία ἀναγνώρισε καὶ ὁ Πάπας καὶ ὅλα τὰ Πατριαρχεῖα καὶ θεωρεῖται ἀπὸ τοὺς Ὁρθοδόξους ὡς 8η Οἰκουμενικὴ Σύνοδος ὁ Φώτιος ἀποκαθίσταται πλήρως. Ὁ Πάπας μάλιστα Ἰωάννης ἀναγνώρισε ὅτι καὶ ἡ πρώτη ἐκλογή τοῦ Φωτίου ἦταν ἔγκυρη καὶ εἶχε γίνεи μέσα στὰ πλαίσια τῆς ἐκκλησιαστικῆς οἰκονομίας τῶν Ἱερῶν Κανόνων γι' αὐτὸ καὶ ἀπέστειλε στὴν Σύνοδο τῆς Κωνσταντινουπόλεως τοῦ 879-880 τρεῖς παπικοὺς ἀντιπροσώπους. Ἡ Σύνοδος ἀποδέχθηκε τὴν ἀναγνώριση τῆς ἐγκυρότητας τῆς πρώτης ἐκλογῆς τοῦ Φωτίου καὶ τοῦ ἐπέτρεψε νὰ προεδρεύσει αὐτῆς καὶ ὄχι οἱ παριστάμενοι τρεῖς παπικοὶ ἀντιπρόσωποι. Ὁ Πρωτόθρονος τῶν Ἀρχιερέων τῆς

Ἀνατολῆς Προκόπιος Καισαρείας καὶ οἱ παπικοὶ ἀντιπρόσωποι εἶπαν λόγους ἀναγνώρισεως γιὰ τὸν ἱερό Φώτιο, ἐνῶ ὁλόκληρη ἡ Σύνοδος ἐβόησε «ὅτι Θεὸς οἰκεῖ ἐν αὐτῷ οὐδεὶς ἀγνοεῖ». Προχώρησε καὶ σὲ ἄλλους χαρακτηρισμοὺς ἀγιότητος καὶ ἐξυμνήσεως τοῦ Φωτίου. Αὐτὴ ἦταν καὶ ἡ τελικὴ θέση τῆς Ἐκκλησίας γιὰ τὸν Φώτιο, ἡ δεύτερη πατριαρχία τοῦ ὁποίου ἦταν λαμπρὴ, ὁμαλὴ καὶ χωρὶς προβλήματα. Ἡ ἐνότητα τῆς Ἐκκλησίας ἀποκαταστάθηκε, διότι ὁ Πάπας Ἰωάννης δὲν ἦταν θιασώτης τοῦ Παπικοῦ Πρωτείου, ἀλλὰ τοῦ συνοδικοῦ θεσμοῦ καὶ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ δικαίου τῶν Ἱερῶν Κανόνων. Ὁ Φώτιος συνεπῆς στὴν κανονικὴ παράδοση ἐξαιρεῖ ὅσο κανεὶς ἄλλος στὴν ἐποχὴ του τὴν ἀξία τῶν Ἱερῶν Κανόνων. Ὁ Νομοκάνων σὲ 14 Τίτλους, ἀνεξάρτητα ἀπὸ τὸ πρόβλημα τῆς πορείας τῆς συγκροτήσεώς του φέρει τὴν τελικὴ σφραγίδα τοῦ Φωτίου, ἐγινε ἔργο κωδικοποιητικὸ τοῦ Κανονικοῦ Δικαίου καὶ ἔφερε τοὺς Ἱεροὺς Κανόνες μπροστὰ ἀπὸ κάθε παπικὴ ἀπόφαση. Τὰ πράγματα ἡσυχάζουν. Ὁ Φώτιος παραμένει στὸ Θρόνο μέχρι τὸ 886, ὁπότε ἀνέρχεται στὸν αὐτοκρατορικὸ Θρόνο ὁ Λέων ὁ ΣΤ' ὁ Σοφὸς (886-912), ἐπὶ τοῦ ὁποίου ὁ γηραιὸς Φώτιος παραιτεῖται ἀπὸ τὸν Πατριαρχικὸ θρόνο Κωνσταντινουπόλεως, χωρὶς τοῦτο νὰ δημιουργήσει ἰδιαίτερα προβλήματα. Στις 6 Φεβρουαρίου τοῦ 897 ἢ τοῦ 898 σὲ βαθὺ γῆρας ἀποθνήσκει.

33. Ὁ σήμερα ἐορταζόμενος Φώτιος εἶναι ἅγιος τῆς Ἐκκλησίας μας. Ἦδη ἐνῶ ζοῦσε χαρακτηρίστηκε ὡς ἅγιος μαζί μὲ τὸν Ἰγνάτιο ἀπὸ τὴν Σύνοδο τῆς Κωνσταντινουπόλεως τοῦ 879, ποῦ θεωρεῖται ἀπὸ τοὺς Ὁρθοδόξους ὡς 8η Οἰκουμενικὴ Σύνοδος γιὰ τὴν ἰδίαν ἡ τελευταία Σύνοδος, στὴν ὁποία ἔλαβαν μέρος ἐκπρόσωποι ἀπὸ ὅλα τὰ Πατριαρχεῖα τῆς Ἀνατολῆς καὶ τοῦ Πάπα Ρώμης καὶ οἱ ἀποφάσεις τῆς ἐγίναν δεκτὲς ἀπὸ ὅλους, συμπεριλαμβανομένου καὶ τοῦ Πάπα μέχρι καὶ τοῦ Μεγάλου καὶ ὀριστικοῦ Σχίσματος τοῦ 1054. Σύγχρονοι τοῦ Φωτίου, ὅπως ὁ Βασίλειος Θεσσαλονίκης καὶ ὁ Ἀρέθας Καισαρείας θεωροῦν τὸν Φώτιο ἅγιο. 22 χρόνια μετὰ τὸ θάνατό του, ἡ Σύνοδος τῆς Κωνσταντινουπόλεως τοῦ 920 ἀναγνωρίζει τὴν ἀγιότητα τοῦ Ἰγνατίου καὶ τοῦ Φωτίου ἀποφανθεῖσα: «*Ἰγνατίου καὶ Φωτίου... τῶν Ὁρθοδόξων Πατριαρχῶν αἰωνία ἡ μνήμη!*». Περὶ τὰ ἔτη 956-959 ἐπὶ Κωνσταντίνου Ζ' Πορφυρογεννήτου (912-959) ἀναθεωρήθηκε τὸ μέχρι τότε σὲ χρῆση Συναξάριον τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας. Στὸ νέο ἀναθεωρημένο Συναξάριο ἀναγράφηκε πλέον καὶ ἐπισήμως ἡ μνήμη τοῦ Φωτίου ὡς

ἀγίου καὶ ὀρίστηκαν τὰ τῆς ἑορτῆς του. Ἐκτοτε ἑορτάζεται στὴν Ἐκκλησία μας ὡς ἅγιος. Ἡ ἀκολουθία ποὺ σήμερα ψάλλεται κατὰ τὴν ἑορτὴ του εἶναι ἔργο τοῦ 1848 καὶ ἐκδόθηκε ἀπὸ τὸν Μητροπολίτη Σταυρουπόλεως Κωνσταντῖνο Τυπάλδο. Νέα ἐκδοση δαπάνης τοῦ Νικολάου Βασιλάκη ἔγινε τὸ 1903 στὸ Κάϊρω μὲ τίτλο: «Ἀκολουθία τοῦ ἐν ἁγίοις Πατρὸς ἡμῶν καὶ ἰσαποστόλου Φωτίου Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως τοῦ Ὁμολογητοῦ. Συνερανοσθεῖσα μὲν ἐξ ἀρχαιότερων τῆς Ἐκκλησίας ὕμνων καὶ συνταχθεῖσα ὑπὸ Κωνσταντίνου Μητροπολίτου Σταυρουπόλεως Τυπάλδου διατυπωθεῖσα δὲ ἐξ ἀρχαίας ἐκδόσεως δαπάνη Νικολάου Κ. Βασιλάκη, Ἐν Καῖρω 1903». Ἀξίζει ἀκόμη νὰ ἀναφερθεῖ ὅτι τὸ 1924 ὁ Καλλίνικος Κυζίκου στὸ ἔργο του «Ὁ ἐν Ἁγίοις Ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως Φώτιος» (ΟΡΘΟΔΟΞΙΑ Α', 1926, σελ. 194-404) ἔχει συγκεντρώσει πλῆθος μαρτυριῶν περὶ τῆς ἀγιότητος τοῦ Φωτίου ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τοῦ ἀγίου Πατέρα μέχρι τὴ Σύνοδο τῆς Φερράρας - Φλωρεντίας (1438/1439), στὴν ὁποία ὁ Μάρκος Ἐφέσου ὁ Εὐγενικός διακήρυξε τὴν ὑπὲρ τοῦ Φωτίου καὶ τῆς ἀγιότητάς του Σύνοδο τῆς Κωνσταντινουπόλεως τοῦ 879/880, χωρὶς ὁ παριστάμενος Πάπας Εὐγένιος (1431-1447) καὶ ὁ ἐπίσης παριστάμενος Καρδινάλιος Ἰουλιανὸς νὰ ἐκφράσουν τὴν παραμικρὴ ἀντίρρηση ἢ διαφοροποίηση.

34. Κατόπιν τῶν ἀνωτέρω βασιμῶς φρονοῦμε ὅτι μποροῦμε νὰ καταλήξουμε στὸ συμπέρασμα ὅτι ἀποκλειστικὸς αἴτιος τοῦ Σχίσματος τοῦ 867, εἶναι ὁ παραμερισμὸς τοῦ δικαίου τοῦ Χριστοῦ καὶ τῶν Οἰκουμενικῶν Συνόδων καὶ τῶν Ἱερῶν Κανόνων ἀπὸ τὸν Πάπα Νικόλαο. Οἱ πρὶν ἀπὸ αὐτὸν Πάπες ἀπὸ ἐνωρὶς ἄρχισαν, ὅπως εἶδαμε καὶ ὅπως ἄλλοι μὲ πληρότητα ἔχουν ἀποδείξει, νὰ διαφοροποιοῦνται προοδευτικὰ ἀπὸ τὸ δίκαιο τοῦ ἴδιου τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, τῶν Ἀποστόλων, τῆς ἀρχαίας Ἐκκλησίας τῶν Οἰκουμενικῶν Συνόδων καὶ τῶν Ἱερῶν Κανόνων. Ἀντὶ αὐτοῦ τοῦ δικαίου τῶν Ἱερῶν Κανόνων ἄρχισαν προοδευτικὰ νὰ ἐφαρμόζουν στὴ Δύση διατάξεις δικῆς τους. Ὅμως κατὰ τὴν περίοδο τῶν Οἰκουμενικῶν Συνόδων δὲν μπόρεσαν νὰ ἐπιβάλουν τὸ διαφοροποιούμενο δίκαιό τους, κύριο χαρακτηριστικὸ τοῦ ὁποίου ἦταν τὸ πνεῦμα τοῦ Παπικοῦ Πρωτείου ἐξουσίας. Ἀντίθετα, ὅλες οἱ Οἰκουμενικὲς Σύνοδοι μὲ τὶς ἀποφάσεις τους, τὸν τρόπο λειτουργίας τους καὶ τοὺς Ἱεροὺς Κανόνες ποὺ θέσπισαν ἢ ἐπικύρωσαν δημιούργησαν ἓνα ἀξεπέραστο ἐμπόδιο γιὰ τὴν ἐπιβολὴ τοῦ Παπικοῦ Πρωτείου καὶ ἀλαθῆτου. Ὅσο οἱ Πάπες δὲν πα-

ραμερίζαν τὶς Οἰκουμενικὲς Σύνοδοις Παπικὸ Πρωτεῖο δὲν ἐφαρμοζόταν παρὰ τὶς κατὰ καιροὺς διατυπωθεῖσες θεωρητικὲς κυρίως παπικὲς ἀξιώσεις περὶ τοῦ Πρωτείου Ρώμης. Γι' αὐτὸ καὶ ἡ ἐνότητα τῆς Ἐκκλησίας ἂν καὶ δοκιμαζόταν κατὰ καιροὺς διατηρήθηκε μέχρι τὸ 863 σὲ ἱκανοποιητικὰ ἐπίπεδα. Ἰδιαίτερα οἱ Οἰκουμενικὲς Σύνοδοι Ε', ΣΤ', Πενθέκτη καὶ Ζ' ὀριστικοποίησαν πλήρως ὅτι ὁ Πάπας ἦταν ἓνας ἀπὸ τοὺς πέντε ἀρχαίους Πατριάρχες, ποὺ εἶχε ἀπέναντι στοὺς ἄλλους Πατριάρχες μόνο πρωτεῖο τιμῆς καὶ ὅτι κατὰ τὰ λοιπὰ ἦταν πρῶτος μεταξὺ ἴσων (*primus inter pares*). Ὁ Πάπας Νικόλαος ὁμως καθὼς ἦταν φιλόδοξος καὶ ἀνιστόρητος παραμέρισε τοὺς Ἱεροὺς Κανόνες. Ἐπεμβαίνει στὰ ἐσωτερικὰ τῆς Ἐκκλησίας καὶ χωρὶς τὴ συνεργασία ἢ τὴ συναπόφαση τῶν ἄλλων Πατριαρχῶν ἢ Οἰκουμενικῆς Συνόδου, ἀποφασίζει μονομερῶς αὐτὸς ποιὸς θὰ εἶναι καὶ ποιὸς ὄχι Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως. Κρίνοντας ὅτι ἔχει δικαίωμα ἐκκλήτου ἐπὶ ὅλων τῶν ἀρχιερέων τῆς Οἰκουμένης δικαιώνει τὸν εἰς αὐτὸν προσφυγόντα ἀντικανονικῶς Ἰγνάτιο καὶ καταδικάζει τὸν Φώτιο. Μὲ αὐτὴ τὴ μονομερῆ ἀντικανονικὴ του ἐνέργεια δημιουργεῖ στὴν πράξη αὐτὸς τὸ πρῶτο Σχίσμα τοῦ ἔτους 863 μεταξὺ Ρώμης καὶ Κωνσταντινουπόλεως καὶ τῶν λοιπῶν Πατριαρχείων τῆς Ἀνατολῆς. Παράλληλα, ὁ αὐτὸς Πάπας παραμερίζοντας καὶ πάλι τοὺς Ἱεροὺς Κανόνες προβάλλει ἀξιώσεις στὴν Καλαβρία καὶ Σικελία ποὺ ἀνήκαν στὴ δικαιοδοσία τοῦ Κωνσταντινουπόλεως, καθὼς καὶ στὸ Ἀνατολικὸ Ἰλλυρικόν. Κάνει ἐπίσης εἰσπήδηση στὴν Βουλγαρία, ὅπου εἰσάγει τὴν δογματικὴ αἵρεση τοῦ *Filioque*, τὸν ἀναμυρισμὸ τῶν Βουλγάρων ποὺ εἶχαν δεχθεῖ τὸ Χρίσμα ἀπὸ ἱερεῖς τοῦ Κωνσταντινουπόλεως, τὴν ἀναγκαστικὴ ἀγαμία τοῦ κλήρου, τὰ ἄζυμα, τὴν νηστεία τῶν Σαββάτων καὶ ἄλλες καινοτομίες. Ἐγινε σαφὲς ὅτι ἐπιδίωξή του ἦταν νὰ ἐπιβάλλει τὸ Παπικὸ Πρωτεῖο ἐξουσίας καὶ τὶς δικῆς του ἀπόψεις μονομερῶς καὶ χωρὶς τὴ σύμπραξη τῶν λοιπῶν Πατριαρχείων. Δίκαια λοιπὸν καὶ σύμφωνα μὲ τοὺς Ἱεροὺς Κανόνες τὰ Πατριαρχεῖα ἀνέδρασαν καὶ ἐφαρμόζοντας τὴν κανονικὴ τάξη καταδίκασαν τὸν Πάπα Νικόλαο στὴ Σύνοδο τῆς Κωνσταντινουπόλεως τοῦ 867. Ἔτσι ἔγινε καὶ ἐπίσημα αὐτὸ τὸ Σχίσμα μεταξὺ Ἀνατολικῆς καὶ Δυτικῆς Ἐκκλησίας μὲ κύριο αἴτιο κατὰ τὴν γνώμη μας τὴν ἀπὸ τὸν Πάπα καταπάτηση τῶν Ἱερῶν Κανόνων. Ὅλα τὰ ἄλλα ποὺ προβάλλονται σὰν αἴτια τοῦ Σχίσματος δὲν θὰ μποροῦσαν νὰ προκαλέσουν τὸ Σχίσμα, ἂν ἐφαρμοζόταν οἱ Ἱεροὶ Κανόνες

καὶ ἡ διαδικασία ποὺ προβλέπει ὅτι ἂν ὑπάρχουν διαφορὲς ἢ ἀντιλογίαι μεταξύ τῶν ἐπισκόπων ἢ τῶν ἐκκλησιῶν αὐτὲς πρέπει νὰ ἐπιλύονται σὲ Οἰκουμενικὴ Σύνοδο μὲ βάση τὴν δημοκρατικὴ ἀρχὴ τοῦ Α' «κρατεῖται ἡ τῶν πλειόνων ψήφος». Ἡ Οἰκουμενικὴ Σύνοδος ἦταν ἡ μόνη ἀρμοδιὰ ἐφαρμόζοντας τοὺς Ἱερῶν Κανόνες νὰ ἀντιμετωπίσει καὶ τὸ *Filioque* καὶ τὸν ἀναμυρισμὸ τῶν Βουλγάρων ποὺ εἶχαν δεχθεῖ τὸ Χρῖσμα ἀπὸ ἱερεῖς τοῦ Κωνσταντινουπόλεως καὶ τὶς λοιπὲς καινοτομίες ποὺ ἀναφέραμε πιὸ πάνω, καθὼς καὶ κάθε τυχὸν κατηγορία τοῦ Πάπα Νικολάου κατὰ τοῦ Φωτίου.

35. Τὸ συμπέρασμά μας ὅτι ἀποκλειστικὸ καὶ κύριο αἴτιο τοῦ Σχίσματος τοῦ 867 ἦταν ὁ παραμερισμὸς τῶν Ἱερῶν Κανόνων, καὶ ὅτι τὸ *Filioque* καὶ οἱ λοιποὶ προβλλόμενοι λόγοι τοῦ Σχίσματος ἦταν κατὰ τὴν γνώμη μας ἀφορμὲς τοῦ Σχίσματος, ποὺ ἂν δὲν ἦταν αὐτὲς θὰ μπορούσαν νὰ εἶναι ἄλλες, ἀποδεικνύεται πλήρως φρονοῦμε ἀπὸ τὴ συνέχεια. Πράγματι, ὁ Πάπας Ἰωάννης ἐπανερχόμενος στὴν κανονικὴ τάξη ἔστειλε ἐκπροσώπους του στὴ Σύνοδο τῆς Κωνσταντινουπόλεως τοῦ 879, στὴν ὁποία ἔλαβαν μέρος ὅλα τὰ Πατριαρχεῖα. Συζητήσαν καὶ ἀποφάσισαν μὲ κανονικὲς διαδικασίες καὶ δικαίωσαν τὸν Φώτιο. Ἐκρίναν μάλιστα ὅτι ἡ ἀρχικὴ του ἐκλογὴ ἄθροον ἦταν κανονικὴ γιατί εἶχε γίνῃ μέσα στὰ πλαίσια ἀσκήσεως ἐκκλησιαστικῆς Οἰκονομίας, ὅπως προβλέπουν οἱ Ἱεροὶ Κανόνες. Ἦρθαν οἱ παρανοήσεις καὶ ἀποκαταστάθηκαν καὶ ὁ Πάπας Νικόλαος καὶ ὁ Ἰγνάτιος. Ἔτσι τὸ Σχίσμα τοῦ 867, τὸ ὁποῖο λέγεται καὶ Μικρὸ Σχίσμα, ἔληξε δώδεκα μόλις χρόνια ἀργότερα μὲ ὑποδειγματικὴ ἐφαρμογὴ τῶν Ἱερῶν Κανόνων ἀπὸ ὅλες τὶς Ἐκκλησίες συμπεριλαμβανομένης καὶ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ρώμης. Πλήρης ἀπόδειξη λοιπὸν προκύπτει ἀπὸ αὐτὰ ὅτι κάθε σχίσμα μόνον μὲ ἐφαρμογὴ τῶν Ἱερῶν Κανόνων καὶ τῶν ἀρχῶν τοῦ Συνοδικοῦ θεσμοῦ μπορεῖ νὰ ἀρθεῖ. Ἀντίθετα, ὁ παραμερισμὸς τῶν Ἱερῶν Κανόνων πάντοτε δημιουργεῖ προβλήματα καὶ σχίσματα καὶ διάσπαση τῆς ἐνότητος τῆς Ἐκκλησίας. Αὐτὸ ἀποδείχθηκε στὴ συνέχεια περὶ τῶνα. Πράγματι, 187 χρόνια μετὰ τὸ μικρὸ

Σχίσμα καὶ συγκεκριμένα τὸ 1054 ἓνας ἄλλος Πάπας ὁ Πάπας Λέων ὁ Θ' (1049-1054) ἐμφορούμενος καὶ αὐτὸς ἀπὸ τὸ πνεῦμα τοῦ πρωτείου ἐξουσίας παραμέρισε τοὺς Ἱερῶν Κανόνες καὶ μονομερῶς καὶ ἀντικανονικῶς καὶ μὲ ἰταμὴ συμπεριφορὰ τοῦ Καρδινάλιου Οὐμβέρτου ἀφόρισε τὸν Πατριάρχη Μιχαὴλ Κηρουλάριο μὲ ἀποτέλεσμα τὴν δημιουργία τοῦ Σχίσματος τοῦ 1054, ποὺ δὲν θὰ μᾶς ἀσπασχολῆσει σήμερα. Λίγο ἀργότερα τὸ 1140 ἐμφανίζεται τὸ περίφημο *Decretum Gratiani*, τὸ ὁποῖο ἀποτελεῖ τὴν βάση τοῦ προοδευτικὰ σχηματισθέντος καὶ μὲ ἄλλα παπικὰ στοιχεῖα δικαίου *Corpus Juris Canonici*, τὸ ὁποῖο περιέχει διατάξεις μακρὰν τῶν Ἱερῶν Κανόνων καὶ ἐφαρμόζοταν στὴν Ρωμαιοκαθολικὴ Ἐκκλησία μέχρι τὸ 1917. Στὸ μεταξὺ στὴ Σύνοδο τοῦ Βατικανοῦ τοῦ 1870 θεσπίστηκε γιὰ πρώτη φορὰ ἀπὸ τοὺς παπικοὺς τὸ δόγμα ὅτι ὁ Πάπας ὑπὸ προϋποθέσεις ἀποφασίζει ἀλαθῆτως, κάτι ποὺ ἀποτελεῖ πλήρη διαστροφὴ τῆς περὶ τοῦ ἀλαθῆτου Κανονικῆς Διδασκαλίας τῆς ἀρχαίας καὶ ἀδιαρρέτου Ἐκκλησίας καὶ τῶν Ἱερῶν Κανόνων. Τὸ 1917 ἡ Ρωμαιοκαθολικὴ Ἐκκλησία κωδικοποιεῖ τὸ δικαίό της καὶ τὸ κωδικοποιημένο δικαίον περιέχει ὁ *Codex Juris Canonici* 1917, ἄρτιο νομοτεχνικὰ δημιούργημα, ἀλλὰ πολὺ μακρὰν τῶν Ἱερῶν Κανόνων. Ἡ Σύνοδος τοῦ Βατικανοῦ διατύπωσε κάποιες διατάξεις ἐπὶ τὸ πνευματικότερο ὅπως καὶ ὁ νέος *Codex Juris Canonici* τοῦ 1983, δὲν μπόρεσαν ὁμως νὰ ἐπανεέλθουν στὸ δικαίον τῶν Ἱερῶν Κανόνων. Ἀντίθετα, ὅλα αὐτὰ δημιούργησαν ἓνα πλέγμα διατάξεων δικαίου τῆς παπικῆς Ἐκκλησίας τόσο μακρὰν τῶν Ἱερῶν Κανόνων, ὥστε τὸ Σχίσμα μεταξὺ Ὁρθοδόξου καὶ Ρωμαιοκαθολικῆς Ἐκκλησίας νὰ εἶναι πιά μιὰ πραγματικότητα ποὺ ἀνθρωπίνως δὲν βλέπουμε δυνατότητα ἐπανενώσεως τῶν Ἐκκλησιῶν ἂν ἡ Ρωμαιοκαθολικὴ Ἐκκλησία δὲν ἐπανεέλθει στὸ ἀρχαῖο δικαίον τῶν Ἱερῶν Κανόνων καὶ τῶν Οἰκουμενικῶν Συνόδων, στὸ δικαίον ποὺ μὲ συνέπεια πρόβαλε καὶ ἐφάρμοσε ὁ σήμερα ἐορταζόμενος Φώτιος, ποὺ πράγματι ἀναδείχθηκε ἅγιος τῆς Ἐκκλησίας καὶ μέγας τῆς Ὁρθοδοξίας ὑπερασπιστής.

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΙΣ

17/2005

Θέμα: Μνημόσυνον τοῦ ἐπιχωρίου Ἀρχιερέως ὅταν οὗτος ἔχει τεθεῖ εἰς τὴν διάθεσιν τῆς Ἐκκλησίας κατ' ἐφαρμογὴν τοῦ ἄρθρου 34 παραγρ. 8 τοῦ Κ.Χ.Ε. (ἄρθρον 15 Ν. 1351/1983).

A. Αἰτιολογία τοῦ μνημοσύνου

Ἀπὸ τὴν ἐποχὴ κατὰ τὴν ὁποία ἐνεφανίσθησαν οἱ ἐνορίες ὡς εὐχαριστιακὲς συνάξεις ἐντὸς τῶν κόλπων τῆς Ἐπισκοπῆς ἐδημιουργήθη εἰς τὴν συνείδησιν τῆς Ἐκκλησίας τὸ πρόβλημα τῆς διατηρήσεως τῆς «μιάς» Εὐχαριστίας, τῆς ὑπὸ τὸν Ἐπίσκοπον οὔσης.

Τὸ πρόβλημα αὐτὸ ἀντεμετωπίσθη ἐν ἀρχῇ διὰ τοῦ *Fermentum*, τοὔτέστιν τῆς δι' Ἀγγέλων ἀποστολῆς τμήματος τῆς Εὐχαριστίας τῆς τελεσθείσης ὑπὸ τοῦ Ἐπισκόπου εἰς ὅσους δὲν κατέστη δυνατὸν νὰ μετάσχουν αὐτῆς καὶ κυρίως πρὸς ἐκείνας τὰς συνάξεις ἢ Εὐχαριστία τῶν ὁποίων ἐτελέσθη ὑπὸ πρεσβυτέρων, οἱ ὅποιοι ὄφειλον νὰ ἀναμίξουν τὸ τμήμα τοῦτο τῆς ἐπισκοπικῆς Εὐχαριστίας μετὰ τῆς Εὐχαριστίας τῆς ὑπ' αὐτῶν τελεσθείσης.

Τὸ *Fermentum* δὲν ἦτο ἀπλοῦν σύμβολον ἐνότητος τῆς μιᾶς εὐχαριστιακῆς κοινότητος, ἀλλὰ ἀπετέλει καὶ οὐσιαστικὴν ἀνάγκην τῆς «κατὰ τινα τρόπον παρουσίας τοῦ Ἐπισκόπου ἐν αὐτῇ» (βλ. γιὰ ὅλα αὐτὰ Ἰωάννου Ζηζιούλα –ἡδη Μητροπολίτου Περγάμου– Ἡ ἐνότης τῆς Ἐκκλησίας ἐν τῇ Θεῖα Εὐχαριστία καὶ τῷ Ἐπισκόπῳ κατὰ τοὺς τρεῖς πρώτους αἰῶνας. Ἀθῆναι 1965 σελ. 180 ἐπόμε.).

Μὲ τὴν σταθεροποίησιν τῆς ἐνορίας ἐξέλιπε μὲν, ὀλίγον κατ' ὀλίγον, τὸ *Fermentum* ἢ ἀρχὴ ὅμως τὴν ὁποίαν τοῦτο ἐξέφραζεν, παρέμεινε ὑπὸ τὴν μορφήν ἄλλων λειτουργικῶν στοιχείων ἐν τῶν ὁποίων ἦτο τὸ ὑπὸ τοῦ Πρεσβυτέρου, τοῦ τελοῦντος τὴν Εὐχαριστίαν, μνημόσυνον τοῦ ὀνόματος τοῦ Ἐπισκόπου τοῦ τόπου εἰς ὃν τελεῖται ἡ Εὐχαριστία.

Συνεπῶς τὸ μνημόσυνον τοῦ ἐπιχωρίου Ἐπισκόπου δὲν προβλέπεται μὲν ὑπὸ Ἱεροῦ τινος Κανόνος, εἶναι ὅμως δημιούργημα τῆς λειτουργικῆς πράξεως, διὰ τῆς ὁποίας ἐκφράζεται ἡ ἐνότης τῆς μιᾶς Εὐχαριστίας. Μὲ ἄλλες λέξεις διὰ τοῦ μνημοσύνου τοῦ ὀνόματος τοῦ ἐπιχωρίου Ἐπισκόπου, ἐκφράζεται ἡ πεποιθήσις ὅτι καὶ ἡ ὑπὸ τοῦ Πρεσβυτέρου τελουμένη Εὐχαριστία οὐδὲν ἄλλο εἶναι εἰμὴ τμήμα τῆς μιᾶς καὶ ὑπὸ τὸν Ἐπίσκοπον τελοῦσης Εὐχαριστίας (βλ. Ἰ. Ζηζιούλα ἐνθα ἀνωτέρω σελ. 183).

B. Τὸ μέτρον τῆς θέσεως τοῦ ἐπιχωρίου Ἀρχιερέως εἰς τὴν διάθεσιν τῆς Ἐκκλησίας (παρ. 8 ἄρθ. 34 τοῦ Ν. 590/1977)

Ἡ ὡς ἄνω διάταξις ὀρίζει τὰ ἑξῆς:

«8. Ἡ Διαρκὴς Ἱερά Σύνοδος, μετὰ ἀπὸ αἰτιολογημένη πρόταση τοῦ Προέδρου τῆς, μπορεῖ μὲ ἀπόφασί της δημοσιευόμενη στὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως νὰ θέτει στὴ διάθεσιν τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος γιὰ διάστημα ἕξι μηνῶν Μητροπολίτη, ἐφόσον συντρέχουν λόγοι πού ἀφοροῦν στοῦ πρόσωπό του, στοῦ συμφέρον τῆς Ἐκκλησίας, στὴ δημόσια τάξη ἢ στὴν κοινωνικὴ εἰρήνη. Ἡ ἀπόφασις ἐκδίδεται μετὰ ἀπὸ ἀκρόαση τοῦ Μητροπολίτη. Στὴ Μητρόπολη ὀρίζεται τοποτηρητῆς σύμφωνα μὲ τὸ ἄρθρο 23 παρ. 1 καὶ ἂν ὁ Μητροπολίτης πού τέθηκε στὴ διάθεσιν τῆς Ἐκκλησίας εἶναι καὶ Συνοδικός, ἀντικαθίσταται σύμφωνα μὲ τὸ ἄρθρο 8 παρ. 2 τοῦ νόμου αὐτοῦ. Οἱ Μητροπολίτες πού τίθενται στὴ διάθε-

ση τῆς Ἐκκλησίας δὲν μετέχουν σὲ Σύνοδο Ἱεραρχίας, οὔτε καλοῦνται ὡς Συνοδικοί, καὶ λαμβάνουν τὰ 2/3 τῶν ἀποδοχῶν τοῦ ἐν ἐνεργείᾳ Μητροπολίτη. Μετὰ τὴν πάροδο τοῦ ἑξαμήνου ἢ Διαρκῆς Ἱερὰ Σύνοδος μπορεῖ νὰ ἀποφασίσει τὴν ὀριστικὴ ἀπομάκρυνση ἀπὸ τὸ Μητροπολιτικὸ θρόνο. Αὐτοὶ ποὺ ἀπομακρύνονται θεωροῦνται «σχολάζοντες» καὶ λαμβάνουν τὶς παραπάνω ἀποδοχές».

Κατὰ τὴν πρόδηλον ἔννοιαν τῆς ὡς ἄνω διατάξεως ἢ κατ' ἐφαρμογὴν αὐτῆς θέσις τοῦ Ἀρχιερέως εἶναι ἓνα προσωρινῆς κατ' ἀρχὴν, ἰσχύος διοικητικὸν μέτρον, τὸ ὁποῖον δύναται νὰ ληφθῆ μόνον ὅταν συντρέχει εἰς ἓκ τῶν εἰς αὐτὴν ἀναφερομένων λόγων.

Κατὰ τὴν διάρκειαν ἰσχύος τοῦ μέτρου τούτου ὁ Θρόνος θεωρεῖται, κατὰ πλάσμα δικαίου, ὡς τελῶν ἐν χηρείᾳ

καὶ γι' αὐτὸ ἀκριβῶς προβλέπεται ὁ διορισμὸς Τοποτηρητοῦ.

Ὑπὸ τὰ ὡς ἄνω δεδομένα ἀποσυνδέεται ἀπὸ τὸν Θρόνον τοῦ ὁ εἰς τὴν διάθεσιν τῆς Ἐκκλησίας τεθεὶς Ἀρχιερεὺς καὶ θεωρεῖται, ὡς σχολάζων ὄχι μόνον ὅταν «ἀπομακρυνθῆ» τοῦ Θρόνου, μετὰ τὸ ἑξάμηνον, ἀλλὰ, κατὰ τὴν ὀρθὴν ἔννοιαν τῆς διατάξεως, κατὰ πλάσμα δικαίου καὶ κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἑξαμήνου.

Συνέπεια τούτου εἶναι ὅτι δὲν ἐκφράζει ὁ ἐν λόγῳ Ἀρχιερεὺς, ἐφ' ὅσον διαρκεῖ τὸ μέτρον, τὴν ἐνότητα τῆς «μῆς» εὐχαριστίας, διότι ταύτην ἐκφράζει πλέον ὁ Τοποτηρητής, τὸ ὄνομα τοῦ ὁποῖου καὶ πρέπει νὰ μνημονεύεται καὶ ὁ ὁποῖος θὰ ἀποφασίσῃ ἐὰν θὰ δώσῃ τὴν ἄδειαν εἰς τὸν «σχολάζοντα» Ἀρχιερέα νὰ τελέσῃ οἰανδήποτε λειτουργικὴν πράξιν ἐντὸς τῶν ὁρίων τῆς Μητροπόλεως.

**Η ΚΑΝΟΝΙΚΟΤΗΤΑ,
Η
ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ
ΚΑΙ Η ΝΟΜΙΜΟΤΗΤΑ
ΤΗΣ ΠΡΟΣΦΑΤΗΣ
ΜΕΤΑΘΕΣΗΣ
ΣΤΗ ΜΗΤΡΟΠΟΛΗ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ**

Λέγεται ἢ καὶ γράφεται ἀπὸ μερικούς, ὅτι ἡ μετάθεση («κατάσταση») τοῦ Μητροπολίτη Ἰανθίου στὴ Μητρόπολη Θεσσαλονίκης εἶναι μὴ σύννομη καὶ ἀκυρωτέα, προεχόντως γιὰ τὸ λόγο ὅτι ἐγινε κατὰ παράβαση τοῦ Ὁρθοῦ «Ε'» τῆς Πατριαρχικῆς Πράξεως τοῦ 1928 περὶ τοῦ «ἀμεταθέτου...» καὶ ἐπὶ πλέον, ἐπειδὴ «*κανέννας, οὔτε ὁ ἴδιος ὁ Πατριάρχης, δὲν ἔχει τὴ δυνατότητα νὰ παραβιάσει “κατ’ οἰκονομία” τὸν ἀπαράβατο ὄρο τοῦ “ἀμεταθέτου”*».

Μὲ ἀφορμὴ αὐτὲς τὶς προτάσεις-ἰσχυρισμούς θὰ θέλαμε νὰ θέσουμε ὑπ’ ὄψη ὄλων τῶν ἀρμοδίων ἢ καὶ τῶν ὁποσδήποτε ἐνδιαφερομένων ὡς ἕνας ἀπλὸς ἐργάτης τοῦ Κανονικοῦ Δικαίου καὶ τὰ ἐξῆς:

Ἔχουμε ξαναγράψει στὸ παρελθὸν (Ἐφημ. «Ἡ Καθημερινή», 15-7-1993 καὶ περιοδ. «Ἐκκλησία», Δεκέμβριος 2003, σελ. 913) στὰ ἐκκλησιαστικὰ πράγματα καὶ γιὰ τὴν ἀντιμετώπισή τους «*προηγείται ἡ κανονικότητα καὶ ἔπεται ἡ νομιμότητα*», ἢ καὶ ἀλλιῶς· ἡ νομικὴ ρύθμισή τους πρέπει νὰ στηρίζεται στὴν ἀνάλογη κανονικὴ ρύθμισή τους, στὴ σχετικὴ κανονικὴ τάξη, στὴν κανονικότητά τους.

Ὅταν δὲ λέμε κανονικότητα στὸν ἐκκλησιαστικὸ χῶρο δὲν ἐννοοῦμε μόνο τὸ «*κατὰ κανονικὴν ἀκριβειαν γινόμενον*» (ἐκεῖνο δηλαδὴ ποὺ γίνεται βάσει καὶ σύμφωνα μὲ τὶς διατάξεις τῶν θείων καὶ ἱερῶν κανόνων), ἀλλὰ καὶ τὸ «*κατὰ ἐκκλησιαστικὴν οἰκονομίαν γινόμενον*» (ἐκεῖνο τουτέστι ποὺ γίνεται κατὰ παρέκκλιση μὲν ἀπὸ τὴν ἀκρίβεια τῶν κανόνων¹, ἀλλὰ σύμφωνα μὲ τὶς ἀρχὲς ποὺ διέπουν τὴν παροχὴ τῆς οἰκονομίας στὴν Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία)². Ἐπομένως, κανονικότητα μπορεῖ νὰ ἔχει καὶ μία πράξη τῶν ἐκκλησιαστικῶν ὀργάνων ἢ μελῶν τῆς Ἐκκλησίας ποὺ γίνεται κατ’ οἰκονομία.

Μάλιστα μπορεῖ νὰ γίνῃ μία πράξη μέσα στὸ χῶρο τῆς Ἐκκλησίας κατὰ παράβαση τῶν ἱερῶν κανόνων καὶ ὕστερα, «*ἐκ τῶν ὑστέρων*», νὰ ἀναγνωρισθεῖ κατ’ οἰκονομία ἀπὸ τὰ ἀρμοδία ἐκκλησιαστικὰ ὄργανα (ἀναδρομικὴ οἰκονομία). Ἔτσι, μία πρώην ἀντικανονικὴ πράξη καθίσταται ἐπίσης κανονικὴ. Ἐν ἀντιθέσει μὲ τὴν προληπτικὴ οἰκονομία, ἡ ὁποία προσφέρει ἐκ τῶν προτέρων τὸν μανδύα τῆς κανονικότητος σὲ μία ἀντικανονικὴ (σὲ μία ἀντίθεση μὲ τοὺς ἰ. Κανόνες) πράξη ὀργάνου ἢ μέλους τῆς Ἐκκλησίας.

1. Ἕνας πληρέστερος ὀρισμὸς τῆς Οἰκονομίας εἶναι ὁ ἐξῆς: Ἐκκλησιαστικὴ Οἰκονομία εἶναι ἡ ἀρμοδίως καὶ ἀπὸ χριστιανικὴ διάθεση-ἀγάπη πρόσκαιρη (ἢ διαρκέστερη) καὶ λογικὴ παρέκκλιση ἀπὸ τὴν ἀκρίβεια τῶν ἱερῶν κανόνων καὶ κανονικῶν διατάξεων χωρὶς μετακίνηση τῶν δογματικῶν ὀρίων πρὸς σωτηρία τῶν ἀνθρώπων, οἱ ὅποιοι βρῖσκονται ἐντὸς καὶ ἐκτὸς τῆς Ἐκκλησίας.

2. Ἀναλυτικότερα οἱ βασικὲς ἀρχὲς παροχῆς τῆς οἰκονομίας εἶναι οἱ ἐξῆς:

- α. Ἱεραρχικὴ χορήγηση ἀπὸ τὰ ἀρμοδία ἐκκλησιαστικὰ ὄργανα.
- β. Ἐκφραση τῆς χριστιανικῆς ἀγάπης πρὸς τὴν ἀνθρώπινη ἀδυναμία.
- γ. Ἡ ἐνίσχυση τοῦ πιστοῦ καὶ τοῦ ἀνθρώπου γενικῶς στὸν καλὸ ἀγώνα.
- δ. Ἡ πρόσκαιρη καὶ περιπτωσιακὴ παρέκκλιση ἀπὸ τὴν κανονικὴ ἀκρίβεια.
- ε. Ἡ μεγάλη περίσκεψη καὶ σύνεση στὴ χορήγηση οἰκονομίας πρὸς ἀποφυγὴ σκανδαλισμοῦ.
- στ. Ἡ ἐπαναφορὰ τοῦ ἀνθρώπου στὸν ὀρθὸ δρόμο, στὸ δρόμο τῆς ἀκριβείας.
- ζ. Ἡ ἀρχὴ τῆς ἀναλογίας στὸν ἀριθμὸ τῶν αἰτούντων.
- η. Ἡ ἀποφυγὴ ἀδικίας ἄλλου προσώπου ἢ ομάδας προσώπων.
- θ. Ἡ μὴ μετακίνηση τῶν δογματικῶν ὀρίων τῆς ἀληθείας.
- ι. Στόχος ἢ ἐλευθερία καὶ ἡ σωτηρία τοῦ ἀνθρώπου. Πρβλ. Παν. Μπούμη, Κανονικὸν Δίκαιον, Ἐκδ. Γ', Ἀθήνα 2000, σελ. 51 ἐξ.

Τοῦ

κ. Παναγιώτου Μπούμη
Ὁμοτίμου Καθηγητοῦ
τοῦ Κανονικοῦ Δικαίου

Περαιτέρω πρέπει να πούμε ότι, εάν χορηγείται οικονομία στην τήρηση των θείων και ιερών κανόνων, πολύ περισσότερο μπορεί να χορηγηθεί οικονομία στην υποχρέωση τηρήσεως των διαφόρων κανονιστικών διατάξεων μιας συνοδικής ή πατριαρχικής ή (ἀρχι)ἐπισκοπικής Πράξεως και Ἀποφάσεως. Ἐδῶ πρέπει να διευκρινίσουμε ότι «ἀκριβεία» αποτελούν, ἔστω καταχρηστικῶς, και οἱ διάφορες πέραν των ιερών κανόνων κανονιστικές διατάξεις που ἀφοροῦν σὲ μία τοπική ἢ ἐθνική Ἐκκλησία ἢ στίς σχέσεις δύο τοπικῶν Ἐκκλησιῶν. Πρβλ. Ἀρχιμ. (μετέπειτα Ἀρχιεπ. Ἀθηνῶν) Ἰερωνύμου Κοτσώνη, Προβλήματα τῆς «Ἐκκλησιαστικῆς Οἰκονομίας», Ἐν Ἀθήναις 1957, σελ. 208.

Στὸ σημεῖο αὐτὸ πρέπει να ὑπενθυμίσουμε ὅτι οἱ ἀνωτέρω δυνατότητες οικονομίας στηρίζονται στοὺς λόγους τοῦ Κυρίου περὶ τοῦ Σαββάτου: «Τὸ Σάββατον διὰ τὸν ἄνθρωπον ἐγένετο, οὐχ ὁ ἄνθρωπος διὰ τὸ Σάββατον» (Μάρκ. 2,27), καθὼς και σὴν ὑπόσχεση-ἐξουσία που ἔδωσε ὁ Κύριος στοὺς ἀποστόλους Του και τοὺς διαδόχους Τους να «λύουν» και να συγχωροῦν τὰ παραπτώματα τῶν ἀνθρώπων: «Ὅσα ἐὰν δήσητε ἐπὶ τῆς γῆς, ἔσται δεδεμένα ἐν τῷ οὐρανῷ, και ὅσα ἐὰν λύσητε ἐπὶ τῆς γῆς, ἔσται λελυμένα ἐν τῷ οὐρανῷ» (Ματθ. 18,18). Πρβλ. και Ματθ. 16,19 και Ἰω. 20,23).

Συναφῶς δὲν πρέπει να λησμονοῦμε, ὅτι και οἱ θεοὶ και ἱεροὶ κανόνες ὁδηγοῦν και στοχεοῦν σὴν ἐλευθερία (τώρα, σ' αὐτὴ τὴ ζωὴ) και σὴν σωτηρία (μέλλουσα ζωὴ) τῶν ἀνθρώπων. (Πρβλ. ἡ καν. τῆς Γ' Οἰκονομ. Συνόδου). Αὐτὸ πρέπει να συμβαίνει και μὲ τις κανονιστικὲς πράξεις και διατάξεις, καθὼς και μὲ τὴν παροχὴ και χορήγηση τῆς ἐκκλησιαστικῆς οἰκονομίας. Ἀλλιῶς, ἐὰν δὲν συμβαίνει αὐτὸ, ἀπομακρυνόμαστε ἀπὸ τὸ πνεῦμα τῆς Χριστιανικῆς ἀληθείας και τὸ σκοπὸ τῆς Ἐκκλησίας. Πρβλ. «Γνώσεσθε τὴν ἀλήθειαν, και ἡ ἀλήθεια ἐλευθερώσει ὑμᾶς» (Ἰω. 8,32), και «οὗ(=ὄπου) τὸ Πνεῦμα Κυρίου, ἐκεῖ ἐλευθερία» (Β' Κορ. 3,17).

Ἐν συνεχείᾳ, ἐρχόμαστε σὴν περίπτωση τῆς πρόσφατης πληρώσεως τοῦ ἐπισκοπικοῦ θρόνου Θεσσαλονίκης διὰ μεταθέσεως, τὴν ὁποία μπορούμε να κρίνουμε βάσει τῶν ἀνωτέρω, γὰ να βεβαιωθοῦμε και να ἀποφασίσουμε περὶ τῆς κανονικότητας και νομιμότητας ἢ μὴ αὐτῆς. Κανένας, λοιπόν, δὲν μπορεί να ἀρνηθεῖ, ὅτι και σὴν περίπτωση τῆς τηρήσεως ἢ παρεκκλίσεως ἀπὸ τὸν Ε' Ὅρο τῆς Πατριαρχικῆς Πράξεως τοῦ 1928 εἶναι δυνατόν να χωρήσει και να χορηγηθεῖ οικονομία. Ἰδιαίτε-

ρως μάλιστα ἀπὸ τὸ Οἰκουμενικὸ Πατριαρχεῖο που ὑπέδειξε και ὑπέγραψε τὸν Ὅρο αὐτὸ.

Ἐφ' ὅσον τὴ δέσμευση περὶ μὴ χρησιμοποίησεως τοῦ μεταθετοῦ σὴν Πράξη τοῦ 1928 τὴν πρόβαλε τὸ Οἰκουμενικὸ Πατριαρχεῖο, μπορούμε να ἰσχυρισθοῦμε, ὅτι δὲν ἔχει τὴν ἐξουσία και να τὴν ἄρει; Μπορούμε να ἰσχυρισθοῦμε ὅτι δεσμεύεται, ὅτι εἶναι δέσμιος τῆς δικῆς του ὑποδείξεως-ὄρου και δὲν μπορεί να χορηγήσει οικονομία; Ἄς ἐνθυμηθοῦμε πάλι και τὸ τοῦ Κυρίου περὶ τοῦ Σαββάτου: «Ὅστε κύριός ἐστιν ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου και τοῦ Σαββάτου» (Μάρκ. 2,28). Ἐπομένως, ἐφ' ὅσον συμφωνήσει, ἐφ' ὅσον τουτέστι χορηγήσει οικονομία, τὸ Οἰκουμενικὸ Πατριαρχεῖο γὰ τὴν παρέκκλιση ἀπὸ κάποιου ὄρου Πατριαρχικῆς Πράξεως, και ἐπὶ τοῦ προκειμένου τοῦ Ε' Ὅρου τῆς Πατριαρχικῆς Πράξεως τοῦ 1928, κανένα πρόβλημα κανονικότητας και κανονικῆς ἐγκυρότητας δὲν δημιουργεῖται, ὅπου να μπορεί να ὑπεισέλθει τὸ Συμβούλιο τῆς Ἐπικρατείας (Σ.τ.Ε.).

Ἄλλωστε και σὲ – παλαιότερη ἀπόφασή του τὸ Σ.τ.Ε. «ἀκύρωσε τὴν πράξη ὀριοθετήσεως (δύο Μητροπόλεων, μᾶς, που ἀνήκε στίς «Παλαιῆς Χῶρες», και τῆς ἄλλης, που ἀνήκε στίς «Νέες Χῶρες») γὰ μόνον τὸ λόγο ὅτι δὲν εἶχε δοθεῖ ἡ συναίνεση τοῦ Πατριάρχου, ὅπως αὐτὸ προβλεπόταν ἀπὸ τὴ Συνοδικὴ Πράξη τοῦ 1928» (Δελτ. «Ἐλεύθερη πληροφόρηση», Σύν. Ἐκκλησιαστικῆς ἀκυρότητας, ἀριθμ. 146/1-12-2004, σελ. 12-13). Ἐπομένως και τὸ Σ.τ.Ε. καθὼς και οἱ ἐπικαλούμενοι τὸ ἐπιχείρημα αὐτὸ δέχονται ὅτι, ἐὰν συμφωνοῦσε ὁ Πατριάρχης, δὲν θὰ ἐδημιουργεῖτο πρόβλημα, ἐφ' ὅσον μάλιστα «εἶχαν ἐφαρμοσθεῖ ἐπακριβῶς και μὲ κάθε λεπτομέρεια οἱ διατάξεις τοῦ Κ.Χ.Ε. (ἀπόφαση τῆς Ι.Σ.Ι., δημοσίευση σὴν Ε.τ.Κ. κ.λπ.)» (ὄπ. παρ., σελ. 12-13).

Γι' αὐτὸ τὸ λόγο και πάλι ἐπαναλαμβάνουμε, ὅτι δὲν δημιουργεῖται κανένα πρόβλημα κανονικότητας γὰ τὴν πρόσφατη μετάθεση σὸ θρόνο τῆς Θεσσαλονίκης, ἐφ' ὅσον συναφώνησε τὸ Οἰκουμενικὸ Πατριαρχεῖο, ἐφ' ὅσον τουτέστι παρέσχε τὴν ἀδεία του και χορήγησε κανονικῶς οικονομία, ὥστε να γίνει ἡ μετάθεση αὐτὴ κατὰ παρέκκλιση τοῦ Ε' Ὅρου τῆς Πατριαρχικῆς Πράξεως τοῦ 1928.

Οἱ ἀντιτιθέμενοι σὴν ἐν λόγω μετάθεση ἰσχυρίζονται, ὅτι «ἡ πρωτοβουλία αὐτὴ τοῦ Πατριάρχου, γὰ τὴν “κατ' οικονομία” μετάθεση (ἂν πραγματικῶς ἔχει γίνει), τότε μόνον θὰ ἐπαγόταν νόμιμα και κανονικὰ ἀποτελέσματα, ἐὰν αὐτὴ ἢ δυνατότητα παρεχόταν στὸν ἐκάστοτε Πατριάρχη ἀπὸ συγκεκριμένη και ρητὴ διάταξη τοῦ Πέμπτου (ἢ

ἄλλου) Ὁροῦ τῆς ἰδίας τῆς Πατριαρχικῆς Πράξεως». Ἄλλα τὸ θέμα εἶναι, ὅπως ἔχουν καὶ λειτουργοῦν τὰ πράγματα στὸ χῶρο τῆς Ἐκκλησίας καὶ συγκριμένως στοὺς ἱ. Κανόνες αὐτῆς, ὅτι, ἐὰν ἡ ἐν λόγῳ δυνατότητα προβλεπόταν ἢ παρεχόταν ἀπὸ συγκεκριμένη διάταξη τοῦ Ε' Ὁροῦ τῆς Πατριαρχικῆς Πράξεως, τότε δὲν θὰ ὑπαγόταν στὸ θεσμό, στὸ μέτρο, τῆς οἰκονομίας, ὅπως τὸ περιγράψαμε ἀνωτέρω, ἀλλὰ θὰ ὑπαγόταν στὶς ἐξαιρέσεις, ὅπως αὐτὲς περιλαμβάνονται σὲ διάφορους κανόνες τῆς Ἐκκλησίας ἢ σὲ πολλοὺς νόμους τῆς Πολιτείας. Ἄλλα ἐδῶ μιλάμε γιὰ τὸ μέτρο τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Οἰκονομίας καὶ ὄχι γιὰ τὶς ἐξαιρέσεις.

Ἐπίσης οἱ ἀντιτιθέμενοι ἐπιμένουν καὶ λένε, ὅτι ἡ ἐπίκληση αὐτῆ τοῦ κατ' οἰκονομία «δὲν μπορεῖ νὰ θεραπεύσει τὴν παρανομία καὶ νὰ προσδώσει νομιμότητα στὴν πράξη μετάθεσης τοῦ Ἀντίμου. Καὶ τοῦτο», γιὰ «τὸ ἰσχύον Σύνταγμα (τοῦ Ἑλλην. Κράτους) στὸ ἄρθρο 3 ἀναφέρεται ἀποκλειστικὰ σὲ μόνο τὸ κείμενο τῆς Πράξεως τοῦ 1928 καὶ ὄχι καὶ σὲ κάποια ἄλλη τροποποίηση ἢ συμπλήρωση». Ὅπως ὑποθέτουμε (γιατὶ δὲν τὸ λένε σαφῶς καὶ ρητῶς) θέλουν νὰ ποῦν, ὅτι ἐφ' ὅσον ἡ Πράξη τοῦ 1928 ἔχει περιληφθεῖ στὸ Σύνταγμα, ἔχει ἐνδυσθεῖ καὶ τὸ μανδύα τῆς νομιμότητας καὶ ἐπομένως κάθε ἀντίθετη ἐνέργεια (καὶ ἡ «κατ' οἰκονομίαν») ἀκόμη καὶ τοῦ Πατριάρχου καθίσταται παράνομος καὶ δὲν μπορεῖ νὰ ἐπάγεται «νόμιμα καὶ κανονικὰ ἀποτελέσματα».

Λησμονοῦν ὅμως, ὅτι τὸ Οἰκουμενικὸ Πατριαρχεῖο δὲν ὑπάγεται στὴν Ἑλληνικὴ Πολιτεία καὶ ἐπομένως τὸ Σύνταγμα τῆς Ἑλλάδος δὲν ἔχει ἰσχύ γι' αὐτό. Καὶ ἐπίσης δὲν ἰσχύει καὶ αὐτὸ πὺν προβάλλεται: «Ἀφοῦ κάτι τέτοιο (ἡ συναίνεση τοῦ Πατριάρχου γιὰ μετάθεση) δὲν προβλέπεται ἀπὸ τοὺς Ὁρους τῆς Πατριαρχικῆς Πράξεως, ἡ συναίνεση τοῦ Πατριάρχου γιὰ τὴν “κατ' οἰκονομία” μετάθεση δὲν μποροῦσε νὰ δοθεῖ». Ἀντίθετα, νομίζουμε ὅτι μετὰ τὰ ἀνωτέρω ἐκτιθέμενα περὶ τῆς φύσεως καὶ τῶν ἀρχῶν τοῦ μέτρου τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Οἰκονομίας, καὶ περὶ τῆς θέσεως καὶ τῆς ἐξουσίας τοῦ Πα-

τριάρχου, ἢ μᾶλλον τῆς Πατριαρχικῆς Συνόδου, ἡ συναίνεση καὶ ἡ ἄδεια αὐτοῦ μποροῦσε νὰ δοθεῖ.

Ἄλλα πέραν αὐτοῦ καὶ προκειμένου εἰδικῶς γιὰ τὴν Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος αὐτὸ τὸ ἴδιο τὸ 3ο ἄρθρο τοῦ Συντάγματος ὁρίζει, ὅτι ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος «ὑπάρχει ἀναποσπᾶστος ἠνωμένη δογματικῶς μετὰ τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει Μεγάλης καὶ πάσης ἄλλης Ὁρθοδόξου τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας, τηροῦσα ἀπαρασαλεύτως, ὡς ἐκείναι... καὶ τὰς ἱεράς παραδόσεις». Μία δὲ παράδοση τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας καὶ ὄλων τῶν τοπικῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν εἶναι καὶ τὸ κανονικὸ μέτρο τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Οἰκονομίας. Ἄρα κατοχυρώνεται καὶ συνταγματικῶς καὶ νομικῶς. Ἐφ' ὅσον δὲ μία ἐκκλησιαστικὴ πράξη καὶ ἐνέργεια γίνεται βάσει τοῦ μέτρου καὶ τῶν ἀρχῶν τῆς Οἰκονομίας, ἐκτὸς τῆς ἀποκτωμένης κανονικότητας ἀποκτᾶ καὶ τὴ συνταγματικότητα καὶ τὴ νομιμότητα. Γι' αὐτὸ ἔχουμε τονίσει ἐπανειλημμένως ὅτι στὰ ἐκκλησιαστικὰ πράγματα προηγεῖται ἡ κανονικότητα καὶ ἔπεται ἡ νομιμότητα.

Τελειώνοντας, θὰ προσθέταμε ὅτι δὲν εὐσταθεῖ γιὰ τοὺς ἀνωτέρω λόγους οὔτε τὸ ἐξῆς ἀνερείστως γραφόμενο καὶ ὑπογραμμιζόμενο: «Ἡ τυχὸν παρασχεθεῖσα “οἰκονομία” τοῦ Πατριάρχου γιὰ τὴ συγκεκριμένη μετάθεση, ἐνόψει τῶν παραπάνω δεσμεύσεων, δὲν μπορεῖ νὰ εὔρει ΚΑΝΕΝΑ ΑΠΟΛΥΤΩΣ ΕΡΕΙΣΜΑ, πὺν νὰ θεραπεύει τὴ γενικὴ καὶ ἀπόλυτη ἀπαγόρευση τῶν ἀρχιερατικῶν μεταθέσεων τοῦ Ε' Ὁροῦ τῆς Πράξεως, γιὰ τοὺς Μητροπολίτες τῶν “Νέων Χωρῶν”».

Διὰ ταῦτα

Ἡ ἐκκλησιαστικὴ πράξη τῆς πρόσφατης μεταθέσεως («καταστάσεως») στὸ θρόνο τῆς Μητροπόλεως Θεσσαλονίκης καὶ συνακόλουθα καὶ τὸ Προεδρικὸ Διάταγμα τῆς Πολιτείας γιὰ τὴ μετάθεση αὐτῆ, τουλάχιστον γιὰ τοὺς ἀνωτέρω προβαλλόμενους ἢ ἐκτιθέμενους λόγους, δὲν πάσχουν ἀκυρότητα.

**Προβληματισμοί
για τὰ Θρησκευτικά
και τὴν Ἐκπαίδευση**

**Συνέδριο
για τὴν Ὁρθοδοξία
στὴν Εὐρώπη**

**Ἡ Ἀκαδημία Θεολογικῶν
Σπουδῶν**

Ἡ Γλῶσσα ὡς συνέχεια

**Ἐπιστολὴ συμπαραστάσεως
πρὸς τὸν Μακαριώτατον**

Προβληματισμοὶ γιὰ τὰ Θρησκευτικὰ καὶ τὴν Ἐκπαίδευση

Δύο ἐνδιαφέροντα συνέδρια πραγματοποιήθηκαν κατὰ τὸ τελευταῖο δεκαήμερο τοῦ Ἰανουαρίου, ἀπὸ τὰ ὁποῖα καταδεικνύεται ἡ διάθεση τῆς Ἐκκλησίας μας καὶ τῶν ἀσχολουμένων μετὰ τὴν θρησκευτικὴ ἐκπαίδευση νὰ ἀναζητήσουν λύσεις καὶ προτάσεις γιὰ τὴν διάδοση τοῦ Ὁρθοδόξου μηνύματος στὸ πλαίσιο τῶν συγχρόνων πραγματικότητων. Στις 22 Ἰανουαρίου τ.ἔ. ἡ Πανελλήνιος Ἐνωσις Θεολόγων διοργάνωσε στὸν Βόλο Συμπόσιο σχετικὸ μὲ τὴν διδασκαλία τοῦ μαθήματος τῶν Θρησκευτικῶν. Στὸ Συμπόσιο αὐτὸ ἀνεγνώσθη χαιρετισμὸς τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστοδούλου, ὁ ὁποῖος ἐπισημαίνει ὅτι ἡ Εὐρώπη ἀποκηρύσσει ὡς ἀποτυχημένη τὴν πολυπολιτισμικότητα καὶ προωθεῖ τὴν ἰδέα τῆς ἐνσωματώσεως τῶν μεταναστῶν. Ἐπίσης παρέστη καὶ ἀπήθυνε χαιρετισμὸ ὁ Εὐρωβουλευτὴς κ. Κωνσταντῖνος Χατζηδάκης, ὁ ὁποῖος διευκρίνισε ὅτι ἡ Εὐρωπαϊκὴ Ἐνωση δὲν παρεμβαίνει σὲ θέματα Ἐκκλησίας καὶ Παιδείας, ἄρα εἶναι λανθασμένη ἡ ἐντύπωση πού καλλιεργοῦν ὀρισμένοι ὅτι δῆθεν ἡ Εὐρώπη μᾶς ἐπιβάλλει νὰ ἀλλάξουμε τὸ περιεχόμενον τοῦ μαθήματος τῶν Θρησκευτικῶν. Ἐνδιαφέρουσα ἐξ ἄλλου ἦταν ἡ ἐπισημανση τοῦ κ. Κωνσταντίνου Ζορμπᾶ, Δρος Θεολογίας καὶ Κοινωνιολογίας, ὅτι ἀκόμη καὶ στὴν Γαλλία, ὅπου τὰ Θρησκευτικὰ δὲν διδάσκονται στὰ Δημόσια Σχολεῖα, γίνονται εἰσηγήσεις γιὰ εἰσαγωγή ἔστω καὶ περιορισμένης θρησκευτικῆς διδασκαλίας, διότι οἱ νέοι ἀδυνατοῦν νὰ κατανοήσουν τὸν γαλλικὸ καὶ τὸν εὐρωπαϊκὸ πολιτισμὸ. Παρεμφερεῖς προβληματισμοὶ ἀκούσθηκαν στὴν τριήμερη συνάντηση πού διοργάνωσε τὸ Γραφεῖο Νεότητος τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν σὲ συνεργασία μὲ τὸ Παιδαγωγικὸ Ἰνστιτούτο στίς 28, 29 καὶ 30 Ἰανουαρίου. Οἱ ἔννοιες τῆς πολυπολιτισμικότητας καὶ τῆς παγκοσμιοποιήσεως εἶναι λογικὸ νὰ προβληματίζονται καὶ νὰ ὀδηγοῦν σὲ καινοτόμους προτάσεις, μερικὲς φορές, ὅμως, ὀρισμένοι ἐπιστήμονες στὴ χώρα μας χρησιμοποιοῦν τίς ἔννοιες αὐτὲς ὡς προσχήματα γιὰ νὰ ἐπιτεθοῦν κατὰ τοῦ Ὁρθοδόξου μαθήματος τῶν Θρησκευτικῶν καὶ τῆς ἑλληνορθοδόξου παραδόσεώς μας. Ἄς εἴμαστε, λοιπόν, ἀνοικτοὶ στὸν διάλογο μὲ τίς νέες ἰδέες καὶ μὲ τίς προκλήσεις τῆς ἐποχῆς, ἄς μὴ προβάλλουμε, ὅμως, ρηξικέλευθα πρότυπα, τὰ ὁποῖα ἔχουν ἀποτύχει σὲ ἄλλες χώρες ἢ –τὸ κυριότερο– εἶναι τελείως ξένα πρὸς τὴν ἑλληνικὴ ἱστορικὴ καὶ κοινωνικὴ ἐξέλιξη.

K.X.

Συνέδριο γιὰ τὴν Ὁρθοδοξία στὴν Εὐρώπη

Στις 29 καὶ 30 Ἰανουαρίου τ.ἔ. ἡ «Παγκόσμιος Ἀδελφότης γιὰ τὸν Ἑλληνισμὸ καὶ τὴν Ὁρθοδοξία» διοργάνωσε στὴν Ἀθήνα τὸ τακτικὸ ἐτήσιο συνέδριό της, τὸ ὁποῖο ἐφέτος ἠσχολήθη μὲ τὸν ρόλο τῆς Ὁρθοδοξίας στὴν Εὐρώπη. Τὸ Συνέδριο χαιρέτησαν ἐκπρόσωποι τοῦ Μακαριωτάτου, τῆς Κυβερνήσεως καὶ τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν. Εἰσηγήσεις παρουσίασαν πολλοὶ ὀμιλητὲς ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα καὶ ἀπὸ ἄλλες χώρες, ὅπως ὁ Ὑφυπουργὸς Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων κ. Γεώργιος Καλὸς, ὁ Βουλευτὴς κ. Βύρων Πολύδωρας, οἱ καθη-

γητές Παῦλος Τούτουζας καὶ Ἐμ. Μικρογιαννάκης, ὁ ἐπίτιμος Ἀντιπρόεδρος τοῦ Σ.τ.Ε. κ. Ἀναστάσιος Μαρίνος, ὁ φιλόλογος καὶ ἱστορικός κ. Σαράντος Καργάκος, ὁ διακεκριμένος Ἴσπανὸς ἑλληνιστῆς Χοσέ Ἀντρέας, ἡ Ἰταλίδα ἑλληνίστρια Ἰσαβέλλα Μπερναρντίνι κ.ἄ. Συγκινητικὴ ἦταν καὶ ἡ παρουσία γυναικῶν ἐκπροσώπων τῶν Ἑλληνικῶν Σπουδῶν ἀπὸ τὴν Ρωσία καὶ τὴν Γεωργία, οἱ ὁποῖες τόνισαν ὅτι ὁ Ὁρθόδοξος Ἑλληνισμὸς καὶ ἡ Βυζαντινὴ κληρονομιά ἀποτελοῦν τὶς ρίζες τοῦ πολιτισμοῦ τῶν δύο αὐτῶν ἱστορικῶν λαῶν.

K.X.

Ἡ Ἀκαδημία Θεολογικῶν Σπουδῶν

Συνεχίζονται καὶ ἐφέτος τὰ μαθήματα τῆς Ἀκαδημίας Θεολογικῶν Σπουδῶν πού διοργανώνει μὲ ἐπιτυχία ἡ Ἱερά Μητρόπολις Δημητριάδος καὶ Ἀλμυροῦ στὸν Βόλο. Τὸ Χειμερινὸ Πρόγραμμα ἔχει τὸν γενικὸ τίτλο «Ἡ Συμμετοχὴ τῶν λαϊκῶν στὴ ζωὴ τῆς Ἐκκλησίας». Μεταξὺ τῶν ὁμιλητῶν περιλαμβάνονται ὁ π. Ἐμμανουὴλ Κλάνης, Κοσμήτωρ Ὁρθοδόξου Θεολογικῆς Σχολῆς Τιμίου Σταυροῦ Βοστώνης, ὁ Π. Μέγερντορφ, Κοσμήτωρ τοῦ Ὁρθοδόξου Θεολογικοῦ Σεμιναρίου Νέας Ὑόρκης, ὁ Σέρβος Ἐπίσκοπος τοῦ Ποζάρεβατς Ἰγνάτιος Μίντιτς, Καθηγητὴς τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς Βελιγραδίου, καὶ πολλοὶ ἄλλοι Καθηγητὲς καὶ Ἐπιστήμονες. Στὶς παράλληλες ἐκδηλώσεις τῆς Ἀκαδημίας ἐντάσσεται καὶ τὸ τριήμερο συνέδριο ὑπὸ τὸν τίτλο «Ἀναταράξεις στὴ μεταπολεμικὴ Θεολογία – Ἡ Θεολογία τοῦ '60», τὸ ὁποῖο θὰ πραγματοποιηθεῖ σὲ συνεργασία μὲ τὸ περιοδικὸ «Σύναξη» ἀπὸ τὶς 6 ἕως τὶς 8 Μαΐου. Ἐξ' ἄλλου ἐκκυκλοφορήθη ὁ τόμος μὲ τὶς εἰσηγήσεις τοῦ Χειμερινοῦ Προγράμματος τῆς Ἀκαδημίας τῆς περιόδου 2002-2003 ὑπὸ τὸν τίτλο «Φύλο καὶ Θρησκεία – Ἡ θέση τῆς γυναίκας στὴν Ἐκκλησία».

K.X.

Ἡ Γλῶσσα ὡς συνέχεια

Τὴν ἀνησυχία του γιὰ τὸ μέλλον τῆς γλώσσας μας καὶ τὶς προτάσεις του γιὰ νὰ ἐξέλθουμε ἀπὸ τὰ γλωσσικὰ ἀδιέξοδα τῆς ἐποχῆς μας καταθέτει μὲ ἄρθρο του στὰ ΝΕΑ τῆς 2/2/2005 ὁ Πρύτανης τοῦ Πολυτεχνείου Κρή-

της κ. Γιάννης Φίλης. Ὁ κ. Φίλης ἀποδεικνύει μὲ τὴν γλωσσικὴ εὐαισθησία του ὅτι ἡ προστασία τῆς γλώσσας μας ὡς στοιχείου τῆς συνέχειας καὶ τῆς διαχρονίας τοῦ Ἑλληνισμοῦ δὲν ἀφορᾷ μόνο τοὺς ἐξειδικευμένους ἐπιστήμονες τῶν Φιλολογικῶν καὶ Ἀνθρωπιστικῶν Ἐπιστημῶν, ἀλλὰ καὶ τοὺς τεχνοκράτες καὶ φυσικὰ κάθε Ἑλληνα πολίτη. Παραθέτουμε ὀρισμένες χαρακτηριστικὲς σκέψεις τοῦ ἀρθρογράφου: «Οἱ ἑλληνικὲς κυβερνήσεις κατήργησαν τὰ Ἀρχαῖα Ἑλληνικά ἀπὸ τὰ σχολεῖα, ἀφοῦ πρῶτα γενεὲς πολιτικῶν κατάφεραν νὰ κἀνουν τὴ γλῶσσα ἀντικείμενο ἀριστερῆς - δεξιᾶς ἀντιπαράθεσης. Ἀναγκαῖα συνθήκη τῆς ὀνομασίας Ἑλλήνας εἶναι ἡ γλωσσικὴ συνέχεια μὲ τοὺς Ἀρχαίους. Ἐμεῖς ὁμως ἀποφασίσαμε νὰ διακόψουμε αὐτὴ τὴ συνέχεια... Εἶναι ἀπαραίτητο νὰ ἐπιστρέψουμε σὲ μία σωστὴ διδασκαλία τῶν Ἀρχαίων Ἑλληνικῶν καὶ τοῦ πολυτονικοῦ συστήματος σὲ ὅλα τὰ ἔτη τοῦ Γυμνασίου καὶ τοῦ Λυκείου, ἂν δὲν θέλουμε νὰ ἐξαφανισθεῖ ἡ ἑλληνικὴ στὴ δίνῃ τῆς παγκοσμιοποίησης καὶ μαζί της ὅ,τι μᾶς συνδέει μὲ τοὺς Ἀρχαίους Ἑλλήνες. Ἀλλιῶς θὰ γίνουμε μία ψηφιοποιημένη φυλὴ πού θὰ τὴν ἐνάωνει μόνο ἡ ἔθνικὴ ὁμάδα ποδοσφαίρου...». Ἐπικροτοῦμε τὴν πρόταση γιὰ διευρυμένη διδασκαλία τῶν Ἀρχαίων Ἑλληνικῶν καὶ τοῦ παραδοσιακοῦ τονικοῦ συστήματος. Ἀπλῶς σημειώνουμε ὅτι ἕνας ἄριστος συνδυασμὸς ἑλληνικῆς παιδείας καὶ Ὁρθοδόξου ἀγωγῆς εἶναι τὰ Πατερικὰ Κείμενα. Ὅσοι ἀσχολοῦνται μὲ τὴν ἀναβάθμιση τοῦ γλωσσικοῦ ἢ/καὶ τοῦ θρησκευτικοῦ μαθήματος καλὸν εἶναι νὰ περιλάβουν στὴν διδασκτέα ὕλη τοῦ Λυκείου ἐπιλεγμένα ἀποσπάσματα ἀπὸ τὰ ἔργα τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν καὶ τῶν ἄλλων Πατέρων τῆς Ἐκκλησίας μας.

K.X.

Ἐπιστολὴ συμπαράσταστος πρὸς τὸν Μακαριώτατον

Θεσσαλονίκη, 12 Φεβρουαρίου 2005

Μακαριώτατε,

Εὐχομαι ἡ παρούσα νὰ σᾶς εὕρη σὲ ἄκρα ὑγεία. Ἐνοιῶσα τὴν ἀνάγκη ἀλλὰ καί, ταυτόχρονα, τὴν ὑποχρέωση νὰ ἐπικοινωνήσω μαζί σας λόγῳ τῆς «ὁμοβροντίας» τῶν μηνυμάτων, τὰ ὁποῖα κατακλύζουν τὰ ἔντυπα καὶ ἄλλου εἶδους μέσα μαζικῆς ἐνημέρωσης τὶς τελευταῖες μέρες, τὰ ὁποῖα μηνύματα ἀσχολοῦνται μὲ τὴν Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος.

Με κατάπληξη διαπιστώνω ὅτι, οὐσιαστικά, μερικοὶ ἀσχολοῦνται μὲ διάφορα πρόσωπα καί, γιὰ ἄγνωστους λόγους, «ταυτοπροσωποῦν» τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ἑλλάδος μὲ αὐτά, καταφέροντας συνάμα νὰ μονοπωλοῦν τὰ διάφορα δελτία εἰδήσεων. Μὰ ἂν εἶναι δυνατόν τὸ σεμνὸ καὶ ἀθόρυβο, ὡς ἀρμόζει, πολὺπλευρο κοινωνικὸ ἔργο τῆς Ἐκκλησίας γενικὰ καὶ τὸ δικό Σας εἰδικά, πέραν ἀπὸ τὸ κατεξοχὴν πνευματικὸ καὶ ποιμαντικὸ τῆς πρὸς τοὺς πιστοὺς καὶ μὴ, νὰ τοποθετεῖται στὴν ἴδια ζυγαριὰ μὲ μερικὲς ἐφήμερες ἱστορίες. Ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος εἶναι μιὰ ὄντοτητα μακροαίωνα καὶ πολυπληθῆς, τὴν ὁποία ἀπαρτίζει τὸ σύνολο τῶν πιστῶν τῆς μετὰ τῶν Ἱεραρχῶν τῆς, καθὼς, καὶ τὸ πολὺπλευρο ἔργο τῆς ἀνὰ τὴν ἱστορία τῆς.

Μακαριώτατε, ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος δὲν ἔχει ἀνάγκη οὔτε ὑποχρέωση νὰ δικαιολογεῖται ἢ νὰ ἀπολογεῖται πούθενά καὶ σὲ κανέναν. Τὸ διαχρονικὸ τῆς ἔργο «μιλάει» ἀπὸ μόνον του. Ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος δὲν εἶναι ἐπιχείρηση, ἢ ὁποία χρειάζεται ἢ ἀναγκάζεται νὰ κάνει διαφήμιση καὶ «δημόσιες σχέσεις». Οἱ Ἱεράρχες τῆς πρέπει νὰ εἶναι κοντὰ σὲ ΟΛΟ τὸ ποίμνιό τους. Ἄν μὴ τι ἄλλο, εἶναι τὸ Ἠθικὸ καὶ Πνευματικὸ καθῆκον τους. Μάλιστα αὐτὴ ἢ συμπαράσταση πρὸς τὸν πιστὸ εἶναι πιὸ ἀναγκαῖα ἀλλὰ καὶ πιὸ σημαντικὴ στὶς δύσκολες στιγμὲς (ἢ καιροὺς) τῶν ἀνθρώπων. Ἔτσι, ἀπορῶ μὲ τὴ συμπεριφορὰ μερικῶν: ἀντὶ νὰ ἀναγνωρίσουν στὶς δημόσιες ἐπιστολές σας πρὸς πρόσωπα τὰ ὁποῖα ἀποτάθηκαν σὲ ἐσᾶς γιὰ βοήθεια, ἀκριβῶς αὐτὴ τὴν πηγαία καὶ αὐθόρμητη προθυμία σας νὰ βοηθήσετε καὶ νὰ ἐμψυχώσετε συνανθρώπους μας, ὅποιο καὶ ἔαν εἶναι τὸ παρελθόν τους, ξαφνικὰ ἢ ἔμπροσθεν ἐκφάνση αὐτῆς τῆς προσήλωσής σας στὸ καθῆκον σας ἐκλαμβάνεται περίπου ὡς... ἀτόπημα! Πραγματικὰ δὲν τὸ καταλαβαίνω.

Μὲ τὴ λογικὴ λοιπὸν αὐτὴ πού ἰσχύει σήμερον, ὁ Προκάτοχός σας, ὁ ἀείμνηστος Μακαριστὸς Ἀρχιεπίσκοπος Δαμασκηνός, ΔΕΝ ἔπρεπε νὰ σταθεῖ στὸ πλάϊ κατατρεγμένων συνανθρώπων οἱ ὁποῖοι, ἐκείνους τοὺς χαλεποὺς καὶ ἐπικίνδυνους καιροὺς τῆς γερμανικῆς κατοχῆς, σύμφωνα μὲ τοὺς Νόμους τοῦ Γερμανοῦ κατακτητῆ ἦταν χειρότεροι καὶ κατώτεροι καὶ ἀπὸ τοὺς πιὸ εἰδεχθεῖς ἐγκληματίες. Καὶ ὁμως, ὡς Ἕλληνας Χριστιανὸς Ἱεράρχης, ἔπραξε στὸ ἀκέραιο τὸ καθῆκον του ὄχι γιὰ τὸν ὑποχρέωσε κάποιος τρίτος, ἀλλὰ διότι τοῦ τὸ ἐπέβαλλε ἢ ἴδια του ἢ συνείδηση καὶ ἢ Πίστη. Δὲν εἶναι τυχαῖο ἄλλωστε ὅτι τὸ Μουσεῖο Μνήμης τοῦ Ὀλοκαυτώματος τῶν

Ἠνωμένων Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς, στὸ ἄρθρο σχετικὰ μὲ τὸ Ὀλοκαύτωμα στὴν Ἑλλάδα (τὸ ἐπισυνάπτω) ἀναφέρεται ἐκτενῶς στὸν Μακαριστὸ Ἀρχιεπίσκοπο Δαμασκηνό, τονίζοντας τὶς πράξεις του σὲ ἀντιδιαστολὴ μὲ τὴν ἀπραξία ἢ ὁποία χαρακτηρίζε κληρικοὺς τῶν καθολικῶν καὶ διαμαρτυρομένων σὲ ἄλλες χώρες!

Στὸ βιβλίον τοῦ Ἔρικ Σίλβερ «Τὸ Βιβλίον τῶν Δικαίων» Οἱ σιωπηλοὶ ἥρωες πού ἔσωσαν Ἑβραίους ἀπὸ τὸν Χίτλερ (THE BOOK OF THE JUST, The silent heroes who saved Jews from Hitler, by Eric Silver, Weidenfeld and Nicolson, London 1992), περίοπτη θέση στὸ κεφάλαιο τῶν κληρικῶν Δικαίων κατέχει ὁ Δαμασκηνός. Ὁ ἀναγνώστης ἀβίαστα βγάζει τὸ συμπέρασμα ὅτι μόνον ὁ Προκαθήμενος τῆς Ἑλλαδικῆς Ἐκκλησίας εἶχε τὸ θάρρος νὰ ὀρθώσῃ τὸ ἠθικὸ καὶ πνευματικὸ ἀνάστημά του στὸν Γερμανὸ κατακτητῆ ἐνῶ, ὅλοι οἱ ἄλλοι προκαθήμενοι μὲ προεξέχοντα τὸν Πάπα, «ποιοῦσαν τὴν νήσσαν».

Μακαριώτατε, θλίβομαι πολὺ γιὰ τὰ τεκταινόμενα, καὶ ἰδιαίτερα ὅταν ἀκούω, βλέπω ἢ/καὶ διαβάζω ἐκφράσεις τοῦ τύπου «τὰ γεγονότα ἀκουμποῦν τὸν Ἀρχιεπίσκοπο». Τὸν Ἀρχιεπίσκοπο δὲν τὸν «ἀκουμπάει» τίποτε καὶ κανεὶς. Μακαριώτατε τὰ δικά σας ἔργα καὶ λόγια εἶναι ἢ μοναδικὴ καὶ ἰσχυρότατη ἀπάντηση σὲ ὅλα τὰ κακόβουλα καὶ σὲ ὅλους τοὺς κακόβουλους. Κατέχετε τὴν περίοπτη θέση τοῦ Ἀρχιεπισκόπου μὲ τὴ τιμημένη κληρονομία. Καὶ τὴν κατέχετε ἐπάξια. Ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος καὶ ὁ Ἀρχιεπίσκοπός της ἐπιτελοῦν ἓνα, ἃς μοῦ ἐπιτραπῆ ταπεινὰ νὰ τὸ χαρακτηρίσω, Θεάρεστο ἔργο πέρα ἀπὸ τὰ στενὰ ὄρια τῆς Ποιμαντικῆς, τὸ ὁποῖο ἀγκαλιάζει ΟΛΟΥΣ τοὺς Ἕλληνες. Ὁ Ἕλληνας Ἀρχιεπίσκοπος εἶναι ἓνας μάχιμος Ἱερωμένος πού ζεῖ γιὰ τὸ καὶ μὲ ποίμνιό του, ὄχι σὲ ἀπόσταση καὶ ἀφ' ὑψηλοῦ. Τέτοιου εἶδους συμπεριφορὰ χαρακτηρίζει τοὺς ἀπόμακρους Πάπες, οἱ ὁποῖοι μέχρι πρότινος εἶχαν καὶ στρατό! (αὐτὸ εἶναι μιὰ ἐνδειξη τῆς «ἀγάπης» πού ἔτρεφε ὁ λαὸς πρὸς τὸ πρόσωπό τους!)

Ἡ ἐμπιστοσύνη πού δείχνει καὶ ἡ ἀγάπη μὲ τὴν ὁποία σᾶς περιβάλλει ὁ λαὸς δὲν ἀφήνει κανένα περιθώριο στοὺς λίγους, εὐτυχῶς, κακοπροαίρετους.

Παρακαλῶ δεχθεῖτε τοὺς θερμοὺς χαιρετισμούς μου καὶ τὶς εὐχές μου γιὰ συνέχιση τοῦ σημαντικοῦ σας ἔργου.

Μὲ τιμὴ

Δρ. Πῶλ Ἰσαὰκ Χάγουελ

ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Οἱ ἐργασίες τῆς Δ.Ι.Σ. τῆς 03.02.2005

Ἱερά Σύνοδος τῆς
Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος

«Ἀλληλεγγύη»

Ἱερά Ἀρχιεπισκοπή Ἀθηνῶν

Ἱεραὶ Μητροπόλεις

Θεσσαλιώτιδος

καὶ Φαναριοφερσάλων

Σύρου

Λήμνου

Χαλκίδος

Συμβούλιον Εὐρωπαϊκῶν
Ἐκκλησιῶν

Συνήλθε τὴν Πέμπτη 3 Φεβρουαρίου 2005, ἡ Διαρκὴς Ἱερά Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος τῆς 148ης Συνοδικῆς Περιόδου ὑπὸ τὴν Προεδρία τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστοδούλου στὴν πρώτη Συνεδρίασή της γιὰ τὸ μῆνα Φεβρουάριο.

Ἡ Ἱερά Σύνοδος καὶ ὁ Μακαριώτατος Πρόεδρος Της, Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστόδουλος παρακολουθοῦν τὶς τελευταῖες ἡμέρες μὲ μεγάλη προσοχὴ καὶ θλίψη ὅλα ὅσα λέγονται καὶ γράφονται γιὰ λειτουργοὺς τῆς Ἐκκλησίας μας. Μὲ βαθεῖα συναίσθηση τῆς εὐθύνης τους ἀπέναντι στὸ Θεὸ καὶ τὸ λαὸ καὶ μὲ ξεκάθαρη τὴν βούληση νὰ προχωρήσουν ἄμεσα σὲ κάθαρση, χωρὶς συμβιβασμούς, στοὺς κόλπους τῆς Ἐκκλησίας, ἡσυχολήθησαν ἀποκλειστικὰ μὲ τὴν διαμορφωθείσα κατάσταση καὶ ἡ Διαρκὴς Ἱερά Σύνοδος ὁμοφώνως ἔλαβε τὶς ἐξῆς ἀποφάσεις:

Α.

1. Νὰ ζητήσῃ ἀπὸ τὴν Κυβέρνηση τὴ συγκρότηση σύμφωνα μὲ τὸ ἄρθρο 44 παρ. 1 τοῦ Ν. 590/1977 «Περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος», Κληρικολαϊκῆς Νομοπαρασκευαστικῆς Ἐπιτροπῆς ὑπὸ τὴν προεδρία τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου καὶ μὲ τὴ συμμετοχὴ ἰσάριθμων ἐκπροσώπων, τῆς Ἐκκλησίας καὶ τῆς Πολιτείας, πρὸς σύνταξιν νέου νόμου περὶ τῶν ἐκκλησιαστικῶν δικαστηρίων, ὁ ὁποῖος θὰ ἐκσυγχρονίζει τὸ ἤδη ὑπάρχον καθεστῶς καὶ θὰ καθιστᾷ περισσότερο φερέγγυο τὸν τρόπο ἀπονομῆς τῆς ἐκκλησιαστικῆς δικαιοσύνης.

2. Ὡστόσο, μέχρι τῆς ψηφίσεως τοῦ Νόμου καὶ λόγῳ τοῦ ἐπείγοντος νὰ ζητηθεῖ ἀπὸ τὴν Κυβέρνηση, νὰ προωθήσῃ σχέδιο νόμου, στὴ Βουλὴ προβλέποντας τὶς ἐξῆς δύο ἄμεσες τροποποιήσεις τοῦ Ν. 5383/1932 «περὶ τῶν ἐκκλησιαστικῶν δικαστηρίων καὶ τῆς πρὸ αὐτῶν διαδικασίας», ὡς ἀκολούθως:

α. Ἐὰν Κληρικὸς ἢ Μοναχὸς φέρεται ὅτι ὑπέπεσε σὲ κανονικὸ παράπτωμα, τὸ ὁποῖο προεκάλεσε βαρύτατο σκανδαλισμὸ τοῦ πληρώματος ἐκδηλωθέντα διὰ τοῦ Τύπου, τῆς Τηλεοράσεως ἢ ἄλλως πως καὶ ὁ οἰκεῖος Ἀρχιερέας, ὁ ὁποῖος ἔχει καὶ διατηρεῖ ἀπαραμείωτο κατ' ἀρχὴν τὸ δικαίωμα κρίσεως, ἢ τοῦτου ἐλλείποντος ὁ Τοποτηρητὴς ὀλιγωρεῖ νὰ ἐνεργήσῃ ἀνάκριση, δύναται νὰ ἐπιληφθεῖ τοῦ ζητήματος ἢ Δ.Ι.Σ. καὶ μόνο κατ' ἐξαιρέση καὶ νὰ διατάξῃ ἀνακρίσεις ὀρίζουσα ὡς ἀνακριτὴ ἓνα ἀπὸ τοὺς Γραμματεῖς Της, ἀφοῦ προηγουμένως καλέσῃ τὸν οἰκεῖο Μητροπολίτη νὰ ἐπιληφθεῖ αὐτὸς ἐντὸς τριμήρου τῆς ὑποθέσεως, διατάσσων ἀνάκριση. Ἐὰν τὸ πόρισμα τῆς ἀνακρίσεως ἀποβεῖ εἰς βάρος τοῦ Κληρικοῦ ἢ Μοναχοῦ ἢ δικογραφία παραπέμπεται στὸν οἰκεῖο Μητροπολίτη, καὶ τούτου ἐλλείποντος στὸν Τοποτηρητὴ, ὁ ὁποῖος ὑποχρεοῦται νὰ εἰσαγάγῃ ἀμελλητὴ τὴν ὑπόθεση στὸ ἀρμόδιο ἐκκλησιαστικὸ δικαστήριον τηρουμένης ἐφ' ἐξῆς τῆς προβλεπομένης ἀπὸ τὸ Νόμο διαδικασίας.

β. Νὰ ὀρισθεῖ ὅτι στὰ Ἐπισκοπικὰ Δικαστήρια, οἱ δύο παρεδρεύοντες Πρεσβύτεροι θὰ ἔχουν ἀποφασιστικὴ ψῆφο καὶ ὄχι ἀπλῶς συμβουλευτικὴ γνώμη, ὅπως μέχρι σήμερα ἰσχύει, προκειμένου νὰ ἐνισχυθεῖ ἡ ἐμπιστοσύνη τοῦ κλή-

ρου καὶ τοῦ λαοῦ πρὸς τὴν ἐκκλησιαστικὴ δικαιοσύνη καὶ τοὺς λειτουργοὺς τῆς.

Β.

1. Γιὰ τὴν περίπτωση τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτη Ἀττικῆς κ. Παντελεήμονος, ὅπως κληθεῖ καὶ προσέλθει νὰ ἐμφανισθεῖ ἐνώπιον τῆς Δ.Ι.Σ. αὐριο, 4η Φεβρουαρίου 2005, ἡμέρα Παρασκευὴ καὶ ὥρα 9.30, πρὸς ἀκρόαση, προκειμένου ἢ Δ.Ι.Σ. νὰ κρίνει ἂν συντρέχει περίπτωση ἐφαρμογῆς τῆς παραγράφου 8 τοῦ ἄρθρου 34 τοῦ Ν. 590/77 (ἄρθρ. 15, Ν. 1351/83).

Σύμφωνα μὲ τὸ Νόμο αὐτὸ «*Ἡ Διαρκῆς Ἱερὰ Σύνοδος, μετὰ ἀπὸ αἰτιολογημένη πρόταση τοῦ Προέδρου Τῆς, μπορεῖ μὲ ἀπόφασή Τῆς δημοσιευομένη στὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως νὰ θέτει στὴ διάθεση τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος γιὰ διάστημα ἑξὶ μηνῶν Μητροπολίτη, ἐφόσον συντρέχουν λόγοι ποὺ ἀφοροῦν στὸ πρόσωπό του, στὸ συμφέρον τῆς Ἐκκλησίας, στὴ δημόσια τάξη ἢ στὴν κοινωνικὴ εἰρήνη. Ἡ ἀπόφαση ἐκδίδεται μετὰ ἀπὸ ἀκρόαση τοῦ Μητροπολίτη. Στὴ Μητρόπολη ὀρίζεται Τοποτηρητὴς σύμφωνα μὲ τὸ ἄρθρο 23 παρ. 1 καὶ ἂν ὁ Μητροπολίτης ποὺ τέθηκε στὴ διάθεση τῆς Ἐκκλησίας εἶναι καὶ Συνοδικός, ἀντικαθίσταται σύμφωνα μὲ τὸ ἄρθρο 8 παρ. 2 τοῦ Νόμου αὐτοῦ. Οἱ Μητροπολίτες ποὺ τίθενται στὴ διάθεση τῆς Ἐκκλησίας δὲν μετέχουν σὲ Σύνοδο Ἱεραρχίας οὔτε καλοῦνται ὡς Συνοδικοί καὶ λαμβάνουν τὰ 2/3 τῶν ἀποδοχῶν τοῦ ἐν ἐνεργείᾳ Μητροπολίτη. Μετὰ τὴν πάροδο τοῦ ἑξαμήνου ἢ Διαρκῆς Ἱερὰ Σύνοδος μπορεῖ νὰ ἀποφασίσει τὴν ὀριστικὴ ἀπομάκρυνση ἀπὸ τὸν Μητροπολιτικὸ Θρόνο».*

2. Ὡς πρὸς τὸν Ἀρχιμανδριτὴ Ἰάκωβο Γιοσάκη ἢ Ἱερὰ Σύνοδος μὲ ἐγγραφὸ Τῆς ἀπαιτεῖ καὶ ἀξιώνει ἀπὸ τὸν Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Ἀττικῆς κ. Παντελεήμονα, ὅπως ἐντὸς τῆς σήμερον θέσει αὐτὸν σὲ ἀργία, δυνάμει τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου 102 τοῦ Ν. 5383/1932 «*Περὶ Ἐκκλησιαστικῶν Δικαστηρίων καὶ τῆς πρὸ Αὐτῶν Διαδικασίας*» καὶ ἀσκήσει δίωξη.

3. Καθόσον δὲ ἀφορᾷ στὴν ἐνσταση ποὺ υπέβαλε διὰ τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Ἀττικῆς ὁ κατηγορούμενος γιὰ δυσφήμιση τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτη Ἡλείας κ. Γερμανοῦ, Ἰάκωβος Γιοσάκης, περὶ ἀναρμοδιότητος τοῦ Ἱεράρχου αὐτοῦ νὰ κινήσει τὴν κατ' αὐτοῦ πειθαρχικὴ δίωξη, ἢ Δ.Ι.Σ. ἀπεφάσισε ὁμόφωνα τὴν ἀπόρριψη τῆς ἐνστάσεως καὶ τὴν συνέχιση τῶν ἀρξα-

μένων ἀνακρίσεων, ὑπὸ τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτη Ἡλείας κ. Γερμανοῦ.

Γ.

Ὡς πρὸς τὸν Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Θεσσαλιώτιδος καὶ Φαναριοφερσάλων κ. Θεόκλητο, ὁ ὁποῖος μὲ τὴν ὑπ' ἀριθμ. 97/28.1.2005 ἐπιστολὴ του πρὸς τὴν Ἱερὰ Σύνοδο, «*ἔθεσε τὸν ἑαυτὸν του εἰς τὴν διάθεσιν τῆς Ι.Σ.Ι. ὡς ὑπάτου Συλλογικοῦ Ὁργάνου Διοικήσεως τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, παρακαλῶν καὶ ἀξιῶν ὅπως ἐνεργήσῃ πάραυτα τὴν διερεύνησιν, δι' ὧν ἐκείνη οἶδε μέσων, τῆς ἀληθείας τῶν ἀποδιδομένων εἰς αὐτὸν συκοφαντιῶν*» καὶ τὶς κατ' αὐτοῦ καταγγελίες ποὺ διετύπωσε ὁ ἐκπτωτος καὶ ὑπὸ ἐπιτίμιο ἀκοινωνησίας διατελῶν Μητροπολίτης πρῶην Θεσσαλιώτιδος καὶ Φαναριοφερσάλων κ. Κωνσταντῖνος, ἢ Ἱερὰ Σύνοδος κρίνει ὅτι ἡ δικαστικὴ διερεύνηση τῶν καταγγελιῶν ἀνήκει κατὰ νόμο στὴν ἀποκλειστικὴ ἀρμοδιότητα τῆς Διαρκοῦς Ἱερᾶς Συνόδου καὶ ὄχι τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας. Διὸ καὶ ἀποφασίζει νὰ μὴ συγκληθεῖ ἢ Ι.Σ.Ι. ἀλλὰ κατ' ἐφαρμογὴ τοῦ ἄρθρου 143 τοῦ Ν. 5383/1932, νὰ κληθεῖ σὲ πρῶτο στάδιο ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Θεσσαλιώτιδος καὶ Φαναριοφερσάλων κ. Θεόκλητος καὶ ἕως τὴν ἐρχόμενη Τρίτη 8 Φεβρουαρίου ἔ.ἔ. νὰ παράσχει γραπτὲς ἐξηγήσεις ἐπὶ τῶν εἰς βάρος του καταγγελιῶν, μετὰ δὲ τὴν ὑποβολὴ τῶν ἐξηγήσεων ἢ Δ.Ι.Σ. νὰ ἀποφασίσει σχετικῶς.

Δ.

Ἡ Διαρκῆς Ἱερὰ Σύνοδος, ἐν τῇ ἐπιθυμίᾳ Τῆς νὰ रिφθεῖ ἄπλετο φῶς σὲ φήμες καὶ ἄλλες πληροφορίες, ποὺ καθάπτονται τῆς τιμῆς καὶ ὑπολήψεως Κληρικῶν τῆς Ἐκκλησίας μας, καλεῖ τοὺς πιστοὺς ποὺ διαθέτουν νόμιμα στοιχεῖα κατηγορίας νὰ τὰ καταθέσουν ὑπεύθυνα στὰ ἀρμόδια Ἐκκλησιαστικὰ Ὁργανα, συμβάλλοντας ἔτσι στὴν ὀρθὴ ἀντιμετώπιση ἐνδεχομένων παρεκτροπῶν, ποὺ πλήττουν τὸ κύρος τῆς Ἐκκλησίας.

Ε.

Ἡ Ἱερὰ Σύνοδος ἔχει ἐπίγνωση τῶν κρισίμων περιστάσεων ὑπὸ τίς ὁποῖες τελεῖ ἡ Ἐκκλησία μας, καὶ θλίβεται διὰ τὸ δημιουργηθὲν κλίμα εἰς βάρος Τῆς, ἐξ αἰτίας ἐνεργειῶν τινῶν λειτουργῶν Τῆς. Θλίβεται ἀκόμη διότι οἱ ἐνέργειες αὐτὲς προκάλεσαν ποικίλες ἐπιθέσεις κατὰ τῆς Ἐκκλησίας τὴν ὁποία ὅλοι ὀφείλομε νὰ προστα-

τεύσουμε. Οἱ Ἕλληνες κληρικοί καὶ ὁ πιστὸς λαὸς στὴν πορεία τῶν μηνῶν θὰ ἀποκρυπτογραφήσουν τὴν ἀλήθεια, ὅτι πέραν ὠρισμένων περιστατικῶν ἀποδεδειγμένης ἐνοχῆς, ποὺ πατάσσονται ἤδη σκληρά, ἡ Ἐκκλησία παραμένει δύναμη τοῦ Ἑλληνισμοῦ καὶ ψυχικὸ ἀποκούμμι τοῦ λαοῦ καὶ ὅτι ὁ ὑπερβολικὸς θόρυβος ποὺ ἔχει δημιουργηθεῖ ἔχει ἄλλες ἐπιδιώξεις ποὺ συντείνουν ὅλες μαζί στὸν εὐτελισμὸ τῆς μαρτυρικῆς αὐτῆς Ἐκκλησίας. Εἶναι πρόδηλο ὅτι ὑπεράνω τῶν προσώπων ὑπάρχει ὁ θεσμός. Καὶ ὁ Θεανθρώπινος ὀργανισμὸς τῆς Ἐκκλησίας, ὡς ἱερὸς θεσμὸς δὲν κινδυνεύει ἀπὸ τὰ σφάλματα τῶν λειτουργῶν Της. Αὐτοὶ ἔρχονται καὶ παρέρχονται. Ἐκεῖνη ἀπὸ τίς δοκιμασίες λαμπρότερα ἐξέρχεται καὶ εἰς τὸν αἰῶνα διαμένει.

(3.2.2005)

(Ἐκ τοῦ Γραφείου Τύπου)

Οἱ ἐργασίες τῆς Δ.Ι.Σ. τῆς 04.02.2005

Συνήλθε τὴν Παρασκευὴ 4 Φεβρουαρίου 2005, ἡ Διарκῆς Ἱερά Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος τῆς 148ης Συνοδικῆς Περιόδου ὑπὸ τὴν Προεδρία τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστοδούλου στὴν δευτέρη Συνεδρίασή της γιὰ τὸ μῆνα Φεβρουάριο.

Ἡ Διарκῆς Ἱερά Σύνοδος ἤκουσε τὸν Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Ἀττικῆς κ. Παντελεήμονα, ποὺ εἶχε κληθεῖ νομοτύπως νὰ προσέλθει ἐνώπιόν Της καὶ παράσχει ἐξηγήσεις, προκειμένου νὰ κριθεῖ ἐὰν καὶ κατὰ πόσον συντρέχει περίπτωση ἐφαρμογῆς τοῦ ἄρθρου 34 τοῦ Ν. 590/1977, ὅπως εἶχε ἀποφασισθεῖ ὁμόφωνα κατὰ τὴν χθεσινὴ Συνεδρίασή Της.

Ἀφοῦ περατώθηκαν οἱ ἐξηγήσεις τίς ὁποῖες προφορικὰ παρέσχε, ἐπὶ μία καὶ ἡμίσεια ὥρα, ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Ἀττικῆς κ. Παντελεήμων καὶ τῶν ἀπαντήσεων τίς ὁποῖες ἔδωσε στὶς ἐρωτήσεις ποὺ ἀπηύθυναν πρὸς αὐτὸν ὁ Πρόεδρος καὶ τὰ μέλη τῆς Δ.Ι.Σ., ἀπεχώρησε τῆς αἰθούσης Συνεδριάσεων.

Μετὰ ταῦτα γενομένης συζητήσεως ἡ Διарκῆς Ἱερά Σύνοδος ὁμόφωνα ἀπεφάσισε ὅπως, κατ' ἐφαρμογὴ τῆς προμνησθείσης διατάξεως, θέσει τὸν Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Ἀττικῆς κ. Παντελεήμονα στὴν διάθεση τῆς Ἐκκλησίας ἐπὶ ἕξι (6) μῆνες.

(4.2.2005)

(Ἐκ τοῦ Γραφείου Τύπου)

Οἱ ἐργασίες τῆς Δ.Ι.Σ. τῆς 07.02.2005

Συνήλθε τὴν Δευτέρα 7 Φεβρουαρίου 2005, ἡ Διарκῆς Ἱερά Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος τῆς 148ης Συνοδικῆς Περιόδου ὑπὸ τὴν Προεδρία τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστοδούλου στὴν τρίτη Συνεδρίασή της γιὰ τὸ μῆνα Φεβρουάριο.

Α. Ἡ Διарκῆς Ἱερά Σύνοδος ἐν συνεχείᾳ τοῦ ἀπὸ 3.2.2005 Δελτίου Τύπου Αὐτῆς, στὴν παράγραφο 4 τοῦ ὁποῖου ἀνεφέρετο:

«Ἡ Διарκῆς Ἱερά Σύνοδος, ἐν τῇ ἐπιθυμίᾳ Της νὰ ριφθεῖ ἄπλετο φῶς σὲ φήμες καὶ ἄλλες πληροφορίες, ποὺ καθάπτονται τῆς τιμῆς καὶ ὑπολήψεως Κληρικῶν τῆς Ἐκκλησίας μας, καλεῖ τοὺς πιστοὺς ποὺ διαθέτουν νόμιμα στοιχεῖα κατηγορίας νὰ τὰ καταθέσουν ὑπεύθυνα στὰ ἀρμόδια Ἐκκλησιαστικὰ Ὅργανα, συμβάλλοντας ἔτσι στὴν ὀρθὴ ἀντιμετώπιση ἐνδεχομένων παρεκτροπῶν, ποὺ πλήττουν τὸ κύρος τῆς Ἐκκλησίας», καὶ τῶν ὧσων ἀνέφερε χθὲς κατὰ τὴν διάρκεια τῆς Συνοδικῆς Θείας Λειτουργίας, στὴν Ἱερά Μονὴ Πεντέλης, ὁ Μακαριώτατος ὄρισε τριμελῆ ἐξ Ἀρχιερέων Ἐπιτροπὴ, ἀποτελούμενη ἀπὸ τοὺς Σεβ. Μητροπολίτες Ξάνθης κ. Παντελεήμονα, Ἐλασσῶνος κ. Βασίλειο καὶ Σάμου κ. Εὐσέβιο, ὥστε ἐντὸς τῶν ἡμερῶν νὰ παρακαλέσει ὅσους ἔχουν διὰ τῶν Μ.Μ.Ε. δηλώσει ὅτι κατέχουν στοιχεῖα ἐνοχοποιητικὰ εἰς βάρος Ἀρχιερέων νὰ τὰ καταθέσουν ἐνώπιόν Της, προκειμένου νὰ ληφθοῦν τὰ ἀναγκαῖα μέτρα.

Β. Ἀφοῦ ἔλαβε γνώση δημοσιεύματος σημερινῆς ἐφημερίδος, ἀναφορικὰ μὲ τὸν Σεβ. Μητροπολίτη Τριφυλίας κ. Στέφανο, ἀπεφάσισε, ὅπως, δυνάμει τοῦ ἄρθρου 143 τοῦ Ν. 5383/1932 «Περὶ Ἐκκλησιαστικῶν Δικαστηρίων καὶ τῆς πρὸ Αὐτῶν Διαδικασίας», ζητήσει σήμερα ἐγγράφως ἐξηγήσεις ἐκ μέρους τοῦ Σεβασμιωτάτου κ. Στεφάνου.

Γ. Ὡσαύτως ἀπεφάσισε νὰ διενεργήσει οἰκονομικὸ ἔλεγχο διὰ τῆς Οἰκονομικῆς Ἐπιθεωρήσεως τῆς Ἐκκλησίας, στὴν Ἱερά Μητρόπολη Κεφαλληνίας, κατόπιν ἐγγράφου αἰτήματος πρὸς τοῦτο, ἐκ μέρους τοῦ Σεβ. Μητροπολίτη Κεφαλληνίας κ. Σπυριδῶνος, ἐξ ἀφορμῆς σχετικῶν δημοσιευμάτων τοῦ Τύπου.

Τέλος ἡ Διарκῆς Ἱερά Σύνοδος συζήτησε καὶ ἔλαβε ἀποφάσεις σχετικὰ μὲ τρέχοντα ὑπηρεσιακὰ ζητήματα.

Ἡ Διарκῆς Ἱερά Σύνοδος θὰ συνεχίσει τίς Συνεδριάσεις Της καθ' ὅλο τὸν μῆνα Φεβρουάριο.

(7.2.2005)

(Ἐκ τοῦ Γραφείου Τύπου)

Οἱ ἐργασίες τῆς Δ.Ι.Σ. τῆς 08.02.2005

Συνήλθε τὴν Τρίτη 8 Φεβρουαρίου 2005, ἡ Διαρκὴς Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος τῆς 148ης Συνοδικῆς Περιόδου ὑπὸ τὴν Προεδρία τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστοδούλου στὴν τέταρτη Συνεδρίασή της γιὰ τὸ μῆνα Φεβρουάριο.

Α. Ἡ Διαρκὴς Ἱερὰ Σύνοδος ἔλαβε γνώση τῶν γραπτῶν ἐξηγήσεων, τίς ὁποῖες ἔδωσε ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Θεσσαλιώτιδος καὶ Φαναριοφερσάλων κ. Θεόκλητος, ἐπὶ τῶν καταγγελιῶν κατ' αὐτοῦ, ποὺ διετύπωσε σὲ γραπτὸ κείμενό του ὁ προκάτοχός του, Μητροπολίτης πρώην Θεσσαλιώτιδος κ. Κωνσταντῖνος.

Ἡ Ἱερὰ Σύνοδος, παρὰ τὸ γεγονὸς ὅτι ὁ κατήγορός του δὲν μπορεῖ νὰ θεωρεῖται ὡς ἀξιόπιστος μάρτυρας, ἐπειδὴ εὐρίσκεται ὑπὸ τὸ ἐπιτίμιο τῆς ἀκοινωνησίας, ἔκρινε τίς ἐξηγήσεις ποὺ παρασχέθηκαν ἐπαρκεῖς. Ἰδιαιτέρως δὲ μετὰ τὴν προσκομισθεῖσα γραπτὴ ὑπεύθυνη δήλωση τοῦ Σεβ. Μητροπολίτη Τρίκκης καὶ Σταγῶν κ. Ἀλεξίου, τὸν ὁποῖο ὁ Σεβ. Μητροπολίτης πρώην Θεσσαλιώτιδος κ. Κωνσταντῖνος ἐπιστρατεύει ὡς μάρτυρα περὶ τῆς δῆθεν ἀληθείας τῶν καταγγελλομένων, ὅτι διαψεύδει τὴν κατάπτυστη συκοφαντία.

Ἐπειδὴ ὁμως ὁ ἴδιος Σεβ. Μητροπολίτης Θεσσαλιώτιδος κ. Θεόκλητος «*παρεκάλεσε καὶ ἰκέτευσε τὴν Ἱερὰν Σύνοδον, ὅπως, ἔστω καὶ ἂν οἱ ἐξηγήσεις του θεωρηθοῦν ἐπαρκεῖς, μὴ τεθῆ ἡ ὑπόθεσις εἰς τὸ Ἀρχεῖον, ἀλλὰ νὰ διερευνηθῆ μὲ πάντα νόμιμον καὶ κανονικὸν τρόπον καὶ ἡ παραμικρὰ λεπτομέρεια τῆς θλιβερῆς ταύτης ὑποθέσεως, διὰ νὰ ἀποδοθῆ ἀκέραιος εἰς τὴν συνείδησιν τῆς Ἐκκλησίας*», ἡ Ἱερὰ Σύνοδος τελικὰ ἀπεφάσισε, πρὸς μεῖζον ὄφελος τῆς Ἐκκλησίας νὰ μὴ θέσει τὴν ὑπόθεσιν στὸ Ἀρχεῖο, ὅπως ἐπιτάσσει τὸ ἄρθρο 143 τοῦ Ν. 5383/1932 «*Περὶ Ἐκκλησιαστικῶν Δικαστηρίων καὶ τῆς πρὸ Αὐτῶν Διαδικασίας*», ἀλλὰ κατὰ θεμιτὴ παρανομία νὰ διενεργήσει ἀνάκριση.

Ἐκκλησιαστικὸς ἀνακριτὴς ὁρίσθηκε ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Ξάνθης κ. Παντελεήμων, Ἀντιπρόεδρος τῆς Διαρκοῦς Ἱερᾶς Συνόδου.

Β. Ἐπίσης ἡ Διαρκὴς Ἱερὰ Σύνοδος ἀπεφάσισε ὅτι, μετὰ τὴ θεσμοθέτηση διὰ τῆς χθεσινῆς Τῆς Ἀποφάσεως τριμελοῦς ἐκ Συνοδικῶν Ἱεραρχῶν Ἐπιτροπῆς, πρὸς τὴν ὁποία κάθε ἓνας ποὺ διαθέτει νόμιμα στοιχεῖα ἐναντίον Κληρικῶν δύναται νὰ τὰ προσκομίζει γιὰ νὰ ἐλεγ-

χθοῦν ἀρμοδίως, δὲν προσφέρει ἐφεξῆς καμία χρησιμότητα ἢ συμμετοχὴ Κληρικῶν σὲ σχετικὲς περὶ ἐκκλησιαστικῶν παρεκτροπῶν συζητήσεις σὲ τηλεοράσεις, ραδιόφωνα καὶ λοιπὰ ΜΜΕ, παρ' ἐκτὸς κατόπιν ἐιδικῆς ἐντολῆς τῆς Ἱερᾶς Συνόδου.

Τέλος ἡ Διαρκὴς Ἱερὰ Σύνοδος συζήτησε καὶ ἔλαβε ἀποφάσεις σχετικὰ μὲ τρέχοντα ὑπηρεσιακὰ ζητήματα.

Οἱ ἐργασίες τῆς Διαρκοῦς Ἱερᾶς Συνόδου θὰ ἐπαναληφθοῦν τὴν Δευτέρα 14 Φεβρουαρίου 2005.

(8.2.2005)

(Ἐκ τοῦ Γραφείου Τύπου)

Οἱ ἐργασίες τῆς Δ.Ι.Σ. τῆς 14.02.2005

Συνήλθε τὴν Δευτέρα 14 Φεβρουαρίου 2005, ἡ Διαρκὴς Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος τῆς 148ης Συνοδικῆς Περιόδου ὑπὸ τὴν Προεδρία τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστοδούλου στὴν πέμπτη Συνεδρίασή της γιὰ τὸ μῆνα Φεβρουάριο.

Ἡ Διαρκὴς Ἱερὰ Σύνοδος ἀπεφάσισε ὁμόφωνα τὰ ἐξῆς:

Α. Συγκαλεῖται ἐκτάκτως μὲ ἀπόφαση τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστοδούλου καὶ κατ' ἄρθρο 6 τοῦ Ν. 590/1977 «*Περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος*», ἡ Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἱεραρχίας γιὰ δύο ἡμέρες, Παρασκευὴ-Σάββατο 18-19.2.2005 καὶ μὲ μοναδικὸ θέμα: «*Εἰσήγησις τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου περὶ τῶν ληπτέων μέτρων πρὸς ἀντιμετώπισιν τῆς παρουσίας κρίσεως εἰς τὴν Ἐκκλησίαν*».

Β. Ἡ Ἱερὰ Σύνοδος ὑπενθυμίζει ὅτι ἔλαβε ἤδη, κατὰ τίς Συνεδρίες Τῆς, ἀπὸ 3 ἕως Φεβρουαρίου ἐ.ε., τὰ πρῶτα μέτρα ποὺ ἀφοροῦν στοὺς Σεβ. Μητροπολίτες Ἀττικῆς κ. Παντελεήμονα, Θεσσαλιώτιδος κ. Θεόκλητο, Τριφυλίας κ. Στέφανο, Κεφαλληνίας κ. Σπυρίδωνα, καθὼς καὶ στὸν Ἀρχιμανδρίτη Ἰάκωβο Γιοσάκη, ἐναντίον τοῦ ὁποίου διεξάγονται ἤδη ἐκκλησιαστικὲς ἀνακρίσεις, ποὺ διέταξε ὁ Τοποτηρητὴς τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Ἀττικῆς, Σεβ. Μητροπολίτης Μεσογαίας κ. Νικόλαος.

Γ. Ὑπενθυμίζεται ἐπίσης ὅτι ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Ἀττικῆς κ. Παντελεήμων ἐτέθη σὲ ἐξάμηνη διαθεσιμότητα, ποὺ μπορεῖ νὰ μετατραπεῖ, μετὰ τὴν ἐκπνοή της, σὲ ὀριστικὴ ἀπομάκρυνσή του ἀπὸ τὸ Θρόνο.

Δ. Σήμερα ἡ Δ.Ι.Σ. διέταξε τὸν Σεβ. Μητροπολίτη

Ἀττικῆς κ. Παντελεήμονα νὰ ἀπέχει ὄχι μόνο τῶν διοικητικῶν καθηκόντων του, λόγω τῆς ἐξάμηνης διαθεσιμότητος, ἀλλὰ καὶ τῶν λειτουργικῶν ἐντὸς τῆς περιοχῆς τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Ἀττικῆς καὶ νὰ μὴ διαμένει στὸν Μητροπολιτικὸ Οἶκο.

Ε. Ἐπίσης σήμερα ἡ Δ.Ι.Σ. ἀπέστειλε πρὸς τὸν Σεβ. Μητροπολίτη Ἀττικῆς κ. Παντελεήμονα ἐπιστολὴ-ἔγγραφο, μὲ τὸ ὅποιο τοῦ ζητεῖ νὰ τῆς ὑποβάλει τὰ ὑπερασπιστικὰ στοιχεῖα ποῦ διαθέτει γιὰ καταγγελίες σὲ βάρος του, ἰδίως γιὰ τὶς ὑπέρογκες καταθέσεις του καὶ γιὰ τὴν αὐθαίρετη ἀνέγερση ἐξοχικῆς του κατοικίας στὴν Κερατέα Ἀττικῆς.

ΣΤ. Ἡ Δ.Ι.Σ. ὡς γνωστὸν διέταξε ἐκκλησιαστικὲς ἀνακρίσεις κατὰ τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Θεσσαλιώτιδος κ. Θεοκλήτου, κατόπιν ἐκφρασθεῖσης ἐπιθυμίας του, τὶς ὁποῖες διεξάγει ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Ξάνθης κ. Παντελεήμων.

Ζ. Σήμερα ἀνεγνώσθησαν οἱ ἐξηγήσεις, τὶς ὁποῖες ἐζήτησε ἡ Δ.Ι.Σ. παρὰ τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Τριφυλίας κ. Στεφάνου, γιὰ ἐπιλήψιμο δημοσίευμα σὲ βάρος του, τῆς Ἐφημερίδος «ΑΥΡΙΑΝΗ». Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Τριφυλίας κ. Στέφανος συνυπέβαλε στὴ δήλωσή του ὅτι κατέθεσε μήνυση κατὰ τῆς Ἐφημερίδος γιὰ συκοφαντικὴ δυσφήμισή του. Κατόπιν τούτου ἡ Δ.Ι.Σ. λαβοῦσα ὑπ' ὄψη καὶ τὴν ἡλικία τοῦ Μητροπολίτου (91 ἐτῶν), ἀπεφάσισε νὰ ἀναμείνει τὴν ἐξέλιξη τῆς μηνύσεως στὰ ποινικὰ δικαστήρια, πρὶν ἐνεργοποιήσει κάθε ἄλλη ἐκκλησιαστικὴ διαδικασία.

Η. Ὡς πρὸς τὸν Σεβ. Μητροπολίτη Κεφαλληνίας κ. Σπυρίδωνα ἡ Δ.Ι.Σ. διέταξε κατόπιν σχετικοῦ αἰτήματός του, τὴν διενέργεια οικονομικοῦ ἐλέγχου γιὰ τὴν διαχείριση ὑποθέσεων τῆς μοναστηριακῆς παρουσίας στὴ νῆσο.

Θ. Ἡ τριμελὴς ἐξ Ἀρχιερέων Ἐπιτροπὴ, ποῦ ὀρίσθηκε γιὰ νὰ δέχεται καταγγελίες γραπτὲς κατὰ Κληρικῶν, ἀπέστειλε προσωπικὲς ἐπιστολὲς πρὸς τοὺς κ.κ. Μάκη Τριανταφυλλόπουλο, Σπύρο Καρατζαφέρη, Στέλιο Βορίνα καὶ Γιώργο Κουρῆ, καλώντας τους νὰ τῆς ὑποβάλουν ὅποια στοιχεῖα ἔχουν. Μέχρι στιγμῆς, οὐδεὶς ἐξ αὐτῶν ἢ κάποιος ἄλλος προσήλθε.

Ι. Ἡ ἴδια Ἐπιτροπὴ, ἀφορμῆ λαβοῦσα ἀπὸ τὴν ἀνακίνηση παλαιότερας ὑποθέσεως κατὰ τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Διδυμοτείχου κ. Νικηφόρου, ἀπεφάσισε νὰ καλέσει δι' ἐπιστολῶν τοὺς κατηγοροῦς τοῦ Σεβασμιωτάτου νὰ προσκομίσουν τὰ στοιχεῖα ποῦ διαθέτουν.

ΙΑ. Ἡ Δ.Ι.Σ. ἐπιθυμεῖ νὰ διαβεβαιώσει τὸν Ἑλληνικὸ

Λαὸ ὅτι παρακολουθεῖ μὲ ἀγρυπνο μάτι τὶς ἐξελίξεις στὸ θέμα τῆς αὐτοκαθάρσεως καὶ λαμβάνει τὰ ἐνδεδειγμένα νόμιμα μέτρα ἐπὶ ὑπαρχουσῶν καταγγελιῶν, προχωρώντας ἀνενδοίαστα καὶ χωρὶς συμβιβασμοὺς σὲ κυρώσεις κατὰ τῶν ἀποδεδειγμένως ἐνόχων.

(14.2.2005) (Ἐκ τοῦ Γραφείου Τύπου)

Οἱ ἐργασίες τῆς Δ.Ι.Σ. τῆς 15.02.2005

Συνήλθε τὴν Τρίτη 15 Φεβρουαρίου 2005, ἡ Διαρκῆς Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος τῆς 148ης Συνοδικῆς Περιόδου ὑπὸ τὴν Προεδρία τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστοδούλου στὴν ἔκτη Συνεδρίασή της γιὰ τὸ μῆνα Φεβρουάριο.

Ἡ Διαρκῆς Ἱερὰ Σύνοδος ἀπεφάσισε ὁμόφωνα ὅπως, ἐξ ἀφορμῆς σημερινοῦ δημοσιεύματος στὴν Ἐφημερίδα «ΑΥΡΙΑΝΗ», γιὰ τὸν Ἀρχιμανδριτὴ Σεραφεῖμ Κουλουσοῦσα, ἀποστέλλει ἔγγραφο πρὸς τὸν Σεβ. Μητροπολίτη Θεσσαλιώτιδος κ. Θεόκλητο, στὴν κανονικὴ δικαιοδοσία τοῦ ὁποῖου ἀνήκει ὁ ἐν λόγω Κληρικὸς, προκειμένου νὰ διερευνήσει τὸ θέμα, πράξει τὰ δέοντα καὶ ἐνημερώσει σχετικὰ τὴν Δ.Ι.Σ..

Τέλος, ἡ Διαρκῆς Ἱερὰ Σύνοδος συζήτησε καὶ ἔλαβε ἀποφάσεις σχετικὰ μὲ τρέχοντα ὑπηρεσιακὰ ζητήματα. (15.2.2005) (Ἐκ τοῦ Γραφείου Τύπου)

Οἱ ἐργασίες τῆς Δ.Ι.Σ. τῆς 16.02.2005

Συνήλθε τὴν Τετάρτη 16 Φεβρουαρίου 2005, ἡ Διαρκῆς Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος τῆς 148ης Συνοδικῆς Περιόδου ὑπὸ τὴν Προεδρία τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστοδούλου στὴν ἑβδομὴ Συνεδρίασή της γιὰ τὸ μῆνα Φεβρουάριο.

Ἡ Διαρκῆς Ἱερὰ Σύνοδος:

Α. Ἐνέκρινε ὁμόφωνα, μετὰ ἀπὸ πρόταση τοῦ Μακαριωτάτου Προέδρου τοὺς κεντρικοὺς ἀξονες τῆς εἰσηγήσεώς του πρὸς τὴν Ἱερὰ Σύνοδο τῆς Ἱεραρχίας, τὴν Παρασκευὴ 18.2.2005, οἱ ὁποῖοι εἶναι:

1. Ἠθικὰ παραπτώματα Κληρικῶν καὶ διὰ καὶ Ἱεραρχῶν καὶ ταχύτατη ἐκδίκαση αὐτῶν μὲ κανονικὲς καὶ διαυγεῖς δημοκρατικὲς διαδικασίες, ἐντὸς τῶν πλαισίων τῶν Ἱερῶν Κανόνων καὶ τῶν ἰσχυόντων νόμων.

2. Περαιτέρω αξιοποίηση Κλήρου καὶ Λαοῦ στὴ διοίκηση τῆς Ἐκκλησίας.

3. Πρόσθετοι μηχανισμοὶ ἐλέγχου τῶν διαχειρίσεων καὶ

4. Ἀνύψωση τοῦ Ἱεροῦ Κλήρου, ποῦ εἶναι ἡ πεμπουσία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

Β. Ἐλαβε γνώση τοῦ ἀπὸ 15.2.2005 ἐγγράφου πρὸς τὴν Ἱερά Σύνοδο τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Ἀττικῆς κ. Παντελεήμονος. Ὁ Σεβασμώτατος δι' αὐτοῦ γνωστοποιεῖ στὴν Δ.Ι.Σ., ὅτι σὲ συνεννόηση μὲ τοὺς νομικοὺς συμβούλους του θὰ προσπαθῆσει νὰ ἀνταποκριθεῖ ὅσον ταχύτερον ἐπιτρέπουν οἱ περιστάσεις στὴν προσκόμιση νομίμων στοιχείων, ποῦ θὰ ἀποδεικνύουν τὴν ἀθωότητά του ἐπὶ τῶν εἰς βάρος του καταγγελλομένων. Στὴ συνέχεια παρακαλεῖ τὴν Ἱερά Σύνοδο, ὅπως ἀναθεωρήσει τὴν ἀπὸ 14.2.2005 Ἀπόφασή Της καὶ τοῦ ἐπιτρέψει τὴν διακριτικὴ παρουσία του στὸ Ἐπισκοπεῖο, καθὼς ἐπίσης καὶ τὴν διακριτικὴ λατρευτικὴ παρουσία του σὲ ὀρισμένες Μονές, μὲ τίς ὁποῖες συνδέεται πνευματικῶς.

Ἡ Δ.Ι.Σ. ὁμόφωνα ἀπεφάσισε, ὅπως ἐμμένει στὴν ἀπὸ 14.2.2005 Ἀπόφασή Της.

Γ. Ἐλαβε γνώση τοῦ ἀπὸ 16.2.2005 ἐγγράφου τοῦ Σεβ. Μητροπολίτη Πειραιῶς κ. Καλλινίκου σχετικὰ μὲ τὸν Ἀδελφὸ τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Παναγίας Χρυσοπηγῆς, Ἀρχιμανδρίτη Νικόδημο Φαρμάκη, διὰ τοῦ ὁποῖου ὁ Σεβ. Μητροπολίτης ἐνημερώνει τὴν Δ.Ι.Σ. ὅτι ἐπέπληξε δριμύτατα τὸν Ἀρχιμανδρίτη Νικόδημο γιὰ τὴν κατοχὴ ὄπλου, χωρὶς τὴν ἄδεια καὶ εὐλογία του καὶ ὅτι τοῦ ἐπέβαλε τὴν κάτωθι ποινὴ, διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 88/11.2.2005 ἐγγράφου τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Πειραιῶς: α) ἀφαίρεση τοῦ ὀφθικίου τοῦ Ἀρχιμανδρίτη, β) πεντάμηνη ἀργία ἀπὸ πάσης ἱεροπραξίας, γ) πεντάμηνο περιορισμὸ στὴν Ἱερά Μονὴ καὶ δ) ἄμεση ἐπιστροφή τοῦ ὄπλου καὶ τῆς ὑπ' ἀριθμ. 1020/106856/Z-3/ἀρ. Βιβλίου 950/20.4.2003 ἀδείας, κάτι τὸ ὁποῖο ἐγίνε ἀμέσως, στὴν ἀρμόδια ὑπηρεσία τοῦ Α.Τ. Καπανδριτίου.

Δ. Ἡ Δ.Ι.Σ. ὁμόφωνα ἐνέκρινε τὴν ἐπιχορήγηση γιὰ τὸ Δίμηνο Ἰανουαρίου-Φεβρουαρίου ἐπτακοσίων πολυτέκνων οἰκογενειῶν τῆς Θράκης, συνολικοῦ ὕψους 200.000 ΕΥΡΩ.

Τέλος, ἡ Διαρκὴς Ἱερά Σύνοδος συζήτησε καὶ ἔλαβε ἀποφάσεις σχετικὰ μὲ τρέχοντα ὑπηρεσιακὰ ζητήματα. (16.2.2005) (Ἐκ τοῦ Γραφείου Τύπου)

Οἱ ἐργασίαι τῆς Δ.Ι.Σ. τῆς 17.02.2005

Συνῆλθε τὴν Πέμπτη 17 Φεβρουαρίου 2005, ἡ Διαρκὴς Ἱερά Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος τῆς 148ης Συνοδικῆς Περιόδου ὑπὸ τὴν Προεδρία τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστοδούλου στὴν ὄγδοη Συνεδρίασή της γιὰ τὸ μῆνα Φεβρουάριο.

Ἡ Διαρκὴς Ἱερά Σύνοδος πληροφορήθηκε ἀπὸ τὴν τριμελῆ ἐξ Ἀρχιερέων Ἐπιτροπῆ, ἡ ὁποία δέχεται ὑπεύθυνες καὶ ἐνυπόγραφες καταγγελίες κατὰ Κληρικῶν, τὰ ὅσα ὡς σήμερα ἔχουν καταγγεληθεῖ σὲ αὐτήν.

Μετὰ ἀπὸ ὁμόφωνη ἀπόφαση ἡ Δ.Ι.Σ. διευκρινίζει ὅτι:

Τὴν πειθαρχικὴ δίωξη ἐπὶ παραπτωμάτων Ἱερέων ἔχει κατὰ τοὺς Ἱεροὺς Κανόνες καὶ τὸ Νόμο ὁ Ἐπιχώριος Μητροπολίτης καὶ ὄχι ἡ Δ.Ι.Σ.

Ἡ Δ.Ι.Σ. ἐπιλαμβάνεται παραπτωμάτων Ἱερέων, ὅταν τὸ Ἐπισκοπικὸ Δικαστήριον κάθε Ἱερᾶς Μητροπόλεως παραπέμπει τίς σοβαρότερες ὑποθέσεις παραπτωμάτων Ἱερέων τῆς στα ἀνώτερα Συνοδικὰ Δικαστήρια, ποῦ ἔχουν τὴν ἀρμοδιότητα νὰ ἐπιβάλλουν σοβαρὲς ποινές, ποῦ φθάνουν μέχρι τῆς καθαιρέσεως.

Κατὰ συνέπεια δὲν πρέπει νὰ καταλογίζονται στὴ Δ.Ι.Σ. εὐθύνες γιὰ ὅ,τι συμβαίνει στὶς ἐπιμέρους Ἱερεῖς Μητροπόλεις, παρὰ μόνον γιὰ τίς δικαστικὲς ἐκεῖνες ὑποθέσεις, ποῦ ἔχουν παραπεμφεῖ σὲ Αὐτή. Βεβαίως ὑπάρχει τὸ δικαίωμα τῆς Δ.Ι.Σ. νὰ ἐποπτεύει καὶ νὰ ἐλέγχει τυχὸν ἀντικανονικὲς ἢ παράνομες ἐνέργειες τῶν Ἐπιχωρίων Σεβ. Μητροπολιτῶν τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

Ὡστόσο ἡ Δ.Ι.Σ. ἐπιθυμεῖ νὰ καταστήσει γνωστὸ ὅτι στὸν Ἑλλαδικὸ χῶρο κινοῦνται καὶ ὀρισμένοι ρασοφόροι ποῦ ἐξαρτῶνται εἴτε ἀπὸ ἄλλες ἐκκλησιαστικὲς δικαιοδοσίες, καθὼς καὶ παλαισημερολογίτες, ἐπὶ τῶν ὁποίων οὐδεμία ἀρμοδιότητα ἢ εὐθύνη ἔχει ἡ κανονικὴ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος.

Τέλος ἡ Δ.Ι.Σ. διαβεβαιώνει ὅτι κανένας δικαστικὸς φάκελος κατὰ Ἀρχιερέων ἐκκρεμεῖ στὶς Ὑπηρεσίες Της, ὅπως ἀναληθῶς διαδίδεται. Διαβεβαιώνει δὲ τὸν εὐσεβῆ Λαὸ ὅτι κάθε ὑπεύθυνη καὶ ἐνυπόγραφη καταγγελία κατὰ Ἀρχιερέων ἐξετάζεται ἀμέσως, ἐφόσον ἐννοεῖται συνοδεύεται ἀπὸ νόμιμα ἀποδεικτικὰ στοιχεῖα, ἐπὶ τῶν ὁποίων εἶναι δυνατόν νὰ θεμελιωθεῖ ἡ ἐνοχὴ τοῦ καταγγελλομένου.

Ἀπὸ τὴν ἀδαμάντινη αὐτῆ βάση οὐδεμία παρέκκλιση

δικαιολογείται για ένα τόσο Ἱερὸ καὶ σεβάσιμο Θεσμὸ, ὅπως εἶναι ἡ Ἐκκλησία, προκειμένου νὰ διαφυλαχθεῖ τὸ κῦρος τοῦ Θεσμοῦ καὶ ἡ ἀξιοπρέπεια τῶν προσώπων.

Ἡ ὀρισθεῖσα τριμελὴς ἐξ Ἀρχιερέων Ἐπιτροπὴ ἀπὸ τὴν Δ.Ι.Σ. γιὰ νὰ δέχεται ὑπεύθυνες κατὰ τὰ ἀνωτέρω καταγγελίες, ἔχουσα στὰ χέρια τῆς εἴτε ἀνώνυμους λιβέλλους εἴτε ἐπώνυμες κατὰ Ἱερέων καταγγελίες εἰσηγήθηκε σήμερα στὴν Δ.Ι.Σ. καὶ ἐκείνη ἔπραξε ἀμέσως τὸ καθήκον τῆς, δηλαδὴ, τοὺς μὲν ἀνώνυμους λιβέλλους ἀπέρριψε ὡς ἀνεύθυνα κείμενα, τὶς δὲ κατὰ Ἱερέων καταγγελίες παρέπεμψε κατὰ Νόμον στοὺς οἰκείους τοὺς Ἱεράρχες, στοὺς ὁποίους συνεστήθη Συνοδικῶς νὰ προωθήσουν ταχύτατα κάθε τυχὸν ἐκκρεμοῦσα δικαστικὴ υπόθεση. Μία κατὰ Ἀρχιερέως καταγγελία ἐξετάζεται.

Καθόσον ἀφορᾶ στὰ εὐρέως διαδιδόμενα περὶ δῆθεν μυθώδους Ἐκκλησιαστικῆς Περιουσίας ἡ Δ.Ι.Σ. διὰ πολλοστὴ φορὰ ἐπιθυμεῖ νὰ ὑπενθυμίσει στὸν Ἑλληνικὸ Λαὸ τὸ ἐπιτελούμενο ἀπὸ τὴν Ἐκκλησία μεγάλο κοινωνικὸ καὶ προνοιακὸ ἔργο, ἐπ' ὠφελεία τοῦ λαοῦ μας ποὺ ἐκδιπλώνεται σὲ ὅλους τοὺς τομεῖς τῆς κοινωνικῆς ζωῆς καὶ ἀγκαλιάζει ὅλους τοὺς ἀνθρώπους ποὺ ἔχουν ἀνάγκη καὶ τὸ ὁποῖο στηρίζεται τόσο στὶς ἐκούσιες οικονομικὲς παροχὲς τῶν εὐσεβῶν πιστῶν ὅσο καὶ στὶς προσόδους, ὅσες ἐναπέμεινε μικρῆς Ἐκκλησιαστικῆς Περιουσίας, ὕστερα ἀπὸ ἀλλεπάλληλες ἀναγκαστικὲς ἀπαλλοτριώσεις, καταπατήσεις, ἀρπαγές, ὅπως καὶ ἐκούσιες ἀπὸ μέρους τῆς ἀμέτρητες προσφορὲς τῆς γιὰ τὴ στήριξη κοινωφελῶν ἔργων καὶ ἀποκατάσταση πτωχῶν, ἀγροτῶν καὶ προσφύγων.

Περὶ ὅλων αὐτῶν διαλαμβάνει λεπτομερῶς ὀγκώδης πολυσέλιδος εἰδικὸς τόμος μὲ ὅλα τὰ συναφῆ στοιχεῖα ποὺ κυκλοφορεῖ μὲ τὸν τίτλο «Ἡ μαρτυρία τῆς ἀγάπης», περὶ τοῦ ὁποῖου ἐλάχιστος γίνεται λόγος καὶ σχεδὸν καμμία ἀναφορά, ἀπὸ ὅσους ἔχουν ἀναλάβει ἐργολαβικὰ τὸ ἔργο τῆς καθάρσεως, ἀπὸ δῆθεν ἀγάπη πρὸς τὸν Ἱερὸ Θεσμὸ τῆς Ἐκκλησίας.

(17.2.2005) (Ἐκ τοῦ Γραφείου Τύπου)

Δήλωση τῆς Ε.Κ.Υ.Ο.

Ἐπειδὴ τὶς τελευταῖες ἡμέρες ἐκφράζονται ἀπὸ ὀριμένες σοβαρὲς πλευρὲς τῆς δημόσιας ζωῆς, γενικοῦ χαρακτήρα ἐρωτήματα γιὰ τὸ μέγεθος, τὴ διαχείριση καὶ τὸν ἔλεγχο τῆς ἐκκλησιαστικῆς περιουσίας, ἡ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ δη-

λώνει: ὅτι ἦταν καὶ εἶναι στὴ διάθεση τῶν ἐκπροσώπων τῶν Κομμάτων, τῆς Πολιτικῆς καὶ ὑπηρεσιακῆς Ἡγεσίας, τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν καὶ τῶν ὑπευθύνων Δ/ντων τῶν Μ.Μ.Ε. *γιὰ τὴν παροχὴ τῶν ὁποίων στοιχείων ἐπιθυμοῦν νὰ πληροφηθοῦν περὶ αὐτῆς.*

Ἦδη σημαντικοὶ ἐκπρόσωποι τῆς πολιτικῆς ζωῆς καὶ τῆς δημοσιογραφίας, μετὰ ἀπὸ τὴν ἐκφραση σχετικῆς ἐπιθυμίας τους, ἐνημερώθηκαν τόσο γιὰ ἐπιμέρους θέματα ὅσο καὶ γιὰ τὸ σύνολο τῆς οικονομικῆς δραστηριότητος τῆς Κεντρικῆς Διοικήσεως τῆς Ἐκκλησίας, ποὺ ὡς κύριο στόχο τῆς ἔχει τὴν διαρκὴ κοινωνικὴ καὶ ἱεραποστολικὴ προσφορά, τόσο μέσα στὸν Ἑλλαδικὸ χῶρο ὅσο καὶ στοὺς κόλπους τῆς Παγκόσμιας Ὁρθοδοξίας.

(9.2.2005) (Ἀπὸ τὴν Ἐκκλησιαστικὴν Κεντρικὴν Ὑπηρεσίαν Οἰκονομικῶν)

Ὁρισμὸς Τοποτηρητοῦ στὴν Ἱερὰ Μητρόπολη Ἀττικῆς

Μετὰ τὴν δημοσίευση στὸ Φ.Ε.Κ. τῆς 8.2.2005, τῆς Ἀπόφασης τῆς Διαρκοῦς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς 4.2.2005, σύμφωνα μὲ τὴν ὁποία ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Ἀττικῆς κ. Παντελεήμων τέθηκε, βάσει τοῦ ἄρθρου 34, παράγραφος 8 τοῦ Νόμου 590/1977 «Περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» γιὰ ἐξιμῆνες στὴν διάθεση τῆς Ἐκκλησίας, ὀρίσθηκε Τοποτηρητῆς τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Ἀττικῆς, ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Μεσογαίας καὶ Λαυρεωτικῆς κ. Νικόλαος.

(9.2.2005) (Ἐκ τοῦ Γραφείου Τύπου)

ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗ

Μ.Κ.Ο. ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Τέταρτη ἀποστολὴ ἀνθρωπιστικοῦ ὑλικοῦ στὴ Ν.Α.

Ἀσία

ἀπὸ τὴν «Ἀλληλεγγύη»

Τὰ πλοῖα «Anna Elizabeth», «Zim Asia» καὶ «Carlotta», τὰ ὁποῖα μισθώθηκαν ἀπὸ τὴν Μ.Κ.Ο. τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος «Ἀλληλεγγύη» γιὰ τὴν μεταφορὰ ἀνθρωπιστικοῦ ὑλικοῦ στὶς περιοχὲς τῆς Ν.Α. Ἀσίας, φθάνουν ἐντὸς τῶν προσεχῶν ἡμερῶν στὸ λιμάνι Belawan τῆς Ἰνδονη-

σίας μεταφέροντας περισσότερους ἀπὸ 622 τόνους ἀνθρωπιστικοῦ ὑλικοῦ (τρόφιμα μακρᾶς διαρκείας, φάρμακα, παιχνίδια, εἶδη ἱματισμοῦ κ.λπ.) συνολικῆς ἀξίας 4.219.670 εὐρώ.

Πρόκειται γιὰ τὴν τέταρτη ἀποστολὴ βοήθειας πρὸς τοὺς πληγέντες συνανθρώπους μας στὶς περιοχὲς τῆς ΝΑ Ἀσίας, καὶ συγκεκριμένα στὴν Ἰνδονησία, που πραγματοποιεῖ ἡ «Ἀλληλεγγύη».

Τὸ πλοῖο «Anna Elizabeth» ἀναμένεται νὰ ἀφίχθῃ στὸ λιμάνι Belawan στὶς 22 Φεβρουαρίου μεταφέροντας 115.682 κιλά ἀνθρωπιστικοῦ ὑλικοῦ (συνολικῆς ἀξίας 480.050 εὐρώ), τὸ πλοῖο «Zim Asia», τὸ ὁποῖο ὑπολογίζεται νὰ ἀφίχθῃ στὸ ἴδιο λιμάνι στὶς 24 Φεβρουαρίου μεταφέρει 293.627 κιλά ἀνθρωπιστικοῦ ὑλικοῦ (συνολικῆς ἀξίας 1.616.830 ευρώ) καὶ τέλος τὸ πλοῖο «Carlotta» θὰ φθάσει στὸν ὡς ἄνω προορισμὸ μεταφέροντας 212.706 κιλά ἀνθρωπιστικοῦ ὑλικοῦ (συνολικῆς ἀξίας 2.122.790 ευρώ).

Ἀξίζει νὰ σημειωθεῖ ὅτι ἀπὸ χθὲς διανέμεται τὸ ἀνθρωπιστικὸ ὑλικὸ ἐξακοσίων τόνων πού μεταφέρθηκε στὸ Τρινκομάλε τῆς Σρι Λάνκα μὲ τὸ πλοῖο «Ocean Monarch» τὸ ὁποῖο ἀναχώρησε ἀπὸ τὸν Πειραιᾶ στὰ τέλη Ἰανουαρίου, στὸ πλαίσιο τῆς τρίτης ἀνθρωπιστικῆς ἀποστολῆς τῆς «Ἀλληλεγγύης».

(2.2.2005) (Ἐκ τοῦ Γραφείου Τύπου)

ΙΕΡΑ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗ ΑΘΗΝΩΝ

Ἀπάντηση σὲ δημοσιεύματα

Ἀπὸ τὸ Γραφεῖο Τύπου τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν καὶ μὲ ἀφορμὴ δημοσιεύματα τοῦ Τύπου ἀνακοινώνονται τὰ ἀκόλουθα:

«Ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστόδουλος οὐδέποτε ἀπέστειλε οὐδένα στὰ Ἱεροσόλυμα ὡς ἐπίσημο ἢ ἀνεπίσημο ἐκπρόσωπό του, προκειμένου νὰ συμβάλλει δῆθεν στὴν ἐκλογή τοῦ Μακαριώτατου Πατριάρχου Ἱεροσολύμων κ.κ. Εἰρηναίου στὸ ἀξίωμα αὐτὸ ἢ νὰ τὸν ἐνισχύσει δῆθεν μετὰ τὴν ἐκλογή του. Οἱ περὶ τοῦ ἀντιθέτου ἰσχυρισμοῦ τῶν οἰονδήποτε εἶναι κατ' ἐλάχιστον ψευδεῖς καὶ κακόβουλοι, διατυπωμένοι πρὸς τὴν κατεύθυνση τῆς ἐξυπηρέτησης προφανῶν πλέον σὲ ὄλους σκοπιμοτήτων.

Δυστυχῶς, στὴν ἐποχὴ μας ὁ οἰοσδήποτε μπορεῖ νὰ ἐπικαλεῖται τὸν ὁποιοδήποτε καὶ νὰ λέγει ὅ,τιδήποτε γιὰ νὰ «ἐπιτύχει» τοὺς ὅποιους σκοποὺς του. Ἡ πρακτικὴ αὐτὴ εἶναι θλιβερή, ἀλλὰ δὲν ἀφορᾷ στὴν Ἐκκλησία.

Ὁ Μακαριώτατος καὶ ἡ Ἐκκλησία μας ἀρνοῦνται νὰ συμμετάσχουν σὲ ἀνάλογα παιγνίδια μὲ αὐτὰ πού παίζονται τὶς τελευταῖες ἡμέρες καὶ παραμένουν προσηλωμένοι στὸ ὑψιστὸ καθῆκον πού ἔχουν ἀναλάβει: τῆς κάθαρσης χωρὶς συμβιβασμούς».

(8.2.2005)

(Ἐκ τοῦ Γραφείου Τύπου)

Ὁ νέος υπεύθυνος τοῦ Ἀρχιεπισκοπικοῦ Γραφείου

Μὲ ἀπόφαση τοῦ Μακαριώτατου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστοδούλου, ὁ Ἀρχιμανδρίτης Βαρνάβας Θεοχάρης, πρῶν Ἀρχιδιάκονός του καὶ νῦν Προϊστάμενος τοῦ Ἱ. Ναοῦ Ἁγίου Ἐλευθερίου-Γκύζη, τοποθετεῖται στὴ θέση τοῦ ὑπευθύνου τοῦ Ἰδιαιτέρου Γραφείου του.

(25.1.2005)

(Ἐκ τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς)

Τιμὴ στοὺς μάρτυρες τοῦ Ὀλοκαυτώματος

Μὲ τὴν εὐκαιρία τῆς Ἐθνικῆς Ἡμέρας Μνήμης τῶν Ἑλλήνων Ἑβραίων Ἠρώων καὶ Μαρτύρων τοῦ Ὀλοκαυτώματος, ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστόδουλος προέβη στὴν ἀκόλουθη δήλωσι:

«Ἡ καθιέρωση τῆς 27ης Ἰανουαρίου ἀπὸ τὴν Βουλὴ τῶν Ἑλλήνων ὡς Ἐθνικῆς Ἡμέρας μνήμης τῶν Ἑλλήνων Ἑβραίων Ἠρώων καὶ Μαρτύρων τοῦ Ὀλοκαυτώματος, ἦταν ὀφειλόμενη πράξη ἀπόδοσης τιμῆς ἀπὸ τὴν Ἑλληνικὴ Πολιτεία στοὺς Ἰουδαϊκῆς καταγωγῆς Ἑλληνες πολῖτες, οἱ ὁποῖοι συμπαρασύρθηκαν ἀπὸ τὸ κύμα τοῦ ναζισμοῦ καὶ ἐκτοπίστηκαν ἀπὸ τὴν πατρίδα τους μὲ ἀπώτερο σκοπὸ τὴν φυσικὴ ἐξόντωσή τους. Οἱ βιαιότητες καὶ φρικαλεότητες ἐν ὀνόματι οἰοσδήποτε ἰδεολογήματος ἀποτελοῦν ἀπαξίωση τῆς ἀνθρώπινης φύσης καὶ εἶναι βδελυκτὲς πρὸς τὸν Θεό, τὸν πλάσαντα τὸν ἄνθρωπο κατ' εἰκόνα καὶ ὁμοίωσή Του».

(26.1.2005)

(Ἐκ τοῦ Γραφείου Τύπου)

Ξεκίνησαν τὰ μαθήματα τοῦ Σεμιναρίου Ἐκμάθησης τῆς Ἑλληνικῆς Νοηματικῆς Γλώσσας

Ξεκίνησαν πρὶν ἀπὸ λίγες ἡμέρες τὰ μαθήματα τοῦ Σεμιναρίου Ἐκμάθησης τῆς Ἑλληνικῆς Νοηματικῆς Γλώσσας, τὸ ὁποῖο ἰδρύθηκε καὶ λειτούργησε τὸ προηγούμενο ἔτος μὲ πρωτοβουλία τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστοδούλου.

Τὰ ἐν λόγῳ μαθήματα, ποὺ θὰ πραγματοποιοῦνται ἀνὰ δεκαπενθήμερο, ἡμέρα Πέμπτη ἀπὸ τὶς 7 ἕως καὶ τὶς 9 μ.μ. στὸ Μεγάλο Συνοδικὸ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, καλοῦνται νὰ παρακολουθήσουν οἱ κληρικοί, προκειμένου νὰ διευκολυνθοῦν στὴν ποιμαντικὴ τους δράση πρὸς τὴν κατεύθυνση τῆς ἀποτελεσματικότερης ἐπικοινωνίας μὲ ἓνα ζωντανὸ τμήμα τοῦ ποιμνίου τους μὲ εἰδικὲς δεξιότητες, καθὼς καὶ οἱ συνεργάτες, κατηχητὲς καὶ ἐκπαιδευτικοὶ τῶν Ἑνοριῶν.

Τὸ νέο πρόγραμμα τοῦ Σεμιναρίου εἶναι διετοῦς διάρκειας. Κατὰ τὸ πρῶτο ἔτος θὰ παρέχονται βασικὲς γνώσεις τῆς νοηματικῆς γλώσσας καὶ κατὰ τὸ δεύτερο θὰ παραδίδονται μαθήματα σχετιζόμενα μὲ τὴν κατηχητικὴ διδασκαλία τῆς Ἐκκλησίας μας.

(26.1.2005)

(Ἐκ τοῦ Γραφείου Τύπου)

Ἀπάντηση σὲ ὅσα ἐλέχθησαν κατὰ τὴν ἐκπομπὴ τοῦ κ. Μ. Τριανταφυλλόπουλου

Μὲ ἀφορμὴ ὀρισμένες «πληροφορίες», τὶς ὁποῖες παρουσίασε ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Θηβῶν καὶ Λεβαδείας κ. Ἱερώνυμος πρὸς τὸν δημοσιογράφο κ. Μ. Τριανταφυλλόπουλο καὶ ὁ τελευταῖος δημοσιοποίησε κατὰ τὴν χθεσινὴ ἐκπομπὴ του στὸν τηλεοπτικὸ σταθμὸ «ALTER», ἀπὸ τὸ Γραφεῖο Τύπου τῆς Ἱ. Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν ὑπογραμμίζονται τὰ ἀκόλουθα:

1. Ἡ ἐπίσκεψη τοῦ Ἀρχιμανδρίτη Ἰάκωβου Γιοσάκη, τῆ συνοδείᾳ ἀνωτάτου δικαστικοῦ, στὸν Σεβ. Μητροπολίτη Θηβῶν κ. Ἱερώνυμο, λίγο πρὶν ἀπὸ τὴν Ἀρχιεπισκοπικὴ ἐκλογή (Ἀπρίλιος 1998), εἶναι παντελῶς ἄγνωστη στὸν Μακαριώτατο Ἀρχιεπίσκοπο Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστόδουλο, ὑπὲρ τοῦ ὁποῖου δῆθεν ἐνήργησε ὁ Γιοσάκης, σύμφωνα μὲ τοὺς ὑπαινιγμοὺς ποὺ ἀφέθηκαν νὰ αἰωροῦνται. Καὶ εἶναι παντελῶς ἀνεξήγητο τὸ

δῆθεν ἐνδιαφέρον τοῦ Γιοσάκη γιὰ τὴν ἐκλογή τοῦ Μακαριωτάτου, ὁ ὁποῖος οὔτε εἶχε, οὔτε φυσικὰ ἔχει οἰανδήποτε σχέση ἢ ἐπικοινωνία μαζί του. Ἐὰν ἄλλωστε ὁ Γιοσάκης δῆθεν ἐνήργησε ὑπὲρ τῆς ἐκλογῆς τοῦ Μακαριωτάτου, γιὰτὶ δὲν ἀνταμείφθηκε γιὰ τὶς δῆθεν «ὑπηρεσίες» του καὶ ἀναζήτησε τὴν τύχη του στὶς Η.Π.Α.; Ἀντιθέτως, ὅπως προκύπτει ἀπὸ ἔγγραφο καταγγελία τοῦ Ρώσου Ἱεροδιακόνου Ἰγκορ Χλοπόνιν, τὸν ὁποῖο χειροτόνησε ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Θηβῶν, ὑπῆρχαν πολὺ στενὲς σχέσεις μεταξὺ τοῦ κ. Ἱερωνύμου καὶ τοῦ Γιοσάκη.

2. Εἶναι πάντως ἀπορίας ἄξιον γιὰτὶ ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Θηβῶν δὲν κατήγγειλε τότε, δηλαδὴ πρὶν ἀπὸ τὴν Ἀρχιεπισκοπικὴ ἐκλογή, τὰ περὶ τῆς ἐπισκέψεως ποὺ ὁ ἴδιος σημειώνει ὅτι δέχθηκε στὰ ἀρμόδια ὄργανα τῆς Ἱερᾶς Συνόδου καὶ τῆς Δικαιοσύνης, καὶ τὰ καταγγέλλει σήμερα.

3. Ἡ ἐπιστολὴ τοῦ Σεβ. Μητροπολίτη Λέρου, Καλύμνου καὶ Ἀστυπάλαιας κ. Νεκταρίου πρὸς τὸν τότε (1998) Πρόεδρο τοῦ Ἀρείου Πάγου κ. Στ. Μαθθία δὲν ἔχει πατρότητα, διότι τὴν ἔχει ἀποδοκιμάσει ὡς ἀνύπαρκτη καὶ πλαστὴ ὁ ἴδιος ὁ φερόμενος ὡς συντάκτης τῆς.

4. Ἡ ἐπιστολὴ τοῦ Σεβ. Μητροπολίτη Ἡλείας κ. Γερμανοῦ πρὸς τὸν Μακαριώτατο γιὰ τὸν Ἀρχιμανδρίτη Γιοσάκη δὲν διέρρευσε βεβαίως ἀπὸ τὸν παραλήπτη τῆς. Πάντως, στὴν ἐπιστολὴ αὐτῆ ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Ἡλείας σημειώνει ὅτι ὁ Ἀρχιγραμματέας τῆς Ἱερᾶς Συνόδου διέψευσε τὴν πληροφορία ὅτι ὁ Γιοσάκης προσελήφθη στὴν Ἱερὰ Σύνοδο ὡς ὑπάλληλος αὐτῆς καὶ δὴ ὡς Γραμματεὺς τῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῶν Δογματικῶν καὶ Νομοκανονικῶν Ζητημάτων, καὶ τονίζει ὅτι δὲν ἔχει λόγους νὰ ἀμφιβάλλει καὶ ὅτι τὰ σχετικὰ μπορεῖ νὰ διαδίδονται ἀπὸ γνωστοὺς τοῦ Γιοσάκη. Φυσικὰ, ὅπως εἶναι γνωστό, οὐδέποτε ὁ Μακαριώτατος τοποθέτησε τὸν Γιοσάκη σὲ οἰανδήποτε «ἐπιτελική» θέση στὴν Ἱερὰ Σύνοδο, στὴν Ἀποστολικὴ Διακονία ἢ στὴν Ἱερὰ Ἀρχιεπισκοπὴ Ἀθηνῶν καὶ οὐδέποτε ἐξεδήλωσε μία τέτοια πρόθεση, ὅπως κακόβουλα διαδίδεται.

5. Ἡ ἐπίσκεψη τοῦ τότε (1998) Πρέσβη τῶν Η.Π.Α. κ. Ν. Μπέρνς στὸν Βόλο οὐδεμίαν βεβαίως ὑποπτη σκοπιμότητα εἶχε, ὅπως συνωμοσιολογικὰ ὑπαινίχθηκαν κάποιοι. Ὁ κ. Μπέρνς ἐπισκέφθηκε στὶς 18 Φεβρουαρίου 1998, σύμφωνα μὲ τὸν τοπικὸ Τύπο, τὴν Π.Μ. στὴ Ν. Ἀγχιάλολ Μαγνησίας, ὅπου καὶ συναντήθηκε μὲ τὴν εἰδικὴ ομάδα ἀξιολόγησῆς τοῦ Γ.Ε.Α. ποὺ ἐξέταζε τὶς δυνατό-

τητες τῶν ὑπὸ ἀπόκτηση μαχητικῶν ἀεροσκαφῶν. Ὁ κ. Μπέρνς συναντήθηκε ἐν συνεχείᾳ ἐθιμοτυπικὰ μὲ τὸν τότε Δήμαρχο Βόλου κ. Δημ. Πιτσιώρη, τὸν τότε Ἀντινομάρχη κ. Μεριαλῆ, ἀπουσιάζοντος τοῦ Νομάρχου στίς Βρυξέλλες, καὶ τὸν οἰκεῖο Μητροπολίτη Δημητριάδος καὶ νῦν Ἀρχιεπίσκοπο κ. Χριστόδουλο. Ἀνάλογες ἐθιμοτυπικὲς ἐπισκέψεις σὲ ἐπαρχιακὲς πόλεις (Λαμία καὶ Θεσσαλονίκη) καὶ τίς τοπικὲς ἀρχὲς συμπεριλαμβανομένων καὶ τῶν ἐπιχώριων Μητροπολιτῶν (Σεβ. Μητροπολίτης Φθιώτιδος κ. Νικόλαος καὶ μακαριστὸς Μητροπολίτης Θεσσαλονίκης Παντελεήμων) πραγματοποιοῦσε ὁ κ. Μπέρνς τὴν ἴδια περίοδο. Ἐπομένως, ἡ προσπάθεια σύνδεσης τῆς ὡς ἄνω ἐπίσκεψης τοῦ κ. Μπέρνς στὸν Βόλο μὲ τὴν Ἀρχιεπισκοπικὴ ἐκλογή εἶναι μάταια καὶ ἀλυσιτελής, ἐξυπηρετεῖ δὲ σκοπιμότητες ξένες πρὸς τὴν Ἐκκλησία. Ἀξίζει νὰ σημειωθεῖ βεβαίως ὅτι ὁ νῦν Ἀρχιεπίσκοπος εἶχε δεχθεῖ ὡς Μητροπολίτης Δημητριάδος στίς 26 Σεπτεμβρίου 1997 τὴν ἐπίσκεψη τοῦ Προέδρου τῆς Δημοκρατίας κ. Κων/νου Στεφανόπουλου, ὁ ὁποῖος πραγματοιοῦσε διήμερη περιοδεία στὴν Μαγνησία. Μήπως καὶ ὁ κ. Στεφανόπουλος διαδραμάτισε κάποιον «ρόλο» στὴν Ἀρχιεπισκοπικὴ ἐκλογή;

Μὲ ἀφορμὴ δὲ τὸν ἰσχυρισμὸ τοῦ Σεβ. Μητροπολίτη Ζακύνθου κ. Χρυσόστομου στὴ διάρκεια τῆς ὡς ἄνω ἐκπομπῆς, ὅτι κατὰ τὴν διὰ καταστάσεως πλήρωση τὸ 1994 τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Ἀττικῆς, κατὰ τὴν ὁποία μετατέθηκε ἀπὸ τὴν Ζάκυνθο ὁ Σεβ. Μητροπολίτης κ. Παντελεήμων, ἐμφιλοχώρησαν δῆθεν διάφορες ἀκυρότητες μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ ἡ πλαστογράφηση ἐξιψηφοδελτίων ἀπὸ τὸν τότε Μητροπολίτη Δημητριάδος καὶ νῦν Ἀρχιεπίσκοπο κ. Χριστόδουλο, ἰσχυρισμὸ πού προκάλεσε ἀλγεινὴ ἐντύπωση, σημειώνονται τὰ ἐξῆς:

1. Ὁ ὡς ἄνω ἰσχυρισμὸς εἶναι ἐξ ὀλοκλήρου ψευδής. Εἶχε μάλιστα προβληθεῖ καὶ ἐνώπιον τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας μὲ τὴν ἀσκηθεῖσα τότε αἴτηση ἀκυρώσεως κατὰ τῆς πράξεως μεταθέσεως τοῦ Σεβ. Μητροπολίτη Ἀττικῆς καὶ ἀπορρίφθηκε ὁμόφωνα μὲ τὴν ὑπ' ἀριθμ. 2288/2000 ἀπόφαση τοῦ ΣτΕ, ὅπως ἀπορρίφθηκε καὶ ὀλόκληρη ἡ αἴτηση ἀκυρώσεως.

2. Τὴν ἀπόφαση μάλιστα αὐτὴ γνωρίζει καλὰ ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Ζακύνθου κ. Χρυσόστομος, διότι αὐτὸς ὠφελήθηκε ἐξ αὐτῆς. Μὲ τὴν ἐν λόγω ἀπόφαση κρίθηκε ὅτι ὁ θρόνος τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Ζακύνθου εἶχε νομίμως κενωθεῖ διὰ τῆς μετάθεσης τοῦ Σεβ. Μητροπολί-

τη κ. Παντελεήμονος στὴν Ἱ. Μητρόπολη Ἀττικῆς καὶ τὸν θρόνο αὐτὸ νομίμως κατέλαβε ὁ κ. Χρυσόστομος. Ἐὰν ἦταν ἄκυρη ἡ μετάθεση τοῦ Σεβ. Μητροπολίτη Παντελεήμονος, τότε εἶναι ἄκυρη καὶ ἡ ἐκλογή τοῦ Σεβ. Μητροπολίτη κ. Χρυσόστομου.

3. Πέραν τούτου καὶ ἡ σχετικὴ ποινικὴ δικογραφία γιὰ πλαστογραφία, ἡ ὁποία εἶχε σχηματιστεῖ γιὰ τὸ ζήτημα αὐτὸ, ἐτέθη στὸ ἀρχεῖο –καθὼς δὲν στοιχειοθετήθηκε τὸ ὡς ἄνω ἀδίκημα– μὲ τὴν ὑπ' ἀριθμ. πρωτ. ΒΜ Ι' -99/2568/3.12.1999 Πράξη τῆς Εἰσαγγελέως Πρωτοδικῶν Ἀθηνῶν κ. Θεοφανίας Κοντοθανάση, τὴν ὁποία δὲν ἀνέτρεψε ὁ Εἰσαγγελέας Ἐφετῶν Ἀθηνῶν κ. Ἰσιδωρος Ντογιάκος.

Ἐν κατακλείδι ἀπὸ τὰ παραπάνω καταφαίνεται πλέον σαφῶς ἡ συνδυασμένη προσπάθεια, διὰ τῆς ὑπόθεσης Γιοσάκη, νὰ σπλωθεῖ τὸ πρόσωπο τοῦ Μακαριωτάτου καὶ ἐν γένει νὰ ἀμαυρωθεῖ ἡ εἰκόνα τῆς Ἐκκλησίας μὲ τὴ διασπορὰ χαλκευμένων εἰδήσεων μὲ ὑπονοούμενα πού μόνο στὴ νοσηρὴ φαντασία τῶν ἐπινοητῶν τους ὑπάρχουν. (31.1.2005) (Ἐκ τοῦ Γραφείου Τύπου)

Δήλωση τοῦ Μακαριωτάτου γιὰ τὴν κάθαρση στοὺς κόλπους τῆς Ἐκκλησίας

Ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστόδουλος ἔκανε τὴν ἀκόλουθη δήλωση:

«Παρακολουθῶ ὅσα λέγονται καὶ γράφονται γιὰ τὴν Ἐκκλησία μας. Ἡ Ἐκκλησία εἶναι δύναμη τοῦ Ἑλληνισμοῦ καὶ ψυχικὸ ἀποκούμπι τοῦ λαοῦ μας. Γι' αὐτὸ ὅλοι ὀφείλουμε μὲ τρόπο θετικὸ νὰ τὴν προστατεύσουμε. Τὸ δικό μου καθήκον αὐτὴ τὴν ὥρα εἶναι ἓνα καὶ μοναδικό. Ἡ κάθαρση στοὺς κόλπους τῆς Ἐκκλησίας νὰ προχωρήσει. Χωρὶς κανένα συμβιβασμό. Μὲ αἴσθησι τοῦ δικαίου, διαφάνεια, ὑπευθυνότητα καὶ ἀποφασιστικότητα».

(Ἐκ τοῦ Γραφείου Τύπου)

Διευκρινίσεις γιὰ ὅσα ἐδήλωσε ὁ Ἀρχιμ. Γεώργιος Καψάνης

Ἐξ ἀφορμῆς συνεντεύξεως τοῦ Πανοσιολογιωτάτου Ἀρχιμ. Γεωργίου Καψάνη, Καθηγουμένου τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Ὁσίου Γρηγορίου Ἀγίου Ὁρους, ἀπὸ τὸ Γραφεῖο

Τύπου τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν ἀνακοινώνονται τὰ ἐξῆς:

«Ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστόδουλος, κατόπιν παρακλήσεως τῶν γονέων τοῦ κ. Ἀποστόλου Βαβύλη, γνωστῶν καὶ εὐυπόληπτων μελῶν τῆς κοινωρίας τοῦ Βόλου, μὲ τοὺς ὁποίους διατηροῦσε καὶ διατηρεῖ ἐξαιρετικές σχέσεις, ζήτησε ἀπὸ τὸν π. Γεώργιο Καψάνη, κορυφαῖο ἐκπρόσωπο τοῦ Ἀγιορείτικου Μοναχισμοῦ, νὰ δεχθεῖ γιὰ πνευματικὴ στήριξη καὶ συμπαράσταση τὸν υἱό τους, ὅπως κατὰ καιροὺς πράττει καὶ μὲ ἄλλους νέους ποὺ ἐπιθυμοῦν νὰ ἐπισκεφθοῦν τὸ Ἅγιον Ὄρος γιὰ τὴν πνευματικὴ τους ὠφέλεια καὶ ἀναγέννηση.

Γίνεται ἀντιληπτό, πλέον, πὼς ἐκεῖνοι ποὺ ἐπιχειροῦν νὰ ἐρμηνεύσουν αὐτὲς τὶς ποιμαντικὸς χαρακτήρος ἐνέργειες, μὲ κοσμικὰ καὶ μόνο κριτήρια, εἴτε ἀδυνατοῦν νὰ ἐρμηνεύσουν τὸ περιεχόμενό τους, εἴτε σκοπίμως τὸ παρερμηνεύουν».

(10.2.2005) (Ἐκ τοῦ Γραφείου Τύπου)

Σύγκληση τῆς Ἱεραρχίας γιὰ τὴν αὐτοκάθαρση

Ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστόδουλος προέβη στὶς 11/2/2005 στὴν ἀκόλουθη δήλωση:

«Γνωρίζω τὰ προβλήματα τῆς Ἐκκλησίας καὶ θλίβομαι γιὰ ὅλα αὐτὰ τὰ ὁποῖα ἀκούγονται καὶ λέγονται αὐτὲς τὶς ἡμέρες. Τὸ αἶτημα γιὰ κάθαρση ἢ μᾶλλον γιὰ αὐτοκάθαρση στὸ χῶρο τῶν ἀνθρώπων τῆς Ἐκκλησίας εἶναι ἐπιτακτικό. Γι' αὐτὸ καὶ πρῶτος ἐγὼ διεκήρυξα πρὸς ὅλους τοὺς Ἕλληνες τὴν ἀμετακίνητη ἀπόφασή μου νὰ εἶμαι ὁ ἐγγυητὴς αὐτῆς τῆς καθάρσεως. Ἦδη τὰ πρῶτα μέτρα τὰ εἰσηγήθηκα στὴν Δ.Ι.Σ. ἢ ὁποῖα καὶ ὁμοφώνως τὰ ἀποδέχθηκε. Ὑπολείπεται μιὰ ὁλόκληρη ἄλλη δέσμη τέτοιων μέτρων ποὺ κινοῦνται πρὸς τὴν ἴδια κατεύθυνση καὶ τὰ ὁποῖα μέλλω νὰ εἰσηγηθῶ στὸ ὑπατο διοικητικὸ ὄργανο τῆς Ἐκκλησίας μας ποὺ εἶναι ἡ Ι.Σ.Ι. τὴν ὁποῖα καὶ θὰ συγκαλέσω. Πρὸς τοῦτο, ὅμως, διαβουλεύομαι μὲ τοὺς Σεβ. Μητροπολίτες τῆς Ἐκκλησίας μας γιὰ νὰ ἐξασφαλίσω τὴν ἀπαραίτητη συναίνεση, ἢ ὁποῖα πρέπει νὰ ὑπάρχει στὸ σῶμα τῆς Ἱεραρχίας γιὰ νὰ ληφθοῦν, εἰ δυνατόν, ὁμόφωνα τὰ μέτρα ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα ἀποβλέπουν πραγματικὰ στὴν ἀποκάθαρση τοῦ τοπίου.

Ὅσον δὲ ἀφορᾷ στὶς περίφημες ἐπιστολὲς γιὰ τὶς ὁποῖες γίνεται λόγος, αὐτὲς τὶς ἡμέρες, θέλω νὰ ἐπαναλάβω ὅτι αὐτὴ ἡ ἐνέργεια, ἢ ὁποῖα εἶναι δεῖγμα ὑψιστῆς ποιμαντικῆς εὐαισθησίας, θὰ πρέπει νὰ ἐρμηνεύεται μὲ κριτήρια καθαρὰ ἐκκλησιαστικὰ καὶ πνευματικὰ καὶ ὄχι κοσμικὰ, προκειμένου, μὲ τὸν τρόπο αὐτό, νὰ μπορέσει κανεὶς νὰ εἰσχωρήσει μέσα στὸ βάθος καὶ στὴν οὐσία τῆς πίσω ἀπὸ τὴν ὁποῖα δὲν κρύβεται, ὅπως εἶναι φυσικό, καμία ἰδιοτέλεια, ἀλλὰ αὐτὸ τὸ πάθος γιὰ τὴ σωτηρία τῆς ψυχῆς τῶν ἀνθρώπων, ὑπὲρ τῆς ὁποίας ἐσταυρώθη ὁ Χριστὸς μας».

(11.2.2005) (Ἐκ τοῦ Γραφείου Τύπου)

ΙΕΡΑΙ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΙΣ

Δήλωση τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Θεσσαλιώτιδος καὶ Φαναριοφερσάλων κ. Θεοκλήτου

«Σὲ ρεπορτάζ τοῦ Ραδιοφωνικοῦ Σταθμοῦ "ΦΛΑΣ" ἐπιχειρήθηκε, μὲ τὴν ἐπίκληση τῆς ἔνορκης βεβαίωσης τοῦ Μητροπολίτου πρώην Θεσσαλιώτιδος Κωνσταντίνου, στὸ πλαίσιο τῆς ἐκδίκασης τῆς αἴτησης ἀσφαλιστικῶν μέτρων ποὺ κατέθεσα κατὰ τοῦ Μητροπολίτου πρώην Ἀττικῆς Νικοδήμου, ἐμπλοκὴ τοῦ ὀνόματός μου σὲ περιστατικὸ τὸ ὁποῖο δῆθεν συνέβη στὴν περιοχὴ τῶν Τρικάλων.

Πλέον ἀρμόδιος νὰ ἀπαντήσει γι' αὐτὸ εἶναι ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Τρίκκης καὶ Σταγῶν κ. Ἀλέξιος ὁ ὁποῖος, κατὰ τὸ ρεπορτάζ, δῆθεν ἐκλήθη στὸ ἀστυνομικὸ τμήμα Τρικάλων νὰ ἀναγνωρίσει καὶ δῆθεν ἀνεγνώρισε ἐμένα καὶ ἕτερο κληρικό! Ἀπλὰ σημειῶνω ὅτι ὁ Σεβ. Τρίκκης ἐγγράφως ἔχει διαψεύσει τὶς χυδαῖες αὐτὲς φημολογίες, τὶς ὁποῖες λειτουργοὶ τῆς Ἐκκλησίας μας ἄκριτα υἰοθέτησαν καὶ οἱ ὁποῖες κατέρρευσαν, καθὼς δὲν παρουσιάστηκαν σχετικὰ στοιχεῖα, ἐνώπιον τοῦ Δικαστηρίου.

Ἡ ὡς ἄνω αἴτηση ἀσφαλιστικῶν μέτρων ἐκδικάσθηκε ἀπὸ τὸ Μονομελὲς Πρωτοδικεῖο Πειραιῶς, ἐπειδὴ δὲν διαθέτω κατοικία στὴν Ἀττικὴ καὶ κατὰ διαστήματα, ὁσάκις κατέρχομαι στὴν Ἀθήνα γιὰ ὑπηρεσιακοὺς λόγους, φιλοξενοῦμαι σὲ φιλικὰ μου σπίτια, ἕνα ἐκ τῶν ὁποίων βρίσκεται στὸν Πειραιᾶ. Ἐγίνε δὲ δεκτὴ καὶ ἀναμένεται ἡ ἐκδίκαση τῆς κυρίας ἀγωγῆς.

Ὁφείλω, τέλος, νὰ ἐπισημάνω ὅτι δὲν ἐστράφημ κατὰ

τοῦ Μητροπολίτου πρώην Θεσσαλιώτιδος Κωνσταντίνου, σεβόμενος ἀφενὸς μὲν τὴν ιδιότητά του ὡς προκατόχου μου καὶ τὸ ὑπέργηρον τῆς ἡλικίας του, ἀφετέρου δὲ τὸν πιστὸ λαὸ τὸν ὁποῖο ἡ Ἐκκλησία μου ἐνεπιστεύθη».

(27.1.2005)

(Ἐκ τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως)

Ἱερὰ Μητρόπολις Σύρου

Μὲ ιδιαίτερη λαμπρότητα ἐορτάσθησαν τὰ Ἅγια Θεοφάνεια στὴν πολυνησιακὴ Μητροπολιτικὴ μας Περιφέρεια. Στὴν Ἑρμούπολη, ὁ Σεβασμιώτατος Ποιμενάρχης μας κ. Δωρόθεος Β' ἐτέλεσε τὴν θεία Λειτουργία καὶ τὴν Ἀκολουθία τοῦ Μ. Ἀγιασμοῦ στὸν Ἱερὸ Μητροπολιτικὸ Ναὸ τῆς Μεταμορφώσεως τοῦ Σωτῆρος, μετὰ τὸ πέρας τῆς ὁποίας ἐσηματίσθη λιτανευτικὴ πομπὴ μὲ τὴν συμμετοχὴ ἀγήματος τοῦ Π.Ν. τῆς Π.Ν.Β. Σύρου καὶ ἀνδρῶν τοῦ Λιμεναρχείου Σύρου, τῶν πολιτικῶν καὶ στρατιωτικῶν Ἀρχῶν τοῦ Νομοῦ, τῆς Περιφέρειας τοῦ Ν. Αἰγαίου καὶ πλήθους Χριστιανῶν, πρὸς τὸν λιμένα, στὸν ὁποῖο εἶχαν καταπλεύσει δύο πολεμικὰ πλοῖα, ὅπου πραγματοποιήθηκε ὁ καθαγιασμὸς τῶν ὑδάτων, διὰ τῆς καταδύσεως τοῦ Τιμίου Σταυροῦ.

Τὴν 9η Ἰανουαρίου ὁ Σεβασμιώτατος ἐχειροτόνησε εἰς Διάκονον, στὸ κατάμεστο ἀπὸ τοὺς εὐλαβεῖς Μυκονίους Καθολικὸ τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Θεοτόκου, τῆς ἐπιλεγόμενης «Τουρλιανῆς», τὸν Μοναχὸ κ. Ἀθανάσιο Κάρδαρη, τελειόφοιτο τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, πρὸς τὸν ὁποῖο ἀπηύθυνε πατρικὲς νουθεσίες καὶ συμβουλές, περὶ τοῦ ὑψηλοῦ ὑπουργήματος τῆς Ἱερωσύνης.

Ἡ Ἱερὰ Μητρόπολις Σύρου ἐνίσχυσε οἰκονομικῶς τοὺς ὡς κάτωθι Συλλόγους καὶ φορεῖς, κατόπιν ὑποβολῆς σχετικῶν παρακλητικῶν αἰτημάτων τους πρὸς Αὐτήν:

- τὴν Διαβαλκανικὴ Ὁμοσπονδία Ἑλλάδος,
- τὸ Ἐκκλησιαστικὸ Λύκειο Καβάλας,
- τὸ Συμβούλιο Τυφλῶν Ἑλλάδος καὶ
- τὸν Σύλλογο «Τὸ φῶς τῶν τυφλῶν».

(27.1.2005)

(Ἐκ τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως)

Οἱ Χριστιανικὲς Ἐκκλησίες στὴν Ἑλβετία ὑπέγραψαν τὴν Οἰκουμενικὴ Χάρτα

Τὸ Συμβούλιο τῶν Εὐρωπαϊκῶν Ἐκκλησιῶν [C.E.C.] ἐκφράζει τὴν εὐαρέσκειά του γιὰ τὴν Ὑπογραφή τῆς Οἰκουμενικῆς Χάρτας (*Charta Oecumenica*) ἀπὸ τὶς Χριστιανικὲς Ἐκκλησίες στὴν Ἑλβετία τὴν Κυριακὴ 23 Ἰανουαρίου στὴ Collégiale of St-Ursanne (Καντόνι Jura). Τὸ Συμβούλιο τῶν Εὐρωπαϊκῶν Ἐκκλησιῶν ἔδωσε τὸ παρὼν στὴν τελετὴ μὲ τὸ Γενικὸ Γραμματέα Rev. Dr Keith Clements καὶ τὸν Εἰδικὸ Γραμματέα Rev. Prof. Viorel Ionita.

Κατὰ τὴ διάρκεια τῆς δεξίωσης ποὺ ἀκολούθησε ὁ Γενικὸς Γραμματέας τῶν Εὐρωπαϊκῶν Ἐκκλησιῶν ὑπογράμμισε τὴ σημασία αὐτοῦ καθ' ἑαυτοῦ τοῦ γεγονότος. «Σὲ λίγο καιρὸ συμπληρώνονται 4 χρόνια ἀπ' ὅταν γιὰ πρώτη φορὰ ὑπεγράφη ἡ Οἰκουμενικὴ Χάρτα ἀπὸ τοὺς Προέδρους τοῦ Συμβουλίου τῶν Εὐρωπαϊκῶν Ἐκκλησιῶν καὶ τοῦ Συμβουλίου τῶν Εὐρωπαϊκῶν Ἐπισκοπικῶν Συνελεύσεων στὸ Οἰκουμενικὸ κέντρο τῶν Βρυξελλῶν, ἀμέσως μετὰ τὸ Πάσχα τοῦ 2001.

Ἐκτοτε μεταφράστηκε σὲ περισσότερες ἀπὸ 30 γλῶσσες καὶ ἐγίνε ἀντικείμενο δημόσιας συζητήσεως καὶ συσκέψεων σὲ ὅλη τὴν Εὐρώπη ἀπὸ τὶς τοπικὲς ἐνορίες μέχρι καὶ τὰ Θεολογικὰ Πανεπιστημιακὰ σεμινάρια. Προσυπογράφηκε ἐπισημῶς καὶ ἀπὸ τοὺς Ἐπικεφαλῆς τῶν Χριστιανικῶν Ἐκκλησιῶν στὴν Ὁλλανδία, Γερμανία καὶ Οὐγγαρία. Τώρα δὲ οἱ Χριστιανικὲς Ἐκκλησίες στὴν Ἑλβετία ἐμπλουτίζουν καὶ ἐνδυναμώνουν τὸ ἐγχείρημα αὐτὸ μὲ τὶς ὑπογραφές τους».

Ἡ «Οἰκουμενικὴ Χάρτα – Κατευθυντήριες γραμμὲς γιὰ τὴν ἀνάπτυξη τῆς συνεργασίας μεταξὺ τῶν Ἐκκλησιῶν», εἶναι ἓνα εὐσύνοπτο κείμενο, ποὺ σκιαγραφεῖ τὶς κατευθύνσεις καὶ τὶς δεσμεύσεις γιὰ ἓναν γόνιμο Οἰκουμενικὸ Διάλογο καὶ γιὰ τὴν κοινὴ μαρτυρία τῶν Χριστιανικῶν Ἐκκλησιῶν στὴν Ἐνωμένη Εὐρώπη. Οἱ Χριστιανικὲς Εὐρωπαϊκὲς Ἐκκλησίες καλοῦνται νὰ συζητήσουν, νὰ ἐφαρμόσουν καὶ νὰ προσαρμόσουν τὴν Οἰκουμενικὴ Χάρτα στὸ τοπικὸ ποίμνιο.

Τὸ πλήρες κείμενο τῆς *Charta* μπορεῖ κάποιος νὰ τὸ ἀνεύρει στὸ δικτυακὸ τόπο www.cec-kek.org/content/charta.shtml.

(Ἀπὸ τὴν Εἰδικὴ Συνοδικὴ Ἐπιτροπὴ Παρακολουθήσεως Εὐρωπαϊκῶν Θεμάτων)

**Ἰδρυσις Πνευματικοῦ Κέν-
τρου εἰς τὴν ἐνορία «ΑΓΙΟΥ
ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ, ΜΙΣΤΡΟΥ ΕΥ-
ΒΟΙΑΣ ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟ-
ΠΟΛΕΩΣ ΧΑΛΚΙΔΟΣ»**

**ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΧΑΛΚΙΔΟΣ
ΕΝΟΡΙΑ ΑΓΙΟΥ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΜΙΣΤΡΟΥ - ΕΥΒΟΙΑΣ**

ΠΡΑΞΙΣ 16

Ἐν Μίστρῳ Εὐβοίας σήμερον τὴν 10ην Ὀκτωβρίου 2004 ἡμέρα τῆς ἐβδομά-
δος Κυριακῆ καὶ ὥραν 11ην συνήλθε ἐν τοῖς γραφείοις τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ τὸ Ἐκκλη-
σιαστικὸν Συμβούλιον τῆς ἐνορίας τοῦ Ἁγίου Δημητρίου Μίστρου Εὐβοίας ἀπο-
τελούμενον ἐκ τῶν κάτωθι μελῶν αὐτοῦ:

1. Θεαγένης Κόλλιας, Πρεσβύτερος, Πρόεδρος
2. Ἀναστάσιος Καρλατήρας, Ἀντιπρόεδρος
3. Ἰωάννης Μασούρης, Ταμίας,

μὲ ἀντικείμενον τὴν λήψιν ἀποφάσεως διὰ τὴν ἴδρυσιν καὶ λειτουργίαν Πνευ-
ματικοῦ Ἐνοριακοῦ Κέντρου.

Κατόπιν εἰσηγήσεως τοῦ Πανοσιολογιωτάτου Προέδρου αὐτοῦ καὶ τῆς ὑπ’
αὐτοῦ ἀναπτύξεως τῆς ἀναγκαιότητος τῆς Ἰδρύσεως τοῦ Πνευματικοῦ Κέντρου
πρὸς ἐξύψωσιν τοῦ ἠθικοῦ, θρησκευτικοῦ, ἐκκλησιαστικοῦ φρονήματος τῶν ἐνο-
ριτῶν τοῦ Ἁγίου Δημητρίου ἀλλὰ καὶ γενικότερα τὴν δημιουργίαν τόπου συνάν-
τησης ὅλων τῶν κατοίκων τῆς Κοινότητος ὑπὸ τὴν σκέπην καὶ ἐποπτείαν τῆς
ἐκκλησίας, τὸ ἐκκλησιαστικὸν συμβούλιο ὁμόφωνο ἀποδέχεται τὴν εἰσήγησιν τοῦ
Πανοσιολογιωτάτου Προέδρου καὶ διὰ τὸν σκοπὸν αὐτὸν ἀποφασίζει τὴν σύ-
στασιν ἐιδικῆς ἐπιτροπῆς, ἡ ὁποία θὰ ἀναλάβει τὴν λειτουργία τοῦ Πνευματικοῦ
Κέντρου ὑπὸ τὸν κατωτέρω Κανονισμόν:

Ἄρθρον 1

Συμφώνως πρὸς τὸ ἄρθρο 17 παρ. 5 τοῦ ὑπ’ ἀριθμὸν 8/1979 Κανονισμοῦ τῆς
Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος «*Περὶ Ἱερῶν Ναῶν καὶ Ἐνοριῶν*»
συνιστῶμεν διὰ τὴν ἐνορίαν ἡμῶν Εἰδικὴν Ἐνοριακὴν Ἐπιτροπὴν, ἥτις σκοπού-
σα εἰς τὴν ψυχοπνευματικὴν καὶ ὑλικὴν προαγωγὴν τῆς ἐνορίας ἀναλαμβάνει τὴν
ἴδρυσιν καὶ λειτουργίαν Πνευματικοῦ Κέντρου ἐν τῇ ἐνορίᾳ.

Ἄρθρον 2

Σκοποὶ τῆς ἐιδικῆς ἐνοριακῆς ἐπιτροπῆς καὶ τοῦ ὑπ’ αὐτὴν Πνευματικοῦ Κέν-
τρου:

α. Ἡ μεταξὺ τῶν ἐνοριτῶν καὶ μάλιστα τῶν νέων, καλλιέργεια Ὁρθοδόξου
Χριστιανικοῦ Φρονήματος καὶ ἀνάπτυξης ἐκκλησιαστικῆς συνειδήσεως καὶ
ἀγωγῆς.

β. Ἡ κατὰ τὴν διδασκαλίαν τῆς Ὁρθοδόξου Χριστιανικῆς Πίστεως συνειδη-
τοποίησης τοῦ σκοποῦ καὶ τῆς ἀποστολῆς τοῦ ἀνθρώπου πάνω στὴ γῆ καὶ μέ-
σα στὴν κοινωνία.

γ. Ἡ ἐξύψωσις τοῦ ἠθικοῦ, θρησκευτικοῦ καὶ κοινωνικοῦ φρονήματος, ἡ δη-

μιουργία ζήλου πρὸς μελέτη τῆς Ἁγίας Γραφῆς, τῶν παραδόσεων τῆς Ἐκκλησίας, καὶ ἢ κατὰ τὸ δυνατόν πληρεστέρα γνῶσις τῆς Χριστιανικῆς Ὁρθοδόξου Παραδόσεως καὶ Διδασκαλίας διὰ τὴν ἀντιμετώπισιν τῶν συνεχῶς αὐξανόμενων ἐπιδράσεων ἑτεροδόξων ἀπόψεων, ἀλλὰ καὶ τοῦ καταλυτικοῦ πνεύματος ποῦ διέπει τὸν σημερινὸν τρόπο ζωῆς.

δ. Ἡ καλλιέργεια τῆς ἀγάπης πρὸς τὰς Ἐπιστήμας, τὰς Τέχνας, τὴν Μουσικὴν καὶ καλλιτεχνικὰς ἐνασχολήσεις καθὼς καὶ ἡ ἐνίσχυσις τούτων ὡς λειτουργημάτων εἰς τὴν κοινωνίαν.

ε. Ἡ διὰ παντὸς μέσου ὑποβοήθησις τῆς οικογενείας εἰς τὴν σωστὴν καὶ «*ἐν παιδείᾳ καὶ νοουθεσίᾳ Κυρίου*» ἀνατροφὴν τῶν νέων.

Ἄρθρον 3

Μέσα πρὸς ἐπίτευξιν τῶν σκοπῶν

α. Τὸ ἐν τῇ Ἐνορίᾳ Πνευματικὸν Κέντρο.

β. Ἡ δημιουργία τμημάτων ψυχαγωγίας, μουσικῆς καὶ λοιπῶν ἐκδηλώσεων, καλλιτεχνικοῦ, ψυχαγωγικοῦ καὶ μορφωτικοῦ περιεχομένου καθὼς καὶ ἡ ἴδρυσις βιβλιοθήκης.

γ. Ἡ καθιέρωσις ἀπονομῆς ἐπάθλων εἰς ἀριστεύοντας μαθητὰς Δημοτικοῦ, Γυμνασίου, Λυκείου καὶ φοιτητὰς Ἀνωτάτων Σχολῶν.

δ. Αἱ πάσης φύσεως ἐκδηλώσεις μὲ διαλέξεις καὶ ὁμιλίαις θρησκευτικοῦ, ἐπιστημονικοῦ, κοινωνικοῦ καὶ καλλιτεχνικοῦ περιεχομένου.

ε. Ἡ ἐν γένει δημιουργία κλίματος, ἠθικῆς, κοινωνικῆς καὶ θρησκευτικῆς ἀνατάσεως τῶν ἐνοριτῶν.

στ. Ἡ δημιουργία τμημάτων Ἐκκλησιαστικῆς Κατηχέσεως τῶν ἐνοριτῶν, κυρίως δὲ τῶν νέων, στοχεύουσα εἰς τὴν ἐνταξιν αὐτῶν εἰς τὸν τρόπον ζωῆς τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας.

Ἄρθρον 4

Ἐποπτεία - Ἐλεγχος

Ἡ εἰδικὴ Ἐνοριακὴ Ἐπιτροπὴ τελεῖ ὑπὸ τὴν ἐποπτεῖαν:

α. Τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Χαλκίδος, ἀναπληρούμενου ὑπὸ τῶν νομίμων ἀναπληρωτῶν του.

β. Ὑπὸ τὴν ἄμεσον ἐποπτεῖαν καὶ τὸν ἔλεγχον τοῦ

Ἐκκλησιαστικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ, στὸ ὁποῖο καὶ λογοδοτεῖ.

Ἄρθρον 5

Διοικητικὸν Συμβούλιον - Θητεία

Ἡ Εἰδικὴ Ἐνοριακὴ Ἐπιτροπὴ τῆς Ἐνορίας ἀποτελεῖται ἐκ πέντε (5) μελῶν τακτικῶν μετὰ ἰσαριθμῶν ἀναπληρωματικῶν, ὑπὸ τὴν Προεδρίαν τοῦ Ἱερέως τῆς Ἐνορίας, διοριζομένων κατόπιν προτάσεως τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Συμβουλίου ὑπὸ τοῦ Μητροπολιτικοῦ Συμβουλίου.

Ἡ ὡς ἄνω συγκροτούμενη Ἐπιτροπὴ, συνεργόμνη εἰς συνεδρίαν τῇ προσκλήσει τοῦ Προέδρου, ἐκλέγει διὰ μυστικῆς ψηφοφορίας τὸν Ἀντιπρόεδρον, τὸν Γραμματέα, τὸν Ταμίαν καὶ τὸν Κοσμήτορα - Διευθυντὴν τοῦ Πνευματικοῦ Κέντρου καὶ ἐν συνεχείᾳ ἀναφέρει τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ἐκλογῆς εἰς τὸν Σεβασμιώτατον Μητροπολίτην Χαλκίδος, ὅστις διὰ σχετικοῦ μητροπολιτικοῦ γράμματος ἀπονέμει τὴν εὐχὴν καὶ Εὐλογίαν Αὐτοῦ πρὸς εὐόδωσιν τῆς Ἱερᾶς ἀποστολῆς τῆς Ἐπιτροπῆς Διοικήσεως καὶ ἐγκρίνει τακτὴν. Τὰ μέλη τῆς Εἰδικῆς Ἐνοριακῆς Ἐπιτροπῆς προσφέρουσι τὰς ὑπηρεσίας αὐτῶν ἀμισθί. Ἐὰν δὲ ἐξ αὐτῶν ἀπουσιάζει τις ἀδικαιολογῶς ἀπὸ τρεῖς (3) συνεχεῖς συνεδριάσεις τῆς ἐπιτροπῆς, ἀντικαθίσταται διὰ διορισμοῦ κατὰ τὰ ἀνωτέρω τακτικοῦ καὶ ἀναπληρωματικοῦ μέλους.

Ἦσαύτως, ἐὰν τις ἐκ τῶν τῆς Εἰδικῆς Ἐνοριακῆς Ἐπιτροπῆς μελῶν δὲν ἐκτελεῖ τὰ καθήκοντα αὐτοῦ καλῶς ἢ ἐὰν αἱ ἐνέργειαι αὐτοῦ ἀντιστρατεύονται τοὺς ἀνωτέρω ἐκτεθέντας σκοποὺς, ἀντικαθίσταται, κατὰ τὰ ἀνωτέρω, τῇ προτάσει τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Συμβουλίου ὑπὸ τοῦ Μητροπολίτου. Ἡ θητεία τῆς Ἐπιτροπῆς ἀκολουθοῦσα τὴν θητείαν τῶν ἐκκλησιαστικῶν Ἐπιτροπῶν ὀρίζεται τριετῆς.

Ἄρθρον 6

Καθήκοντα διοικήσεως

α. Κατόπιν ἀποφάσεως τῆς Εἰδικῆς Ἐνοριακῆς Ἐπιτροπῆς ὁ Πρόεδρος καλεῖ τὸ Ἐκκλησιαστικὸν Συμβούλιον, ὡς ἀρμόδιον κατὰ τὸν Νόμο, νὰ ἐκπροσωπήσει καὶ ἐνεργήσει διὰ τὴν Ἐπιτροπὴν καὶ τὸ Πνευματικὸν Κέντρον δικαστικῶς καὶ ἐξωδίκως, ἐνώπιον πάσης διοικη-

τικῆς, δικαστικῆς καὶ ἐκκλησιαστικῆς Ἀρχῆς, ὅπως καὶ συγκληθεῖ ἐξ ὀνόματος αὐτῆς καὶ διὰ λογαριασμόν της. Ὡσαύτως, ὁ Πρόεδρος ὑπογράφει μετὰ τοῦ Γραμματέως τὴν Ἀλληλογραφίαν καὶ ἐπικυρώνει τὰ ἀντίγραφα καὶ ἀποσπάσματα τῶν πρακτικῶν συνεδριῶν αὐτῆς.

β. Τὸν Πρόεδρο τῆς Εἰδικῆς Ἐνοριακῆς Ἐπιτροπῆς ἀπόντα ἢ κωλυόμενο, ἀναπληροῖ ὁ Ἀντιπρόεδρος ἢ μέλος αὐτῆς τῆς Ἐπιτροπῆς, τῇ γραπτῇ ἐξουσιοδοτήσει τοῦ Προέδρου.

γ. Ὁ Γραμματέας τηρεῖ τὸ Ἀρχεῖο, τὸ βιβλίον Πρακτικῶν, τὸ πρωτόκολλο Ἀλληλογραφίας, συνυπογράφει μετὰ τοῦ Προέδρου τὴν Ἀλληλογραφίαν καὶ τὰ ἐντάλματα πληρωμῶν καὶ φυλάσσει τὴν σφραγίδα.

δ. Τὰ πρακτικά τῶν συνεδριάσεων ὑπογράφονται παρὰ πάντων τῶν παρόντων μελῶν τῆς Ἐπιτροπῆς.

ε. Ὁ Ταμίας ἔχει τὴν εὐθύνη τῆς ταμειακῆς κινήσεως, τηρεῖ τὸ βιβλίον ταμείου, τὸν φάκελλο ἐνταλμάτων καὶ ἀποδείξεων πληρωμῆς, ὑποχρεούμενος πάντοτε νὰ λογοδοτεῖ στὸ ἐκκλησιαστικὸ Συμβούλιον ἢ τοῦ Προέδρου αὐτῶν, ὅταν τοῦτο ζητηθεῖ ἀπ' αὐτοῦς.

στ. Ὁ ταμίας δύναται νὰ κρατεῖ εἰς χεῖρας αὐτοῦ ποσὸν ἕως καὶ ἑκατὸν πενήντα Εὐρώ (150 €). Τὸ πλεονούτων καταθέτει ἐπ' ὀνόματι τῆς ἐπιτροπῆς εἰς τινὰ Τράπεζαν, τῆς ἀναλήψεως αὐτῶν γενομένης ὡσάκις ἂν δεήσει, διὰ πράξεως τῆς Ἐπιτροπῆς.

ζ. Ὁ Κοσμήτωρ-Διευθυντῆς ἐπιμελεῖται ὅλων τῶν ἐκδηλώσεων τοῦ ἰδρύματος τὰς ὁποίας ἀποφασίζει ἢ Ἐπιτροπῇ, προγραμματίζει καὶ ὀργανώνει αὐτάς.

Ἐν γένει φροντίζει διὰ τὰς δημοσίας ἐμφανίσεις καὶ σχέσεις, συνεργαζόμενος μὲ ὅλα τὰ μέλη τῆς Ἐπιτροπῆς. Δι' ἐκάστην ἐκδήλωσιν δύναται νὰ ὀρίζεται εἰδικὸς βοηθὸς τοῦ ὑπευθύνου Κοσμήτορα.

ἄρθρον 7

α. Ἐπιλαμβάνεται παντὸς αἰτήματος, τὸ ὁποῖον ἀναφέρεται εἰς τὴν ὀργάνωσιν καὶ λειτουργίαν τοῦ Πνευματικοῦ Κέντρου, τὴν σύστασιν καὶ ἐποπτεῖαν τῶν περιού ὁ λόγος ἐν τῇ παραγράφῳ β' τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ παρόντος ὀργανισμοῦ τμημάτων.

β. Συντάσσει τὸν ἐτήσιο προϋπολογισμό καὶ ἀπολογισμό.

γ. Διορίζει καὶ παύει τὸ ἀναγκαῖον ἔμμισθον προσωπικόν.

δ. Ὅρίζει τὰ ποσὰ ἀντιμισθίας τοῦ προσωπικοῦ, δι' εἰδικῶν συμβάσεων, ἐν τῷ πλαισίῳ πάντοτε τῆς κειμένης νομοθεσίας καὶ τῶν οἰκονομικῶν της δυνατοτήτων. Αἱ ἀποφάσεις λαμβάνονται κατὰ πλειοψηφίαν. Ἐν περιπτώσει δὲ ἰσοψηφίας νικᾷ ἡ ψῆφος τοῦ Προέδρου.

ἄρθρον 8

Συνεδρία Ἐπιτροπῆς - Ἀπαρτία

Ἡ ἐπιτροπῇ συνεδριάζει κατόπιν προσκλήσεως τοῦ Προέδρου ἢ ἐὰν ζητήσῃσι τοῦτο ἐγγράφως τρία (3) μέλη αὐτῆς.

Τὰ θέματα συζητῶνται κατὰ σειρᾶν, ὡς ταῦτα ἀναγράφονται εἰς τὴν πρόσκλησιν. Δύναται ὅμως πρὸ τῆς ἡμερησίας διατάξεως, κατόπιν εἰδικῆς ἀποφάσεως, νὰ συζητηθῶσι καὶ ἄλλα θέματα ἐπείγοντα. Ἡ ἐπιτροπῇ συνεδριάζουσα εὐρίσκεται ἐν ἀπαρτίᾳ, ἐφ' ὅσον παρίστανται δύο μέλη καὶ ὁ πρόεδρος αὐτῆς ἢ ὁ ἀντιπρόεδρος, ὑπὸ τὴν προϋπόθεσιν ὅτι θὰ ἔχει ἐξουσιοδοτηθεῖ ἐγγράφως ὑπὸ τοῦ προέδρου.

ἄρθρον 9

Ἡ ἐπιτροπῇ καὶ τὸ ὑπ' αὐτῆς λειτουργοῦν Πνευματικὸ Κέντρο ἔχουσι σφραγίδα κυκλικήν, παρὰ τὴν περιφέρεια τῆς ὁποίας ἀναγράφεται ΙΕΡΟΣ ΝΑΟΣ ΑΓΙΟΥ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΜΙΣΤΡΟΥ ΕΥΒΟΙΑΣ.

Εἰς δεῦτερον ὁμόκεντρον κύκλον ἀναγράφεται ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΝ ΚΕΝΤΡΟΝ, εἰς δὲ τὸ κέντρον αὐτῆς ἐξοικονίζεται ἡ ἱερὰ εἰκὼν τοῦ ΑΓΙΟΥ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ.

ἄρθρον 10

Πόροι τοῦ Ἰδρύματος

Οἱ πόροι τῆς Ἐπιτροπῆς, συμφώνως πρὸς τὴν γ' παράγραφον τοῦ ἄρθρου 17 τοῦ ὑπ' ἀριθμὸν 8/79 κανονισμοῦ Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, οἵτινες εἶναι ἀφορολόγητοι, ἐπιβάλλεται νὰ ἀναγράφονται εἰς τὰ ἀνάλογα οἰκονομικά βιβλία καὶ νὰ δικαιολογοῦνται κατάλληλα.

Οὔτοι δὲ εἶναι:

α. Μηνιαῖαι συνδρομαὶ τῶν ἐνοριτῶν.

β. Ἐπιχορηγήσεις τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ καὶ τυχόν τοιαῦται ἐκ τῶν ἐσόδων τῶν παρεκκλησιῶν αὐτοῦ.

γ. Δωρεαί, κληρονομίαι καὶ κληροδοσίαι ὑπὸ ὄρους, μὲ πρᾶξιν ἀποδοχῆς ὑπὸ τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Συμβουλίου.

δ. Εἰσφοραὶ τῆς Κοινότητος, ἢ τοῦ Δημοσίου, ἢ παντὸς ἐτέρου Ὄργανισμοῦ ἢ Νομικοῦ Προσώπου Δημοσίου ἢ Ἰδιωτικοῦ Δικαίου.

ε. Ἔσοδα ἐκ λαχειοφόρων ἀγορῶν καὶ ἐτέρων προσφορῶν ἐν προκειμένῳ ἐκδηλώσεων.

στ. Τὸ ὑπὲρ τῶν Κατηχητικῶν Σχολείων κονδύλιον τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ καθ' ὅσον ἢ ἐπιτροπὴ ἀναλαμβάνει ὅλα τὰ ἔξοδα τῆς λειτουργίας τῶν Κατηχητικῶν Σχολείων. Τὸ κονδύλιον τοῦτο δὲν δύναται νὰ εἶναι μικρότερο τοῦ τοιοῦτου τοῦ προηγουμένου ἔτους, αὐξανόμενον κατὰ τὴν Οἰκονομικὴν δυνατότητα τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ.

Ἄρθρον 11

Διάθεση τῶν πόρων

α. Διὰ τὴν ἀντιμετώπιση τῶν ἐξόδων λειτουργίας τοῦ Πνευματικοῦ Κέντρου, Κατηχητικῶν Σχολείων, κ.λπ.

β. Διὰ τὴν ἐπίπλωσιν καὶ τῶν ἐν γένει ἐξοπλισμὸν τοῦ Πνευματικοῦ Κέντρου.

γ. Διὰ τὴν ἀμοιβὴν τοῦ προσωπικοῦ, ὡς καὶ τὴν ἀμοιβὴν καθηγητῶν διὰ φροντιστηριακὰ μαθήματα ἢ καὶ διὰ τὴν εἰς μαθητὰς ἐκμάθησιν ξένων γλωσσῶν, μουσικῆς, κ.λπ.

δ. Διὰ τὴν προμήθειαν βιβλίων πρὸς ἐξοπλισμὸν τῆς βιβλιοθήκης τοῦ Πνευματικοῦ Κέντρου.

ε. Διὰ τὴν ἀγορὰν ὀργάνων μουσικῆς, κ.λπ.

στ. Διὰ τὴν βράβευσιν τῶν ἀριστούχων μαθητῶν-φοιτητῶν.

Ἄρθρον 12

Ἡ ἐπιτροπὴ τηρεῖ βιβλία πρακτικῶν, ταμείου, κτηματολογίου εἰς τὸ ὅποῖον ἀναγράφεται ὁλόκληρος ἡ κινητὴ καὶ ἀκίνητη περιουσία, ἢ διαχειριζόμενη ὑπ' αὐτῆς καὶ δίδει ἀποδείξεις εἰσπράξεως καὶ ἐντάλματα πληρωμῆς.

Ἄρθρον 13

Ἡ Ἐπιτροπὴ δὲν δύναται νὰ διαλυθεῖ ἢ μὴ δι' ὁμόφρονου καὶ αἰτιολογημένης ἀποφάσεως τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Συμβουλίου ὅποτε ἢ τυχόν κινητὴ καὶ ἀκίνητος περιουσία τοῦ Πνευματικοῦ Κέντρου περιέρχεται εἰς τὸν Ἱερὸν Ναὸν τοῦ Ἁγίου Δημητρίου.

Ἄρθρον 14

Ἐπὶ παντὸς θέματος μὴ διαλαμβανομένου εἰς τὸν παρόντα κανονισμὸν ἀποφασίζει, τῇ εἰσηγήσει τῆς ἐπιτροπῆς τὸ Ἐκκλησιαστικὸν Συμβούλιον τῇ ἐγκρίσει τοῦ Μητροπολιτικοῦ Συμβουλίου.

Ἄρθρον 15

Ὁ παρὼν κανονισμὸς τροποποιεῖται δι' ἀποφάσεως τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Συμβουλίου, ἐγκρινόμενος ὑπὸ τοῦ Μητροπολιτικοῦ Συμβουλίου.

Ἄρθρον 16

Ὁ παρὼν κανονισμὸς ἰσχύει ἀπὸ τῆς νομίμου ἐγκρίσεως τοῦ ὑπὸ τοῦ Μητροπολιτικοῦ Συμβουλίου τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως. Τὸ παρὸν πρακτικὸν μετὰ τοῦ ἀνωτέρου κανονισμοῦ διαβιβάζεται, διὰ τὴν σχετικὴν ἐγκρίσιν καὶ ἐφόσον τύχει αὐτῆς, πρὸς δημοσίευσίν του, εἰς τὸ περιοδικὸν «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» εἰς τὴν Ἱερὰν Μητροπολιν Χαλκίδος. Μὴ ὑπάρχοντος ἐτέρου θέματος λύεται ἢ παροῦσα συνεδρίασις καὶ ὑπογράφεται τὸ παρὸν πρακτικὸν ὡς ἔπεται:

Ὁ Πρόεδρος

ΑΡΧΙΜΑΝΔΡΙΤΗΣ

ΘΕΑΓΕΝΗΣ ΚΟΛΛΙΑΣ

Τὰ Μέλη

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΚΑΡΛΑΘΡΑΣ

ΙΩΑΝΝΗΣ ΜΑΣΟΥΡΗΣ

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΧΑΛΚΙΔΟΣ
ΕΝΟΡΙΑ ΑΓΙΑΣ ΤΡΙΑΔΟΣ ΠΟΥΡΝΟΥ - ΕΥΒΟΙΑΣ

ΠΡΑΞΙΣ 10

**Ἴδρυσις Πνευματικοῦ Κέν-
τρου εἰς τὴν ἐνορία «ΑΓΙΑΣ
ΤΡΙΑΔΟΣ, ΠΟΥΡΝΟΥ ΕΥ-
ΒΟΙΑΣ ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟ-
ΠΟΛΕΩΣ ΧΑΛΚΙΔΟΣ»**

Ἐν Πούρνῳ Εὐβοίας σήμερον τὴν 10ην Ὀκτωβρίου 2004 ἡμέρα τῆς ἑβδο-
μάδος Κυριακὴ καὶ ὥραν 13ην συνήλθε ἐν τοῖς γραφείοις τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ τὸ
Ἐκκλησιαστικὸν Συμβούλιον τῆς ἐνορίας τῆς Ἁγίας Τριάδος Πούρνου Εὐβοίας
ἀποτελούμενον ἐκ τῶν κάτωθι μελῶν αὐτοῦ:

1. Θεαγένης Κόλλιας, Πρεσβύτερος, Πρόεδρος
2. Ἰωάννης Καμινιάρης, Ἀντιπρόεδρος
3. Παναγιώτης Κοντάκης, Ταμίας
4. Νικόλαος Τέσκος, Γραμματέας
5. Γεώργιος Μαζαράκης, Μέλος,

μὲ ἀντικείμενον τὴν λήψιν ἀποφάσεως διὰ τὴν ἴδρυσιν καὶ λειτουργίαν Πνευ-
ματικοῦ Ἐνοριακοῦ Κέντρου.

Κατόπιν εἰσηγήσεως τοῦ Πανοσιολογιωτάτου Προέδρου αὐτοῦ καὶ τῆς ὑπ'
αὐτοῦ ἀναπτύξεως τῆς ἀναγκαιότητος τῆς ἱδρύσεως τοῦ Πνευματικοῦ Κέντρου
πρὸς ἐξύψωσιν τοῦ ἠθικοῦ, θρησκευτικοῦ, ἐκκλησιαστικοῦ φρονήματος τῶν ἐνο-
ριτῶν τῆς Ἁγίας Τριάδος ἀλλὰ καὶ γενικότερα τὴν δημιουργίαν τόπου συνάν-
τησης ὄλων τῶν κατοίκων τῆς Κοινότητος ὑπὸ τὴν σκέπην καὶ ἐποπτείαν τῆς
Ἐκκλησίας, τὸ ἐκκλησιαστικὸν συμβούλιο ὁμόφωνο ἀποδέχεται τὴν εἰσήγησιν
τοῦ Πανοσιολογιωτάτου Προέδρου καὶ διὰ τὸν σκοπὸν αὐτὸν ἀποφασίζει τὴν
σύστασιν ἐιδικῆς ἐπιτροπῆς, ἡ ὁποία θὰ ἀναλάβει τὴν λειτουργίαν τοῦ Πνευμα-
τικοῦ Κέντρου ὑπὸ τὸν κατωτέρω Κανονισμόν:

Ἄρθρον 1

Συμφώνως πρὸς τὸ ἄρθρο 17 παρ. 5 τοῦ ὑπ' ἀριθμὸν 8/1979 Κανονισμοῦ τῆς
Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν καὶ Ἐνοριῶν»
συνιστῶμεν διὰ τὴν ἐνορίαν ἡμῶν Εἰδικὴν Ἐνοριακὴν Ἐπιτροπὴν, ἥτις σκοποῦσα
εἰς τὴν ψυχοπνευματικὴν καὶ ὕλικὴν προαγωγὴν τῆς ἐνορίας ἀναλαμβάνει τὴν
ἴδρυσιν καὶ λειτουργίαν Πνευματικοῦ Κέντρου ἐν τῇ ἐνορίᾳ.

Ἄρθρον 2

Σκοποὶ τῆς ἐιδικῆς ἐνοριακῆς ἐπιτροπῆς καὶ τοῦ ὑπ' αὐτὴν Πνευματικοῦ Κέν-
τρου:

- α. Ἡ μεταξὺ τῶν ἐνοριτῶν καὶ μάλιστα τῶν νέων, καλλιέργεια Ὁρθοδόξου Χρι-
στιανικοῦ Φρονήματος καὶ ἀνάπτυξης ἐκκλησιαστικῆς συνειδήσεως καὶ ἀγωγῆς.
- β. Ἡ κατὰ τὴν διδασκαλίαν τῆς Ὁρθοδόξου Χριστιανικῆς Πίστεως συνειδη-
τοποίησης τοῦ σκοποῦ καὶ τῆς ἀποστολῆς τοῦ ἀνθρώπου πάνω στὴ γῆ καὶ μέ-
σα στὴν κοινωνία.

γ. Ἡ ἐξύψωσις τοῦ ἠθικοῦ, θρησκευτικοῦ καὶ κοινωνικοῦ φρονήματος, ἡ δημιουργία ζήλου πρὸς μελέτη τῆς Ἁγίας Γραφῆς, τῶν παραδόσεων τῆς Ἐκκλησίας, καὶ ἡ κατὰ τὸ δυνατόν πληρεστέρα γνώσις τῆς Χριστιανικῆς Ὁρθοδόξου Παραδόσεως καὶ Διδασκαλίας διὰ τὴν ἀντιμετώπισιν τῶν συνεχῶς αὐξανόμενων ἐπιδρώσεων ἐτεροδόξων ἀπόψεων, ἀλλὰ καὶ τοῦ καταλυτικοῦ πνεύματος ποῦ διέπει τὸν σημερινὸν τρόπο ζωῆς.

δ. Ἡ καλλιέργεια τῆς ἀγάπης πρὸς τὰς Ἐπιστήμας, τὰς Τέχνας, τὴν Μουσικὴν καὶ καλλιτεχνικὰς ἐνασχολήσεις καθὼς καὶ ἡ ἐνίσχυσις τούτων ὡς λειτουργημάτων εἰς τὴν κοινωνίαν.

ε. Ἡ διὰ παντὸς μέσου ὑποβοήθησις τῆς οικογενεῖας εἰς τὴν σωστὴν καὶ «*ἐν παιδείᾳ καὶ νουθεσίᾳ Κυρίου*» ἀνατροφὴν τῶν νέων.

Ἄρθρον 3

Μέσα πρὸς ἐπίτευξιν τῶν σκοπῶν

α. Τὸ ἐν τῇ Ἐνορίᾳ Πνευματικὸ Κέντρο.

β. Ἡ δημιουργία τμημάτων ψυχαγωγίας, μουσικῆς καὶ λοιπῶν ἐκδηλώσεων, καλλιτεχνικοῦ, ψυχαγωγικοῦ καὶ μορφωτικοῦ περιεχομένου καθὼς καὶ ἡ ἴδρυσις βιβλιοθήκης.

γ. Ἡ καθιέρωσις ἀπονομῆς ἐπάθλων εἰς ἀριστεύοντα μαθητὰς Δημοτικοῦ, Γυμνασίου, Λυκείου καὶ φοιτητὰς Ἀνωτάτων Σχολῶν.

δ. Αἱ πάσης φύσεως ἐκδηλώσεις μὲ διαλέξεις καὶ ὁμιλίες θρησκευτικοῦ, ἐπιστημονικοῦ, κοινωνικοῦ καὶ καλλιτεχνικοῦ περιεχομένου.

ε. Ἡ ἐν γένει δημιουργία κλίματος, ἠθικῆς, κοινωνικῆς καὶ θρησκευτικῆς ἀνατάσεως τῶν ἐνοριτῶν.

στ. Ἡ δημιουργία τμημάτων Ἐκκλησιαστικῆς Κατηχέσεως τῶν ἐνοριτῶν, κυρίως δὲ τῶν νέων, στοχεύουσα εἰς τὴν ἔνταξιν αὐτῶν εἰς τὸν τρόπον ζωῆς τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας.

Ἄρθρον 4

Ἐποπτεία - Ἐλεγχος

Ἡ εἰδικὴ Ἐνοριακὴ Ἐπιτροπὴ τελεῖ ὑπὸ τὴν ἐποπτεῖαν:

α. Τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Χαλκίδος, ἀναπληρομένου ὑπὸ τῶν νομίμων ἀναπληρωτῶν του.

β. Ὑπὸ τὴν ἄμεσον ἐποπτεῖαν καὶ τὸν ἔλεγχον τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ, στὸ ὁποῖο καὶ λογοδοτεῖ.

Ἄρθρον 5

Διοικητικὸν Συμβούλιον - Θητεία

Ἡ Εἰδικὴ Ἐνοριακὴ Ἐπιτροπὴ τῆς Ἐνορίας ἀποτελεῖται ἐκ πέντε (5) μελῶν τακτικῶν μετὰ ἰσαριθμῶν ἀναπληρωματικῶν, ὑπὸ τὴν Προεδρίαν τοῦ Ἱερέως τῆς Ἐνορίας, διοριζομένων κατόπιν προτάσεως τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Συμβουλίου ὑπὸ τοῦ Μητροπολιτικοῦ Συμβουλίου.

Ἡ ὡς ἄνω συγκροτούμενη Ἐπιτροπὴ, συνεργώμενη εἰς συνεδρίαν τῇ προσκλήσει τοῦ Προέδρου, ἐκλέγει διὰ μυστικῆς ψηφοφορίας τὸν Ἀντιπρόεδρον, τὸν Γραμματέα, τὸν Ταμίαν καὶ τὸν Κοσμήτορα - Διευθυντὴν τοῦ Πνευματικοῦ Κέντρου καὶ ἐν συνεχείᾳ ἀναφέρει τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ἐκλογῆς εἰς τὸν Σεβασμιώτατον Μητροπολίτην Χαλκίδος, ὅστις διὰ σχετικοῦ μητροπολιτικοῦ γράμματος ἀπονέμει τὴν εὐχὴν καὶ Εὐλογίαν Αὐτοῦ πρὸς εὐόδωσιν τῆς Ἱερᾶς ἀποστολῆς τῆς Ἐπιτροπῆς Διοικήσεως καὶ ἐγκρίνει τακτὴν. Τὰ μέλη τῆς Εἰδικῆς Ἐνοριακῆς Ἐπιτροπῆς προσφέρουσι τὰς ὑπηρεσίας αὐτῶν ἀμισθί. Ἐὰν δὲ ἐξ αὐτῶν ἀπουσιάζει τις ἀδικοιολογήτως ἀπὸ τρεῖς (3) συνεχεῖς συνεδριάσεις τῆς ἐπιτροπῆς, ἀντικαθίσταται διὰ διορισμοῦ κατὰ τὰ ἀνωτέρω τακτικοῦ καὶ ἀναπληρωματικοῦ μέλους.

Ὡσαύτως, ἐὰν τις ἐκ τῶν τῆς Εἰδικῆς Ἐνοριακῆς Ἐπιτροπῆς μελῶν δὲν ἐκτελεῖ τὰ καθήκοντα αὐτοῦ καλῶς ἢ ἐὰν αἱ ἐνέργειαι αὐτοῦ ἀντιστρατεύονται τοὺς ἀνωτέρω ἐκτεθέντας σκοπούς, ἀντικαθίσταται, κατὰ τὰ ἀνωτέρω, τῇ προτάσει τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Συμβουλίου ὑπὸ τοῦ Μητροπολίτου. Ἡ θητεία τῆς Ἐπιτροπῆς ἀκολουθοῦσα τὴν θητεῖαν τῶν ἐκκλησιαστικῶν Ἐπιτροπῶν ὀρίζεται τριετή.

Ἄρθρον 6

Καθήκοντα διοικήσεως

α. Κατόπιν ἀποφάσεως τῆς Εἰδικῆς Ἐνοριακῆς Ἐπιτροπῆς ὁ Πρόεδρος καλεῖ τὸ Ἐκκλησιαστικὸν Συμβούλιον, ὡς ἀρμόδιον κατὰ τὸν Νόμο, νὰ ἐκπροσωπήσει καὶ

ἐνεργήσει διὰ τὴν Ἐπιτροπὴν καὶ τὸ Πνευματικὸν Κέντρον δικαστικῶς καὶ ἐξωδίκως, ἐνώπιον πάσης διοικητικῆς, δικαστικῆς καὶ ἐκκλησιαστικῆς Ἀρχῆς, ὅπως καὶ συγκληθεῖ ἐξ ὀνόματος αὐτῆς καὶ διὰ λογαριασμόν της. Ὅσαύτως ὁ Πρόεδρος ὑπογράφει μετὰ τοῦ Γραμματέως τὴν Ἀλληλογραφίαν καὶ ἐπικυρώνει τὰ ἀντίγραφα καὶ ἀποσπάσματα τῶν πρακτικῶν συνεδριῶν αὐτῆς.

β. Τὸν Πρόεδρο τῆς Εἰδικῆς Ἐνοριακῆς Ἐπιτροπῆς ἀπόντα ἢ κωλυόμενο, ἀναπληροῖ ὁ Ἀντιπρόεδρος ἢ μέλος αὐτῆς τῆς Ἐπιτροπῆς, τῇ γραπτῇ ἐξουσιοδοτήσει τοῦ Προέδρου.

γ. Ὁ Γραμματέας τηρεῖ τὸ Ἀρχεῖο, τὸ βιβλίον Πρακτικῶν, τὸ πρωτόκολλο Ἀλληλογραφίας, συνυπογράφει μετὰ τοῦ Προέδρου τὴν Ἀλληλογραφίαν καὶ τὰ ἐντάλματα πληρωμῶν καὶ φυλάσσει τὴν σφραγίδα.

δ. Τὰ πρακτικά τῶν συνεδριάσεων ὑπογράφονται παρὰ πάντων τῶν παρόντων μελῶν τῆς Ἐπιτροπῆς.

ε. Ὁ Ταμίας ἔχει τὴν εὐθύνη τῆς ταμειακῆς κινήσεως, τηρεῖ τὸ βιβλίον ταμείου, τὸν φάκελλο ἐνταλμάτων καὶ ἀποδείξεων πληρωμῆς, ὑποχρεούμενος πάντοτε νὰ λογοδοτεῖ στὸ ἐκκλησιαστικὸ Συμβούλιον ἢ τοῦ Προέδρου αὐτῶν, ὅταν τοῦτο ζητηθεῖ ἀπ' αὐτούς.

στ. Ὁ ταμίας δύναται νὰ κρατεῖ εἰς χεῖρας αὐτοῦ ποσὸν ἕως καὶ ἑκατὸν πενήντα Εὐρώ (150 €). Τὸ πλεον τούτων καταθέτει ἐπ' ὀνόματι τῆς ἐπιτροπῆς εἰς τινὰ Τράπεζαν, τῆς ἀναλήψεως αὐτῶν γενομένης ὡσάκις ἂν δεήσει, διὰ πράξεως τῆς Ἐπιτροπῆς.

ζ. Ὁ Κοσμήτωρ-Διευθυντῆς ἐπιμελεῖται ὅλων τῶν ἐκδηλώσεων τοῦ ἰδρύματος τὰς ὁποίας ἀποφασίζει ἢ Ἐπιτροπῇ, προγραμματίζει καὶ ὀργανώνει αὐτάς.

Ἐν γένει φροντίζει διὰ τὰς δημοσίας ἐμφανίσεις καὶ σχέσεις, συνεργαζόμενος μὲ ὅλα τὰ μέλη τῆς Ἐπιτροπῆς. Δι' ἐκάστην ἐκδήλωσιν δύναται νὰ ὀρίζεται εἰδικὸς βοηθὸς τοῦ ὑπευθύνου Κοσμήτορα.

ἄρθρον 7

α. Ἐπιλαμβάνεται παντὸς αἰτήματος, τὸ ὁποῖον ἀναφέρεται εἰς τὴν ὀργάνωσιν καὶ λειτουργίαν τοῦ Πνευματικοῦ Κέντρου, τὴν σύστασιν καὶ ἐποπτεῖαν τῶν περιού ὁ λόγος ἐν τῇ παραγράφῳ β' τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ παρόντος ὀργανισμοῦ τμημάτων.

β. Συντάσσει τὸν ἐτήσιο προϋπολογισμό καὶ ἀπολογισμό.

γ. Διορίζει καὶ παύει τὸ ἀναγκαῖον ἔμμισθον προσωπικόν.

δ. Ὅρίζει τὰ ποσὰ ἀντιμισθίας τοῦ προσωπικοῦ, δι' εἰδικῶν συμβάσεων, ἐν τῷ πλαισίῳ πάντοτε τῆς κειμένης νομοθεσίας καὶ τῶν οικονομικῶν της δυνατοτήτων. Αἱ ἀποφάσεις λαμβάνονται κατὰ πλειοψηφίαν. Ἐν περιπτώσει δὲ ἰσοψηφίας νικᾷ ἡ ψῆφος τοῦ Προέδρου.

ἄρθρον 8

Συνεδρία Ἐπιτροπῆς - Ἀπαρτία

Ἡ ἐπιτροπὴ συνεδριάζει κατόπιν προσκλήσεως τοῦ Προέδρου ἢ ἐὰν ζητήσῃ τοῦτο ἐγγράφως τρία (3) μέλη αὐτῆς.

Τὰ θέματα συζητῶνται κατὰ σειρὰν, ὡς ταῦτα ἀναγράφονται εἰς τὴν πρόσκλησιν. Δύναται ὅμως πρὸ τῆς ἡμερησίας διατάξεως, κατόπιν εἰδικῆς ἀποφάσεως, νὰ συζητηθῶσι καὶ ἄλλα θέματα ἐπείγοντα. Ἡ ἐπιτροπὴ συνεδριάζουσα εὐρίσκειται ἐν ἀπαρτία, ἐφ' ὅσον παρίστανται δύο μέλη καὶ ὁ πρόεδρος αὐτῆς ἢ ὁ ἀντιπρόεδρος, ὑπὸ τὴν προϋπόθεσιν ὅτι θὰ ἔχει ἐξουσιοδοτηθεῖ ἐγγράφως ὑπὸ τοῦ προέδρου.

ἄρθρον 9

Ἡ ἐπιτροπὴ καὶ τὸ ὑπ' αὐτῆς λειτουργοῦν Πνευματικὸν Κέντρον ἔχουσι σφραγίδα κυκλικήν, παρὰ τὴν περιφέρειαν τῆς ὁποίας ἀναγράφεται ΙΕΡΟΣ ΝΑΟΣ ΑΓΙΑΣ ΤΡΙΑΔΟΣ ΠΟΥΡΝΟΥ ΕΥΒΟΙΑΣ.

Εἰς δεῦτερον ὁμόκεντρον κύκλον ἀναγράφεται ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΝ ΚΕΝΤΡΟΝ, εἰς δὲ τὸ κέντρον αὐτῆς ἐξεικονίζεται ἡ ἱερὰ εἰκὼν τῆς ΦΙΛΟΞΕΝΙΑΣ ΤΟΥ ΑΒΡΑΑΜ.

ἄρθρον 10

Πόροι τοῦ Ἰδρύματος

Οἱ πόροι τῆς Ἐπιτροπῆς, συμφώνως πρὸς τὴν γ' παράγραφον τοῦ ἄρθρου 17 τοῦ ὑπ' ἀριθμὸν 8/79 κανονισμοῦ Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, οἵτινες εἶναι ἀφορολόγητοι, ἐπιβάλλεται νὰ ἀναγράφονται εἰς τὰ ἀνάλογα οικονομικὰ βιβλία καὶ νὰ δικαιολογῶνται κατάλληλα.

Οὔτοι δὲ εἶναι:

ἄρθρον 13

α. Μηνιαῖαι συνδρομαὶ τῶν ἐνοριτῶν.

β. Ἐπιχορηγήσεις τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ καὶ τυχόν τοιαῦτα ἐκ τῶν ἐσόδων τῶν παρεκκλησιῶν αὐτοῦ.

γ. Δωρεαί, κληρονομίαι καὶ κληροδοσίαι ὑπὸ ὄρους, μὲ πρᾶξιν ἀποδοχῆς ὑπὸ τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Συμβουλίου.

δ. Εἰσφοραὶ τῆς Κοινότητος, ἢ τοῦ Δημοσίου, ἢ παντὸς ἐτέρου Ὄργανισμοῦ ἢ Νομικοῦ Προσώπου Δημοσίου ἢ Ἰδιωτικοῦ Δικαίου.

ε. Ἔσοδα ἐκ λαχειοφόρων ἀγορῶν καὶ ἐτέρων προσφορῶν ἐν προκειμένῳ ἐκδηλώσεων.

στ. Τὸ ὑπὲρ τῶν Κατηχητικῶν Σχολείων κονδύλιον τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ καθ' ὅσον ἡ ἐπιτροπὴ ἀναλαμβάνει ὅλα τὰ ἔξοδα τῆς λειτουργίας τῶν Κατηχητικῶν Σχολείων. Τὸ κονδύλιον τοῦτο δὲν δύναται νὰ εἶναι μικρότερο τοῦ τοιοῦτου τοῦ προηγουμένου ἔτους, αὐξανόμενον κατὰ τὴν Οἰκονομικὴν δυνατότητα τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ.

ἄρθρον 11

Διάθεση τῶν πόρων

α. Διὰ τὴν ἀντιμέτωπιση τῶν ἐξόδων λειτουργίας τοῦ Πνευματικοῦ Κέντρου, Κατηχητικῶν Σχολείων, κ.λπ.

β. Διὰ τὴν ἐπίπλωσιν καὶ τῶν ἐν γένει ἐξοπλισμὸν τοῦ Πνευματικοῦ Κέντρου.

γ. Διὰ τὴν ἀμοιβὴν τοῦ προσωπικοῦ, ὡς καὶ τὴν ἀμοιβὴν καθηγητῶν διὰ φροντιστηριακὰ μαθήματα ἢ καὶ διὰ τὴν εἰς μαθητὰς ἐκμάθησιν ξένων γλωσσῶν, μουσικῆς, κ.λπ.

δ. Διὰ τὴν προμήθειαν βιβλίων πρὸς ἐξοπλισμὸν τῆς βιβλιοθήκης τοῦ Πνευματικοῦ Κέντρου.

ε. Διὰ τὴν ἀγορὰν ὀργάνων μουσικῆς, κ.λπ.

στ. Διὰ τὴν βράβευσιν τῶν ἀριστοῦχων μαθητῶν-φοιτητῶν.

ἄρθρον 12

Ἡ ἐπιτροπὴ τηρεῖ βιβλία πρακτικῶν, ταμείου, κτηματολογίου εἰς τὸ ὁποῖον ἀναγράφεται ὁλόκληρος ἡ κινητὴ καὶ ἀκίνητη περιουσία, ἢ διαχειριζόμενη ὑπ' αὐτῆς καὶ δίδει ἀποδείξεις εἰσπράξεως καὶ ἐντάλματα πληρωμῆς.

Ἡ Ἐπιτροπὴ δὲν δύναται νὰ διαλυθεῖ ἢ μὴ δι' ὁμοφώνου καὶ αἰτιολογημένης ἀποφάσεως τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Συμβουλίου ὁπότε ἡ τυχόν κινητὴ καὶ ἀκίνητος περιουσία τοῦ Πνευματικοῦ Κέντρου περιέρχεται εἰς τὸν Ἱερὸν Ναὸν τῆς Ἁγίας Τριάδος.

ἄρθρον 14

Ἐπὶ παντὸς θέματος μὴ διαλαμβανομένου εἰς τὸν παρόντα κανονισμὸν ἀποφασίζει, τῆ εἰσηγήσει τῆς ἐπιτροπῆς τὸ Ἐκκλησιαστικὸν Συμβούλιον τῆ ἐγκρίσει τοῦ Μητροπολιτικοῦ Συμβουλίου.

ἄρθρον 15

Ὁ παρὼν κανονισμὸς τροποποιεῖται δι' ἀποφάσεως τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Συμβουλίου, ἐγκρινόμενος ὑπὸ τοῦ Μητροπολιτικοῦ Συμβουλίου.

ἄρθρον 16

Ὁ παρὼν κανονισμὸς ἰσχύει ἀπὸ τῆς νομίμου ἐγκρίσεως τοῦ ὑπὸ τοῦ Μητροπολιτικοῦ Συμβουλίου τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως. Τὸ παρὸν πρακτικὸν μετὰ τοῦ ἀνωτέρου κανονισμοῦ διαβιβάζεται, διὰ τὴν σχετικὴν ἐγκρίσιν καὶ ἐφόσον τύχει αὐτῆς, πρὸς δημοσίευσίν του, εἰς τὸ περιοδικὸν «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» εἰς τὴν Ἱερὰν Μητροπολιν Χαλκίδος. Μὴ ὑπάρχοντος ἐτέρου θέματος λύεται ἢ παροῦσα συνεδρίασις καὶ ὑπογράφεται τὸ παρὸν πρακτικὸν ὡς ἔπεται:

Ὁ Πρόεδρος

ΑΡΧΙΜΑΝΔΡΙΤΗΣ

ΘΕΑΓΕΝΗΣ ΚΟΛΛΙΑΣ

Τὰ Μέλη

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΑΜΙΝΙΑΡΗΣ

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΚΟΝΤΑΚΗΣ

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΤΕΣΚΟΣ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΜΑΖΑΡΑΚΗΣ

**Η ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ**

Ἀριθμ. Πρωτ. 232
Διεκτ. 150

Ἀθήνησι τῆ 20ῆ Ἰανουαρίου 2005

**Σύστασις Ἐκκλησιαστικοῦ
Ἰδρύματος ὑπὸ τὴν ἐπωνυ-
μίαν: «ΠΑΙΔΙΚΟΣ ΣΤΑΘΜΟΣ
“ΣΤΗΝ ΠΑΛΑΜΗ ΤΟΥ
ΘΕΟΥ” ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟ-
ΠΟΛΕΩΣ ΣΥΡΟΥ, ΤΗΝΟΥ,
ΑΝΔΡΟΥ, ΚΕΑΣ ΚΑΙ ΜΗ-
ΛΟΥ»**

ΑΠΟΦΑΣΙΣ

- Ἡ Διαρκὴς Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ἔχουσα ὑπ' ὄψει:
1. Τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 29 παράγρ. 2 καὶ 59 παράγρ. 2 τοῦ Νόμου 590/1977 «Περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος».
  2. Τὰς ὑποχρεώσεις τῆς Ποιμανούσης Ἐκκλησίας τὰς ἀπορροεούσας ἐκ τῶν Εὐαγγελικῶν Ἐπιταγῶν, τῶν Ἱερῶν Κανόνων καὶ τῶν Νόμων τοῦ Κράτους πρὸς τὸ Χριστεπώνυμον τῆς Ἐκκλησίας πλήρωμα.
  3. Τὰς ὑφισταμένας Κοινωνικὰς καὶ πνευματικὰς ἀνάγκας τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Σύρου, Τήνου, Ἰνδρου, Κέας καὶ Μήλου.
  4. Τὴν ὑπ' ἀριθμ. 25/2003 Πρᾶξιν τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Σύρου, Τήνου, Ἰνδρου, Κέας καὶ Μήλου κ. Δωροθέου.
  5. Τὴν ἀπὸ 25.10.2004 Γνωμάτευσιν τοῦ Νομικοῦ Γραφείου τῆς Νομικῆς Ὑπηρεσίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.
  6. Τὴν ἀπὸ 2.11.2004 Ἀπόφασιν Αὐτῆς.

ΑΠΟΦΑΣΙΖΕΙ

Συνιστᾶ εἰς τὴν Ἱερὰν Μητρόπολιν Σύρου, Τήνου, Ἰνδρου, Κέας καὶ Μήλου Ἐκκλησιαστικὸν Ἰδρυμα ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν: «ΠΑΙΔΙΚΟΣ ΣΤΑΘΜΟΣ “ΣΤΗΝ ΠΑΛΑΜΗ ΤΟΥ ΘΕΟΥ” ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΣΥΡΟΥ», τὸ ὁποῖον θὰ λειτουργεῖ ὡς ἐξηρητημένη Ὑπηρεσία τοῦ Νομικοῦ Προσώπου τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Σύρου, Τήνου, Ἰνδρου, Κέας καὶ Μήλου καὶ θὰ ἐδρεύει εἰς τὴν Ἱερὰν Μονὴν Ἁγίας Βαρβάρας εἰς τὴν πόλιν τῆς Ἐρμουπόλεως. Ἡ ὀργάνωσις, διοικήσις, διαχείρισις καὶ λειτουργία τοῦ Ἰδρύματος τούτου θὰ διέπεται ἀπὸ τὰς διατάξεις τοῦ ἐπομένου Κανονισμοῦ:

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ

**ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟΥ ΙΔΡΥΜΑΤΟΣ
ΥΠΟ ΤΗΝ ΕΠΩΝΥΜΙΑ
«ΠΑΙΔΙΚΟΣ ΣΤΑΘΜΟΣ “ΣΤΗΝ ΠΑΛΑΜΗ ΤΟΥ ΘΕΟΥ”»
ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ
ΣΥΡΟΥ, ΤΗΝΟΥ, ΑΝΔΡΟΥ, ΚΕΑΣ ΚΑΙ ΜΗΛΟΥ**

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α΄

Σύστασις - Σκοπὸς - Διοικήσις

Ἄρθρον 1

Σύστασις - Ἐπωνυμία - Ἔδρα

Στὴν Περιφέρεια τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Σύρου καὶ ὑπὸ τὴν πνευματικὴν

καὶ διοικητικὴ ἐποπτεία Αὐτῆς, συνίσταται Παιδικὸς Σταθμὸς, ὑπὸ τὴν ἐπωνυμία «*Στὴν παλάμη τοῦ Θεοῦ*», ὁ ὁποῖος θὰ λειτουργεῖ ὡς Παιδαγωγικὸ Ἴδρυμα τῆς οἰκείας Ἱερᾶς Μητροπόλεως ἐξαρτημένο ἀπὸ Αὐτήν, μὴ κερδοσκοπικοῦ χαρακτήρος καὶ θὰ διέπεται ἀπὸ τὶς διατάξεις τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ. Ἔδρα τοῦ Παιδικοῦ Σταθμοῦ εἶναι ἡ Ἱερὰ Μονὴ τῆς Ἁγίας Βαρβάρας, στὴν περιοχὴ Κίνι τῆς νήσου Σύρου.

Ὁ ἐξονομασθεὶς Παιδικὸς Σταθμὸς ἔχει ἴδιαν σφραγίδα, φέρουσα στὸ μέσον παλάμη χειρός, στὴν ὁποία ἴστανται μικρὰ παιδιὰ καὶ κύκλῳ τὶς λέξεις «*ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΣΥΡΟΥ - ΠΑΙΔΙΚΟΣ ΣΤΑΘΜΟΣ "ΣΤΗΝ ΠΑΛΑΜΗ ΤΟΥ ΘΕΟΥ"*».

Ἄρθρον 2

Σκοπὸς τοῦ Παιδικοῦ Σταθμοῦ

Ὁ Παιδικὸς Σταθμὸς τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Σύρου, κυρίαρχος χώρος ἀγωγῆς καὶ ἀσφαλοῦς διαμονῆς γιὰ τὰ παιδιὰ προσχολικῆς ἡλικίας, σκοπὸ ἔχει:

– Νὰ παρέχει Χριστιανικὴ διαπαιδαγώγησι στὰ φιλοξενούμενα παιδιὰ, ἀπὸ τὴν εὐαίσθητη αὐτὴ ἡλικία.

– Νὰ παρέχει ἐνιαία προσχολικὴ ἀγωγή, σύμφωνα μὲ τὰ πλέον σύγχρονα ἐπιστημονικὰ δεδομένα.

– Νὰ βοηθᾷ τὰ παιδιὰ νὰ ἀναπτυχθοῦν σωματικά, νοητικά, συναισθηματικά καὶ κοινωνικά.

– Νὰ ἐξαλείφει κατὰ τὸ δυνατό, τὶς διαφορὰς ποὺ τυχὸν προκύπτουν ἀπὸ τὸ πολιτιστικὸ, οικονομικὸ καὶ μορφωτικὸ ἐπίπεδο τῶν γονέων τους.

– Νὰ ἐξυπηρετεῖ τοὺς γονεῖς καὶ παράλληλα νὰ τοὺς εὐαίσθητοποιεῖ πάνω σὲ θέματα σύγχρονης παιδαγωγικῆς καὶ ψυχολογίας.

– Νὰ βοηθᾷ τὰ παιδιὰ προσχολικῆς ἡλικίας στὴν ὁμαλὴ μετάβασή τους ἀπὸ τὸ οἰκογενειακὸ στὸ σχολικὸ περιβάλλον.

– Νὰ παρέχει ἡμερήσια διατροφή καὶ φροντίδα στὰ παιδιὰ ποὺ φιλοξενοῦνται, τηρώντας τοὺς κανόνες ὑγιεινῆς καὶ ἀσφάλειας.

Ἄρθρον 3

Διοίκηση καὶ Ἐκπροσώπησι τοῦ Ἰδρύματος

α. Τὸ Ἴδρυμα διοικεῖται ὑπὸ πενταμελοῦς Διοικούσης

Ἐπιτροπῆς (Δ.Ε.) ἀπαρτιζομένης ἐκ τοῦ Μητροπολίτου Σύρου ὡς Πρόεδρος, τῆς Διευθυντρίας τοῦ Παιδικοῦ Σταθμοῦ, τῆς Καθηγουμένης Ἱερᾶς Μονῆς Ἁγ. Βαρβάρας Ἑρμοπούλεως ἢ τῆς ὑπ' αὐτῆς ὀριζομένης Μοναχῆς καὶ δύο λαϊκῶν (ἀνδρῶν ἢ γυναικῶν) διοριζομένων ὑπὸ τοῦ Μητροπολίτου.

β. Τὸν Πρόεδρο ἀπόντα ἢ κωλυόμενο ἀναπληροῖ ὁ νόμιμος ἀναπληρωτὴς Αὐτοῦ. Τὰ μέλη τῆς Διοικούσης Ἐπιτροπῆς διορίζονται ἐπὶ τριετεί θητεία, μετὰ τὴν λήξη τῆς ὁποίας δύναται νὰ ἐπαναδιορισθοῦν.

Κάθε μέλος ἐκλείπον ἢ παραιτούμενο ἀντικαθίσταται ὑπὸ τοῦ Μητροπολίτου.

Ὡσαύτως, κατόπιν ἠτιολογημένης ἀποφάσεως τοῦ Μητροπολίτου δύναται νὰ ἀντικατασταθῆ μέλος τῆς Διοικούσης Ἐπιτροπῆς καὶ πρὸ τῆς λήξεως τῆς θητείας του λόγῳ ἀδικαιολογητῶν ἀπουσιῶν ἐκ τριῶν Συνεδριῶν τῆς Διοικούσης Ἐπιτροπῆς ἢ ὀλιγωρίας περὶ τὴν ἐπιτέλεση τῶν ἀνατιθεμένων σὲ αὐτὸ καθηκόντων.

γ. Τὸ ἀξίωμα τῶν ἐκάστοτε συμμετεχόντων στὴν Διοικοῦσα Ἐπιτροπὴ τοῦ Παιδικοῦ Σταθμοῦ εἶναι τιμητικὸ, οἱ δὲ προσφερόμενες ὑπηρεσίαι ὑφ' ἐκάστου τῶν μελῶν παρέχονται δωρεάν ἄνευ ἀντιμισθίας ἢ ἀποζημιώσεως.

Ἄρθρον 4

1. Ἡ Διοικοῦσα Ἐπιτροπὴ συνέρχεται τακτικῶς μὲν κατὰ μῆνα, κατόπιν προσκλήσεως τοῦ Προέδρου ἢ τοῦ ἀναπληρωτοῦ Αὐτοῦ, ἐκτάκτως δὲ ὡςάκις ἠθελε κρίνει τοῦτο ἀναγκαῖο ὁ Πρόεδρος ἢ ἠθελε ζητηθῆ ἐγγράφως ὑπὸ τριῶν τουλάχιστον μελῶν, ἀναφερόντων τὰ θέματα, γιὰ τὰ ὁποῖα ζητοῦν τὴν σύγκληση τοῦ Συμβουλίου.

Ἡ Διοικοῦσα Ἐπιτροπὴ εὐρίσκεται ἐν ἀπαρτία, ὅταν οἱ παρόντες εἶναι πλείονες τῶν ἀπόντων.

Οἱ ἀποφάσεις τῆς Διοικούσης Ἐπιτροπῆς λαμβάνονται κατὰ πλειοψηφία, ἐν ἰσοψηφίᾳ κατῆσχυούσης τῆς ψήφου τοῦ Προέδρου. Τὰ πρακτικὰ τῶν Συνεδριάσεων τῆς Διοικούσης Ἐπιτροπῆς ἀναγινώσκονται στὴν ἀμέσως ἐπομένη Συνεδρίαση καὶ ὑπογράφονται ὑπὸ τῶν παρισταμένων κατὰ τὴν ἀνάγνωσι μελῶν.

2. Ἡ Διοικοῦσα Ἐπιτροπὴ ἀποφασίζει περὶ πάσης ὑποθέσεως, ἀφορώσης στὴν ὁμαλὴ λειτουργία τοῦ ἰδρύματος.

Εἰδικώτερα:

α. Ἀσκεῖ, διὰ τοῦ Προέδρου ἢ τῶν πρὸς τοῦτο ἐξου-

σιοδοτουμένων Μελών αὐτοῦ ἐποπτεία, ἐπὶ τῆς καθόλου λειτουργίας τοῦ Παιδικοῦ Σταθμοῦ.

β. Ἀποφασίζει περὶ τῆς διαθέσεως τῶν πόρων τοῦ Ἰδρύματος συμφώνως πρὸς τοὺς ἐν τῷ ἄρθρῳ 2 τοῦ παρόντος ἀναφερομένου σκοπούς.

γ. Μελετᾷ καὶ ἐγκρίνει διάφορα μέτρα, ὑπὲρ ὑλικῆς ἐνισχύσεως καὶ εὐοδώσεως τῶν σκοπῶν αὐτοῦ.

δ. Καταρτίζει τὸν ἐτήσιο Ἀπολογισμὸ τῶν ἐσόδων καὶ ἐξόδων, καὶ ὑποβάλλει πρὸς ἐγκριση στὸ Μητροπολιτικὸ Συμβούλιο.

Ἄρθρον 5

Ὁ Πρόεδρος τοῦ Ἰδρύματος ἐκπροσωπεῖ νομίμως τὸν Παιδικὸ Σταθμὸ ἐνώπιον κάθε Δικαστικῆς καὶ Διοικητικῆς Ἀρχῆς, συμβάλλεται ἐξ ὀνόματος καὶ διὰ λογαριασμὸ τοῦ Ἰδρύματος, ὕστερα ἀπὸ προηγουμένη ἀπόφαση τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου, ὑπογράφει τὴν ἀλληλογραφία τοῦ Ἰδρύματος καὶ ἐπικυρώνει τὰ ἀποσπάσματα Πρακτικῶν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου.

Ὁ ἐπιβαλλόμενος σὲ πολιτικὲς δίκας πρὸς τὸ Ἴδρυμα ὄρκος δίδεται ὑφ' ἐνὸς τῶν λαϊκῶν μελῶν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου, ἐξουσιοδοτημένου ἐκάστοτε ἐγγράφως πρὸς τοῦτο ὑπὸ τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου.

Ἄρθρον 6

Τὸ ὑπὸ στοιχεῖον β' μέλος τῆς Διοικούσης Ἐπιτροπῆς (Διευθύντρια) ἐπικουρουμένη ὑπὸ Διοικητικοῦ Ὑπαλλήλου ἐκτελεῖ καθήκοντα Γραμματέως καὶ Ταμίου τοῦ Ἰδρύματος. Αὐτὴ φυλάσσει ἅπαντα τὰ βιβλία Διοικήσεως καὶ Διαχειρίσεως τοῦ Παιδικοῦ Σταθμοῦ, συντάσσει τὰ πρακτικά τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου, τὴν ἀλληλογραφία, τὴν ὁποία συνυπογράφει μετὰ τοῦ Προέδρου, κρατεῖ τὴν σφραγίδα καὶ τὸ Ταμεῖο τοῦ Ἰδρύματος.

Ἄρθρον 7

Τὴν Διοικητικὴ καὶ Οἰκονομικὴ ἐργασία ἀσκεῖ ὁ Διοικητικὸς Ὑπάλληλος. Ἐὰν δὲν ὑπάρχει, τὰ καθήκοντα αὐτὰ ἀσκεῖ Ὑπάλληλος τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως.

Ὁ ἀνωτέρω ὑπάλληλος ἀσκεῖ τὰ ἀκόλουθα καθήκοντα:

α. Εἶναι ὑπεύθυνος γιὰ τὴν προμήθεια καὶ τὸν ἔγκαιρο ἐφοδιασμὸ τοῦ Σταθμοῦ μὲ τὰ ἀναγκαῖα τρόφιμα καὶ λοιπὰ ὑλικά, γιὰ τὴν καλὴ φύλαξη, συντήρηση καὶ διάθεσή τους καθὼς καὶ γιὰ τὴν λοιπὴ ἐν γένει περιουσία τοῦ Σταθμοῦ, σύμφωνα μὲ τὶς ἐκάστοτε ἀποφάσεις τῆς Διοικούσης Ἐπιτροπῆς.

β. Συντάσσει τὶς μισθολογικὲς καταστάσεις τοῦ προσωπικοῦ τοῦ Σταθμοῦ καὶ ὑπολογίζει, σύμφωνα μὲ τὶς ἰσχύουσες διατάξεις, τυχὸν πρόσθετες ἀμοιβές (ὑπερωρίες κ.λπ.) ποὺ προκύπτουν.

γ. Τηρεῖ ὅλα τὰ βιβλία διαχειρίσεως, στὰ ὁποῖα καταχωρεῖ ὅλες τὶς κατὰ Νόμον ἀπαιτούμενες ἐγγραφές.

δ. Εἶναι ὑπεύθυνος γιὰ τὴν τήρηση γενικῶς τῶν λογαριασμῶν, τὴν συγκέντρωση τῶν παραστατικῶν στοιχείων, ὅλων τῶν δικαιολογητικῶν εἰσπράξεων καὶ πληρωμῶν, ὥστε νὰ εἶναι πάντοτε εὐχερῆς ὁ ἔλεγχος τῶν ἐσόδων καὶ ἐξόδων.

ε. Συνεργάζεται μὲ τὸν Σεβ. Μητροπολίτη γιὰ τὴν κατάρτιση τοῦ Προϋπολογισμοῦ, τοῦ Ἀπολογισμοῦ καὶ τοῦ Ἰσολογισμοῦ, εἰσηγούμενος ἐγκαίρως ἐνδεχόμενες ἀναμορφώσεις αὐτῶν.

ζ. Ἐκτελεῖ κάθε ἄλλη ἐργασία διοικήσεως καὶ διαχειρίσεως ποὺ τοῦ ἀνατίθεται.

Ἄρθρον 8

1. Ἡ διοίκηση καὶ διαχείριση τῆς περιουσίας τοῦ Ἰδρύματος ἐνεργεῖται ὑπὸ τῆς Διοικούσης Ἐπιτροπῆς.

Ἡ ἐκμίσθωση ἀκινήτων τοῦ Ἰδρύματος, ὡς καὶ ἡ ἐκποίηση τούτων ἐνεργεῖται κατὰ τὶς κείμενες ἐκάστοτε διατάξεις «*περὶ ἐκμισθώσεως καὶ ἐκποιήσεως Ἐκκλησιαστικῶν ἀκινήτων*».

2. Γιὰ κάθε εἰσφορὰ εἰς χρῆμα ἐκδίδεται Γραμμάτιο Εἰσπράξεως, ὑπογραφόμενο ὑπὸ τοῦ Προέδρου καὶ τοῦ Ταμίου, γιὰ κάθε δὲ εἰσφορὰ εἰς εἶδος ἐκδίδεται ἀπόδειξη παραλαβῆς ὑπογραφομένη ὑπὸ τῶν ἰδίων καὶ ἀκολουθεῖ σχετικὴ καταχώριση στὰ οἰκεῖα βιβλία τοῦ Ἰδρύματος.

3. Γιὰ κάθε πληρωμὴ ἐκδίδεται ἔνταλμα πληρωμῆς, ὑπογραφόμενο ὑπὸ τοῦ Προέδρου καὶ τοῦ Ταμίου, γιὰ καθὲ δὲ χορηγούμενο εἶδος ἐκδίδεται διατακτικὴ ὑπογραφομένη ὑπὸ τῶν αὐτῶν.

4. Ὁ Προϋπολογισμὸς καὶ Ἀπολογισμὸς τοῦ Ἰδρύματος καταρτίζεται ὑπὸ τῆς Διοικούσης Ἐπιτροπῆς καὶ

ἐγκρίνεται ὑπὸ τοῦ Μητροπολιτικοῦ Συμβουλίου τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Σύρου, ἐφαρμοζομένων ἀναλόγως τῶν κειμένων διατάξεων «περὶ ἐγκρίσεως Προϋπολογισμῶν καὶ Ἀπολογισμῶν τῶν Ἱερῶν Ναῶν».

Ἄρθρον 9

Πόροι τοῦ Ἰδρύματος εἶναι:

1. Οἱ ἐκάστοτε ὑπὲρ αὐτοῦ ἐπιχορηγήσεις τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Σύρου.
2. Ἐτησία ἐπιχορήγηση ὑπὸ τοῦ Πανελληνίου Ἱεροῦ Προσκυνημάτων Εὐαγγελιστρίας Τήνου.
3. Εἰσφορὲς τῶν Ἱερῶν Μονῶν καὶ Ἱερῶν Προσκυνημάτων τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Σύρου ἐγγραφόμενες στοὺς Προϋπολογισμοὺς ὑπὸ τῶν οικείων Συμβουλίων καὶ νομίμως ἐγκρινόμενες.
4. Κληρονομίες, κληροδοσίες καὶ δωρεὲς ὑπὲρ τοῦ Ἰδρύματος ἢ καὶ ἀφιερῶματα ἐκ μέρους παντὸς τρίτου ὑπὲρ αὐτοῦ, ὡς ἐπίσης καὶ τὰ ἐξ αὐτῶν προερχόμενα ἔσοδα.
5. Κάθε ἐπιχορήγηση ὑπὲρ αὐτοῦ ἐκ μέρους τοῦ Κράτους, ὡς καὶ εἰσφορὲς Δήμων καὶ Κοινοτήτων ἢ ἄλλων Ὄργανισμῶν.
6. Πρόσοδοι ἐκ περιφορᾶς δίσκων στοὺς Ἱερούς Ναοὺς τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Σύρου, τῇ ἐγκρίσει τοῦ Μητροπολίτου.
7. Πρόσοδοι ἐκ τῶν διδάκτρων τῶν τροφίμων τοῦ Παιδικοῦ Σταθμοῦ ὀριζόμενες δι' ἕκαστον ὑπὸ τῆς Διοικήσεως Ἐπιτροπῆς.
8. Κάθε ἄλλο ἔσοδο προερχόμενο ἀπὸ κάθε νόμιμη καὶ χρηστή πηγή.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'

Ἐγγραφή στὸν Παιδικὸ Σταθμὸ

Ἄρθρον 10

Δικαίωμα ἐγγραφῆς καὶ ἐγγραφή παιδιῶν

α) Δικαίωμα ἐγγραφῆς στὸν Παιδικὸ Σταθμὸ ἔχουν ὅλα τὰ παιδιά, σύμφωνα μὲ τις σχετικὲς προβλέψεις, ἀπαγορευομένης ἀπολύτως τῆς ἐγγραφῆς παιδιῶν, ἐφόσον καὶ γιὰ ὅσο διάστημα πάσχουν ἀπὸ μεταδοτικὰ νοσήματα. Παιδιά ποὺ πάσχουν ἀπὸ σωματικὲς, πνευμα-

τικὲς ἢ ψυχικὲς παθήσεις, ἐγγράφονται στὸν Σταθμὸ, ἐφόσον ὑπάρχει πιστοποίηση εἰδικοῦ ἱατροῦ Κρατικοῦ Νοσηλευτικοῦ Ἰδρύματος ἢ Ἀσφαλιστικοῦ Ὄργανισμοῦ, ὅτι τοῦτο εἶναι ὠφέλιμο γιὰ τὸ παιδί, ὅτι δὲν ὑπάρχει πρόβλημα φιλοξενίας τοῦ παιδιοῦ στὸν Σταθμὸ καὶ ἐφόσον ὁ Σταθμὸς διαθέτει τὴν ἀναγκαῖα ὑποδομή.

Εἰδικότερα γίνονται δεκτὰ παιδιά ἡλικίας 2,5 ἐτῶν ἕως τὴν ἡλικία ἐγγραφῆς τους στὸ Δημοτικὸ Σχολεῖο.

β) Τὰ ἐγγραφόμενα στὸν Παιδικὸ Σταθμὸ παιδιά προέρχονται κατὰ κύριο λόγο ἀπὸ τὴν νῆσο Σύρο ἢ διαμένουν σὲ αὐτὴν καὶ ἡ ἐγγραφή τους εἶναι ἐφικτή, ἐφ' ὅσον ὑπάρχουν οἱ ἀνάλογες κενὲς θέσεις.

γ) Κατὰ τὴν ἐγγραφή ἐπιλέγονται τὰ παιδιά ἐργαζομένων γονέων καὶ τὰ παιδιά οικονομικὰ ἀδυνάτων οικογενειῶν, προτιμώμενων ἐκείνων ποὺ ἔχουν ἀνάγκη φροντίδας ἀπὸ διάφορα κοινωνικὰ αἷτια (ὅπως π.χ. παιδιά ὀρφανὰ ἀπὸ τοὺς δύο ἢ τὸν ἕνα γονέα, παιδιά ἀγάμων μητέρων, διαζευγμένων ἢ σὲ διάσταση γονέων, παιδιά ποὺ προέρχονται ἀπὸ γονεῖς μὲ σωματικὴ ἢ πνευματικὴ ἀναπηρία, πολυτέκνων οικογενειῶν κ.λπ.).

δ) Γιὰ τὴν ἐγγραφή τῶν παιδιῶν στὸν Παιδικὸ Σταθμὸ ἀπαιτοῦνται τὰ ἐξῆς δικαιολογητικά:

- Αἴτηση τῆς μητέρας ἢ τοῦ πατέρα ἢ τοῦ κηδεμόνα τοῦ παιδιοῦ.
- Ληξιαρχικὴ πράξη γεννήσεως τοῦ παιδιοῦ.
- Βεβαίωση ἱατροῦ γιὰ τὴν καλὴ σωματικὴ καὶ πνευματικὴ ὑγεία τοῦ παιδιοῦ, καθὼς καὶ φωτοτυπία τοῦ βιβλιαρίου ὑγείας του, μὲ τὰ ἐμβόλια ποὺ προβλέπονται κάθε φορά, ἀνάλογα μὲ τὴν ἡλικία τοῦ παιδιοῦ. Ἐπίσης πρόσφατα ἀποτελέσματα φυματιοαντίδρασης.
- Ἀντίγραφο τῆς δήλωσης φορολογίας εἰσοδήματος τοῦ τρέχοντος οικονομικοῦ ἔτους καὶ ἀντίγραφο ἐκκαθαριστικοῦ σημειώματος.
- Ὑπεύθυνη δήλωση γιὰ τὴν οικογενειακὴ κατάσταση τῶν γονέων τοῦ παιδιοῦ.
- Κάθε ἄλλο δικαιολογητικὸ ποὺ θεωρεῖται ἀπαραίτητο.

ε. Γιὰ τὴν ἐγγραφή παιδιῶν ἀλλοδαπῶν γονέων στὸν Σταθμὸ, ἐκτὸς τῶν προηγουμένων δικαιολογητικῶν, ἀπαραίτητη προϋπόθεση εἶναι καὶ ἡ ἄδεια νόμιμης παραμονῆς στὴ χώρα μας, ὅπως αὐτὴ ἀποδεικνύεται ἀπὸ τις ἰσχύουσες κάθε φορά διατάξεις.

Οἱ αἰτήσεις ἐγγραφῆς ὑποβάλλονται ἀπὸ 20 Μαΐου μέχρι 15 Ἰουνίου κάθε ἔτους καὶ σὲ ὅλη τὴ διάρκεια τοῦ ἔτους, ἐφόσον ὑπάρχουν κενὲς θέσεις.

Ἄρθρον 11

Διακοπή Φιλοξενίας παιδιῶν

Ἡ διακοπή τῆς φιλοξενίας τῶν παιδιῶν στὸν Παιδικὸ Σταθμὸ πραγματοποιεῖται, ἐφ' ὅσον συντρέχουν οἱ παρακάτω περιπτώσεις:

α) Ὄταν τὸ ζητήσουν με ἀίτησή τους οἱ γονεῖς ἢ οἱ κηδεμόνες τῶν παιδιῶν.

β) Ὄταν ἐμφανιστοῦν σοβαρὰ προβλήματα στὴ συμπεριφορὰ ἢ τὴν υγεία τῶν παιδιῶν, ποὺ δὲν μποροῦν νὰ ἀντιμετωπιστοῦν ἀπὸ τὸν Σταθμὸ, μετὰ ἀπὸ προηγούμενη ἐπικοινωνία με τοὺς γονεῖς καὶ εἰδικὸ ἱατρό.

γ) Ὄταν δὲν καταβάλλεται ἀπὸ τοὺς γονεῖς ἢ οικονομικὴ τους συμμετοχὴ γιὰ χρονικὸ διάστημα πέραν τῶν δύο (2) μηνῶν, χωρὶς νὰ ὑπάρχει σοβαρὸς πρὸς τοῦτο λόγος καὶ ἀφοῦ προηγουμένως εἰδοποιηθοῦν νὰ καταβάλουν τὸ ὀφειλόμενο ποσὸ τῶν τροφείων.

δ) Ὄταν κατ' ἐξακολούθησιν καὶ παρὰ τὶς σχετικὲς ἐγγραφες εἰδοποιήσεις πρὸς τοὺς γονεῖς, αὐτοὶ δὲν συμμορφώνονται με τὸ πρόγραμμα καὶ τοὺς ὅρους λειτουργίας τοῦ Σταθμοῦ.

ε) Ὄταν κατ' ἐξακολούθησιν καὶ πέραν τοῦ ἑνὸς (1) μηνὸς (συνεχόμενα) τὰ παιδιὰ ἀπουσιάζουν ἀδικαιολόγητα ἀπὸ τὸ Σταθμὸ.

Ἄρθρον 12

Μεταφορὰ παιδιῶν

Τὰ φιλοξενούμενα παιδιὰ μεταφέρονται ἀπὸ καὶ πρὸς τὶς οἰκίες τους με ἰδιόκτητο λεωφορεῖο τοῦ Παιδικοῦ Σταθμοῦ, δωρεάν καὶ σύμφωνα με ὅλα τὰ προβλεπόμενα μέτρα περὶ ἀσφαλοῦς μεταφορᾶς τους, συνοδευόμενα πάντοτε ἀπὸ μέλος τοῦ παιδαγωγικοῦ προσωπικοῦ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'

Ἄρθρον 13

Λειτουργία τοῦ Παιδικοῦ Σταθμοῦ

α) Ἡ λειτουργία τοῦ Παιδικοῦ Σταθμοῦ ἀρχίζει τὴν 1η Σεπτεμβρίου καὶ λήγει τὴν 31η Ἰουλίου τοῦ ἐπομένου ἔτους, ἐπὶ πέντε ἡμέρες, δηλαδὴ ἀπὸ Δευτέρα ἕως Παρασκευῆ.

β) Ὁ Παιδικὸς Σταθμὸς μπορεῖ νὰ λειτουργεῖ καὶ τὸν μῆνα Αὐγούστο καὶ νὰ διακόπτει τὴν λειτουργία του συνολικὰ ἓνα μῆνα κατὰ τὴν διάρκεια τῶν μηνῶν Ἰουνίου - Ἰουλίου, ἐφόσον αὐτὸ κριθεῖ ἀπαραίτητο, γιὰ τὴν διευκόλυνση τῶν ἐργαζομένων γονέων.

γ) Ὁ Σταθμὸς δὲν λειτουργεῖ ἀπὸ τὴν 24η Δεκεμβρίου μέχρι καὶ τὴν 6η Ἰανουαρίου καθὼς καὶ ἀπὸ τὴν Μεγάλη Πέμπτη μέχρι καὶ τὴν Κυριακὴ τοῦ Θωμᾶ.

δ) Ἐπίσης διακόπτει τὴ λειτουργία του κατὰ τὶς ἐπίσημες ἀργίες τῶν Δημοσίων Ὑπηρεσιῶν, καθὼς καὶ τοῦ Πολιούχου τῆς νήσου, Ἁγίου Νικολάου.

ε) Ἡ λειτουργία τοῦ Σταθμοῦ ἀρχίζει ἀπὸ τὴν 8:00 π.μ. ὥρα καὶ λήγει τὴν 16:00 μ.μ. ὥρα.

Ἄρθρον 14

Ἱατρικὴ παρακολούθησιν

α) Ἡ παρακολούθησιν τῆς υγείας τῶν παιδιῶν, ἀποτελεῖ παράλληλη ὑποχρέωσή μας, πρὸς τὴν ἀντίστοιχη οἰκογενειακὴ καὶ ἐνεργεῖται ἀπὸ παιδίατρο, εἴτε τοῦ Ἐθνικοῦ Συστήματος Ὑγείας, εἴτε συνεργάτη μας, ὁ ὁποῖος ἐπισκέπτεται μία φορὰ τὴν ἐβδομάδα τὸν Παιδικὸ Σταθμὸ.

β) Γιὰ κάθε παιδί τηρεῖται Φάκελλος Ὑγείας, ποὺ ἐνημερώνεται ἀπὸ τὸν ἱατρό.

γ) Μία (1) φορὰ τὸν μῆνα, καλοῦνται οἱ γονεῖς σὲ ἐνημερωτικὲς συγκεντρώσεις σχετικὰ με θέματα υγιεινῆς τῶν παιδιῶν.

δ) Ἡ περιφρούρησιν τῆς υγείας τοῦ παιδιοῦ ἀποτελεῖ ἐπίσης ὑποχρέωσιν καὶ τοῦ λοιποῦ προσωπικοῦ τοῦ Σταθμοῦ, τὸ ὁποῖο ἐφαρμόζει πιστὰ ὅλα τὰ ἀπαραίτητα μέτρα υγιεινῆς καὶ ἀσφαλείας καὶ εὐθύνεται γιὰ κάθε ἀμέλεια ἢ παράλειψη, ποὺ μπορεῖ νὰ ἔχει ἐπίπτωση στὴν υγεία τῶν παιδιῶν. Τὸ προσωπικὸ τοῦ Σταθμοῦ ὑποβάλλεται κάθε τρεῖς (3) μῆνες σὲ προληπτικὸ ἱατρικὸ ἐλεγχον, ἐφοδιάζεται δὲ με εἰδικὸ ἀτομικὸ βιβλιᾶριο υγείας, τὸ ὁποῖο θεωρεῖται ἀπὸ τὴν ἀρμόδια Ὑγειονομικὴ Ὑπηρεσία.

Ἄρθρον 15

Ἡμερήσια ἀπασχόλησιν παιδιῶν

1. Στὸν Παιδικὸ Σταθμὸ ἐφαρμόζεται ἡμερήσιο πρόγραμμα δημιουργικῆς ἀπασχόλησιν, ποὺ ἐξασφαλίζει τὴν ἀρμονικὴ ψυχосоματικὴ ἀνάπτυξιν.

Στὰ πλαίσια τοῦ προγράμματος αὐτοῦ, τὰ παιδιά προσηγγίζονται μὲ μέσο τὴν στοργή, τὸν διάλογο, τὴν ἐπεξήγηση καὶ τὴν ἐμπιστοσύνη. Ρητὰ ἀπαγορεύεται στὸ προσωπικὸ τοῦ Σταθμοῦ ἡ καταναγκαστικὴ ἐπιβολὴ ἀπόψεων ἢ ἡ ἐπιβολὴ σωματικῆς τιμωρίας, παραβίαση δὲ τῆς ἀπαγόρευσης αὐτῆς ἀποτελεῖ σοβαρότατο πειθαρχικὸ παράπτωμα. Βάση τοῦ ἡμερησίου προγράμματος ἀπασχολήσεως εἶναι ἡ Χριστιανικὴ διαπαιδαγώγηση, ἡ κοινωνικοποίηση καὶ ἡ ὁμαλὴ συναναστροφή τῶν παιδιῶν μεταξύ τους, ἡ ἐνίσχυση τῆς ἐξελικτικῆς τους πορείας καὶ ἡ ἐμπέδωση κλίματος ἐλευθερίας καὶ ἀσφάλειας.

2. Τὸ ἡμερήσιο πρόγραμμα εἶναι εὐέλικτο, τηροῦνται ὅμως ὀρισμένα βασικὰ χρονικὰ σημεῖα αὐτοῦ, ὅπως ἡ προσέλευση, ἡ ἀναχώρηση τῶν παιδιῶν, οἱ ὥρες φαγητοῦ, διαλείμματος, ἀνάπαυσης. Ἐνδεικτικὰ τὸ πρόγραμμα ἀπασχολήσεως τῶν παιδιῶν εἶναι:

– 8:00 π.μ. - 9:00 π.μ.:

Ἐπιδοχὴ τῶν παιδιῶν. Ὁ παιδαγωγὸς προτρέπει καὶ ἐνθαρρύνει τὰ παιδιά νὰ ἐνσωματωθοῦν σὲ ὁμάδες παιχνιδιοῦ ἢ ἀπασχόλησης στὶς «*παιδαγωγικὲς γωνίες*» δραστηριοτήτων συμβολικοῦ χαρακτῆρος, στὶς γωνίες γνώσεων (βιβλίου κ.λπ.) ἢ τοὺς προτείνει ἀπασχόληση μὲ τὸ οἰκοδομικὸ - κατασκευαστικὸ ὑλικὸ ἢ ἄλλο παιδαγωγικὸ ὑλικό.

– 9:00 π.μ. - 9:30 π.μ.:

Προετοιμασία τῶν παιδιῶν γιὰ τὸ πρωινὸ (ὁμάδες στὴν τουαλέτα γιὰ ἀτομικὴ ὑγιεινὴ, ἐτοιμασία τραπεζαρίας). Συνεχίζεται ἡ ἐπιδοχὴ καὶ γίνεται συζήτηση, συναισθηματικὲς ἀνταλλαγὲς μεταξύ τῶν παιδιῶν καὶ τοῦ παιδαγωγοῦ.

– 9:30 π.μ. - 10:15 π.μ.:

Ὁ παιδαγωγὸς προγραμματίζει καὶ συζητᾶ μὲ τὰ παιδιά τίς δραστηριότητες τῆς ἡμέρας. Μουσικοκινητικὲς - ρυθμικὲς δραστηριότητες, ἀσκῆσεις χώρου. Παράλληλα ἢ μεμονωμένα ἐργαστήρια ζωγραφικῆς, κολλητικῆς, κουκλοθεάτρου, θεατρικοῦ παιχνιδιοῦ, νεροῦ, πηλοῦ, κηπουρικῆς, μαγειρικῆς, οἰκολογικοῦ πειρατισμοῦ κ.λπ. ἢ παιδαγωγικὲς δραστηριότητες τοῦ ἰδίου χαρακτῆρα.

– 11:30 π.μ. - 12:00 π.μ.:

Διάλειμμα τῶν παιδιῶν –ἐκ περιτροπῆς ἀνὰ ἓνα ἢ δύο τμήματα– διάρκειας περίπου 30 λεπτῶν. Προετοιμασία γιὰ τὸ μεσημεριανὸ γεῦμα (ἀτομικὴ ὑγιεινὴ). Ἐλεῦθερη ἀπασχόληση στὶς «*γωνίες*», ἢ ὁμαδικὰ παιχνίδια στὴν τά-

ξη, στὸν κήπο καὶ τὴν παιδικὴ χαρὰ, ψυχοκινητικὲς δραστηριότητες. Προανάνωση - Προγραφή - Προαρίθμηση.

– 12:00 π.μ. - 13:00 μ.μ.:

Μεσημεριανὸ γεῦμα. Τὰ παιδιά μὲ ὁμάδες ἐργασίας συμμετέχουν στὸ σερβίρισμα καὶ τὴν τακτοποίηση τῆς τραπεζαρίας. Ἀτομικὴ ὑγιεινὴ μετὰ τὸ φαγητό.

– 13:00 μ.μ. - 14:00 μ.μ.:

Σταδιακὴ ἀναχώρηση τῶν παιδιῶν ποὺ φεύγουν νωρίς. Ἦσυχες δραστηριότητες (ἄκουσμα μουσικῆς, ἀφήγηση παραμυθιοῦ, μυθοπλασία, τραγούδι, διάβασμα βιβλίου). Δραστηριότητες στὶς γωνίες γνώσεων - πληροφόρησης. Παιχνίδια μὲ τὸν λόγο. Προαναγνωστικὲς ἀσκῆσεις. Παιχνίδια γιὰ τὴν ἐξέλιξη τῆς ἀντιληπτικῆς ἰκανότητος τῶν παιδιῶν. Παντομίμα. Αὐτοσχεδιασμοί, φαντασία.

– 14:00 μ.μ. - 14:45 μ.μ.:

Ἐλεῦθερη ἀπασχόληση ἢ ἀνάπαυση. Τακτοποίηση τῶν τάξεων. Ἀναχώρηση.

Τὸ παραπάνω πρόγραμμα προσαρμόζεται στὶς ἰδιαιτερότητες κάθε ἐπιμέρους ἡλικίας, κατὰ τὴν κρίση τῶν παιδαγωγῶν.

Ἄρθρον 16

Διατροφή τῶν παιδιῶν

Τὸ διαιτολόγιο τῶν παιδιῶν καθορίζεται σύμφωνα μὲ τίς σύγχρονες παιδιατρικὲς ἀπόψεις γιὰ τὴν ὑγιεινὴ διατροφή τῶν παιδιῶν.

Ὡς βάση γιὰ τὸ ποσοτολόγιο τροφίμων καὶ διαιτολογίου λαμβάνεται τὸ κατ' ἀρχὴν διαλαμβανόμενον στὴν ὑπ' ἀριθμ. Γ2α/οικ. 4108/1988 Ἀπόφαση τοῦ Ὑπουργοῦ Ὑγείας, Πρόνοιας καὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων (ΦΕΚ 546 τ. Β).

Τὸ πρόγραμμα διατροφῆς ἀναρτᾶται σὲ ἐμφανὲς σημεῖο τοῦ Σταθμοῦ καὶ ἐνημερώνονται σχετικῶς οἱ γονεῖς. Ἰδιαιτέρη μέριμνα λαμβάνεται γιὰ τὴ χορήγηση στὰ παιδιά νωπῶν φρούτων καὶ λαχανικῶν, νωποῦ κρέατος καὶ ψαριῶν, γαλακτοκομικῶν προϊόντων κ.λπ. σὲ ἐπαρκεῖς γιὰ τίς ἀνάγκες τους ποσότητες, ὅπως ἐπίσης καὶ ἢ μὴ χορήγηση εἰδῶν διατροφῆς ποὺ ἐμπεριέχουν συντηρητικὲς χρωστικὲς, τεχνητὲς γλυκαντικὲς οὐσίες κ.λπ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ΄

Προσωπικὸν τοῦ Ἰδρύματος

Ἄρθρον 17

Προσωπικὸ - Γενικὰ καθήκοντα Προσωπικοῦ

α) Τὸ Προσωπικὸ ἀπαρτίζεται ἀπὸ τὸν Διευθυντή/τρια τοῦ Παιδικοῦ Σταθμοῦ, τὸν/τὴν βοηθὸ αὐτοῦ (παιδαγωγικὸ προσωπικὸ), τὸν μάγειρα, τὸν ὁδηγὸ τοῦ ὀχήματος, τὸ προσωπικὸ καθαριότητος καὶ τὸν συμβαλλόμενον παιδίατρο.

β) Τὸ προσωπικὸ τοῦ Παιδικοῦ Σταθμοῦ εἶναι ὑποχρεωμένο νὰ συμβάλλει μὲ ὅλες τὶς δυνάμεις του στὴν εὐρυθμὴ λειτουργία του, νὰ καλλιεργεῖ καὶ νὰ ἀναπτύσσει περαιτέρω τὶς γνώσεις του, παρακολουθώντας τὶς ἐπιστημονικὰς ἐξελίξεις καὶ γενικῶς νὰ ἐκτελεῖ τὰ καθήκοντα ποῦ τοῦ ἀναθέτουν εὐσυνείδητα.

γ) Στὸ Ἄρμόδιο ὄργανο διοικήσεως ἀνήκει ἡ δικαιοδοσία καὶ ἀρμοδιότητα προσλήψεως ἢ ἀπολύσεως τοῦ Προσωπικοῦ, καθὼς καὶ ἡ τροποποίηση τοῦ ἐργασιακοῦ καθεστώτος, τηρουμένων τῶν διατάξεων τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου.

Ἄρθρον 18

Τὰ καθήκοντα τοῦ προσωπικοῦ προσδιορίζονται ὡς ἑξῆς:

1. Παιδαγωγικὸ Προσωπικὸ:

α) Φροντίζει γιὰ τὴν ὀρθὴ Χριστιανικὴ διαπαιδαγώγηση, ὡς καὶ τὴ σωστὴ ψυχοσωματικὴ ὑγεία καὶ ψυχοκινητικὴ ἐξέλιξη τῶν παιδιῶν, μὲ ἐξατομίκευση τοῦ ἡμερησίου προγράμματος ἀνάλογα μὲ τὴν ἡλικία καὶ τὶς ἀνάγκες τους. Ἀπασχολεῖ τὰ παιδιὰ σύμφωνα μὲ τὸ ἡμερησιο πρόγραμμα ἀπασχολήσεως.

β) Εἰσηγεῖται τὶς ἀνάγκες ἐφοδιασμοῦ τῶν αἰθουσῶν γιὰ τὴν ἐφαρμογὴ τοῦ προγράμματος μὲ εἶδη (παιχνίδια, εἶδη καθαριότητος κ.λπ.).

γ) Βοηθᾷ τὰ φιλοξενούμενα παιδιὰ γιὰ τὴν ικανοποίηση τῶν ἀτομικῶν τους ἀναγκῶν. Παρακολουθεῖ τὴν διατροφή καὶ καθαριότητά τους, ἐνθαρρύνοντας τὴν αὐτοεξυπηρέτησή τους.

δ) Ἐνημερώνει τοὺς ἀρμοδίους καὶ τὸν Παιδίατρο γιὰ κάθε ὑποπτο, σχετικὰ μὲ τὴν ὑγεία τους, περιστατικῶς.

ε) Τηρεῖ βιβλίον παρουσίας τῶν παιδιῶν καὶ ἐνημερώ-

νει ἀρμοδίως γιὰ τὶς καθυστερήσεις τῶν παιδιῶν στὴν προσέλευσή τους, εἴτε στὶς ἀπουσίες τους.

στ) Λόγω τῆς ἄμεσης ἐπαφῆς του μὲ τὰ παιδιὰ, προσφέρει σ' αὐτὰ μὲ ὑπομονὴ καὶ στοργὴ ὅλες τὶς δυνατότητες γιὰ νὰ ἀναπτύξουν τὴν προσωπικότητά τους, ἐπιδιώκοντας συνεχῶς νὰ δημιουργήσουν σ' αὐτὰ ἰκανότητα συγκέντρωσης, αὐτενέργειας, ἐμπιστοσύνης στὸν ἑαυτό τους καὶ στὶς προσωπικὰς δυνατότητές τους. Σὲ καμμία περίπτωσι καὶ γιὰ ὅποιονδήποτε λόγο δὲν ἐπιτρέπεται ἡ κακὴ μεταχείρισι τῶν παιδιῶν (ἐκφοβισμός, σωματικὴ ποινὴ).

ζ) Ἐνημερώνει μία (1) φορὰ τὸν μῆνα τοὺς γονεῖς γιὰ τὴ γενικὴ, σφαιρικὴ ἐξέλιξη τοῦ παιδιοῦ τους καὶ διατηρεῖ ἀρμονικὴ σχέση μὲ αὐτούς.

2. Βοηθὸς Παιδαγωγοῦ:

Βοηθᾷ τὸ προσωπικὸ τῆς προηγουμένης παραγράφου σὲ ὅλα τὰ καθήκοντά του, σύμφωνα μὲ τὶς ὁδηγίες ποῦ παίρνει ἀπὸ αὐτό. Στὴν περίπτωσι ἀπουσίας τοῦ προσωπικοῦ τῆς προηγουμένης παραγράφου, ἀντικαθιστᾷ αὐτό, ἀπευθυνόμενος/ῆ στὸν Ὑπεύθυνον τοῦ Σταθμοῦ γιὰ βοήθεια καὶ ὑποστήριξη.

3. Ἡ Μαγείρισσα ἢ Μάγειρας:

α) Εἶναι ὑπεύθυνος/ος γιὰ τὸ μαγειρεῖο καὶ μὲ τὴν ἐπιμελημένη καὶ ἐγκαιρὴ παρασκευὴ τοῦ φαγητοῦ, σύμφωνα μὲ τὸ διαιτολόγιο. Ἐπιμελεῖται ἰδιαιτέρως γιὰ τὴν τήρησι ὅλων τῶν ὄρων ὑγιεινῆς στοὺς χώρους παρασκευῆς φαγητοῦ, εἰσηγούμενη/νος κάθε σχετικὸ μέτρο.

β) Παραλαμβάνει καθημερινὰ ἀπὸ τὸν Διαχειριστὴ, βάσει ὑπηρεσιακοῦ σημειώματος, τὴν ἀναγκαίαν ποσότητα ὑλικῶν γιὰ τὸ ἡμερησιο φαγητὸ σύμφωνα μὲ τὸ διαιτολόγιο καὶ ὑπογράφει τὸ σχετικὸ δελτίο.

γ) Τακτοποιεῖ τὰ μαγειρικὰ σκεύη καὶ εἶδη ἐστίασεως καὶ φροντίζει γιὰ τὴν καλὴ κατάστασή τους, εὐθυνόμενος/ος γιὰ κάθε ἀπώλεια ἢ ἀδικαιολόγητη καταστροφή.

δ) Προτείνει τὴν λήψι κάθε μέτρου, ποῦ θεωρεῖ ἀπαραίτητο, γιὰ τὴν καλὴ λειτουργία τοῦ μαγειρείου.

4. Ὁ Ὁδηγὸς ἐπιλαμβάνεται τῆς ἀσφαλοῦς μεταφοράς τῶν φιλοξενουμένων παιδιῶν πρὸς καὶ ἀπὸ τὸν Σταθμὸ, εἶναι ὑπεύθυνος γιὰ τὴν καλὴ συντήρησι καὶ καθαριότητα τοῦ αὐτοκινήτου τοῦ Σταθμοῦ καὶ ὀφείλει νὰ τηρεῖ σχολαστικὰ τὸν Κώδικα Ὁδικῆς Κυκλοφορίας καὶ τοὺς ὄρους ἀσφαλοῦς μεταφοράς παιδιῶν. Ἐκτελεῖ ἐξωτερικὰς ἐργασίες κατὰ τὸ μεσοδιάστημα τῶν μεταφορῶν.

5. Τὸ Προσωπικὸ Καθαριότητος - βοηθητικῶν ἐργασιῶν. Ἐκτελεῖ τὶς ἐργασίες καθαριότητος τῶν ἐσωτε-

ρικῶν καὶ ἐξωτερικῶν χώρων, καθὼς καὶ κάθε ἄλλη βοηθητικὴ ἐργασία, ποὺ τοῦ ἀνατίθεται ἀπὸ τὸν Διευθυντὴ/τρια τοῦ Σταθμοῦ. Χρησιμοποιεῖ ὑλικά καθαριότητας, ποὺ παραλαμβάνει ἀπὸ τὸν Διαχειριστὴ μὲ ὑπηρεσιακὸ σημεῖωμα.

6. Ὁ Παιδίατρος, Συμβάλλεται μὲ τὸν Σταθμὸ μὲ σύμβαση ἔργου, καὶ ἔχει τὶς ἀκόλουθες ὑποχρεώσεις:

α) Ἐξετάζει κατὰ διαστήματα καὶ κατ' ἐλάχιστο ὄριο μία φορὰ τὴν ἐβδομάδα ὅλα τὰ παιδιὰ τοῦ Σταθμοῦ καὶ παρακολουθεῖ τὴν ἀνάπτυξή τους, σημειώνοντας τὶς παρατηρήσεις του στὴν ἀτομικὴ καρτέλα κάθε παιδιοῦ.

β) Παρακολουθεῖ, συνεργαζόμενος μὲ Κοινωνικὴ Λειτουργὸ ἢ Ψυχολόγο, τὴν ψυχοσωματικὴ ὑγεία καὶ ἀνάπτυξη τῶν παιδιῶν, ὅταν συντρέχουν ἢ παρατηρηθοῦν ιδιαίτερες περιπτώσεις συμπεριφορᾶς.

γ) Εἰσηγεῖται τὴ δυνατότητα ἐπιστροφῆς στὸν Σταθμὸ, παιδιοῦ ποὺ ἀπουσίασε, ἐξαιτίας σοβαρῆς ἀσθενείας, μὲ βάση τὸ ἱατρικὸ πιστοποιητικὸ ποὺ προσκομίζεται ἀπὸ τοὺς γονεῖς καὶ τὴν προσωπικὴ του ἐξέταση.

δ) Ὑποδεικνύει τὰ μέτρα ποὺ πρέπει νὰ ληφθοῦν γιὰ τὴν ὑγιεινὴ τῶν παιδιῶν καὶ γιὰ τὴν ὑγειονομικὴ κατάσταση τοῦ Σταθμοῦ. Διατηρεῖ πρόχειρο φαρμακεῖο καὶ γιὰ ὅποιοδήποτε ἔκτακτο περιστατικὸ πρέπει νὰ σπεύδει γιὰ τὴν παροχὴ τῶν ὑπηρεσιῶν του.

7. Τὴν Διοικητικὴ καὶ Οἰκονομικὴ ἐργασία ἀσκεῖ ὁ Διοικητικὸς ὑπάλληλος. Ἐὰν δὲν ὑπάρχει, τὰ καθήκοντα αὐτὰ ἀσκεῖ Ὑπάλληλος τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως.

Ὁ ἀνωτέρω ὑπάλληλος ἀσκεῖ τὰ ἀκόλουθα καθήκοντα:

α) Εἶναι ὑπεύθυνος γιὰ τὴν προμήθεια καὶ τὸν ἔγκαιρο ἐφοδιασμὸ τοῦ Σταθμοῦ μὲ τὰ ἀναγκαῖα τρόφιμα καὶ λοιπὰ ὑλικά, γιὰ τὴν καλὴ φύλαξη, συντήρηση καὶ διάθεσή τους καθὼς καὶ γιὰ τὴν λοιπὴ ἐν γένει περιουσία τοῦ Σταθμοῦ, σύμφωνα μὲ τὶς ἐκάστοτε ἀποφάσεις τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως.

β) Συντάσσει τὶς μισθολογικὲς καταστάσεις τοῦ προσωπικοῦ τοῦ Σταθμοῦ καὶ ὑπολογίζει, σύμφωνα μὲ τὶς ἰσχύουσες διατάξεις, τυχὸν πρόσθετες ἀμοιβές (ὑπερωρίες κ.λπ.) ποὺ προκύπτουν.

γ) Τηρεῖ ὅλα τὰ βιβλία διαχειρίσεως, στὰ ὅποια καταχωρεῖ ὅλες τὶς κατὰ Νόμον ἀπαιτούμενες ἐγγραφές.

δ) Εἶναι ὑπεύθυνος γιὰ τὴν τήρηση γενικῶς τῶν λογαριασμῶν, τὴν συγκέντρωση τῶν παραστατικῶν στοιχείων, ὄλων τῶν δικαιολογητικῶν εἰσπράξεων καὶ πληρωμῶν, ὥστε νὰ εἶναι πάντοτε εὐχερῆς ὁ ἔλεγχος τῶν ἐσόδων καὶ ἐξόδων.

ε) Συνεργάζεται μὲ τὸν Σεβ. Μητροπολίτη γιὰ τὴν κατάρτιση τοῦ Προϋπολογισμοῦ, τοῦ Ἀπολογισμοῦ καὶ τοῦ Ἰσολογισμοῦ, εἰσηγούμενος ἐγκαίρως ἐνδεχόμενες ἀναμορφώσεις αὐτῶν.

ζ) Ἐκτελεῖ κάθε ἄλλη ἐργασία διοικήσεως καὶ διαχείρισεως ποὺ τοῦ ἀνατίθεται.

Ἄρθρον 19

Εἰδικὸι κανόνες γιὰ τὸ προσωπικὸ

α) Ὁ τρόπος προσλήψεως καὶ οἱ ὥρες προσελεύσεως καὶ ἀποχωρήσεως τοῦ προσωπικοῦ τοῦ Παιδικοῦ Σταθμοῦ καθορίζονται μὲ ἀπόφαση τοῦ Μητροπολίτου καὶ εἶναι ἀνάλογες μὲ τὸ ὥραριο ἐργασίας καὶ τὶς ὥρες λειτουργίας τοῦ Σταθμοῦ.

β) Ἀπαγορεύεται ἡ ἀπομάκρυνση τοῦ προσωπικοῦ ἀπὸ τὸν Σταθμὸ κατὰ τὶς ἐργάσιμες ὥρες.

Ἐφόσον συντρέχουν ιδιαίτερα σοβαροὶ προσωπικοὶ ἢ ὑπηρεσιακοὶ λόγοι, ἐπιτρέπεται ὀλιγόωρη ἀπομάκρυνση τοῦ ὑπαλλήλου, μετὰ ἀπὸ εἰδικὴ ἄδεια τοῦ Διευθυντοῦ/τριας.

γ) Τὸ προσωπικὸ δικαιούται διατροφῆς ἀπὸ τὸ ἴδιο φαγητὸ ποὺ παρασκευάζεται γιὰ τὰ φιλοξενούμενα παιδιὰ. Ἡ διατροφή αὐτὴ δὲν θεωρεῖται ἔμμεση μισθολογικὴ παροχὴ τοῦ προσωπικοῦ, ἀλλὰ ἀποβλέπει στὴν ἐξυπηρέτηση τῆς ὁμαλῆς λειτουργίας τοῦ Σταθμοῦ, κατὰ συνέπεια δὲν ἐπιτρέπεται ἡ χορήγηση στοῦ προσωπικοῦ φαγητοῦ σὲ χρῆμα ἢ σὲ εἶδος ἢ ἡ χωριστὴ παρασκευὴ φαγητοῦ γιὰ αὐτό.

Ἄρθρον 20

Τηρούμενα βιβλία

Τὸ Ἴδρυμα τοῦ Παιδικοῦ Σταθμοῦ ἔχει αὐτοτελὴ διαχείριση, τηρεῖ δὲ, μὲ τὴ μέριμνα τῆς Διευθύντριας καὶ τοῦ Διοικητικοῦ Ὑπαλλήλου, τὰ ἐξῆς βιβλία θεωρημένα ἀπὸ τὴν Ἱερὰ Μητροπόλη Σύρου.

— Βιβλίον Πρωτοκόλλου εἰσερχομένων καὶ ἐξερχομένων ἐγγράφων.

— Βιβλίον Πρακτικῶν τῶν συνεδριάσεων τῆς Διοικούσης Ἐπιτροπῆς.

— Βιβλίον Ταμείου, διπλότυπα Γραμμάτια Εἰσπράξεων καὶ διπλότυπα Ἐντάλματα Πληρωμῶν, ἐκτελεστέα ἐφ'

ὅσον φέρουν τὴν ὑπογραφή τοῦ Προέδρου καὶ τοῦ Ταμείου τῆς Διοικούσης Ἐπιτροπῆς.

– Βιβλίο Κτηματολογίου, στὸ ὁποῖον καταγράφονται τὰ ἀκίνητα περιουσιακὰ στοιχεῖα, ποὺ ἔχουν διατεθεῖ σὲ χρήση τοῦ Παιδικοῦ Σταθμοῦ.

– Βιβλίο Ὑλικοῦ, στὸ ὁποῖον καταγράφονται τὰ κινητὰ περιουσιακὰ στοιχεῖα, ποὺ ἔχουν διατεθεῖ σὲ χρήση τοῦ Παιδικοῦ Σταθμοῦ.

– Βιβλία ἐγγραφῆς καὶ παρακολούθησης τροφίμων τοῦ Παιδικοῦ Σταθμοῦ.

Ἄρθρον 21

Δωρητὲς - Εὐεργέτες

Ἡ Διοικούσα Ἐπιτροπὴ μὲ ἀπόφασή της δύναται νὰ ἀνακηρύξει Δωρητὲς καὶ Εὐεργέτες εἴτε ἐν ζωῇ, εἴτε μετὰ θάνατον.

Ἄρθρον 22

Τελικὲς Διατάξεις

Τὸ Ἴδρυμα τοῦ Παιδικοῦ Σταθμοῦ καταργεῖται μὲ ἀπόφασή της Ἱερᾶς Συνόδου κατόπιν αἰτιολογημένης ἀποφάσεως τῆς Διοικούσης Ἐπιτροπῆς αὐτοῦ ἢ ὁποῖα ἐγκρίνεται ἀπὸ τὸ Μητροπολιτικὸ Συμβούλιο, ὅταν δὲν ἐκπληρώνει τὶς ἐκκλησιολογικὲς προϋποθέσεις καὶ τὴν ἀποστολή του, ὅταν παρεκκλίνει τοῦ σκοποῦ του ἢ καταστεῖ ἀνέφικτη ἢ λειτουργία του.

Σὲ περίπτωσι καταργήσεως τοῦ Παιδικοῦ Σταθμοῦ

κάθε κινητὸ καὶ ἀκίνητο περιουσιακὸ στοιχεῖο αὐτῆς περιέρχεται αὐτοδικαίως στὸ Νομικὸ Πρόσωπο τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Σύρου.

Ἄρθρον 23

Ἰσχύς καὶ τροποποίηση τοῦ Κανονισμοῦ

1. Ὁ παρῶν Κανονισμὸς ἰσχύει ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως αὐτοῦ στὸ ἐπίσημο Δελτίο τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» καὶ στὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

2. Κάθε τροποποίηση αὐτοῦ γίνεται ἀπὸ τὴν Ἱερὰ Σύνοδο κατόπιν αἰτιολογημένης ἀποφάσεως τῆς Διοικούσης Ἐπιτροπῆς ἐγκεκριμένης ὑπὸ τοῦ οἰκείου Μητροπολιτικοῦ Συμβουλίου.

Ἄρθρον 24

Κάλυψις δαπάνης

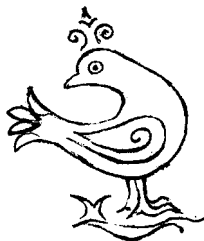
Ἐκ τῶν διατάξεων τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ προκαλεῖται δαπάνη εἰς βάρος τοῦ Προϋπολογισμοῦ τοῦ Νομικοῦ Προσώπου τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Σύρου τὸ ὕψος τῆς ὁποίας δὲν δύναται νὰ προσδιορισθῇ.

Ἀθήνα 2 Νοεμβρίου 2004

† Ὁ Ἀθηνῶν ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΣ, Πρόεδρος

Ὁ Ἀρχιγραμματεὺς

† Ἀρχιμ. Χρυσόστομος Σκλήφας

**Η ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ**

Αριθμ. Πρωτ. 1357 π.έ.
Διεκπ. 157

Ἀθήνησι τῆ 21ῃ Ἰανουαρίου 2005

ΑΠΟΦΑΣΙΣ

Ἡ Διαρκὴς Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ἔχουσα ὑπ' ὄψει:

1. Τὰς διατάξεις τῆς παραγρ. 2 τοῦ ἄρθρου 29 τοῦ Νόμου 590/1977 «*Περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος*».

2. Τὰς ὑποχρεώσεις Αὐτῆς τὰς ἀπορροεούσας ἐκ τῶν Εὐαγγελικῶν Ἐπιταγῶν, τῶν Ἱερῶν Κανόνων καὶ τῶν Νόμων τοῦ Κράτους πρὸς τὸ Χριστεπώνυμον τῆς Ἐκκλησίας πλήρῳμα.

3. Τὰς ὑφισταμένας Κοινωνικὰς καὶ πνευματικὰς ἀνάγκας τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Ἀττικῆς.

4. Τὴν ὑπ' ἀριθμ. ΜΣ 200/21.4.2004 Πρότασιν τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Ἀττικῆς κ. Παντελεήμονος.

5. Τὴν ἀπὸ 24.12.2004 Γνωμάτευσιν τῆς Νομικῆς Ὑπηρεσίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

6. Τὴν ἀπὸ 13.1.2005 Ἀπόφασιν Αὐτῆς.

ΑΠΟΦΑΣΙΖΕΙ

Συνιστᾶ εἰς τὴν Ἱερὰν Μητρόπολιν Ἀττικῆς Ἐκκλησιαστικὸν Ἰδρυμα ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν: «*ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟΝ ΕΥΑΓΓΕΣ ΙΔΡΥΜΑ ΠΑΙΔΙΚΗΣ ΜΕΡΙΜΝΑΣ "ΠΑΙΔΙΚΟΣ ΣΤΑΘΜΟΣ" ΤΟΥ ΕΝΟΡΙΑΚΟΥ ΝΑΟΥ ΑΓΙΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΚΑΜΑΤΕΡΟΥ ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΑΤΤΙΚΗΣ*», τὸ ὁποῖον θὰ λειτουργεῖ ὡς ἐξηρητημένη Ὑπηρεσία τοῦ Νομικοῦ Προσώπου τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Ἁγίου Γεωργίου Καματεροῦ καὶ θὰ ἐδρεύει εἰς τὴν πόλιν τοῦ Καματεροῦ Ἀττικῆς. Ἡ ὀργάνωσις, διοίκησις, διαχειρίσις καὶ λειτουργία τοῦ Ἰδρύματος τούτου θὰ διέπεται ἀπὸ τὰς διατάξεις τοῦ ἐπομένου Κανονισμοῦ:

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ

ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟΥ ΙΔΡΥΜΑΤΟΣ

ΥΠΟ ΤΗΝ ΕΠΩΝΥΜΙΑ

«ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟΝ ΕΥΑΓΓΕΣ ΙΔΡΥΜΑ

ΠΑΙΔΙΚΗΣ ΜΕΡΙΜΝΑΣ "ΠΑΙΔΙΚΟΣ ΣΤΑΘΜΟΣ"

ΤΟΥ ΕΝΟΡΙΑΚΟΥ ΝΑΟΥ ΑΓΙΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΚΑΜΑΤΕΡΟΥ»

ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΑΤΤΙΚΗΣ

Ἄρθρον 1

Τίτλος - Ἔδρα

Συνίσταται στὴν Ἱερὰ Μητρόπολιν Ἀττικῆς Ἐκκλησιαστικὸ ἐυαγγὲς Ἰδρυμα μὲ τὴν ἐπωνυμία «*Ἐκκλησιαστικὸ Εὐαγγὲς Ἰδρυμα Παιδικῆς Μεριμνας "Παιδικὸς Σταθμὸς" Ἱεροῦ Ναοῦ Ἁγίου Γεωργίου Καματεροῦ*». Ἔχει ἔδρα τὴν Ἑνορία τοῦ Ἁγίου Γεωργίου Καματεροῦ, ἀποτελεῖ αὐτοτελὴ Ὑπηρεσία τοῦ Νομικοῦ Προσώπου τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Ἁγίου Γεωργίου Καματεροῦ μὴ κερδοσκοπικοῦ χαρα-

Σύστασις Ἐκκλησιαστικοῦ Ἰδρύματος ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν: «ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟΝ ΕΥΑΓΓΕΣ ΙΔΡΥΜΑ ΠΑΙΔΙΚΗΣ ΜΕΡΙΜΝΑΣ "ΠΑΙΔΙΚΟΣ ΣΤΑΘΜΟΣ" ΤΟΥ ΕΝΟΡΙΑΚΟΥ ΝΑΟΥ ΑΓΙΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΚΑΜΑΤΕΡΟΥ ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΑΤΤΙΚΗΣ»

κτήρα και στεγάζεται δωρεάν σε πολυόροφο κτίριο ἐμβαδού 950 τ.μ. ἰδιοκτησίας Ἱεροῦ Ναοῦ Ἁγίου Γεωργίου Καματεροῦ. Τὸ Ἴδρυμα τελεῖ ὑπὸ τὴν πνευματικὴ ἐποπτεία τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως ΑΤΤΙΚΗΣ, διοικεῖται δὲ σύμφωνα μὲ τοὺς Νόμους τοῦ Κράτους, τοὺς Κανονισμοὺς τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, τοὺς ἀναφερόμενους εἰς τὰ Ἐκκλησιαστικὰ Ἰδρύματα καὶ τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ.

Ἄρθρον 2

Σκοποὶ - Μέσα

Σκοποὶ τοῦ Ἰδρύματος;

α. Ἡ λειτουργία «Παιδικοῦ Σταθμοῦ» εἰς τὴν πόλιν τοῦ Καματεροῦ, θὰ παρέχη τὶς ὑπηρεσίες του τὶς πρωινὲς ὥρες τῶν ἐργασιμῶν ἡμερῶν πρὸς ἐξυπηρέτησιν Προνηπίων (ἀπὸ 18 μηνῶν ἕως τεσσάρων ἐτῶν) καὶ Νηπίων (ἀπὸ τεσσάρων ἕως ἑξὶ ἐτῶν), ὡς καὶ φιλοξενία ἐγκαταλελειμμένων Παιδιῶν.

Ὁ Παιδικὸς Σταθμὸς Καματεροῦ δέχεται τέκνα οἰκογενειῶν, οἱ ὁποῖες διαβιοῦν εἰς τὴν πόλιν τοῦ Καματεροῦ καὶ τὴ μείζονα περιοχὴ καὶ τέκνα ἄγαμων ἢ ἐγκαταλελειμμένων Μητέρων.

β. Ἡ κατὰ τὶς ἀπογευματινὲς ὥρες λειτουργία Σταθμοῦ προσκαίρου Ἀποθέσεως νηπίων ἐκ μέρους τῶν γονέων γιὰ προστασία καὶ διαφύλαξη κατὰ τὰ πρότυπα τῶν ἐκτὸς Ἑλλάδος λειτουργούντων παρομοίων Σταθμῶν ὑπὸ τὸ ἀδόκιμον ὄνομα «Baby Parking», ὅπου οἱ γονεῖς παραδίδουν προσκαίρως τὰ τέκνα των προκειμένου νὰ λάβουν τὴν εὐκαιρίαν ἐπιτελέσεως κάποιου κοινωνικοῦ χρέους ἢ τῆς μεταξὺ των ἐπικοινωνίας ἢ τῆς διεκπεραιώσεως προσωπικῆς τινος ὑποθέσεως, ἀπερίσπαστοι ἀπὸ τὴν φροντίδα τοῦ νηπίου - τέκνου των.

γ. Ἡ λειτουργία Γραφείου προστασίας τῆς μητρότητος διὰ τῆς παροχῆς ἐιδικῶν συμβουλῶν σὲ κυοφοροῦσες γυναῖκες, νέες μητέρες ἢ ἄγαμες καὶ ἐγκαταλελειμμένες μητέρες.

δ. Ἡ λειτουργία Σχολῆς ὑποψηφίων καὶ μὴ Γονέων.

ε. Ἡ ὀργάνωσις διαλέξεων, ἐορτῶν καὶ ἄλλων παρεμφερῶν ἐκδηλώσεων πρὸς προστασίαν τῆς Μητέρας, τοῦ Ἀγέννητου παιδιοῦ καὶ τοῦ Παιδιοῦ γενικῶς.

Ἄρθρον 3

Πόροι

Πόροι τοῦ Ἰδρύματος εἶναι οἱ ἐπιχορηγήσεις καὶ οἱ ἐν γένει εἰσφορὲς τῶν ἐκκλησιαστικῶν νομικῶν προ-

σώπων, τῶν Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου ἢ Ἰδιωτικοῦ Δικαίου, ἡμεδαπῶν ἢ ἀλλοδαπῶν, οἱ συνδρομὲς καὶ οἱ εἰσφορὲς τῶν οἰκογενειῶν, τέκνα τῶν ὁποίων εἶναι τροφίμοι τοῦ Παιδικοῦ Σταθμοῦ, οἱ δωρεὲς τῶν φιλάνθρωπων, οἱ ἐν γένει εἰσπράξεις ἀπὸ τὶς δραστηριότητες τοῦ Σταθμοῦ, οἱ κληρονομίες καὶ κληροδοσίες καὶ κάθε ἄλλη προσφορὰ προερχομένη ἀπὸ νόμιμη καὶ χρηστὴ πηγή.

Ἄρθρον 4

Διοίκησης

Τὸ Ἴδρυμα διοικεῖται ἀπὸ πενταμελὲς Διοικητικὸ Συμβούλιο ἀποτελούμενο ἀπὸ:

α. Τὸν ἐκάστοτε Μητροπολίτη Ἀττικῆς ὡς Πρόεδρο, ἀναπληρούμενο ἀπὸ τὸν ἐκάστοτε Πρόεδρο τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Ἁγίου Γεωργίου Καματεροῦ,

β. Τέσσερα (4) εὐυπόληπτα Μέλη τῆς Κοινωνίας τοῦ Καματεροῦ, ἐπιλεγόμενα τὸν Πρόεδρο τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Ἁγίου Γεωργίου Καματεροῦ καὶ διοριζόμενα ὑπὸ τοῦ Μητροπολίτου, κατὰ προτίμησιν σχέσιν ἔχοντα μὲ τὸ ἀντικείμενον. Ἡ θητεία των εἶναι τριετής καὶ παρακολουθεῖ τὴν ἐκάστοτε θητεία τῶν μελῶν τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Συμβουλίου, δυναμένη νὰ ἀνανεωθεῖ καὶ τὸ ἀξίωμα των εἶναι τιμητικὸν καὶ ἄμισθον. Δύναται ὅποτεδήποτε νὰ ἀντικαθίστανται τὰ μέλη μὲ ἀνεκκλητη ἀπόφαση τοῦ Μητροπολίτου. Τὴν εὐθύνη τῆς συγκροτήσεως τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου, τῆς προσκλήσεως τῶν Μελῶν εἰς Συνεδρίαν, τῆς καταρτίσεως τῆς Ἡμερησίας Διατάξεως κ.λπ. ἔχει ὁ Πρόεδρος, ὁ ὁποῖος κατὰ τὴν πρώτην Συνεδρίαν ἐκάστης περιόδου εἰσηγεῖται διὰ τὴν ἐκλογὴν τοῦ Γραμματέως καὶ τοῦ Ταμῆ τοῦ Δ.Σ.

Ἄρθρον 5

Συνεδριάσεις - Ἀπαρτία

α. Τὸ Διοικητικὸ Συμβούλιο συνεδριάζει τακτικὰ κάθε μῆνα, ἐκτάκτως δὲ ὅταν τὸ ζητήσουν τρία τουλάχιστον ἐκ τῶν Μελῶν τοῦ Δ.Σ. μὲ αἴτηση πρὸς τὸν Πρόεδρον, εἰς τὴν ὁποίαν θὰ ἀναφέρονται τὰ πρὸς συζήτησιν θέματα μὲ ἐπαρκῆ αἰτιολόγησιν τῆς ἀνάγκης, ἢ ὁποία καθιστᾷ ἐπιτακτικὴ τὴν ἐκτακτὴν Συνεδρίαν.

Ἡ πρόσκλησις πρὸς τακτικὴν Συνεδρίαν πρέπει νὰ ἀναγράφει τὴν ἡμερομηνίαν συγκλήσεως τοῦ Δ.Σ. καὶ τὰ θέματα τῆς Ἡμερησίας Διατάξεως.

β. Τὸ Διοικητικὸ Συμβούλιο εὐρίσκεται εἰς ἀπαρτίαν, ὅταν εἶναι παρόντα τρία τουλάχιστον ἀπὸ τὰ Μέλη του.

Οἱ ἀποφάσεις λαμβάνονται μὲ πλειοψηφία, εἰς δὲ τὴν περίπτωσιν ἰσοψηφίας νικᾷ ἡ ψήφος τοῦ Προέδρου.

γ. Μέλος τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου, τὸ ὁποῖον ἀπουσιάζει ἀδικαιολόγητα, κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου, ἀπὸ (5) συνεχεῖς συνεδριάσεις θεωρεῖται αὐτοδικαίως ὅτι ἔχει παραιτηθεῖ. Περὶ τούτου ὁμως ἀποφαίνεται τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον.

Ἰ. Σεβ. Πρόεδρος φροντίζει ἐγκαίρως διὰ τὴν ἀναπλήρωσιν τῆς κενωθείσης θέσεως.

δ. Διὰ τὶς Συνεδριάσεις τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τηροῦνται πρακτικά, εἰς τὰ ὁποῖα καταχωρίζονται ὅλες οἱ ἀποφάσεις, καθὼς καὶ ἡ γνώμη τῶν μειοψηφησάντων Μελῶν. Τὰ πρακτικά ἀναγιγνώσκονται κατὰ τὴν ἐπόμενη Συνεδρίαν τοῦ Σώματος καὶ ὑπογράφονται ἀπὸ ὅλα τὰ Μέλη ὑποχρεωτικῶς, ἀνεξάρτητα ἐὰν συνεφώνησαν ἢ διεφώνησαν πρὸς τὶς ληφθεῖσες Ἀποφάσεις.

Ἄρθρον 6

Καθήκοντα τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου

Τὸ Διοικητικὸ Συμβούλιον διοικεῖ τὸ Ἴδρυμα καὶ φροντίζει διὰ τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν σκοπῶν του.

Εἶναι ἀρμόδιον διὰ τὴν ἐν γένει διαχείρισιν τῶν ὑποθέσεων τοῦ Ἰδρύματος, τὴν ὁποῖα διεξάγει αὐτοτελῶς, ὥστε νὰ μὴ συγγέται μὲ ἄλλες ὑπηρεσίες ἢ διαχειρίσεις Κληροδοτημάτων κ.λπ. Εὐαγῶν Ἰδρυμάτων τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως. Εἰδικώτερον:

α. καθορίζει τὶς διάφορες ὑπηρεσίες καὶ λειτουργίες τοῦ Ἰδρύματος ἀνάλογα μὲ τὶς ἐκάστοτε ἀνάγκες καὶ τοὺς ἐπιλεγόμενους στόχους.

β. Ἐγκρίνει τὸν Προϋπολογισμὸν καὶ τὸν Ἀπολογισμὸν Ἐσόδων καὶ Ἐξόδων, τὸν ὁποῖον συντάσσει ὁ Ταμίας. Ἐγκρίνει ἐπίσης καὶ κάθε εἶδους δαπάνη.

γ. Ἀποδέχεται ἢ ἀπορρίπτει κληρονομίες, κληροδοσίες, δωρεᾶς ἢ ἄλλες εἰσφορές.

δ. Προσλαμβάνει (μὲ σύμβασιν ἰδιωτικοῦ δικαίου) καὶ ἀπολύει τὸ προσωπικὸν τοῦ Σταθμοῦ, ἀσκει τὴν πειθαρχικὴν ἐξουσίαν εἰς τοὺς ὑπαλλήλους ἢ συνεργάτες κατὰ τὴν κρίσιν του. Ἀποφασίζει ἐπίσης περὶ τῆς καταβολῆς ἐφ' ἅπαξ ἀμοιβῆς διὰ τὴν παροχὴν ὑπηρεσιῶν εἰς τὸ Ἴδρυμα.

ε. Προσλαμβάνει Συμβούλους ἐπὶ παιδαγωγικῶν, ἱατρικῶν, νομικῶν, οἰκονομικῶν καὶ ἄλλων θεμάτων.

στ. Ἀποφασίζει ἐπὶ παντὸς θέματος, μὴ προβλεπομένου ὑπὸ τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ.

Ἄρθρον 7

Καθήκοντα τοῦ Προέδρου

Ὁ Σεβασμώτατος Πρόεδρος, ἐκτὸς ἀπὸ τὶς προαναφερθεῖσες ἀρμοδιότητές του, ἐνεργεῖ καὶ τὰ κατωτέρω ὀριζόμενα:

α. Ἀντιπροσωπεύει τὸ Ἴδρυμα ἐνώπιον ὄλων τῶν Ἀρχῶν ἢ ἐκχωρεῖ κατὰ περίπτωσιν τὸ δικαίωμα τοῦτο εἰς ἕτερον Μέλος τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου, κατόπιν ἀποφάσεως τοῦ Σώματος.

β. Προσκαλεῖ τὸ Διοικητικὸ Συμβούλιον καὶ διευθύνει τὶς συνεδριάσεις του.

γ. Ὑπογράφει ὅλα τὰ ἐξερχόμενα ἐγγράφα.

δ. Μερिमνᾷ διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἀποφάσεων τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου.

Ἄρθρον 8

Καθήκοντα τοῦ Γραμματέως

Ὁ Γραμματεὺς συντάσσει τὰ Πρακτικά τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου καὶ φυλάσσει τὸ βιβλίον τῶν Πρακτικῶν. Τηρεῖ τὸ Βιβλίον Πρωτοκόλλου τῆς ἀλληλογραφίας, τὸ Βιβλίον τοῦ Μητρώου τῶν Νηπίων τοῦ Σταθμοῦ, τὸ Ἀρχεῖον τοῦ Ἰδρύματος καὶ φυλάσσει ἐπίσης τὴν σφραγίδα. Συντάσσει τὴν ἐτήσιον Ἔκθεσιν πεπραγμένων τοῦ Ἰδρύματος καί, μετὰ τὴν ἔγκρισιν αὐτῆς ὑπὸ τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου, τὴν προωθεῖ πρὸς δημοσίευσιν.

Τὸν Γραμματέα, κωλυόμενον ἢ ἀπουσιάζοντα, ἀναπληρεῖ ἓνας Σύμβουλος, ὀριζόμενος ὑπὸ τοῦ Προέδρου.

Ἄρθρον 9

Καθήκοντα τοῦ Ταμῆα

Ὁ Ταμίας εἰσπράττει τὰ Ἔσοδα τοῦ Ἰδρύματος καὶ ὑπογράφει τὶς ἀποδείξεις.

Ἐπίσης ἐνεργεῖ τὶς Πληρωμές, ἀφοῦ ἐκδοθεῖ τὸ ἀνάλογο χρηματικὸ Ἐνταλμα Πληρωμῆς, τὸ ὁποῖον ὑπογράφεται προηγουμένως εἴτε ἀπὸ τὸν Πρόεδρο εἴτε ἀπὸ εἰδικῶς ἐξουσιοδοτημένο Σύμβουλο.

Τηρεῖ τὰ διαχειριστικὰ βιβλία τοῦ Ἰδρύματος, φυλάσσει ταῦτα καὶ τὰ παραστατικά τῶν Εἰσπράξεων καὶ Πληρωμῶν. Συντάσσει τὸν Προϋπολογισμὸν καὶ τὸν Ἀπολογισμὸν, τοὺς ὁποῖους ὑποβάλλει ἐγκαίρως πρὸς ἔγκρισιν εἰς τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον διὰ τὰ περαιτέρω νόμιμα. Κρατεῖ τὸ βιβλίον Ταμείου, εἰς τὸ ὁποῖον καταχωρίζονται μὲ χρονολογικὴ σειρὰ καὶ μὲ τὴν ἀναγκαίαν λογιστικὴν τάξιν τὰ Ἔσοδα καὶ τὰ Ἐξοδα, τὰ ὁποῖα πραγματοποιοῦνται κατὰ

τὴν χρονικὴν διάρκειαν ἐκάστης οικονομικῆς χρήσεως. Τηρεῖ τὸ στέλεχος διπλοτύπων Γραμματίων Εἰσπράξεων καὶ τὸ στέλεχος διπλοτύπων Ἐνταλμάτων Πληρωμῶν, ἀριθμημένα καὶ θεωρημένα ἀπὸ τὴν Ἱερὰν Μητρόπολιν Ἀττικῆς. Παρακολουθεῖ καὶ ἐλέγχει τὸ ἔργον τῶν ὑπεύθυνων διαχειρίσεως καὶ Ἀποθήκης.

Τὸν Ταμία, κωλυόμενον ἢ ἀπουσιάζοντα, ἀναπληρῶνει ἓνας Σύμβουλος, ὀριζόμενος ὑπὸ τοῦ Προέδρου.

Τὸ τυχὸν χρηματικὸ ἐτήσιο πλεόνασμα τῆς διαχείρισης τοῦ Ἰδρύματος, θὰ διατίθεται πρὸς ἐνίσχυση τῆς πολύτεκνης ἄπορης οικογένειας τῆς Ἐνορίας τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Ἀγίου Γεωργίου Καματεροῦ.

Ἄρθρον 10

Προσωπικὸν

1. Τὸ προσωπικὸν τοῦ Ἰδρύματος διακρίνεται εἰς τακτικὸν —ἀμειβόμενον καὶ ἐθελοντικὸν— μὴ ἀμειβόμενον.

2. Ὁ ἀριθμὸς τῶν ὀργανικῶν θέσεων τοῦ τακτικοῦ προσωπικοῦ καθορίζεται κάθε χρόνον μετὰ ἀπόφαση τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου μετὰ τὴν ὀλοκλήρωση τῶν ἐγγραφῶν τῶν Νηπίων καὶ πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς λειτουργίας τῶν διαφόρων Τμημάτων τοῦ Σταθμοῦ (Προνήπια, Νήπια, Ἀπογευματινὴ Προσφορὰ Προστασίας), οὕτως ὥστε νὰ καλύπτονται πλήρως οἱ ἀνάγκες αὐτοῦ, τροποποιεῖται δὲ ὀποτεδήποτε, ἐὰν ἡ ἀνάγκη τὸ ἐπιβάλλει.

3. Συνιστᾶται μετὰ τὸν παρόντα Κανονισμὸν μία θέση Διευθυντοῦ, στὸν ὅποιον ὑπάγονται ὅλες οἱ Ὑπηρεσίες καὶ τὸ ἐν γένει προσωπικὸν τοῦ Ἰδρύματος. Εἰς τὴν θέσιν αὐτὴν διορίζεται πρόσωπον, τὸ ὅποιον διαθέτει τὰ ἀπαραίτητα τυπικὰ καὶ οὐσιαστικὰ προσόντα.

Ἄρθρον 11

Εἰσαγωγή

α. Εἰς τὸν Παιδικὸν Σταθμὸν γίνονται δεκτά:

1. Προνήπια ἀπὸ ἡλικίας 18 μηνῶν ἕως 4 ἐτῶν,

2. Νήπια ἀπὸ ἡλικίας 4 ἕως 6 ἐτῶν.

3. Προνήπια ἢ νήπια ποῦ προέρχονται ἀπὸ ἄγαμες ἢ ἐγκαταλελειμμένες Μητέρες.

Μόνος λόγος ἀποκλεισμοῦ εἶναι ὁ κίνδυνος μεταδόσεως σοβαρῶν νοσημάτων τῆς υἰείας, περὶ τῆς ὁποίας ἀποφαίνεται παιδίατρος.

β. Ὁ Παιδικὸς Σταθμὸς στοχεύει εἰς τὴν φύλαξιν καὶ προστασίαν τῶν βρεφῶν καὶ νηπίων, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν διαπαιδαγώγησιν αὐτῶν σύμφωνα μετὰ τὴν ἐθνικὴν καὶ θρησκευτικὴν παραδόσει τοῦ Λαοῦ μας, ἐφαρμόζοντας πα-

ραλλήλως τὰ πορίσματα καὶ τὴν μεθόδους τῆς συγχρόνου παιδαγωγικῆς. Δὲν ἀντικαθιστᾶ, οὔτε ὑποκαθιστᾶ τὴν οικογένεια. Συμπληρῶνει τὸ ἔργο τῶν γονέων καὶ ἔρχεται ἀρωγὸς εἰς τὸ ἔργον τῶν πρὸς ἀντιμετώπισιν τῶν δυσκολιῶν τῆς ζωῆς. Ὁ Σταθμὸς ἀποτελεῖ ἓνα ἀκόμη μέσον καὶ ὄπλον εἰς τὰ χέρια τῶν γονέων διὰ τὴν ἀνατροφήν τοῦ παιδιοῦ ἐπάνω εἰς υἰεῖς, ἠθικὰ καὶ πνευματικὰς βάσεις, μετὰ τὴν ἐγγύησιν τῆς Μητρὸς Ἐκκλησίας.

γ. Κατ' ἀπόλυτον προτεραιότητα στὸν Σταθμὸν εἰσάγονται τέκνα Κληρικῶν, Ἐκκλησιαστικῶν Ὑπαλλήλων, πολυτέκνων οικογενειῶν, τέκνα μονογονεϊκῶν οικογενειῶν ἢ διαζευγμένων γονέων, ὀρφανὰ, τέκνα οικογενειῶν χαμηλοῦ οικογενειακοῦ εἰσοδήματος.

δ. Ὁ ἀριθμὸς τῶν εἰσαγομένων νηπίων ὀρίζεται μετὰ ἀπόφασιν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου, σύμφωνα πάντοτε μετὰ τὴν ὑφισταμένη δυναμικότητα τῶν ἐγκαταστάσεων, ἀλλὰ καὶ μετὰ τὴν ἀπαιτήσιν τῶν σχετικῶν Νόμων τοῦ Κράτους. Κατόπιν ἀποφάσεως τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου ἐπίσης καθορίζεται ἡ μηνιαία (ἢ ἡ ἀνά ὥραν προκειμένου διὰ τὸν Σταθμὸν Baby Parking) συνεισφορὰ τῶν γονέων, κλιμακούμενη ἀνάλογα μετὰ τὴν κατηγορία εἰς τὴν ὁποίαν κατατάσσονται οἱ γονεῖς (Κληρικοί, Ἐκκλησιαστικοὶ Ὑπάλληλοι, Πολύτεκνοι, κ.λπ.), ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὴν οικογένειαν, ποῦ δικαιούνται προτεραιότητος.

ε. Ἡ καταβολὴ μηνιαίας συνεισφορᾶς ἐκ μέρους τῆς οικογενείας ἔχει τὴν ἐννοίαν τῆς συμμετοχῆς εἰς τὰ ἐξοδα λειτουργίας τοῦ Σταθμοῦ καὶ βεβαίως συμβολικὸν χαρακτήρα καὶ ὄχι κερδοσκοπικόν. Πρὸς πιστοποίησιν τῆς οικονομικῆς καταστάσεως τῆς ἐνδιαφερόμενης οικογενείας θεωρεῖται ἀπαραίτητος ἢ προσκόμισις καὶ κατάθεσις εἰς τὴν Γραμματεῖαν τοῦ Σταθμοῦ τοῦ ἐκκαθαριστικοῦ σημειώματος τῆς τελευταίας οικονομικῆς χρήσεως, δι' ἀμφοτέρους τοὺς γονεῖς, τὸ ὅποιον ἐκδίδει ἡ Οἰκονομικὴ Ἐφορεία (Δ.Ο.Υ.) κατὰ τὸν προσδιορισμὸν τοῦ φόρου Εἰσοδήματος.

στ. Τὰ τέκνα τῶν ἀγαμῶν ἢ ἐγκαταλελειμμένων Μητέρων δὲν θὰ ἔχουν οὐδεμίαν οικονομικὴν συνδρομήν, δὲν θὰ δύναται ὅμως ἡ παραμονὴ τῶν νὰ εἶναι πέραν τοῦ ἐξαμήνου. Σὲ περίπτωσιν ἐγκατάλειψης τοῦ τέκνου τῶν πέραν τοῦ ἐξαμήνου τὸ Δ.Σ. θὰ ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ μεριμνήσῃ διὰ ἀποκατάστασιν τοῦ τέκνου τῶν σὲ θετὴν οικογένειαν τηρώντας τὴν κατὰ τῶν Νόμων τοῦ Κράτους διαδικασίας.

ζ. Μετὰ ἀπόφασιν τοῦ Δ.Σ. καὶ κατόπιν εἰσηγητικῆς Ἐκθέσεως τῆς Κοινωνικῆς Ὑπηρεσίας οἱ ἄγαμες ἢ ἐγκαταλελειμμένες Μητέρες θὰ ἔχουν τὴν δυνατότητα νὰ φι-

λοξενηθῶν σὲ κατάλληλο διαμορφωμένο ὄροφο τοῦ Ἰδρύματος. Ὁ χρόνος τῆς φιλοξενίας θὰ ἔχει διάρκεια ἑνὸς μηνὸς καὶ θὰ ἔχει ὡς στόχο τὴ βοήθεια προσαρμογῆς τοῦ τέκνου των στὸ περιβάλλον τοῦ Ἰδρύματος καὶ τὴ δυνατότητα νὰ κινήσει τὶς διαδικασίες ἐξεύρεσης ἐργασίας καὶ μόνιμης στέγης διαμονῆς των.

η. Τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον καθορίζει λεπτομερῆ-στα τὴν διαδικασίαν εἰσαγωγῆς τῶν νηπίων, τὰ ἀπαραιτήτα ἔγγραφα κ.λπ., ἀναλόγως πρὸς τὰ διὰ τοὺς Κρατικούς Παιδικούς Σταθμούς ἰσχύοντα.

Ἄρθρον 12

Οικονομικὴ λειτουργία

1. Τὰ χρήματα τοῦ Ἰδρύματος, εἴτε αὐτὰ προέρχονται ἀπὸ τὴν Ἱερὰ Μητρόπολη, εἴτε ἀπὸ εἰσφορὰς τοῦ Κράτους ἢ ἀπὸ ἄλλες πηγές, κατατίθενται σὲ λογαριασμό Ταμιευτηρίου, Τρεχούμενο ἢ ὕψεως, σὲ λογαριασμούς ἐπὶ προθεσμία, σὲ Μεριδία Ἀμοιβαίων Κεφαλαίων εἰς ἓνα ἢ περισσότερα Ὑποκαταστήματα τῶν Τραπεζῶν τοῦ Καματεροῦ ἢ εἰς τὸ Ταχυδρομικὸν Ταμιευτήριον ἐπ' ὀνόματι τοῦ Ἰδρύματος. Οἱ βεβαιούμενοι τόκοι καταχωρίζονται ὡς Ἔσοδον.

2. Ὁ Πρόεδρος ὑπογράφει τὰ σχετικὰ ἔγγραφα πρὸς ἀνάληψιν χρημάτων, τὶς ἐκδιδόμενες τραπεζικὲς ἐπιταγὰς κ.λπ.

Ἄρθρον 13

Σφραγίς

Τὸ Ἴδρυμα ἔχει δική του σφραγίδα, κυκλική, ἢ ὁποία γύρωθεν φέρει τὴν ἐπωνυμίαν τοῦ Ἰδρύματος: «*ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΑΤΤΙΚΗΣ - ΠΡΟΤΥΠΗ ΜΟΝΑΔΑ ΠΑΙΔΙΚΗΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ "ΠΑΙΔΙΚΟΣ ΣΤΑΘΜΟΣ" Ι. Ν. ΑΓ. ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΚΑΜΑΤΕΡΟΥ*» φέροντας εἰς τὸ μέσον τὴν εἰκόνα τοῦ Ἁγίου Γεωργίου.

Ἄρθρον 14

Ἑορτὴ

Σὲ κατάλληλα διαμορφωμένο παραπλήσιο χῶρο ἰδιοκτησίας τοῦ Ἱ. Ν. Ἁγίου Γεωργίου τελοῦνται Ἑορτὲς καὶ Θεῖες Λειτουργίαι. Σὲ αὐτὰς τὰ Νήπια τοῦ Σταθμοῦ, κατόπιν συγκαταθέσεως τῶν γονέων των καὶ μὲ τὴν συνεργασίαν αὐτῶν, ἔπειτα δὲ καὶ ἀπὸ κατάλληλον προετοιμασίαν, ἐκκλησιάζονται καὶ μεταλαμβάνουν τῶν Ἀχράντων Μυστηρίων. Ἡ συμμετοχὴ τούτων ἔχει οὐσιαστικὸν καὶ παιδαγωγικὸν χαρακτήρα.

Ἄρθρον 15

Εἰδικὲς Διατάξεις

α. Ἄν οἱ σκοποὶ τοῦ Ἰδρύματος καταστοῦν ἀνέφικτοι ἢ ἂν ἤθελε κάποτε κριθεῖ, ὅτι δὲν εἶναι ἀναγκαῖα πλέον ἢ λειτουργία τοῦ Σταθμοῦ, ἐπειδὴ οἱ ἀνάγκες τῆς Κοινωνίας τοῦ Καματεροῦ καλύπτονται ἱκανοποιητικὰ εἴτε ἀπὸ τὸ Κράτος, εἴτε ἀπὸ ἄλλους κοινωνικοὺς φορεῖς, τότε τὸ Ἴδρυμα διαλύεται, κατόπιν ὁμοφώνου Ἀποφάσεως τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου, ἐγκρινόμενης ὑπὸ τοῦ Μητροπολιτικοῦ Συμβουλίου τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Ἀττικῆς καὶ τὴν Ἱερὰ Σύνοδο.

β. Ἡ κινητὴ καὶ ἡ ἀκίνητη περιουσία τοῦ Παιδικοῦ Σταθμοῦ περιέρχεται εἰς τὸν Καθεδρικὸν Ἱερὸν Ναὸν Ἁγίου Γεωργίου Καματεροῦ.

Ἄρθρον 16

Τροποποίησις τοῦ Κανονισμοῦ

Ὁ παρῶν Κανονισμὸς μπορεῖ νὰ τροποποιηθεῖ μὲ ἀπόφαση τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου, ὑπὲρ τῆς ὁποίας θὰ ψηφίσουν τουλάχιστον τέσσερα Μέλη του, καὶ ἐγκριση τοῦ Μητροπολιτικοῦ Συμβουλίου, ἀπὸ τὴν Ἱερὰ Σύνοδο. Ἡ τροποποίησις δὲ ἔμπορεῖ νὰ ἀλλοιώσῃ τὸν χαρακτήρα καὶ τοὺς σκοποὺς τοῦ Ἰδρύματος.

Ἄρθρον 17

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ ἀρχίζει ἀπὸ τὴν δημοσίευσίν του εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως καὶ τὸ Περιοδικὸν «ΕΚΚΛΗΣΙΑ».

Ἄρθρον 18

Κάλυψις δαπάνης

Μὲ τὸν παρόντα Κανονισμὸ προκαλεῖται δαπάνη εἰς βάρος τοῦ Προϋπολογισμοῦ τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Ἁγίου Γεωργίου Καματεροῦ, τὸ ὕψος τῆς ὁποίας δὲ δύναται νὰ προσδιορισθεῖ.

Ἀθήνα 13 Ἰανουαρίου 2005

† Ὁ Ἀθηνῶν ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΣ, Πρόεδρος

Ὁ Ἀρχιγραμματεὺς

† Ἀρχιμ. Χρυσόστομος Σκλήφας

**Η ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ**

Ἀριθμ. Πρωτ. 1552 π.ἔ.
Διεκτ. 159

Ἀθήνησι τῆ 21ῃ Ἰανουαρίου 2005

**Σύστασις Ἐκκλησιαστικοῦ
Ἰδρύματος ὑπὸ τὴν ἐπωνυ-
μίαν: «ΚΕΝΤΡΟΝ ΠΡΟΣΤΑ-
ΣΙΑΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ (ΚΕ.Π.Ο.)
ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ
ΑΤΤΙΚΗΣ»**

ΑΠΟΦΑΣΙΣ

Ἡ Διαρκὴς Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ἔχουσα ὑπ' ὄψει:

1. Τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 29 παραγρ. 2 καὶ 59 παραγρ. 2 τοῦ Νόμου 590/1977 «Περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος».

2. Τὰς υποχρεώσεις τῆς Ποιμενοῦσης Ἐκκλησίας τὰς ἀπορροεούσας ἐκ τῶν Εὐαγγελικῶν Ἐπιταγῶν, τῶν Ἱερῶν Κανόνων καὶ τῶν Νόμων τοῦ Κράτους πρὸς τὸ Χριστεπώνυμον τῆς Ἐκκλησίας πλήρωμα.

3. Τὰς ὑφισταμένας Κοινωνικὰς καὶ πνευματικὰς ἀνάγκας τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Ἀττικῆς.

4. Τὴν ὑπ' ἀριθμ. Μ.Σ. 253/28.5.2004 Πρότασιν τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Ἀττικῆς κ. Παντελεήμονος.

5. Τὴν ἀπὸ 23.12.2004 Γνωμάτευσιν τοῦ Νομικοῦ Γραφείου τῆς Νομικῆς Ὑπηρεσίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

6. Τὴν ἀπὸ 13.1.2005 Ἀπόφασιν Αὐτῆς.

ΑΠΟΦΑΣΙΖΕΙ

Συνιστᾶ εἰς τὴν Ἱερὰν Μητρόπολιν Ἀττικῆς Ἐκκλησιαστικὸν Ἰδρυμα ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν: «*ΚΕΝΤΡΟΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ (ΚΕ.Π.Ο.) ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΑΤΤΙΚΗΣ*», τὸ ὁποῖον θὰ λειτουργεῖ ὡς ἐξηρητημένη Ὑπηρεσία τοῦ Νομικοῦ Προσώπου τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Ἀττικῆς καὶ θὰ ἐδρεύῃ εἰς τὴν ἔδραν τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Ἀττικῆς. Ἡ ὀργάνωσις, διοίκησις, διαχείρισις καὶ λειτουργία τοῦ Ἰδρύματος τούτου θὰ διέπεται ἀπὸ τὰς διατάξεις τοῦ ἐπομένου Κανονισμοῦ:

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ

ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟΥ ΙΔΡΥΜΑΤΟΣ

ΥΠΟ ΤΗΝ ΕΠΩΝΥΜΙΑ

«ΚΕΝΤΡΟΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ (ΚΕ.Π.Ο.)»

ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΑΤΤΙΚΗΣ

Ἄρθρον 1

Σύστασις - Ἔδρα - Σφραγίδα

Συνιστᾶται στὴν Ἱερὰ Μητρόπολιν Ἀττικῆς, Ἐκκλησιαστικὴ Ὑπηρεσία μὲ τὴν ἐπωνυμίαν «*ΚΕΝΤΡΟΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ (ΚΕ.Π.Ο.)*». Ἔδρα του ὀρίζεται ἡ ἔδρα τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Ἀττικῆς μὲ παράρτημα στὴν πόλιν τοῦ Καματεροῦ καὶ ἔδρα στὸν Ἱερὸ Ναὸ Ἀγίου Γεωργίου.

Ἡ ὑπηρεσία ἔχει κυκλοτερὴ σφραγίδα στὴν ὁποία ἀναγράφεται «*ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΗ ΑΤΤΙΚΗΣ - ΚΕΝΤΡΟΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ*» καὶ εἰς τὸ μέσον τῆ μορφῆ τῆς Παναγίας ὡς Πλατυτέρας.

Ἄρθρον 2
Σκοποὶ

Σκοποὶ τοῦ ΚΕ.Π.Ο. εἶναι ἡ προστασία τῆς οἰκογένειας μέσα στοῦ γάμο, μὲ τὴν ἴδρυση *σταθμῶν οἰκογενειακῆς συμβουλευτικῆς, τμημάτων συμπαράστασης οἰκογένειας, σχολῶν γονέων, βρεφονηπιακῶν σταθμῶν, ξενίων ἀγάμων μητέρων καὶ σχολῶν καταρτισμοῦ γυναικείων στελεχῶν.*

Μὲ σκοπὸ τὴν στήριξη τῆς οἰκογένειας καὶ μάλιστα τῆς πολύτεκνης οἰκογένειας, ἡ Ὑπηρεσία μεριμνᾷ ὑπὲρ τῶν ἐξ ἀτυχῶν περιστατικῶν ἢ χηρείας προερχομένων μονογονεϊκῶν οἰκογενειῶν, διοργανώνει σεμινάρια ποιμαντικῆς μελλονύμφων, σεξουαλικῆς ἀγωγῆς, ἀγωνίζεται ὑπὲρ τοῦ ἀγέννητου παιδιοῦ καὶ κατὰ τῶν ἐκτρώσεων, μὲ τὴν προαγωγή τοῦ θεσμοῦ τῶν ἀναδόχων οἰκογενειῶν καὶ τῆς υἰοθεσίας, γιὰ τὴν προστασία τοῦ κακοποιημένου παιδιοῦ καὶ τοῦ «*παιδιοῦ τοῦ δρόμου*», ἀξιολογεῖ δὲ καὶ κάθε ἄλλη δυνατότητα ποῦ ἀποβλέπει στὴ στήριξη τοῦ θεσμοῦ τῆς Ἑλληνικῆς οἰκογένειας.

Ἄρθρον 3
Μέσα πρὸς ἐπίτευξη τῶν σκοπῶν

Μέσα γιὰ τὴν ἐπίτευξη αὐτῶν τῶν σκοπῶν ὀρίζονται ἰδιαίτερα, ἡ ἀνάθεση καὶ ἐκπόνηση μελετῶν διατομεακοῦ χαρακτήρα, οἱ παραστάσεις σὲ Ἀρχές καὶ ἡ συνεργασία μὲ ἀρμόδιους φορεῖς τῆς ἡμεδαπῆς καὶ τῆς ἀλλοδαπῆς, τὴν Εὐρωπαϊκὴ Ἐνωση, τὸν Ὄργανισμό Ἡνωμένων Ἐθνῶν, τὸ Συμβούλιο τῆς Εὐρώπης, τὴν UNESCO καὶ τοὺς λοιποὺς Εὐρωπαϊκοὺς καὶ Διεθνεῖς Ὄργανισμούς, καθὼς καὶ τὶς ὀργανώσεις, ἰδίως ἐθελοντικῆς, ποῦ σκοπὸ ἔχουν τὴν προστασία τῆς οἰκογένειας, ἡ συμμετοχὴ σὲ ἡμεδαπὰ καὶ ἀλλοδαπὰ συνέδρια ποῦ ἔχουν ἴδιους ἢ παρεμφερεῖς σκοποὺς, ἡ ἐκδοσιὰ καὶ ἡ κυκλοφορία περιοδικοῦ τύπου καὶ λοιποῦ ἐντύπου ἐνημερωτικοῦ ὑλικοῦ ἢ ἀνακοίνωσις στὰ Μ.Μ.Ε. προγραμμάτων καὶ στόχων γιὰ τὴν ἐνταξί τῆς διάστασης τοῦ φύλλου σὲ ὅλες τὶς πολιτικῆς, καθὼς καὶ κάθε ἄλλη σχετικὴ πρωτοβουλία.

Ἄρθρον 4

Γιὰ τὴν πραγματοποίηση τῶν σκοπῶν τοῦ ΚΕ.Π.Ο. ἰδρύονται τὰ κάτωθι Τμήματα:

- α) Τμήμα Ὑποδοχῆς καὶ Ἐνημέρωσης.
- β) Τμήμα οἰκογένειας (Ποιμαντικῆ μελλονύμφων, σχολῆς γονέων κ.λπ.).
- γ) Τμήμα συμπαράστασης γυναικῶν. Τὸ τμήμα τοῦτο ἀποβλέπει στὴ στήριξη τῆς γυναίκας ὡς συζύγου, μητέρας, ἐργαζόμενης, ἀνέργου, ἄγαμου, κακοποιημένης κ.λπ.
- δ) Τμήμα συμπαραστάσεως παιδιοῦ. Τὸ τμήμα αὐτὸ ἀποσκοπεῖ στὴν προστασία τῶν ἐγκαταλελειμμένων, κακοποιημένων καὶ κοινωνικὰ ἀπροσάρμοστων παιδιῶν.
- ε) Τμήμα Ξενίων καὶ βρεφονηπιακῶν σταθμῶν.
- στ) Τμήμα καταρτισμοῦ Στελεχῶν καὶ Συνεργατῶν. Τὸ τμήμα τοῦτο καταρτίζει προγράμματα καὶ πραγματοποιεῖ σεμινάρια ἐπιμόρφωσης τῶν συνεργατῶν τοῦ ΚΕ.Π.Ο.

Μὲ ἀπόφαση τοῦ Μητροπολίτου ΑΤΤΙΚΗΣ, ἔπειτα ἀπὸ εἰσήγησι τοῦ Δ.Σ., δύναται νὰ ἰδρύονται καὶ νέα Τμήματα δραστηριοτήτων, ἐφ' ὅσον τοῦτο ἐπιβάλλουν οἱ ὑπάρχουσες κοινωνικῆς ἀνάγκες.

Ἄρθρον 5
Διοίκησις τοῦ Ἰδρύματος

α) Τὸ ΚΕ.Π.Ο. ἀποτελεῖ Ὑπηρεσία τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Ἀττικῆς μὲ παράρτημα στὸν Ἱερὸ Ναὸ Ἁγίου Γεωργίου Καματεροῦ καὶ διοικεῖται ἀπὸ πενταμελὲς Διοικητικὸ Συμβούλιο, ἀπαρτιζόμενον ἀπὸ τὸν Μητροπολίτη Ἀττικῆς, ὡς Πρόεδρο, δύο κληρικοὺς καὶ δύο εὐπόλητα καὶ δραστήρια μέλη, ποῦ διορίζονται μὲ τοὺς ἀναπληρωτῆς τους ἀπὸ τὸν Μητροπολίτη Ἀττικῆς. Τὸν Πρόεδρον ἀπόντα ἢ κωλυόμενον ἀναπληρώνει ὑπ' αὐτοῦ ὀριζόμενος ἀντικαταστάτης.

β) Ὁ Μητροπολίτης Ἀττικῆς δύναται νὰ ὀρίσει νόμιμο ἐκπρόσωπό του, νὰ ἀντικαταστήσει μέλος ἢ μέλη τοῦ Συμβουλίου, ἂν τοῦτο κρίνεται ἐπιβεβλημένον καὶ συντελεῖ στὴν ἀποδοτικὴ λειτουργία τῆς Ὑπηρεσίας.

γ) Ἡ θητεία τῶν μελῶν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου ὀρίζεται τριετής. Τὰ μέλη δύναται νὰ ἐπαναδιορισθοῦν, ἢ προσφορὰ τῶν ὑπηρεσιῶν τους εἶναι τιμητικὴ καὶ ἄμισθος.

Ἄρθρον 6

Ἄρμοδιότητες τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου

α) Τὸ Διοικητικὸ Συμβούλιο τοῦ ΚΕ.Π.Ο. ἀποφασίζει γιὰ κάθε θέμα ποῦ ἀφορᾶ στὴν ὀργάνωση καὶ λειτουργία του καὶ συντάσσει τὸν ἐσωτερικὸ Κανονισμὸ λειτουργίας σύμφωνα μὲ τὴν πρόσκτηση καὶ διαχείριση τῆς περιουσίας του, καθὼς καὶ τῶν εἰσοδημάτων ποῦ διατίθενται γιὰ τὴν ἐκπλήρωση τῶν σκοπῶν του. Συντάσσει καὶ ψηφίζει ἴδιον ἐτήσιο προϋπολογισμὸ καὶ ἀπολογισμὸ, τοὺς ὁποίους ὑποβάλλει γιὰ ἔγκριση στὸ Μητροπολιτικὸ Συμβούλιο. Διορίζει τὸ ἀπαραίτητο γιὰ τὴ λειτουργία του Προσωπικὸ, ὀρίζει τὴν ἀντιμισθία του κατὰ τὶς κείμενες διατάξεις καὶ παύει τοῦτο, τηρουμένης τῆς νόμιμης διαδικασίας. Δὲν ἔχει νομικὴ προσωπικότητα καὶ ἄρα δὲν μπορεῖ νὰ ἐκπροσωπεῖται.

β) Ἀποφασίζει γιὰ τὶς ἐπενδύσεις καὶ τὶς πλέον ἀσφαλεῖς τοποθετήσεις τῶν κεφαλαίων τῆς Ὑπηρεσίας, γιὰ τὴν ἐκποίηση ἢ ὑποθήκευση περιουσιακῶν τῆς στοιχείων καὶ ἐκμίσθωση ἀκινήτων. Δέχεται δωρεές, κληρονομίες κ.λπ.

Ἐγείρει ἀγωγές, συμβιβάζεται καὶ παραιτεῖται σὲ κάθε ἀνοικτεῖσα δίκη ἢ ἐξώδικη διαδικασία.

γ) Ἀποφασίζει γιὰ τὶς προμήθειες γιὰ λογαριασμὸ τοῦ ΚΕ.Π.Ο. καὶ γιὰ τὴν αὔξηση τῶν πόρων του.

Ἄρθρον 7

Συνεδριάσεις τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου

Τὸ Διοικητικὸ Συμβούλιο συνέρχεται μὲ πρόσκληση τοῦ Προέδρου ἢ τοῦ ἀναπληρωτοῦ του, ἢ μὲ τὴν ἔγγραφη αἴτηση τριῶν τουλάχιστον μελῶν, οἱ ὁποῖοι ἀναφέρουν καὶ τὰ θέματα γιὰ τὰ ὁποῖα ζητοῦν τὴ σύγκλησή του.

Τὸ Διοικητικὸ Συμβούλιο λογίζεται σὲ ἀπαρτία ὅταν παρίστανται, τουλάχιστον, τρία ἐκ τῶν μελῶν του, οἱ δὲ ἀποφάσεις του λαμβάνονται κατὰ πλειοψηφία. Σὲ περίπτωση ἰσοψηφίας ὑπερισχύει ἡ ψῆφος τοῦ Προέδρου.

Ἄρθρον 8

Προσωπικὸν τοῦ ΚΕ.Π.Ο.

Οἱ θέσεις τοῦ προσωπικοῦ καθορίζονται ὡς ἀκολούθως:

– Μία (1) θέσις Διευθυντοῦ, ΠΕ κλάδου, βαθμοῦ Δ'-Α'.

– Τρεῖς (3) θέσεις γραφέων, ΔΕ κλάδου, βαθμοῦ Δ'-Α'.

Μὲ τὸν ἐσωτερικὸ Κανονισμὸ λειτουργίας ποῦ ψηφίζεται ἀπὸ τὸ Διοικητικὸ Συμβούλιο ἐξειδικεύονται καὶ ἄλλες θέσεις γιὰ τὴν κάλυψη τῶν ἀναγκῶν τοῦ ΚΕ.Π.Ο. τὸ ὁποῖον ὅμως κατὰ κανόνα θὰ λειτουργεῖ μὲ πρόσωπα ἀπασχολούμενα ἐθελοντικὰ καὶ ἄμισθα. Ἡ πλήρωση τῶν θέσεων εἶναι δυνατή.

Ἄρθρον 9

Πόροι τοῦ ΚΕ.Π.Ο.

Πόροι τοῦ ΚΕ.Σ.Ο. εἶναι:

α) Οἱ ἐκάστοτε ὑπὲρ αὐτοῦ ἐπιχορηγήσεις ἐκ μέρους τοῦ Γενικοῦ ἢ τῶν Ἐνοριακῶν Φιλόπτωχων Ταμείων τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Ἀττικῆς, τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου ἢ Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου ἢ Ἰδιωτικοῦ Δικαίου.

β) Οἱ ἐπιδοτήσεις ποῦ διατίθενται μετὰ ἀπὸ Ἀπόφαση τῆς Ἱερᾶς Συνόδου σχετικὰ μὲ τὸ ἔργο τοῦ ΚΕ.Π.Ο. σὲ ὅλη τὴν Ἑλλάδα.

γ) Οἱ εἰσφορὲς τῶν Δήμων Περιφέρειας τῆς Μητροπόλεως Ἀττικῆς ἢ ἄλλες ἐπιδοτήσεις ἀπὸ Ὄργανισμοὺς Τοπικῆς Αὐτοδιοίκησης.

δ) Οἱ πρόσοδοι ἀπὸ ἐράνους, οἱ ὁποῖοι διενεργοῦνται ἀπὸ τὸ Διοικητικὸ Συμβούλιο σύμφωνα μὲ τὶς κείμενες διατάξεις, μετὰ ἀπὸ ἔγκριση τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Ἀττικῆς.

ε) Οἱ δωρεές πάσης φύσεως σὲ χρῆμα, κινητὰ καὶ ἀκίνητα.

στ) Τυχὸν καταβαλλόμενα ποσὰ ἀπὸ τοὺς χρήστες τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ ΚΕ.Π.Ο.

ζ) Ἐπιδοτήσεις πάσης φύσεως ἀπὸ Διεθνεῖς Ὄργανισμοὺς, ὅπως αὐτοὶ ἀναφέρονται στὸ ἄρθρο 3 τοῦ παρόντος.

η) Κάθε ἄλλο νόμιμο ἔσοδο, μὴ προβλεπόμενο κατὰ τὰ ἀνωτέρω, ποῦ ἐξυπηρετεῖ τοὺς σκοποὺς τοῦ ΚΕ.Π.Ο.

Ἄρθρον 10

Δωρητές, Εὐεργέτες, Μεγάλοι Εὐεργέτες

Τὸ Διοικητικὸ Συμβούλιο δύναται νὰ ἀνακηρύσσει Δωρητές, Εὐεργέτες τοῦ ΚΕ.Π.Ο., εἴτε ἐν ζωῇ, εἴτε μετὰ θάνατον.

Δωρητές ανακηρύσσονται οί προσφέροντες στο ΚΕ.Π.Ο. ποσόν 1.000 ευρώ έως 3.000 ευρώ. Ευεργέτες από 3.000 ευρώ έως 5.000 ευρώ. Μεγάλοι ευεργέτες από 5.000 ευρώ και άνω.

Δωρητές δύνανται να ονομάζονται από τὸ Διοικητικὸ Συμβούλιο καὶ πρόσωπα, τὰ ὁποῖα προσέφεραν σὲ αὐτὸ ἄλλες ἐξαιρετικὲς Ὑπηρεσίες. Τὰ ὀνόματα τῶν Μεγάλων Εὐεργετῶν δύνανται νὰ ἀναγράφονται σὲ μαρμάρινη πλάκα, ἀναρτώμενη σὲ κατάλληλο χῶρο στὸ κτίριο τοῦ ΚΕ.Π.Ο.

ἄρθρον 11
Τηρούμενα Βιβλία

Τὸ ΚΕ.Π.Ο. τηρεῖ τὰ ἐπόμενα βιβλία:

1. Βιβλίο κτηματολογίου, στὸ ὁποῖο καταχωρεῖται ἡ κινητὴ καὶ ἀκίνητη περιουσία του.
2. Βιβλίο Πρωτοκόλλου.
3. Βιβλίο Ἀποφάσεων τοῦ διοικητικοῦ συμβουλίου (Πρακτικῶν).
4. Βιβλίο Ἀποθήκης.
5. Βιβλίο Ταμείου (Εσοδῶν - Ἐξόδων).
6. Στέλεχος τριπλοτύπων ἀποδείξεων εἰσπράξεων καὶ
7. Στέλεχος διπλοτύπων ἐνταλμάτων πληρωμῆς. Τὰ ἀνωτέρω πρέπει νὰ φέρουν ἴδιαν ἀρίθμηση τὸ καθένα κατὰ φύλλο καὶ νὰ εἶναι θεωρημένα στὸ τέλος καὶ πρὶν ἀπὸ τὴ χρήση τους ἀπὸ τὴν Ἱερὰ Μητρόπολη Ἀττικῆς.

ἄρθρον 12
Ἐλεγχος τοῦ ΚΕ.Π.Ο.

Οἰκονομικὸς καὶ κάθε ἄλλος ἔλεγχος διενεργεῖται ἀπὸ τὴν Ἱερὰ Μητρόπολη Ἀττικῆς σύμφωνα μὲ τις κείμενες διατάξεις.

ἄρθρον 13
Διάλυση τοῦ ΚΕ.Π.Ο.

Τὸ ΚΕ.Π.Ο. δύναται νὰ διαλυθεῖ μετὰ ἀπὸ ὁμόφωνη καὶ αἰτιολογημένη πρόταση τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου μὲ τὴν παρουσία ὄλων τῶν μελῶν του καὶ ἀπόφαση τῆς Διαρκοῦς Ἱερᾶς Συνόδου. Στὴν περίπτωση αὐτὴ ἡ κινητὴ

καὶ ἀκίνητη περιουσία τοῦ ΚΕ.Π.Ο. παραμένει στὴν Ἱερὰ Μητρόπολη Ἀττικῆς, ἡ ὁποία ὑποχρεοῦται νὰ τὴ χρησιμοποιοῦν γιὰ παρεμφερῆ σκοπὸ κατὰ τὴν ἀπόλυτη κρίση τοῦ Μητροπολίτου Ἀττικῆς.

ἄρθρον 14
Τροποποίηση τοῦ Κανονισμοῦ

Ὁ παρῶν κανονισμὸς τροποποιεῖται μὲ ἀπόφαση τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ ΚΕ.Π.Ο. Ἡ πρόταση καὶ ἡ ἀπόφασί του λαμβάνεται μὲ πλειοψηφία τεσσάρων τουλάχιστον μελῶν τοῦ Συμβουλίου καὶ ὑποβάλλεται στὴ Δ.Ι.Σ. γιὰ ἔγκριση καὶ δημοσίευση.

ἄρθρον 15
Ἐσωτερικὸς Κανονισμὸς

Μὲ ἐσωτερικὸ Κανονισμὸ ὁ ὁποῖος θὰ ἐκπονηθεῖ ἀπὸ τὸ Διοικητικὸ Συμβούλιο καὶ θὰ ἐγκριθεῖ ἀπὸ τὴ Δ.Ι.Σ., θὰ καθορισθοῦν ὅλα τὰ θέματα ποῦ δὲν περιλαμβάνονται στὸν κανονισμὸ αὐτὸ ὅσα ἀφοροῦν τὰ λοιπὰ θέματα καὶ κάθε ἄλλη λεπτομέρεια ποῦ ἀφορᾷ τὴ διοίκηση τοῦ ΚΕ.Π.Ο., τὸν τρόπο τήρησης τῶν σχετικῶν βιβλίων, τὶς προϋποθέσεις παροχῆς ὑπηρεσιῶν καὶ ἀγαθῶν ὡς καὶ κάθε ἄλλο θέμα, ποῦ ἀνάγεται στὴν εὐρυθμη λειτουργία τοῦ ΚΕ.Π.Ο.

ἄρθρον 16
Ἰδρυση Παραρτημάτων

Μὲ πρόταση τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Συμβουλίων τῶν Ἱερῶν Ναῶν τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Ἀττικῆς καὶ μὲ ἔγκριση τοῦ διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ ΚΕ.Π.Ο. ἐπιτρέπεται ἡ ἴδρυση Παραρτημάτων σὲ Ἐνορίες τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Ἀττικῆς. Τὰ τῆς λειτουργίας τῶν παραρτημάτων αὐτῶν ρυθμίζονται ἀνάλογα πρὸς τὴ λειτουργία τοῦ ΚΕ.Π.Ο.

ἄρθρον 17

Κάθε θέμα τὸ ὁποῖο ἀνακύπτει κατὰ τὴν ἐφαρμογὴ

τοῦ παρόντος καὶ δὲν προβλέπεται ρητὰ ἀπ' αὐτόν, ρυθμίζεται μὲ ἀπόφαση τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου, ἐκτὸς ἂν ἀπαιτεῖται κανονιστικὴ ρύθμιση ὅποτε ψηφίζεται Κανονισμὸς συμπληρωματικὸς τοῦ παρόντος.

Ἄρθρον 18
Ἰσχύς τοῦ Κανονισμοῦ

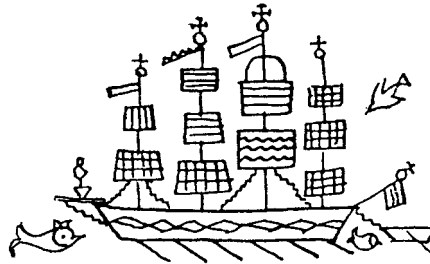
Ἡ ἰσχύς τοῦ παρόντος ἀρχίζει ἀπὸ τὴ δημοσίευσή του στὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως καὶ τὸ Περιοδικὸ «ΕΚΚΛΗΣΙΑ».

Ἄρθρον 19
Κάλυψις δαπάνης

Ἀπὸ τὶς διατάξεις τοῦ Κανονισμοῦ αὐτοῦ προκαλεῖται δαπάνη σὲ βάρος τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ νομικοῦ προσώπου τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Ἀττικῆς, τὸ ὕψος τῆς ὁποίας δὲν δύναται νὰ προσδιορισθῇ.

Ἀθήνα 13 Ἰανουαρίου 2005
† Ὁ Ἀθηνῶν ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΣ, Πρόεδρος

Ὁ Ἀρχιγραμματεὺς
† Ἀρχιμ. Χρυσόστομος Σκλήφας

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Προκηρύξεις**Ἱερῶν Μητροπόλεων:**

**Κυδωνίας
καὶ Ἀποκορώνου
Νέας Σμύρνης
Μεσογαίας
καὶ Λαυρεωτικῆς
Καρπενησίου
Σερβίων καὶ Κοζάνης
Πατρῶν
Χαλκίδος**

Κλητήρια ἐπιγράμματα

**Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς
Ἀθηνῶν
Ἱερᾶς Μητροπόλεως
Λαγκαδᾶ**

Ἱερὰ Μητρόπολις Κυδωνίας καὶ Ἀποκορώνου

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἀρθροῦ 38 παρ. 2 τοῦ Ν. 590/1977 «Περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» καὶ τῶν ἀρθρων 33-37 του ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου «Περὶ ἱερῶν Ναῶν, Ἐνοριῶν καὶ Ἐφημερίων», προκειμένου νὰ πληρώσωμεν τὰς κενὰς ὀργανικὰς θέσεις τακτικῶν ἐφημερίων τῶν Ἱερῶν Ναῶν

Ἀγίου Γεωργίου Μαλάξης Κυδωνίας καὶ

Ἀγίου Παντελεήμονος Κοκκίνου Μετοχίου,

καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνός ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικὰ διὰ τὴν κατάληψιν τῶν ἀνωτέρω κενῶν θέσεων.

Ἐν Χανίοις τῇ 19ῃ Ἰανουαρίου 2005

† Ὁ Κυδωνίας καὶ Ἀποκορώνου Εἰρηναῖος

Ἱερὰ Μητρόπολις Νέας Σμύρνης

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἀρθροῦ 38 παρ. 2 τοῦ Ν. 590/1977 «Περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» καὶ τῶν ἀρθρων 33-37 του ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου «Περὶ ἱερῶν Ναῶν, Ἐνοριῶν καὶ Ἐφημερίων», προκειμένου νὰ πληρώσωμεν τὴν κενὴν ὀργανικὴν θέσιν τακτικοῦ ἐφημερίου τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ

Ἀγίας Βαρβάρας Παλαιοῦ Φαλήρου,

καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνός ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικὰ διὰ τὴν κατάληψιν τῆς ἀνωτέρω κενῆς θέσεως.

Ἐν Νέα Σμύρνη τῇ 24ῃ Ἰανουαρίου 2005

† Ὁ Νέας Σμύρνης ΣΥΜΕΩΝ

Ἱερὰ Μητρόπολις Νέας Σμύρνης

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἀρθροῦ 38 παρ. 2 τοῦ Ν. 590/1977 «Περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» καὶ τῶν ἀρθρων 33-37 του ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου «Περὶ ἱερῶν Ναῶν, Ἐνοριῶν καὶ Ἐφημερίων», προκειμένου νὰ πληρώσωμεν τὴν κενὴν ὀργανικὴν θέσιν τακτικοῦ Διακόνου τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ

Ἀγίας Φωτεινῆς Νέας Σμύρνης,

καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνός ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικὰ διὰ τὴν κατάληψιν τῆς ἀνωτέρω κενῆς θέσεως.

Ἐν Νέα Σμύρνη τῇ 24ῃ Ἰανουαρίου 2005

† Ὁ Νέας Σμύρνης ΣΥΜΕΩΝ

Ἱερά Μητρόπολις Μεσογαίας καὶ Λαυρεωτικῆς

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 38 παρ. 2 τοῦ Ν. 590/1977 «Περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» καὶ τῶν ἄρθρων 33-37 του ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου «Περὶ ἱερῶν Ναῶν, Ἐνοριῶν καὶ Ἐφημερίων», προκειμένου νὰ πληρῶσωμεν τὰς κενὰς ὀργανικὰς θέσεις τακτικῶν ἐφημερίων τῶν Ἱερῶν Ναῶν

Κοιμήσεως Θεοτόκου Περιβολάκια Ραφήνας,
Ἁγίας Παρασκευῆς Μαύρου Λιθarioῦ Ἀναβύσσου καὶ
Προφήτου Ἡλίου Θορικοῦ Κερατέας,
καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικὰ διὰ τὴν κατάληψιν τῶν ἀνωτέρω κενῶν θέσεων.

Ἐν Σπάτοις τῆ 27ῆ Ἰανουαρίου 2005

† Ὁ Μεσογαίας καὶ Λαυρεωτικῆς ΝΙΚΟΛΑΟΣ

Ἱερά Μητρόπολις Καρπενησίου

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 38 παρ. 2 τοῦ Ν. 590/1977 «Περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» καὶ τῶν ἄρθρων 33-37 του ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου «Περὶ ἱερῶν Ναῶν, Ἐνοριῶν καὶ Ἐφημερίων», προκειμένου νὰ πληρῶσωμεν τὴν κενὴν ὀργανικὴν θέσιν τακτικοῦ ἐφημερίου τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ

Ἁγίου Νικολάου Κρικέλλου - Εὐρυτανίας,
καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικὰ διὰ τὴν κατάληψιν τῆς ἀνωτέρω κενῆς θέσεως.

Ἐν Καρπενησίῳ τῆ 30ῆ Ἰανουαρίου 2005

† Ὁ Καρπενησίου ΝΙΚΟΛΑΟΣ

Ἱερά Μητρόπολις Σερβίων καὶ Κοζάνης

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 38 παρ. 2 τοῦ Ν. 590/1977 «Περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» καὶ τῶν ἄρθρων 33-37 του ὑπ'

ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου «Περὶ ἱερῶν Ναῶν, Ἐνοριῶν καὶ Ἐφημερίων», προκειμένου νὰ πληρῶσωμεν τὰς κενὰς ὀργανικὰς θέσεις τακτικῶν ἐφημερίων τῶν Ἱερῶν Ναῶν

Ἁγίου Γεωργίου Λυγερῆς,

Ἁγίου Γεωργίου Μεσιανῆς,

Εὐαγγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου Σπάρτου καὶ

Ἁγίων Κων/νου καὶ Ἐλένης Λευκάρων,

καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικὰ διὰ τὴν κατάληψιν τῶν ἀνωτέρω κενῶν θέσεων.

Ἐν Κοζάνη τῆ 31ῆ Ἰανουαρίου 2005

† Ὁ Σερβίων καὶ Κοζάνης ΠΑΥΛΟΣ

Ἱερά Μητρόπολις Πατρῶν

Προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς τὴν κατ' ἐπιλογὴν πληρῶσιν μιᾶς (1) θέσεως Ἐκκλησιαστικοῦ Ὑπαλλήλου κλάδου ΤΕ Διοικητικοῦ - Οἰκονομικοῦ τῆς Ἱερᾶς ἡμῶν Μητροπόλεως Πατρῶν, ἐγκριθείσης διὰ τῆς ὑπ' ἀριθμ. ΔΙΠΠ/Φ. ΕΓΚΡ. 10/16/5857 π.ἔ./28-1-2003 Π.Υ.Σ., καλοῦμεν τοὺς ἐνδιαφερομένους καὶ ἔχοντας τὰ νόμιμα προσόντα, ὅπως, ἐντὸς εἴκοσι (20) ἡμερῶν ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης εἰς τὸ Περιοδικὸν «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» καὶ τὴν Ἐφημερίδα «ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΑΛΗΘΕΙΑ», ὑποβάλουν τὰ προβλεπόμενα δικαιολογητικὰ εἰς τὰ ἐν Πάτραις Γραφεῖα τῆς Ἱερᾶς ἡμῶν Μητροπόλεως, διὰ τὴν κάλυψιν τῆς ὡς ἄνω θέσεως.

Ἐν Πάτραις τῆ 7ῆ Φεβρουαρίου 2005

† Ὁ Καλαβρύτων καὶ Αἰγιαλείας ΑΜΒΡΟΣΙΟΣ

Ἱερά Μητρόπολις Χαλκίδος

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 38 παρ. 2 τοῦ Ν. 590/1977 «Περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» καὶ τῶν ἄρθρων 33-37 του ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου «Περὶ ἱερῶν Ναῶν, Ἐνοριῶν καὶ Ἐφημερίων», προκειμένου νὰ πληρῶσωμεν τὴν κενὴν ὀργανικὴν θέσιν τακτικοῦ ἐφημερίου τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ

Ἁγ. Τριάδος Κάτω Στενῆς,

καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικά καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνός ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικά διὰ τὴν κατάληψιν τῆς ἀνωτέρω κενῆς θέσεως.

Ἐν Χαλκίδι τῇ 22α Φεβρουαρίου 2005

† Ὁ Χαλκίδος ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ

ΚΛΗΤΗΡΙΟΝ ΕΠΙΚΡΙΜΑ

Ἐν Ἀθήναις τῇ 10ῃ Φεβρουαρίου 2005

Πρὸς τὸν

Διάκονον π. Ἀλέξιον Πανώργιον

Κληρικὸν τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν.

(Ἀγνώστου Διαμονῆς)

Καλεῖσαι ἵνα ἐμφανισθῆς αὐτοπροσώπως ἐνώπιον τοῦ Ἐπισκοπικοῦ Δικαστηρίου τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν, δυνάμει τῶν ἄρθρων 55 καὶ 110 τοῦ Ν. 5383/1932 «περὶ Ἐκκλησιαστικῶν Δικαστηρίων καὶ τῆς ἐνώπιον αὐτῶν διαδικασίας», ὡς οὗτος ἰσχύει κατὰ τὰ σαφῶς ὀριζόμενα ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 44 παρ. 1 τοῦ Ν. 590/1977 «περὶ τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος», ἐν Ἀθήναις καὶ ἐν τοῖς Γραφείοις τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν (Ἀγ. Φιλοθέης 19-21), τὴν 6ην Ἀπριλίου 2005, ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος Τετάρτην καὶ ὥραν 09:00 π.μ. ἵνα δικασθῆς ἐπὶ τῶν ἀποδιδόμενων σοι κατηγοριῶν ἐπὶ: α) αὐτογνώμονι ἀποβολῇ τοῦ ἱερατικοῦ σου σχήματος, β) παραιτήσῃ ἐκ τῆς ἱερατικῆς σου ιδιότητος, γ) δεινотάτῳ σκανδαλισμῷ τῆς συνειδήσεως τῶν πιστῶν, καὶ συγκεκριμένως ὅτι διὰ τῆς ἀπὸ 17ης μηνός Σεπτεμβρίου ἐ.ἔ. ἐπιστολῆς σου πρὸς τὸν Μακαριώτατον Ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. ΧΡΥΣΤΟΔΟΥΛΟΝ δηλοῖς ὅτι παραιτεῖσαι ἐκ τῶν Διακονικῶν σου καθηκόντων ὀριστικῶς καὶ ἀμετακλήτως, δηλώσῃ ἦν καὶ ὑλοποιήσας διὰ τῆς μὴ ἐνασκήσεως ἔκτοτε τῶν καθηκόντων σου, ἀδικήμασι σαφῶς προβλεπομένοις καὶ ρητῶς τιμωρουμένοις ὑπὸ τῶν Θείων καὶ Ἱερῶν Κανόνων ΞΒ' τῶν Ἀγ. Ἀποστόλων, Ι' τῆς Δ' Οἰκουμενικῆς Συνόδου, καὶ ΙΣΤ' τῆς ἐν Σαρδικῇ τοπικῆς Συνόδου.

Προσεπιδηλοῦμέν σοι ὅτι ἐν περιπτώσει μὴ ἐμφανισέως σου τῇ ὡς ἄνω ἡμέρᾳ τε καὶ ὥρᾳ, θέλεις δικασθῆ ἐρήμην.

Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος
καὶ Πρόεδρος τοῦ Ἐπισκοπικοῦ Δικαστηρίου
† Ὁ Ἀθηνῶν ΧΡΥΣΤΟΔΟΥΛΟΣ

Ὁ Γραμματεὺς
Ἀρχιμανδρίτης
Ἱερώνυμος Νικολόπουλος

ΚΛΗΤΗΡΙΟΝ ΕΠΙΚΡΙΜΑ

Ἐν Ἀθήναις τῇ 10ῃ Φεβρουαρίου 2005

Πρὸς τὸν

Διάκονον π. Κυπριανὸν Κάνιγκ.

Κληρικὸν τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν.

(Ἀγνώστου Διαμονῆς)

Καλεῖσαι ἵνα ἐμφανισθῆς αὐτοπροσώπως ἐνώπιον τοῦ Ἐπισκοπικοῦ Δικαστηρίου τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν, δυνάμει τῶν ἄρθρων 55 καὶ 110 τοῦ Ν. 5383/1932 «περὶ Ἐκκλησιαστικῶν Δικαστηρίων καὶ τῆς ἐνώπιον αὐτῶν διαδικασίας», ὡς οὗτος ἰσχύει κατὰ τὰ σαφῶς ὀριζόμενα ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 44 παρ. 1 τοῦ Ν. 590/1977 «περὶ τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος», ἐν Ἀθήναις καὶ ἐν τοῖς Γραφείοις τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν (Ἀγ. Φιλοθέης 19-21), τὴν 6ην Ἀπριλίου 2005, ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος Τετάρτην καὶ ὥραν 09:00 π.μ. ἵνα δικασθῆς ἐπὶ τῆς ἀποδιδόμενης σοι κατηγορίας ἐπὶ αὐθαρέτῳ ἐγκαταλείψει τῆς διακονικῆς σου θέσεως καὶ συγκεκριμένως ὅτι ἐνῶ μὲ αἰτησίῃ σου ἐζήτησες ἀπολυτήριον, προκειμένου ἵνα ἐνταχθῆς εἰς τὴν δύναμιν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου καὶ ἐνῶ σοῦ ὑπεδείχθη ἡ ἐκκλησιαστικὴ τάξις, ἥτοι ἡ ἀνάγκη ὑποβολῆς αἰτήσεως πρὸς τοῦτο πρὸς τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον, τὸ ὅποῖον ἐὰν συνεφώνει θὰ διεβίβαζε τὴν αἴτησιν αὐτὴν εἰς τὴν Ἱερὰν Ἀρχιεπισκοπὴν Ἀθηνῶν, προκειμένου ἵνα ικανοποιηθῇ τὸ ὡς ἄνω αἰτημά σου, οὐδὲν ἀπῆντησες εἰς τὴν σχετικὴν ὑπόδειξιν, ἀλλὰ καὶ δὲν ἐμφανίζεσαι εἰς τὴν θέσιν σου, διακόψας πᾶσαν ἐπικοινωνίαν καὶ μὲ τὴν Ἱερὰν Ἀρχιεπισκοπὴν Ἀθηνῶν, ἀλλὰ καὶ μὲ τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον, ἀδικήματι σαφῶς προβλεπομένῳ καὶ ρητῶς τιμωρουμένῳ ὑπὸ τῶν Θείων καὶ Ἱερῶν Κανόνων ΛΕ' τῶν Ἀγ. Ἀποστόλων, καὶ Γ' τῆς ἐν Ἀντιοχείᾳ τοπικῆς Συνόδου.

Προσεπιδηλοῦμέν σοι ὅτι ἐν περιπτώσει μὴ ἐμφανί-

σεώς σου τῆ ὥς ἄνω ἡμέρα τε καὶ ὥρα, θέλεις δικασθῆ
ἐρήμην.

Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος
καὶ Πρόεδρος τοῦ Ἐπισκοπικοῦ Δικαστηρίου
† Ὁ Ἀθηνῶν ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΣ

Ὁ Γραμματεὺς
Ἀρχιμανδρίτης
Ἰερώνυμος Νικολόπουλος

ΚΛΗΤΗΡΙΟΝ ΕΠΙΚΡΙΜΑ

Ἐν Λαγκαδᾷ τῆ 10ῃ Φεβρουαρίου 2005

Πρὸς τὸν
Ἱερομόναχον π. Ἀθανάσιον Ὁρφανίδην
Ἀδελφὸν τοῦ Ἱεροῦ Ἠσυχαστηρίου
τοῦ Παντοκράτορος
(Ἀγνώστου Διαμονῆς)

Καλοῦμεν σὲ ὅπως ἐμφανισθῆς ἐνώπιον ἐμοῦ τοῦ
Πρωτοπρεσβυτέρου π. Θωμᾶ Φαρδῆ, Ἐφημερίου τοῦ Ἱε-
ροῦ Ναοῦ Ἁγίας Κυράννης Ὁσσης, ἐνεργοῦντος ὡς
Ἀνακριτοῦ συνωδᾷ τῆ ὑπ' ἀριθμ. 45/10-2-2005 ἐντολῆ
τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Λαγκαδᾷ κ.
ΣΠΥΡΙΔΩΝΟΣ καὶ δυνάμει τῶν ἄρθρων 55 καὶ 110 τοῦ

N. 5383/1932 «Περὶ Ἐκκλησιαστικῶν Δικαστηρίων καὶ
τῆς ἐνώπιον αὐτῶν διαδικασίας», ὡς οὗτος ἰσχύει κατὰ
τὰ σαφῶς ὀριζόμενα ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 44 παρ. 1 τοῦ N.
590/1997 «περὶ τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλη-
σίας τῆς Ἑλλάδος», ἐν Λαγκαδᾷ καὶ ἐν τοῖς Γραφείοις
τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως τῆ 28ῃ Μαρτίου 2005, ἡμέρα
τῆς ἐβδομάδος Δευτέρα καὶ ὥρα 11.00' π.μ. προκειμένου
ἵνα ἀπολογηθῆς ἐπὶ τῶν ἀποδιδομένων σοι κατηγοριῶν
ἐπί: α) αὐτογνώμονι ἐγκαταλείψει τῆς ἱερᾶς Μετανοίας
σου, β) αὐτογνώμονι ἀποβολῆ τοῦ Μοναχικοῦ Σχήμα-
τος, γ) αὐτογνώμονι παραιτήσῃ ἐκ τῆς ἱερατικῆς σου
ιδιότητος καὶ δ) δεινοτάτῳ σκανδαλισμῷ τῆς συνειδή-
σεως τῶν πιστῶν.

Προσεπιδηλοῦμέν σοι ὅτι ἐν περιπτώσει μὴ ἐμφανί-
σεώς σου, θέλει ἐνεργηθῶσι κατὰ σοῦ τὰ ὑπὸ τῶν
ἄρθρων 62 καὶ 112 τοῦ N. 5383/1932 ὡς ταῦτα ἰσχύουσι
κατὰ τὰ σαφῶς ὀριζόμενα ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 44 παρ. 1 τοῦ
N. 590/1997, διατασσόμενα.

Ὁ Ἀνακριτῆς
Πρωτοπρεσβύτερος
Θωμᾶς Φαρδῆς

Ὁ Γραμματεὺς
Διάκονος
Διονύσιος Ἀλεβιζάκης

